

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت اقتصاد

پروفایل ولایت جوزجان

چشم انداز انکشاف اقتصادی و اجتماعی

Ali Afghanistan

ریاست اقتصاد ولایت جوزجان
حمل ۱۳۹۸

فهرست مطالب

۱ اختصارات
۲ پیشگفتار
۳ سپاسگزاری
۴ پیام والی
۵ خلاصه
۶ شیوه تدوین
۷ معرفی این سند
۸ فصل اول
۸ معرفی ولایت جوزجان
۹ ولسوالی ها
۹ جوزجان در آینه تاریخ
۱۰ وجه تسمیه ولایت جوزجان
۱۰ قلمرو جغرافیایی و وضعیت اقلیمی ولایت
۱۰ ولسوالی های ولایت جوزجان به اساس مساحت:
۱۱ اقلیم
۱۱ منابع آبی
۱۲ نفوس ولایت جوزجان
۱۲ تقسیمات نفوس به اساس اراضی
۱۳ ساحات باستانی و آبدات تاریخی
۱۳ چگونگی کشف طلا تپه
۱۶ بُزکشی
۱۷ فصل دوم
۱۷ تحلیل وضعیت عمومی ولایت جوزجان به تفکیک سکتورهای انکشافی
۱۷ تحلیل صلح و منازعات
۱۸ عوامل اخلال کننده صلح

۱۸ نقش رسانه ها در تامین صلح.
۱۸ ۱- تحلیل وضعیت موجود سکتور صحت
۱۹ دسترسی به عرضه خدمات ابتدایی صحتی
۱۹ مراکز صحتی اساسی (BHC)
۱۹ مراکز صحتی جامع (CHC)
۱۹ تعداد شفاخانه ها و بستر ها
۱۹ شفاخانه های دولتی :
۱۹ شفاخانه های خصوصی :
۲۰ تعداد درملتونها:
۲۰ تعداد دکتوران و متخصصین به تفکیک جنسیت
۲۰ تعداد ولادت های انجام شده با حضور قابله های ماهر
۲۱ دسترسی به مراقبت های قبل از ولادت
۲۱ میزان مرگ و میر مادران
۲۲ میزان مرگ و میر اطفال
۲۲ میزان سوء تغذی
۲۲ مجموع بودجه انکشافی سالانه سکتور صحت (حداقل ۵) سال قبل
۲۲ میزان مصرف بودجه انکشافی سالانه سکتور صحت (حداقل ۵) سال قبل
۲۲ میزان سرمایه گذاری خصوصی در سکتور صحت
۲۲ تعداد مراکز تداوی معتادین مواد مخدر
۲۲ پوشش واکسیناسیون در اطفال کمتر از یک سال
۲۲ فیصدی رضایت مردم از عرضه خدمات صحتی
۲۲ موسسات همکار غیر دولتی و شرکای انکشافی در سکتور صحت
۲۳ تحلیل پوتنشیل و منابع موجود بالقوه انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور صحت
۲۴ ۲- تحلیل وضعیت سکتور معارف و فرهنگ
۲۵ تعداد مکاتب فعال (ابتدایه/متوسطه/لیسه)
۲۵ تعداد انستیتیوت تخنیک، زراعتی و تربیه معلم
۲۵ تعداد مدارس دینی و دارالحفاظ ها

- ۲۵ تعداد مکاتب سواد حیاتی و خصوصی
- ۲۵ تعداد معلمین به تفکیک جنسیت
- ۲۶ سوبه تحصیلی معلمین و استادان به تفکیک
- ۲۶ نتیجه امتحان کانکور سال ۱۳۹۶ - ۱۳۹۷
- ۲۷ میزان سطح سواد بالاتر از ۱۴ سال
- ۲۷ نرخ شمولیت زیر سن ۱۵ سال درمکاتب
- ۲۸ مکاتب دارای تعمیر و بدون تعمیر
- ۲۸ مجموع بودجه انکشافی سالانه سکتور معارف (حداقل ۵) سال قبل
- ۲۹ میزان سرمایه گذاری خصوصی در سکتور معارف
- ۲۹ تاریخچه مختصر پوهنتون جوزجان
- ۲۹ استادان پوهنتون دولتی به تفکیک درجه تحصیل
- ۳۰ استادان پوهنتون دولتی جوزجان به تفکیک رتب علمی
- ۳۰ استادان پوهنتون های خصوصی به تفکیک درجه تحصیل
- ۳۰ توامیت پوهنتون جوزجان با سایر پوهنتون ها
- ۳۱ ورزش و تربیت بدنی
- ۳۱ تعداد جمنازیوم های ورزشی
- ۳۱ تعداد نهاد های ورزشی
- ۳۱ تعداد میادین ورزشی خصوصی
- ۳۱ فعالیت رسانه ها
- ۳۲ رسانه های تصویری:
- ۳۲ رسانه های صوتی:
- ۳۲ رسانه های چاپی:
- ۳۳ کتابخانه های دولتی:
- ۳۳ کتابخانه های خصوصی:
- ۳۳ فرهنگ و جوانان
- ۳۴ موسسات همکار غیر دولتی و شرکای انکشافی در سکتور معارف
- ۳۴ ۳- تحلیل وضعیت موجود سکتور زیر بنا و منابع طبیعی

۳۵	سرکها و زیربنا های ترانسپورتی
۳۵	دسترسی به خدمات مخابراتی و تکنالوژی معلوماتی
۳۵	بخش انکشاف شهری
۳۶	تدابیر دارای اولویت در بخش انکشاف شهری
۳۸	شهر داری شبرغان
۳۸	مجموع سرک های ولایتی، ولسوالی و روستایی به کیلو متر
۳۹	مبادین هوایی
۳۹	دسترسی به ترانسپورت هوایی و زمینی
۳۹	شبکه آب شهری
۳۹	دسترسی به انرژی برق/تولیدی و وارداتی
۴۰	ضرورت مجموعی انرژی برق
۴۰	دریا ها
۴۰	صادرات عمده تولیدی/صنعتی به ولایات دیگر و یا خارج از کشور
۴۰	تعداد فابریکات تولیدی/ صنعتی ونوع فعالیت شان:
۴۰	پارک های صنعتی
۴۱	انواع معادن با ظرفیت آن
۴۲	عواید سالانه معادن
۴۲	از تولید و صدور گاز به مشترکین در ولایت جوزجان و فابریکه کود و برق مزارشریف سالانه مبلغ ۴۵۰ میلیون افغانی عاید بدست می آید.
۴۲	تحلیل پوتا نشیل و منابع موجود بالقوه انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور زیربنا و منابع طبیعی
۴۳	۴-تحلیل وضعیت سکتور زراعت وانکشاف دهات
۴۴	ارزش محصولات زراعتی ومالداری
۴۴	میزان محصولات عمده زراعتی وروستائی
۴۶	دسترسی به منابع آب آشامیدنی صحی
۴۷	استفاده از سیستم فاضلاب صحی
۴۷	تعداد سرد خانه ها
۴۸	تعداد کانال های آبیاری با ظرفیت آن

۴۸	تعداد ذخایر آب زراعتی و ظرفیت آنها
۴۸	تعداد گرین هاوس ها و ظرفیت آن
۴۸	تعداد باغات مثمر با نوعیت و ظرفیت آن
۴۸	تعداد تاکستان ها و ظرفیت آن
۴۸	دسترسی به محیط زیست سالم
۴۹	راهکارها
۴۹	تعداد بند های آبگردان و تقسیم کننده آب
۴۹	تعداد مواشی (گاو، گوسفند بز و اشتر)
۴۹	فارم های حیوانی و زراعتی / تعداد و ظرفیت
۵۰	مجموع بودجه انکشافی سالانه سکتور زراعت (حداقل ۵) سال قبل
۵۰	مؤسسات همکار غیر دولتی و شرکای انکشافی درسکتور زراعت
۵۰	تحلیل پوتنشیل و منابع موجود بالقوه انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور زراعت و انکشاف دهات
۵۲	وضعیت انکشاف دهات
۵۲	در بخش برنامه ملی راه سازی روستایی
۵۲	در بخش برنامه ملی آبیاری و آبرسانی
۵۲	در بخش برنامه انسجام ساحوی
۵۲	اعمار ۵ پل به ابعاد مختلف (۱۳، ۱۵ و ۲۴۲۴ متره)
۵۲	جغل انداری سرک به طول مجموعی ۳,۵ کیلو متر
۵۳	عمار دیوار های استنادی به طول مجموعی ۳,۴۴۶ کیلو متر
۵۳	در بخش برنامه همبستگی ملی (NSP)
۵۳	برنامه ملی میثاق شهروندی
۵۳	۵- تحلیل وضعیت موجود سکتور اقتصاد ورشد سکتور خصوصی
۵۴	میزان عواید
۵۵	ساختار تجارت و ترانزیت
۵۵	میزان فقر
۵۶	فیصدی نیروی کار به تفکیک اشتغال
۵۷	میزان وسطی خانوار

۵۷ میزان مشارکت نیروی کار به تفکیک جنسیت
۵۷ میزان بیکاری به تفکیک جنسیت
۵۷ نیروی کار باسواد
۵۷ سهم اشتغال در سکتور اقتصاد (تولید و تجارت)
۵۸ تعداد بانک ها به تفکیک دولتی و خصوصی
۵۸ فعالیتهای عمده بانکی
۵۸ تعداد موسسات مالی قرضه دهنده
۵۸ فیصدی دسترسی افراد به خدمات مالی
۵۸ بنادر تجارتي و گمرکات
۵۹ تحلیل پوتنسیل موجود بالقوه انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور اقتصاد و رشد سکتور خصوصی
۶۱ احزاب سیاسی
۶۱ نهاد های مدنی
۶۱ نماینده گی های سیاسی
۶۱ حضور دفاتر و نمایندگی های سازمان ملل متحد و همکاران انکشافی متحابه
۶۱ ۶- تحلیل وضعیت سکتور مصونیت اجتماعی
۶۳ حوادث طبیعی در جوزجان
۶۳ مراکز امور دینی و مذهبی
۶۴ سهمیه حجاج ولایت جوزجان طی ۵ سال
۶۴ باغ های زنانه
۶۴ کودکانستان های دولتی و خصوصی
۶۴ پرورشگاه های دولتی و خصوصی
۶۴ مراکز آموزش های فنی و حرفوی برای افراد دارای معلولیت
۶۴ سره میاشت ولایت جوزجان
۶۵ وضعیت کوچی ها
۶۵ ۷- تحلیل و وضعیت موجود سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون
۶۵ تقویه بنیه دیموکراسی و حقوق بشر و داشتن سیستم مبارزه با نقض حقوق بشری
۶۶ مبارزه با فساد

۶۶ عرضه خدمات عامه و حسابدهی دولت
۶۷ سیستم حکومتمداری خوب
۶۸ حاکمیت، انفاذ و تطبیق قانون
۶۸ حقوق مدنی
۶۹ ادارات دولتی (واحدهای اداری) موجود
۷۱ کمیته انکشافی ولایتی (PDC)
۷۲ رسیدگی به حوادث طبیعی
۷۲ جلسات اداری مقام ولایت
۷۳ شورای ولایتی جوزجان
۷۴ کمیته مبارزه با مواد مخدر
۷۴ تحلیل جندر

۷۶ فصل سوم

۷۶ بودجه انکشافی و مصارف پروژه های انکشافی سال ۱۳۹۷ ولایت غور
۷۶ معارف
۷۶ بودجه معارف
۷۷ زراعت
۷۸ بودجه:
۷۹ تحصیلات عالی
۷۹ بودجه تحصیلات عالی
۷۹ صحت عامه
۷۹ بودجه بخش صحت
۸۰ انرژی و آب
۸۰ بودجه
۸۱ فواید عامه
۸۱ بودجه:
۸۲ پروژه های ولایت جوزجان

۸۷ فصل چهارم

۸۷ فعالیت موسسات غیر دولتی
۸۷ فعالیت موسسات غیر دولتی به تفکیک سکتورها
۸۷ فعالیت موسسات غیر دولتی به تفکیک نوع عرضه خدمات (کمیت و کیفیت)

۸۷ میزان بودجه انکشافی مؤسسات غیر دولتی جهت تمویل برنامه ها و پروژه های انکشافی طی ۵ سال قبل
۸۸ میزان مصرف بودجه انکشافی مؤسسات غیر دولتی طی ۵ سال قبل
۸۸ تعداد پروژه های که از طریق مؤسسات غیر دولتی تمویل میگردد به تفکیک سکتور
۸۸ مجموع کارمندان مؤسسات غیر دولتی به تفکیک جنسیت

۸۹ فصل پنجم

۷۹ اسم طرح: طرح افزایش تولیدات / انکشاف صادرات محصولات زراعتی (نبات روغنی کنجد)

۹۳ فصل ششم

۹۳ خلاصه برنامه های ملی دارای اولویت (NPPS)
۹۳ ۱. برنامه میثاق شهروندی
۹۵ برنامه توانمند سازی اقتصادی زنان
۹۶ برنامه ملی زیربنا
۹۷ انکشاف برنامه جامع ملی دارای اولویت زراعت
۱۰۰ پلان اصلاحی سکتور عدلی و قضایی
۱۰۰ پروگرام انکشافی معادن و منابع
۱۰۱ برنامه انکشافی نیروی بشری
۱۰۲ برنامه حکومتداری مؤثر
۱۰۳ برنامه انکشاف شهری
۱۰۳ برنامه انکشاف سکتور خصوصی

۱۰۴ فصل هفتم

۱۰۴ سروی وضعیت زنده گی در افغانستان
۱۰۴ وضعیت زنده گی مردم ولایت (جوزجان) به اساس سروی ۲۰۱۷-ALCS
۱۰۶ سروی وضعیت زنده گی به سطح ملی :
۱۰۸ گزیده شاخص های احصائیوی به سطح ملی :

۱۳۹ فصل هشتم

۱۳۹ معرفی مختصر اهداف انکشاف پایدار SDGS
۱۳۹ دیدگاه اهداف انکشاف پایدار SDGS
۱۴۰ تمرکز اهداف انکشاف پایدار
۱۴۰ فشرده هفده هدف به گونه سمبولیک
۱۴۰ اهداف انکشاف پایدار برای افغانستان A-SDGS

۱۴۰ اهمیت اهداف انکشاف پایدار برای افغانستان A-SDGS
۱۴۱ مراحل تطبیق اهداف انکشاف پایدار برای افغانستان A-SDGS
۱۴۲ تارگیت ها وشاخص های اهداف انکشاف پایدار افغانستان
۱۷۲ منابع و مآخذ:

اختصارات

- MoEc وزارت اقتصاد
CSO نهاد جامعه مدنی
DDA مجتمع انکشافی ولسوالی
GDDC ریاست عمومی طرح و توحید
DGO دفتر مقام ولسوالی
ISLA ابتکار تقویت سازی ادارات محلی
IDLG اداره مستقل ارگانهای محلی
INGO نهاد بین المللی غیر-دولتی
LoGo حکومتداری محلی (پروژه که توسط UNDP تمویل میشود)
M&E نظارت و ارزیابی
MoF وزارت مالیه
MoWA وزارت امور زنان
PAP پلان سالانه ولایتی
PBP پالیسی بودیجه ولایتی
PC شورای ولایتی
PCM اعضای شورای ولایتی
PCO دفتر شورای ولایتی
PDC کمیته انکشافی ولایتی
PDPG رهنمود پلانگذاری انکشافی ولایتی
PGO دفتر مقام ولایت
PSP پلان استراتژیک ولایتی
DoEc ریاست اقتصاد ولایتی
PIMS سیستم مدیریت معلومات ولایتی
PTC کمیته تخنیکي ولایتی
PPFMC کمیته مدیریت محاسبه عامه ولایتی
PSTC کمیته تخنیکي سکتور ولایتی
PLMD ریاست ولایتی وزارت مربوطه
PPP پالیسی پلانگذاری انکشافی ولایتی
TC کمیته تخنیکي
USAID اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا
WB بانک جهانی
UNDP برنامه انکشافی ملل متحد

پیشگفتار:

جای مسرت است که وزارت اقتصاد با سعی و تلاش فراوان کارمندان خویش، موفق گردید تا پروفایل ولایتی انکشاف اقتصادی اجتماعی را برای ۳۴ ولایت کشور تکمیل نموده و به دسترس هم وطنان عزیز، مسولین ولایتی، ادارات مرکزی، موسسات غیر دولتی، سکتور خصوصی، سازمان های ملل متحد و جوامع تمویل کننده فعالیت های اقتصادی و انکشافی قرار دهد.

این پروفایل بیشتر روی رفاه عامه و چگونگی وضعیت اقتصادی و اجتماعی، قدامت تاریخی، سکتور های انکشافی، زیربنا ها و تخصیص و مصارف بودجه هر ولایت تمرکز نموده و در کل دورنمای اقتصادی و اجتماعی ولایت متذکره را از قبیل ظرفیت های اقتصادی و اجتماعی، چالشها و معضلات فرا راه رشد و انکشاف اقتصادی، فرصت های موجود جهت بهبود وضعیت اقتصادی در جهت آسایش و سعادت مندی اقتصادی تحت مطالعه و ارزیابی قرار داده است.

وزارت اقتصاد، جهت تهیه و ترتیب این پروفایل، یک تیم مسلکی را موظف نمود تا از شیوه های مدرن برای جمع آوری، تحلیل و ارزیابی معلومات در مورد ساحات مشخص مطابق معیارهای تعیین شده، استفاده نموده و پروفایل را مطابق به معیاد زمانی معین ترتیب نمایند. این پروفایل کمک مینماید تا مستفید شونده گان بخصوص نهادهای بودجوی، روند پلانگذاری انکشافی خویش را براساس نیازمندی ها و اولویت های اقتصادی و اجتماعی ولایات تنظیم نموده و مساعدت های مالی جامعه جهانی را مطابق به نیازمندی ها و اولویت های ولایتی هماهنگ نماید تا زمینه بهبود رفاه عامه را در سطح ولایات مساعد نمایند. در این قسمت جا دارد تا از همکاری های بیدریغ ریاست های اقتصاد ولایات، شرکای انکشافی بین المللی و سایر ادارات سکتوری و واحدهای بودجوی که در تهیه و ترتیب این پروفایل ریاست های اقتصاد ولایات و وزارت اقتصاد را کمک نموده اند، صمیمانه قدردانی نمایم.

به امید اینکه، این پروفایل در جهت تصمیم گیری و بهبود وضعیت اقتصادی در ولایت متذکره ممد واقع گردد.

دوکتور مصطفی مستور

وزیر اقتصاد

سپاسگزاری:

مسرت دارم که امروز شاهد دستاورد دیگر با همکاری خستگی ناپذیر همکاران مسلکی خویش در وزارت اقتصاد میباشم، پروفایل ولایتی که یک سند جامع معلوماتی در راستای انکشاف اقتصادی و اجتماعی میباشد، بدون همکاری تیم تکنیکی و مسلکی اعم در مرکز و ریاست های اقتصاد ولایات، و سایر واحد های دومی در سطح ولایات امکان پذیر نبود.

من با استفاده از فرصت میخوایم از هریک از همکارانم تحت مدیریت ریاست عمومی طرح و توحید وزارت اقتصاد تشکری نمایم، همچنان از ریاست عمومی پالیسی اقتصادی، تیم تکنیکی شرکای کاری انکشافی مان و سایر موسسات غیر دولتی که ارقام و معلومات را در اختیار همکاران مان قرار داده اند ابراز قدردانی نمایم. همچنین میخوایم از رؤسا سکتوری مرکز امتنان نمایم که در پروسه تدویر جلسات مشوره دهی به منظور غنامندی مسوده پروفایل مذکور همکاران تکنیکی ما را یاری رسانیده اند. به صورت ویژه از همکاری ها و تلاشهای خسته گی ناپذیر محترم میرویس بهیج ریس عمومی طرح و توحید، محترم عبدالرحمن کمین آمر انسجام فعالیت های اقتصادی ولایات، محترم سمیع الله ناظمی مشاور پلانگذاری و محترم محمد شفیع احمدی رئیس اقتصاد ولایت جوزجان که زحمت کشیده اند، سپاسگزاری نمایم.

باتوجه به وضعیت فعلی کشور و چالشهای موجود، فراراهای تقویت و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی در کشور بخصوص ولایات، هنوز هم تلاشهای بیشتر و متعهدانه و مشترکمان نیاز است تا با هم یکجا جهت تقویت برنامه های انکشافی و اقتصادی کار نماییم.

این سند در هشت فصل ترتیب گردیده که شامل معلومات پیرامون معرفی ولایت، ظرفیت های اقتصادی، وضعیت معیشتی، ساختار های اجتماعی و فرهنگی ولایت، وضعیت انکشافی ولایت، طبق ساختار کمیته های سکتوری (هشت گانه)، ظرفیت های موجود در سطح ولایت، وضعیت سرمایه گذاری ها، بودجه انکشافی و مصرف آن طی چندین سال گذشته، معلومات درمورد چگونگی فعالیت های موسسات غیردولتی، منابع و پوتانشیل اقتصادی ولایت، خلاصه برنامه های ملی دارای اولویت، شاخص های عمده اقتصادی و اجتماعی ولایت براساس آخرین آمار اداره ملی احصائیه و معلومات و اهداف انکشاف پایدار افغانستان مورد بحث قرار گرفته است.

قابل به تذکر است پروفایل ولایتی برای نخستین بار بشکل مجموعه از ارقام ومعلومات مهم اقتصادی واحصایوی ترتیب گردیده است که نهاد های پلانگذار و پالیسی ساز را کمک خواهد نمود تا برنامه های انکشافی شانرا بادر نظر داشت موثریت اقتصادی و اجتماعی به تفکیک سکتورهای انکشافی با در نظر داشت وضعیت جغرافیای ولایت مربوطه تحلیل و بررسی نمایند. علاوهً این سند با در نظر داشت اولویت بندی و تخصیص بهتر منابع و امکانات جهت انکشاف متوازن برای مناطق بیشتر آسیب پذیر نیز کمک و یاری می نماید.

در اخیر یکبار دیگر از زحمات هریک سپاس گزاری می نمایم، و تاکید می ورزم تا بادر نظر داشت اهمیت سند معلوماتی فوق (پروفایل ولایتی) امور محوله را برنامه ریزی نماید، در غنامندی و مجدد سازی سند مذکور با در نظر داشت اوضاع مرتبط برای دوره های دو ساله تلاش ورزید و برای تشویق در راستای مشارکت با سایر نهاد های مسول هماهنگی لازم و ضروری را در نظر داشته باشند.

محمد اسماعیل رحیمی

معین مسلکی وزارت اقتصاد

پیام والی جوزجان

هموطنان شرافتمند!

این پروفایل یک بسته ارزشمند معلوماتی (دیتابانک) در سطح ولایت جوزجان میباشد و پیرامون وضعیت انکشافی موجود و چگونگی عرضه خدمات به اساس شاخص های مهم اقتصادی و اجتماعی با همکاری تمام ادارات دولتی ولایت جوزجان تدوین گردیده است. ارقام، مطالب و محتوای معرفی و پیشینه تاریخی ولایت جوزجان بگونه دقیق به رشته تحریر در آمده تا ادارات ولایتی و نهاد های پالیسی ساز و پلان گذار بتوانند جهت طرح و ترتیب برنامه های انکشافی و تحلیل موثریت فعالیت های انکشافی به تفکیک سکتور ها با در نظر داشت موقعیت جغرافیائی در سطح ولایت از آن استفاده موثر نمایند. همچنان در تحلیل های که در رابطه به سکتور ها در این پروفایل انعکاس یافته به نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و چالش ها اشاره بعمل آمده است و با موجودیت پوتنسیل های اقتصادی ولایت جوزجان، پروسه پلان گذاری انکشافی و تحلیل موثریت فعالیت های انکشافی را با در نظر داشت انکشاف متوازن میتوان بهبود بخشید.

از اینکه پروفایل ولایتی از طریق یک روند مشورتی در هماهنگی با ادارات ولایتی توسط ریاست اقتصاد ولایت جوزجان با استفاده از منابع و مأخذ معتبر رسمی و ارقام موجود در سطح ولایت ترتیب گردیده و منحیث یک سند مهم و سودمند برای جمع آوری ارقام و معلومات مبرم اقتصادی و انکشافی در عرصه های مختلف با در نظر داشت شاخص های معین مورد استفاده قرار میگیرد.

برعلاوه، پروفایل ولایتی منحیث منبع معتبر ارقام و معلومات تجدید شده که مورد تائید ادارات ولایتی و کمیته انکشاف ولایتی میباشد بدسترس تمامی ادارات ولایتی، مرکزی و شرکای انکشافی قرار خواهد گرفت. مقام ولایت جوزجان از تمام ادارات دولتی و غیر دولتی که در این راستا زحمات زیادی کشیده، اظهار سپاس و قدر دانی می نماید و از خداوند بزرگ برای شان موفقیت مزید میخواهد.

الحاج مولوی لطف الله عزیزی

والی جوزجان

اساساً انکشاف پروسه تدریجی است که برای پایداری و همگانی سازی آن باید منابع بالقوه را با روش های مدیریتی و بسیج سازی ذهنیت های اجتماعی بالفعل مبدل کرد. اساسی ترین عنصریکه میتواند موثریت پروسه مدیریت را افزایش بخشد همانا طرح و ترتیب طرز العمل و سیستماتیک سازی روش های استفاده از منابع و امکانات است که زمینه تحقق اهداف انکشافی و پایداری آن را میسر می سازد.

برنامه ریزی در تمام سطوح بالایی و پائینی استوار بر ارقام و معلومات دقیق و همه جانبه می باشد تا بتواند از ضیاع وقت و منابع جلوگیری نموده و تاثیرات مثبت از خود بجا بگذارد. زیرا بدون موجودیت معلومات کافی و ارقام روشن و ثابت تحلیل واضح و مبتنی بر حقایق و واقعیت از وضعیت انکشاف اقتصادی و اجتماعی جامعه مورد نظر ممکن نبوده و برنامه های مطروحه فاقد موثریت لازم، تطبیق گردیده و سبب ضیاع و اتلاف منابع می گردد.

بدین لحاظ وزارت اقتصاد این پروفایل را به هدف تعیین یک مبنای واقعی و منبع معلوماتی در سطح کشور و ایجاد سهولت و زمینه بهتری دسترسی به معلومات دقیق راجع به وضعیت موجود ولایات برای پالسی سازان، پلانگذاران، پژوهشگران، ادارات دولتی، موسسات غیردولتی، بنیادهای خیریه، دانشجویان و نویسندگان توسط کمیته تخنیکي مشتمل بر کارمندان مسلکی مرکزی و ولایتی خویش در تبنای با ادارات دولتی، موسسات غیردولتی، جوانان، اساتید دانشگاه ها، نخبه گان، اهل خرد و دانش، جامعه مدنی و سایر نهاد های ذیربط مرکزی و ولایتی تدوین و در اختیار مردم افغانستان قرار میدهد.

پروفایل مزبور نهاد های پلانگذار و پالیسی ساز را کمک میکند تا برنامه های انکشافی شانرا طرح و ترتیب و موثریت فعالیت های انکشاف اقتصادی و اجتماعی خویش را به تفکیک سکتورهای انکشافی با در نظر داشت وضعیت جغرافیای ولایت مربوطه تحلیل و بررسی نمایند. علاوهً این سند با در نظر داشت اولویت بندی و تخصیص بهتر منابع و امکانات جهت انکشاف متوازن برای مناطق بیشتر آسیب پذیر نیز کمک و یاری می نماید.

این سند در هشت فصل ترتیب گردیده که در فصل اول آن ابتداء این ولایت معرفی و سپس به ظرفیت های اقتصادی، وضعیت معیشتی، ساختار های اجتماعی و فرهنگی ولایت مذکور اشاره شده است. در فصل دوم وضعیت انکشافی ولایت، طبق ساختار کمیته های سکتوری (سکتور های زراعت و انکشاف دهات، زیربنا و منابع طبیعی، صحت و تغذی، اداره اقتصاد و انکشاف سکتور خصوصی، معارف و فرهنگ و مصئونیت اجتماعی)، ظرفیت های موجود در سطح ولایت، وضعیت سرمایه گذاری ها ... تحلیل گردیده است. در فصل سوم بودجه انکشافی و مصرف آن طی چندین سال گذشته به بحث گرفته شده است. به همین منوال چگونگی فعالیت های موسسات غیردولتی در فصل چهارم جای داده شده است. فصل پنجم برای تشخیص منابع و پوتانشیل اقتصادی ولایت تخصیص داده شده و در فصل ششم، هفتم و هشتم بالترتیب، تشریح خلاصه برنامه های ملی دارای اولویت، شاخص های عمده اقتصادی و اجتماعی ولایت براساس آخرین آمار اداره ملی احصائیه و معلومات و اهداف انکشاف پایدار افغانستان مورد بحث قرار گرفته است.

شیوه تدوین

پروفایل ولایتی بر اساس یک روش نظام مند و تحقیقی جهت جمع آوری معلومات در باره وضعیت موجود ولایات با در نظر داشت اهداف و شاخص های استراتژی انکشاف ملی افغانستان، چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان، برنامه های دارای اولویت ملی و اهداف انکشاف پایدار افغانستان تهیه گردیده است.

برای تدوین پروفایل ها نخست رهنمود چگونگی جمع آوری ارقام و تدوین پروفایل ها از جانب تیم تخنیک ریاست عمومی طرح و توحید وزارت اقتصاد ترتیب و در اختیار تیم کاری ریاست های اقتصاد ولایات قرار گرفت، تا تمام آمار و ارقام موجود با توجه به شاخص های تعیین شده از سطح ولایت جمع آوری و در روشنای آن پروفایل های ولایات تدوین یابد. سپس تیم کاری ریاست های اقتصاد ولایات در تباری با ادارات سکتوری مقیم ولایات معلومات و داده های مورد نیاز را طی پرسشنامه ها از مراجع و منابع مختلف تحقیقی و معتبر در سطح ولایت چون ریاست احصائیه و معلومات و سایر نهاد های دولتی، سکتور خصوصی، موسسات غیر دولتی داخلی و خارجی، نهاد های جامعه مدنی و سایر مراجع معتبر جمع اوری نموده یک سند واحد بنام پروفایل (نمای) ولایت را تدوین نمودند.

علاوتا در جمع آوری ارقام و داده ها از روش کار گروهی و مصاحبه با جوانب ذیدخل و اهل خبره نیز استفاده به عمل آمده است. به همین منوال در تدوین این سند از منابع و مأخذ معتبر ملی و بین المللی نظیر سروی وضعیت زندگی مردم افغانستان، خلاصه برنامه دارای اولویت ملی، پروفایل ولایتی وزارت مالیه در رابطه به مسایل مالی و بودجه ولایات، طرح های اقتصادی و ظرفیت های بالقوه موجود ولایات، چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان، برگزیده شاخص های اقتصادی و اجتماعی و اهداف انکشاف پایدار افغانستان استفاده بهینه صورت گرفته است.

در نهایت این سند توسط تیم تخنیک ریاست عمومی طرح و توحید بصورت دقیق مرور و مطالعه گردیده بعد از مقایسه فصول و آمار و ارقام مندرج سندها با شاخص و معیار های از قبل تعیین شده، زیور چاپ یافته است. این سند به مثابه یک مبنا و اساس واقع بینانه، تحلیل وضعیت موجود را بصورت درست مهیا ساخته روند پلانگذاری انکشافی ولایت را نیز تسهیل میبخشد. به همین ترتیب این سند سرمایه گذاران و همکاران انکشافی را تشویق نموده نقش موثر را در راستای بهبود سرمایه گذاری و توسعه ای پایدار ایفا خواهد کرد.

معرفی این سند

سندی را که شما تحت نام پروفایل ولایتی یا (Provincial Profile) مطالعه می‌نمائید، وضعیت فعلی ولایت جوزجان را در قالب سند چارچوب انکشاف ملی افغانستان، اهداف انکشافی هزاره سوم ملل متحد (MDGs)، استراتژی انکشاف ملی افغانستان (ANDS) و برنامه‌های ملی دارای اولویت (NPPs) ارائه می‌نماید. پروفایل ولایتی بر اساس یک روش نظام مند جمع‌آوری معلومات درباره وضعیت موجود این ولایت با در نظر داشت اهداف و شاخص‌های استراتژی انکشاف ملی افغانستان، برنامه‌های ملی دارای اولویت و اهداف انکشافی هزاره سوم، تهیه شده است.

هدف از تهیه پروفایل ولایتی ارایه بسته معلوماتی برای شرکای انکشافی و سکتور خصوصی میباشد. پروفایل ولایتی با جمع‌آوری معلومات موجود در پلان‌ها، تحقیقات انجام شده توسط مراجع معتبر در سطح یک ولایت و سایر معلومات پراکنده موجود در سطح ادارات دولتی، سکتور خصوصی و نهادهای جامعه مدنی ولایت مربوطه و توحید آن‌ها در یک سند واحد، تهیه شده است.

جمع‌آوری معلومات در سطح ولایت با توجه به پراکندگی آن و عدم موجودیت یک میکانیزم دقیق برای جمع‌آوری و نگهداری معلومات یکی از معضلات اساسی پلانگذاری در ولایت جوزجان بوده است. برای تدوین یک پلان استراتژیک و پلان انکشاف اقتصادی و اجتماعی کارآمد و مؤثر لازم بود که معلومات موجود در سطح ادارات ولایت جوزجان به شیوه معیاری و مدرن جمع‌آوری، تحلیل و تفکیک شود. با در نظر داشت، مشکلاتی که برشمرده شد، گردآوری معلومات در سطح ولایت جوزجان نیز با مشکلات خاص خود مواجه بود، که با پشتکار ریاست اقتصاد و همکاری همه جانبه ادارات دولتی این معلومات طی حدود ۶ ماه جمع‌آوری، تحلیل و تفکیک گردید.

ولایت جوزجان با در نظر داشت، امنیت نسبی، محو کامل کشت کوکنار و سطح بلند فقر، نیاز به انکشاف دارد و بر اساس هدایت مقام وزارت اقتصاد باید پروفایل ولایتی این ولایت تدوین گردد. پروفایل ولایتی، وضعیت فعلی جوزجان را در مقابل اهداف انکشافی هزاره سوم، استراتژی انکشاف ملی افغانستان و برنامه‌های دارای اولویت ملی NPPS و پالیسی ادارات محلی نشان می‌دهد.

فصل اول

معرفی ولایت جوزجان

جوزجان یکی از ولایات مهم در زون شمال افغانستان بوده و درکتگوری ولایات درجه دوم و در سرحد با ترکمنستان واقع است. این ولایت غنی از منابع گاز بوده و دارای سابقه تاریخی است. در بین ۳۷،۰۵،۴۲ و ۳۶،۳۸،۰۹ عرض البلد شمالی و ۶۵،۴۹،۵۸ و ۶۶،۰۵، ۱۸ طول البلد شرقی موقعیت دارد. ارتفاع مرکز ولایت از سطح بحر ۳۸۰ متر و بلند ترین نقطه ولایت از سطح بحر (ولسوالی درزآب) با داشتن ۱۱۷۰ متر ارتفاع می باشد. ولسوالی خمآب با داشتن ۲۵۳ متر ارتفاع پایین ترین نقطه از سطح بحر محسوب میشود. ولایت جوزجان در ۵۵۵ کیلومتری شمال کابل واقع است و ولایت بلخ در شرق، فاریاب در غرب و سرپل در جنوب این ولایت قرار دارد. مساحت این ولایت ۱۱۲۹۱،۵ کیلومتر مربع تخمین زده شده و جمعیت آن قرار نشریه تخمینی نفوس سال ۱۳۹۷ اداره ملی احصایه و معلومات ۵۷۹۸۳۳ نفر میباشد. از نگاه اقلیم در تابستان بسیار گرم و در فصل زمستان سرد است؛ در تابستان شدت گرمی تا ۴۶ درجه و در زمستان درجه سردی تا منفی ۱۵ درجه میرسد. درجه گرمی و سردی هوا در سرتاسر این ولایت در سرما و گرما یکسان است.

ولسوالی ها

جوزجان به ۱۱ واحد اداری تقسیم بندی شده است که شامل شبرغان مرکز ولایت و ولسوالی های ده گانه خمآب، قرین، آقچه، مردیان، فیض آباد، منگجیک، خانقاه، خواجه دوکوه، قوش تپه و درزآب میباشد. در ولایت جوزجان ملیت های اوزبیک، ترکمن، عرب، تاجک، پشتون، هزاره و سایر اقوام سکونت دارند.

جوزجان در آینه تاریخ

ولایت جوزجان با داشتن جمعیت فراوان، اراضی وسیع زراعتی، جنگلات طبیعی، معادن زیرزمینی نفت و گاز و احجار قیمتی از ثروتمندترین نقاط افغانستان بوده. محصولات کشاورزی، پوست های دباغی شده، پوست قره قل، پشم، گلیم، قالین و صنایع سوزن دوزی از محصولات عمده مردم این ولایت بشمار میرود که از قدیم الایام نقش مؤثر در تأمین احتیاجات زندگی مردم این ولایت و رشد اقتصاد ملی داشته و تا قبل از ظهور جنگ های تحمیلی ۴۶ فیصد بودجه کشور از عواید صدور گاز طبیعی این ولایت تأمین میگردد. ولایت جوزجان متناسب به وضعیت شمالی کشور از اقلیم مساعد برخوردار بوده اما آب زراعتی و آشامیدنی آن که از منابع دریایی ولایت سرپل و بلخ تأمین میگردد، ناکافی بوده و اهالی شهر ها و روستا ها و بخصوص زارعین آن همیشه به مشکل کمبود آب مواجه میباشند. جوزجان دارای موازی ۲۱۵۷۵۳ هکتار زمین قابل کشت که منجمله موازی ۱۶۷۷۶۰ هکتار آن آبی، ۴۰۰۰۰ هکتار آن للمی، ۲۶۰۰ هکتار باغات مصنوعی، ۱۰۰۰۰ هکتار جنگلات طبیعی و ۱۵۵۹۶۵ هکتار علفچر های طبیعی میباشد.

بته های طبی و گیاهان دارویی از قبیل هنگ، شیرین بویه، زرک، اسفند و امثال آن که در سواحل دریای آمو و نقاط دیگر میروید از محصولات طبیعی این ولایت میباشد. جنگل باغ شبرغان که ۶۵ سال قبل اساس گذاری گردیده و موازی ۴۰۰ جریب زمین را احتوا مینماید با داشتن درخت های زینتی مثمر و غیر مثمر و چمنزارهای مرغوب یگانه محل تفریحی برای مردم عامه بشمار میرود. در ولایت جوزجان با وجود مشکلات ناشی از جنگ های ویرانگر و تحمیلی در سه دهه اخیر، به فضل و مرحمت خداوند بزرگ و به همکاری اهالی صلح دوست، ادارات دولتی، تصدی های تولیدی اقتصادی، نهاد های علمی و فرهنگی، شرکت های ساختمانی و بازرگانی، ارگان های کشفی و امنیتی، سازمان های اجتماعی، مراکز عرضه خدمات صحی، شبکه های مخابراتی معلوماتی، معارف و مطبوعات در پرتو ارشادات و زعامت دولت جمهوری اسلامی افغانستان و تلاش های خستگی ناپذیر هیت رهبری این ولایت در راستای خدمت به مردم قرار دارد.

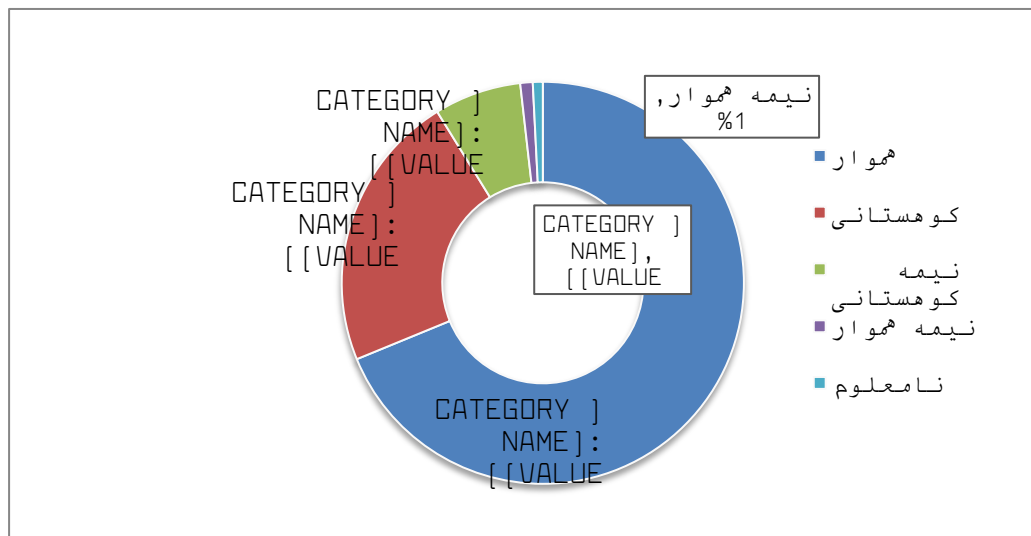
وجه تسميه ولايت جوزجان

شهر شبرغان که مرکز ولايت جوزجان است در قديم نيز يکي از شهر های بزرگ جوزجان بشمار ميرفت جغرافيا نويسان عرب و خراسان واژه شبرغان را به گونه های شبورقان ، اشپورقان و شبرقان ثبت کرده اند . در کتاب های جامع التواريخ و خراسان بزرگ بنام شبرغان ياد شده و نيز به گونه شپورقان و شفورقان هم آمده است و بنا بر روايتى قديمى ترين نام آن شاپورگان میباشد. يعقوبى مورخ صده سوم هجرى شپورقان را از شهر های جوزجان دانسته علاوه ميکند که در قديم پايتخت کشور بود. مارکوپولو جهانگرد معروف ايتالياوى (۱۲۹۱ م) خربوزه شپورقان را از نوع اول ميداند و ميگويد مردم شبرغان خربوزه را قاش قاش کرده و در آفتاب خشک ميکنند و شکار حيوانات در آن فراوان يافت ميشود. به ملاحظه اسناد موجود، در آوان تشکيل حکومت افغانيه تا حدود سال (۱۲۸۰ هـ) علاقه دارى بعداً به حاکم نشيني تبديل و مربوط ولايت ترکستان (مزارشريف) گرديد. پس از مدتى به حکومتى درجه اول و در سال (۱۳۱۲ هـ) به حکومت کلان يعنى حکمرانى ارتقا يافت به همين گونه در سال (۱۳۳۷) به حکومتى اعلى ارتقا داده شده تا اينکه در سال (۱۳۴۲) در تشکيل واحد های ادارى ولايتى، ولايت جوزجان تشکيل و مرکز آن شهر باستانى شبرغان قرار داده شد.

قلمرو جغرافيايى و وضعيت اقليمى ولايت

به نقل از اداره مى احصائيه و معلومات، مساحت ولايت جوزجان ۱۱۲۹۱٫۵ كيلومتر مربع مي باشد که حدود ۱٫۷ فيصد کل اراضى کشور را تشکيل مى دهد. ولايت جوزجان به يك مرکزيت (شهرشبرغان) و ده ولسوالى تقسيم گرديده است که ساحات اراضى ولايت به ترتيب زير نمايش داده مى شود.

مساحت ولايت به اساس تقسيمات توپوگرافىک

ولسوالی های ولایت جوزجان به اساس مساحت:

شماره	نام شهر یا ولسوالی	تعداد قریه ها	در صدی قریجات	اراضی مربوطه (متر مربع)	مجموع اراضی	درصدی
۱	شهر شبرغان	۱۲۹	۲۵%	۱۵۵۲,۵		۱۴
۲	آقچه	۵۸	۱۱,۲%	۱۱۰۷		۹,۸
۳	فیض آباد	۶۹	۱۳,۳%	۹۶۱		۸,۵
۴	منگجک	۳۱	۶%	۱۱۹۰		۱۰,۵
۵	مردیان	۲۲	۴,۲%	۹۰۷		۸
۶	خانقاه	۲۵	۴,۸%	۷۴۶		۶,۶
۷	قرقین	۱۹	۳,۶%	۸۳۲		۷,۳
۸	خماپ	۱۸	۳,۴%	۸۰۴		۷,۱
۹	درزاب	۵۷	۱۱%	۹۹۴		۸,۸
۱۰	قوش تپه	۶۵	۱۲,۵%	۹۵۰		۸,۴
۱۱	خواجه دوکوه	۲۳	۴,۴%	۱۲۴۸		۱۱
	مجموع اراضی ولایت جوزجان	۵۱۶	۱۰۰%	۱۱۲۹۱,۵		۱۰۰

اقلیم

ولایت جوزجان دارای اقلیم بری بوده بهار معتدل و نسبتاً گرم ، تابستان گرم و خشک و زمستان سرد دارد. بارندگی هاعموماً در فصل زمستان و بهار و نسبتاً در فصل خزان صورت میگیرد که بارندگی های ماهانه در حدود به ۴۰ ملی متر میرسد. این ولایت در فصل بهار دارای هوای مرطوب بوده و در فصل تابستان هوای گرم و خشک دارد. مناطق مرکزی ولایت جوزجان از جمله مناطق هموار (پلت فورمی) بوده و اطراف شهر شبرغان را دشت های هموار احاطه کرده است. جریان باد ها تقریباً در تمام فصول سال وجود دارد. اختلاف درجه حرارت در فصل تابستان و زمستان خیلی زیاد بوده که در تابستان تا ۴۵ درجه سانتی گرید و در زمستان الی ۱۵- درجه سانتی گرید میرسد.

منابع آبی

ولایت جوزجان کدام منابع مطمئن آبی نداشته زمین های زراعتی ولسوالی های فیض آباد ، مردیان ، منگجک ، آقچه ، و خانقاه از دریای هجده نهر ولایت بلخ آبیاری میشود و قریه جات مرکزی و ولسوالی خواجه دوکوه بشکل نوبت وار از دریایی سرپل و زمین های زراعتی ولسوالی های قرقین و خماپ در تمام فصول سال توسط آبکش ها از دریای آمو آبیاری میگردد و زمین های زراعتی ولسوالی های درزاب و قوش تپه للمی بوده و قسمت از باغات و زمین های آنان از تجمع برف ها و ریزش بارش ها و چشمه ها آبیاری میگردد .

روی همین ملحوظ اکثر ساحات زراعتی آبی بطور سه بوره و چهار بوره کشت میگردد و کمبود آب زراعتی و آشامیدنی از جمله مشکلات اساسی باشندگان ولایت جوزجان میباشد.

نفوس ولایت جوزجان

جمعیت ولایت جوزجان براساس معلومات اداره ملی احصائیه و معلومات تعداد ۵۷۹۸۳۳ نفر در سال ۱۳۹۷ تخمین گردیده است. و از جمله ۲۹۴۰۳۰ آن ذکور و ۲۸۵۸۰۳ آن اناث میباشد. از نظر تناسب جنسیتی نفوس %۵۰,۷ مرد و %۴۹,۳ زن است. و از مجموع نفوس این ولایت ۱۲۶۶۲۶ نفر شهرنشین و ۴۵۳۲۰۷ نفر روستا نشین هستند.

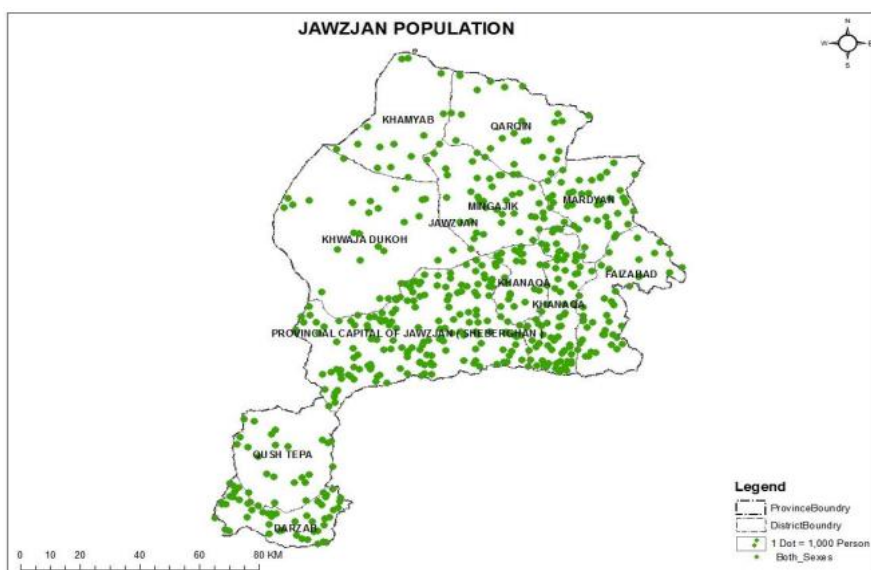
فیصدی نفوس به تفکیک گروپ های سنی:

گروپ های سنی	ذکور	اناث	جمله
از ۰ - ۱۴ سال	۱۳۹۰۳۰	۱۲۷۸۰۳	۲۶۶۸۳۳
از ۱۵ - ۲۴ سال	۵۵۰۰۰	۵۲۰۰۰	۱۰۷۰۰۰
از ۲۵ - ۳۹ سال	۴۸۰۰۰	۵۳۰۰۰	۱۰۱۰۰۰
از ۴۰ - ۶۴ سال	۴۰۰۰۰	۴۳۰۰۰	۸۳۰۰۰
از ۶۵ به بالا	۱۲۰۰۰	۱۰۰۰۰	۲۲۰۰۰
مجموع	۲۹۴۰۳۰	۲۸۵۸۰۳	۵۷۹۸۳۳

تقسیمات نفوس به اساس اراضی

بیشتر از %۷۸ مردم ولایت جوزجان در دهات و در حدود %۲۲ مردم این ولایت در شهرها مسکن گزین بوده که در هر کیلومتر مربع مساحت ۴۸,۷ نفر زندگی میکند (بخاطر تراکم نفوس به نقشه ذیل) مراجعه شود. و نفوس ولایت جوزجان سالانه ۱,۷ فیصد رشد دارد.

هر نکته در نقشه مساوی به ۱۰۰۰ مرد و زن است

ساحات باستانی و آبدات تاریخی

موجودیت ساحات و آثار ارزشمند تاریخی و باستانی از قبیل طلا تپه، یمشک تپه، بالاحصار شبرغان، مقبره حضرت ابن یمین شبرغانی، بقایای بنای تاریخی قلعه چغچی و بالاحصار آقچه، بر تاریخی بودن این ولایت شاهدهی میدهد. طلا تپه در پنج کیلومتری حاشیه شمال شهر شبرغان که ۲۲ هزار اثر مکشوفه مطالای آن از بینظیر ترین آثار تاریخی در جهان میباشد و بیانگر آن است که جوزجان در قدیم نیز از ساحات بسیار مهم و محل تلاقی فرهنگ ها و تمدن های بشری بوده که جزوی از افتخارات بزرگ و تاریخی مردم افغانستان به شمار میرود.

چگونگی کشف طلا تپه

هیئت مختلط باستان شناسان افغانستان و شوروی سابق، سال های زیادی را به کاوش محلات باستانی باخترسپری کردند و این هیئت کارنخستین شان را در سال ۱۹۶۹ میلادی در پنج کیلومتری شرق شهر شبرغان آغاز نمودند. هیئت ۱۰ سال تمام درین ساحه بکار ادامه داد و کار آنها در زمستان سال ۱۹۷۹ میلادی به پایه اكمال رسید. آنها طی کاوش های ده ساله توانستند هفت قبر را کشف کنند که نسبت محدودیت های زمانی شش آن حفر گردید. تمامی اجساد به استثنای جسد قبرسوم درحالتی قرار داشت که تخته به پشت و روبرو بالا افتاده و صرف قبرسوم را موش ها کاویده و جسد مدفون در آن از بین رفته بود. اسکلت های این قبور سلامت ساختمانی شان را به اثر افزایش رطوبت رفته رفته باخته بودند، اما جمجمه همه شان از شکست و ریخت پوشش قبور آسبی نپذیرفته بودند. از تعریف مقدماتی قبور که در طلا تپه کشف شده اند چنین برمی آید که در قبر اول جوان بین سنین ۲۵ تا ۳۰، در قبر دوم زنی بین سنین ۳۰ تا ۴۰ ساله، در قبر سوم زنی بین سنین ۱۸ تا ۲۵ ساله، در قبر چهارم مردی به عمر ۳۰ ساله، در قبر پنجم زنی بین سنین ۱۵ تا ۲۰ ساله و در قبر ششم زنی بین سنین ۲۵ تا ۳۵ ساله دفن شده بودند. آثار بدست آمده از قبرها میتوانند برای تعیین جنسیت افراد کمک کنند زیرا در آن روزگار رسم بر این بوده که در قبر مردان اسلحه جنگی و در قبر زنان لوازم آرایش مانند عطریات و وسایل زینتی میگذاشتند. در نتیجه کاوش قبرها گنجینه های طلایی نیز کشف شده است که شامل تاج، قوچ، گردنبند، گوشواره، شلشله، سکه ها، پای بند یا پای زیب، سنگوله، بشقاب، صندوقچه آرایش، مرتبان پوش دار، شانه عاج، چوب دست، کمر بند طلایی مردانه، پوش طلایی خنجر و شمشیر قبضه طلا بوده است. دولفین مروارید چشم، الهه خال پیشانی بال دار، الهه خال پیشانی دار، الهه اناهیتا، هیاکل رب النوع نیز از جمله این کشفیات بوده و همه اجساد متذکره با البسه قیمت بها دفن گردیده بودند و در لباس هر کدام آنها ۲۵۰۰ تا ۴۰ هزار پارچه طلایی بکار برده شده بود. مانند ساحه طلا تپه، شهر شبرغان که در حفريات سال های ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ هجری شمسی بیش از ۲۲ هزار اثر مطالای بی نظیر متعلق به عصر کوشانی ها به دست آمده است. تپه های دیگری از قبیل چهل مرد تپه، جهود تپه، قزانچی تپه، قربان شیخ تپه، جیره تپه، یلپاغ تپه، مردان تپه، آلتی باتمان تپه، بوری لیک تپه، کته تپه، سالمزان تپه، چونگک تپه، افغان تپه، مغل تپه، زرتپه، بیل تیگیر مان تپه، اندلی تپه و تپه های دیگر در زمین های هموار و کشتزار های این سرزمین موجود است که احتمال دارد مانند طلا تپه باستان، این تپه ها نیز آثار ارزشمند تاریخی را در بطن خود داشته باشند. و قابل ذکر است، به استثنای طلا تپه که مورد کاوش های علمی قرار گرفته و آثار بدست آمده آن در محراق توجه باستان شناسان جهان قرار دارد در مورد بقیه ساحات ذکر شده تاکنون تحقیقات و کاوش صورت نگرفته است.

آثار باستانی

مدارس ومساجد تاريخى چون مدرسه حضرت ابن يمين شيرغانى، مدرسه دينى ابوسليمان جوزجانى، مسجد ومدرسه ده عزيزان درولسوالى خانقاه و زيارت علم ليک بابا در ولسوالى منگجیک از اماکن دينى است که پيشينه هاى علمى وفرهنگى مردم جوزجان را نيز بيان ميکند. ولايت باستانى و تاريخى جوزجان ، از گذشته هاى دور تاکنون، شخصيت

های مهم و مشهور اجتماعی و رجال برجسته علمی را در خود پرورش داده و خاستگاه علم و هنر و ادب بوده است که طور مثال از چند تن این مشاهیر ذیلاً نام برده میشود:

ابو عبیدالله جوزجانی

ابو عبیدالله جوزجانی مسمی به عبدالواحد فرزند محمد جوزجانی در سال ۹۸۰ میلادی در ولایت جوزجان امروزی زاده شد. او به تحصیل فقه و علوم دینی پرداخته بود و چون دوستدار علوم فلسفی بود و آوازه پورسینا را شنیده بود، شهر و دیار خودش را ترک کرد و در سال ۴۰۳ هـ.ق به جرجان رفت و به خدمت ابوعلی سینا که آن زمان حدود ۳۲ سال داشت، رسید. از همان هنگام، به جهت تحصیل علوم فلسفه، مصاحبت شیخ‌الرئیس اختیار کرد و همواره تا اواخر ایام زندگانی آن حکیم فرزانه به ملازمتش به سر می‌برد.

ابو عبیدالله جوزجانی در زمان حیات استادش، مقدمه‌ای بر شفا نوشته است. او که بیست و پنج سال در خدمت ابن سینا بود و پس از مرگ استاد به گردآوری آثار او پرداخت. ابو عبید خود می‌گوید: چون شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا، به نگاهی آثاری خود اهتمام نداشت و هرچه را تصنیف می‌کرد به طالبان همان تصنیف می‌داد و برای خودش هیچ نسخه‌ای نگاه نمی‌داشت، از این رو، مخصوصاً بعد از مرگ استاد، تمام آثار او را جمع‌آوری کرد.

پورسینا بعضی از آثار خود را به خواهش او نوشت. گذشته از این، شرح حال پورسینا از اقامت در جرجان که ابو عبیدالله جوزجانی نزد او رفت، تا هنگام مرگ، همه به قلم این شاگرد و یار باوفای اوست. باید به جرأت گفت که اگر وی نمی‌بود، کتاب‌های برجسته‌ای چون "شفا" نبود و احتمالاً بسیاری دیگر از آثار او برجای نمی‌ماند. همچنین، ابو عبیدالله جوزجانی با استفاده از مباحث ریاضیات شفا، بخش ریاضی کتاب "النجاة" را تألیف و به آن اضافه کرد و بخش موسیقی کتاب النجاة را تألیف کرد و نیز بخش موسیقی و ریاضی "دانشنامه علائی شیخ‌الرئیس و ترجمه و تلخیص ریاضیات، به قلم اوست. گذشته از آنچه که راجع به ابوعلی سیناست، آثار دیگرش عبارتست از:

- خلاص ترکیب الافلاک (نسخه‌ای از آن در مشهد موجود است)
- شرح قصیده عینیه ابن سینا (نسخه‌هایی از آن در وین، مونیخ و برلین است)
- آثاری که مفقود است: تفسیر مشکلات کتاب قانون، کتاب الحيوان به فارسی، شرح رساله حی بن یقطان ابن سینا.

ابن یمین (معروف به ملاکه شبرغانی)

به قول نویسنده کتاب بحرالاسرار حضرت ملاکه شبرغانی علیه رحمه عالم بوده به علم شریعت و عارف برسوم و آداب طریقت و حقیقت و درضمن به تحصیل مسایل قالی تکمیل قواید حالی فرموده اند.

چنانچه منقول است که بعد از مقابله کتب متداوله به خدمت حضرت ارشاد پناه مولانا خورد عزیزان مشرف شده بی توسط تاخیر و اهمال شرف اجازه و رخصت سرافراز گردیده اند چون بعضی اصحاب از آن حضرت سبب سرعت ارشاد را سوال فرمودند. حضرت گفته اند: که مشارالیه تکمیل مراسم حال را درمطایب تحصیل علم قال به تقدیم رسانیده بود، مثل او همان فتیله مدنه بود که به مجرد وصول شعله افروخته گشت. آن حضرت رادیوان شعریست مشتمل براسرار و غوامض غیبی و نوادر، از بعضی مکاشفه استعماع دارم که میفرمودند: اگرچه مرید رابعه ازوفات مرشد رخصت است که دست بیعت به عزیزی دیگر داده به جبیره نقیص خویش مشغول گردد.

وفات آن حضرت در قصبه شبرغان به سنه ۱۰۳۳ بوده مرقد آن گوهر پاک در شبرغان زیارت گاه عام و خاص است.

ابو سليمان جوزجاني

ابوسليمان جوزجاني در علم فقه و حديث از علمای بزرگ جهان اسلام بود و روايت ثقه حديث به شمار ميرفت. اين محدث والامقام از جانب مامون عباسى به رتبه قضا مفتخر گرديد اما قبول نکرد. موصوف افزون به شغل تدريس تالیفات ارزشمند نیز از خود بجا مانده است. به قول نویسنده کتاب بحرالاسرار: نقل کتب محمد حسین را از بغداد به خراسان واسطه او بوده و در اکثر کتب فقه مثل مبسوط، جامعین و زیادات اعتماد به روایت اوست و علم فقه را نزد محمد حسین خواند. گویند اول کسی که علم فقه را برآراست ابوحنیفه بود و آخر ابو سلیمان جوزجانی.

مولانا اذنب شبرغانی

مولانا اذنب یکی از شعرا، علما و خطاطان اواخر قرن ۱۳ هجری قمری است. اسمش سید خان ابن قاضی سید نعمان و اصلاً شبرغانی میباشد. تولد مولانا اذنب در شبرغان صورت گرفته و هم در شبرغان تربیت شده است. مولانا اذنب از ناحیه خطاطی و قلم اعاشه مینمود و در شعر نیز دسترسی داشته دیوان هم مردف نموده که از بین رفته است. از اخیر کتابی که اذنب برای یکی از امرای ملوک الطوایفی ترکستان افغانستان نوشته معلوم میگردد که وی تا سال ۱۲۸۷ هجری قمری که کتابت مذکور را تکمیل کرده حیات داشته است.

مولانا شریف "واله"

مولانا شریف واله در قریه اشرف ازمضافات شهر شبرغان متولد گردید. اجدادش مدرس و اهل علم و فن بوده اند، خود نیز به تحصیل علوم معقول منقول پرداخته سپس به سرایش شعر مشغول گردید. وی خطاط خوب بود و بنا بر آن به نگارش منتخبات اشعار و غیره ماموریت داشت در عین جوانی به مرض مبتلا و در سال ۱۰۳۹ وفات نمود.

بُزکشی

بُزکشی یک بازی سنتی گروهی است که بوسیله اسب انجام می‌شود. این بازی در قدیم توسط مردم شمال افغانستان ابداع گردیده و هم اکنون به مناسبت های خاص در میان مردم ولایت جوزجان انجام می‌شود و دارای شهرت زیاد میباشد. نحوه انجام بازی به این صورت است که عده‌ای سوارکاران برای کنترل لاشه یک بز یا گوساله تازه ذبح شده با هم به رقابت می‌پردازند. سوارکاران باید لاشه بز را در حین سوارکاری از روی زمین برداشته و آن را با پیشی گرفتن از رقیب در محل مشخصی که معمولاً یک دایره علامت‌گذاری شده در زمین بازی است به زمین بگذارند. بازیگران بزکشی که در افغانستان «چاپ انداز» نامیده می‌شوند و اکثراً برای کسب مهارت های بزکشی به سال‌ها تمرین نیاز دارند.

فصل دوم

تحلیل وضعیت عمومی ولایت جوزجان به تفکیک سکتورهای انکشافی

براساس قانون اساسی افغانستان، تمام اتباع این کشور که در جغرافیای مشخص افغانستان زندگی می‌کنند از حقوق مساوی برخوردارند و از ارزش‌های مشترک پیروی می‌کنند و دولت افغانستان مکلف به دفاع از منافع ملی این کشور که عبارت از مجموعه ارزشهای مشترک، اعتقادات و اولویات است که استقلال، تمامیت ارضی، حاکمیت ملی، رفاه و سعادت مردم، تنفیذ قانون، پیشرفت، اعتلا، ثبات و استقرار کشور به آن مربوط و منوط میباشد و روی این اصل، در ولایت جوزجان اردوی ملی، پولیس ملی، امنیت ملی و سائیر ادارات دولتی حضور فعال داشته و درتأمین منافع ملی نقش بارز و کلیدی ایفا مینمایند. سکتور امنیت یکی از سکتورهای مهم در ولایت جوزجان بوده که عموماً روی مسایل مهمی چون تأمین امنیت، دفاع ملی، مبارزه علیه تروریسم و پاکسازی ماین‌ها و غیره فعالیت مینماید. هدف این سکتور تقویت حاکمیت قانون و تأمین امنیت پایدار در سرتاسر ولایت جوزجان میباشد. قوماندانی امنیت ولایت جوزجان دارای ۱۰ قوماندانی ولسوالی، ۳ حوزه و ۵ ماموریت میباشد. پولیس ملی در واحد‌های اداری حوزه‌های امنیتی و ۱۵۰ پوسه‌غرض تأمین امن و نظم عامه و خدمت‌گذاری به مردم توظیف و اجرای وظیفه مینمایند. ولایت جوزجان از جمله ولایات درجه دوم بشمار میرود. موقعیت هموار و همجواری آن با ولایات آسیب‌پذیر از موانع اصلی در برابر نیروهای امنیتی بمنظور تأمین امن و نظم عامه به شمار می‌آید. وضعیت امنیتی در ولسوالی‌های ولایت جوزجان قناعت بخش نبوده و چالش‌های جدی امنیتی در ولسوالی‌ها وجود دارد. با آنکه نیروهای امنیتی به منظور تأمین امنیت و نظم عامه در این ولایت فعالیت دارند ولی با توجه به افزایش روز افزون جمعیت، و بنا به کمبود تشکیل (پرسونل و لوژستیک)، تعداد نیروهای موجود پولیس برای تأمین امن و نظم عامه در این ولایت کافی نمی‌باشد. در بعضی نقاط دور دست و سرحدی این ولایت به علت عدم حضور نیروهای پولیس مشکلات امنیتی رخ می‌دهد. این چالش‌ها در برخی اوقات منجر به ناامنی و کشته شدن مردم بیگناه شده است. در صورتی که این مشکلات حل نشوند، در آینده می‌تواند سبب ایجاد فاصله بین مردم و دولت گردد.

یک کندک از اردوی ملی به خاطر تأمین امنیت مردم این ولایت فعالیت میکند که مجهز به لوازم عسکری میباشد و از طرف آموزگاران نظامی به شکل دوامدار تربیه میشوند و سهولت‌های لوژستیک، تخنیک و اداری به سطح متوسط برایشان فراهم شده است. هماهنگی و جلسات امنیتی بین اردوی ملی، قوماندانی امنیت و امنیت ملی در تمامی موارد وجود دارد که این امر سبب شده تا امنیت نسبی در ولایت جوزجان تأمین شود و در قسمت هماهنگی یک مرکز هماهنگی امنیتی در داخل قوماندانی امنیت از نیروهای پولیس، اردوی ملی، امنیت ملی و نظم عامه ایجاد شده که در تأمین امنیت رول مهم را بازی میکند.

تحلیل صلح و منازعات

با ختم جنگ و روی کار آمدن یک نظام جدید در افغانستان، مردم ولایت جوزجان بیشتر از همه به صلح فکر میکردند و امیدوار بودند تا صلح سر تاسری در کشور بمیان بیاید و روزهای جنگ را فراموش کنند، اما متأسفانه باحضور نیروهای امنیتی با آنهم جنگ و ناامنی در اکثر ولسوالی‌های جوزجان دیده میشود و همه روزه هموطنان بی‌گناه مارا به کام مرگ میفرستند، جهت جلوگیری از جنگ و ناامنی، دولت جمهوری اسلامی افغانستان در مشوره با افشار مختلف مردم

تصميم گرفت تا بخاطر تأمين و تحكيم صلح ، پلان استراتيژيك صلح و مصالحه ملي را به منظور گفتگو با مخالفين مسلح دولت جمهورى اسلامى افغانستان تدوين نمايد. با آنكه جوزجان يكي از ولايات نسبتاً امن محسوب ميشود ولي با سپرى شدن تقريباً چهار دهه جنگ هنوز هم اين ولايت شاهد تلفات انساني است. با ايجاد كميته صلح، جمعى از بزرگان اقوام و متنفذين در ولايت جوزجان به خوشى از روند صلح استقبال كردند و با فعاليت ها و تلاش هاى ارگانهاى امنيتى و كميته صلح اين ولا، گروه هاى ناراضى مسلح يكي پى ديگرى كه تعداد شان بيشتر از ۹۰۰ تن مسلح و غير مسلح ميرسد به برنامه صلح پيوستند.

عوامل اخلاص كنده صلح

- همجوارى با ولايات نا امن
- انكشاف نامتوازن
- موجوديت مدارس بيرون مرزى پاكستان و ايران
- عرضه خدمات ناكافى
- بيسوادى
- فقر و گرسنگى
- منازعات حقوقى
- فساد ادارى
- بيكارى

نقش رسانه ها در تايمين صلح

از آنجاكه رسانه ها را ركن چهارم دموكراسى خوانده اند در تايمين امنيت، تبليغ صلح و انكشاف نقش مهم را بازي ميكنند. خوشبختانه در ولايت جوزجان رسانه ها از حمايت دولت در چوكات قانون برخوردار بوده و هيچ نوع محدوديت در راستاى فعاليت هاى شان وجود ندارد. و بصورت كل ساحه پوشش رسانه ها بسيار وسيع و حضور فعاليت شان بسيار قوى ميباشد.

۱- تحليل وضعيت موجود سكتور صحت

سكتور صحت روى موضوعات از قبيل، مجموعه عرضه خدمات اساسى صحى، عرضه خدمات اساسى ، كنترول امراض سارى و غير سارى، معافيت كتلوى و عرضه خدمات تغذى فعاليت مينمايد و هدف از ايجاد اين سكتور عرضه خدمات معيارى و اساسى صحى براى تمام مردم ولايت جوزجان ميباشد. قابل ذكر است كه رياست سكتور صحت براى رسيدن به اهداف خويش تنها نبوده بلكه موسسات همكار ملي و بين المللى را نيز در كنار خود دارد.

رياست صحت عامه جوزجان توانسته طى ۱۶ سال گذشته دسترسى خدمات صحى را در همه ولسوالى ها و مركز از ۵ فيصد به حدود ۸۵ فيصد افزايش دهد تقريباً تمام نفوس ولايت جوزجان تحت پوشش خدمات صحى به كنگورى هاى ذيل قراردارد. ۲۷ فيصد نفوس كه تا شعاع يك ساعت از مراكز صحى موقعيت دارند به اسانى از مراكز صحى خدمات را ميگيرند. ۵۴ فيصد نفوس كه از شعاع يك ساعت بيشتر فاصله دارند بشكل نسبتاً سهل ميتوانند خدمات صحى را بگيرند و تيم هاى سيارنيز در بعضى اوقات به قريجات ميروند. ۱۸ فيصد نفوس كه در ساحات بسيار دور دست مراكز صحى قرار دارند به كلينيك هاى سيار مراجعه ميكنند كه درنتيجه تمام نفوس جوزجان به شكل از اشكال شامل پلان صحت

میباشند. و همچنان در قسمت منابع بشری افراد مسلکی صحتی در شفاخانه ها ، قابله های مسلکی در تمام مراکز عرضه خدمات صحتی و سایر افراد مسلکی تربیه شده در مراکز صحتی انجام وظیفه مینمایند. و هکذا پوسته های صحتی در سطح قرآ و قصبات مطابق به پالیسی وزارت صحت به بالاتر از ۸۵ فیصد تکمیل شده که توانسته این فعالیت ها با عث کاهش مرگ و میر در قشر آسیب پذیر بخصوص طفل و مادر و سایر اعضای جامعه شوند و کارمندان مذکور توانسته اند طی سالهای گذشته سطح آگاهی جامعه را در بخش صحت نسبت به ۱۶ سال قبل فوق العاده بالا برده که امروز مردم به گونه متوجه عرضه خدمات صحتی در خود و خانواده های شان میباشند که این موضوع فوق العاده با لای کاهش مرگ و میر اثر گذار بوده است.

دسترسی به عرضه خدمات ابتدایی صحتی

دسترسی به عرضه خدمات در ولایت جوزجان در حدود ۸۵ فیصد است که توسط مراکز صحتی و تیم های بسیار صحتی عرضه خدمات صورت می گیرد و بدین ترتیب دسترسی مردم مناطق دور دست نیز با سهولت انجام می یابد.

مراکز صحتی اساسی (BHC)

در سطح ولایت جوزجان به تعداد ۱۵ مرکز صحتی اساسی (BHC) وجود دارد. که عملاً فعال و در خدمت مردم می باشند.

مراکز صحتی جامع (CHC)

در ولایت جوزجان به تعداد ۷ مرکز صحتی جامع یا CHC فعالیت دارد .

تعداد شفاخانه ها وبستر ها

در سطح ولایت جوزجان به تعداد ۴ شفاخانه دولتی (شفاخانه ولایتی، شفاخانه اطفال، شفاخانه ولسوالیهای درزاب و آقچه) و ۸ شفاخانه خصوصی وجود دارد. شفاخانه های ولایتی دارای ۲۸۰ بستر و شفاخانه های ولسوالی دارای ۸۰ بستر می باشند و در مجموع به شمول شفاخانه های خصوصی در سطح ولایت ۴۹۰ بستر به ترتیب ذیل وجود دارد:

شفاخانه های دولتی :

- شفاخانه ولایتی ۱۸۰ بستر کاهلان
- شفاخانه ۱۰۰ بستر اطفال افغان- ترک
- شفاخانه ۵۰ بستر ولسوالی آقچه
- شفاخانه ۳۰ بستر ولسوالی درزاب

شفاخانه های خصوصی :

- شفاخانه ۲۰ بستر جوزجان الحیات
- شفاخانه ۲۰ بستر پیام صحت
- شفاخانه ۲۰ بستر ابوریحان البیرونی
- شفاخانه ۲۰ بستر همراز
- شفاخانه ۲۰ بستر شکران
- شفاخانه ۱۰ بستر فهیمه بلوچ

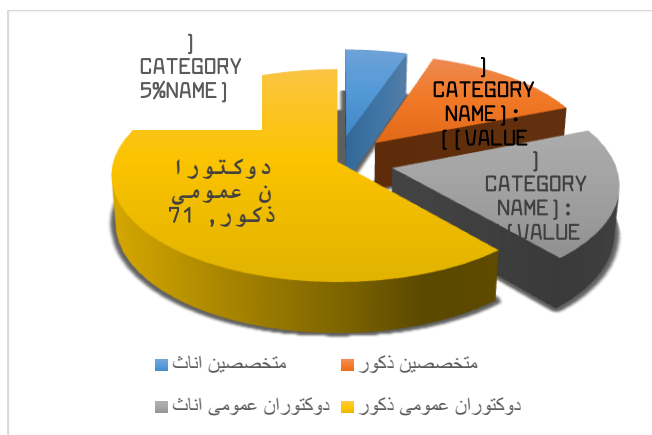
- شفاخانه ۱۰ بستر منور
- شفاخانه ۱۰ بستر خلیق

تعداد درملتونها:

در سطح ولایت جوزجان بتعداد ۲۱۳ باب درملتون فعالیت دارد.

تعداد دکتوران و متخصصین به تفکیک جنسیت

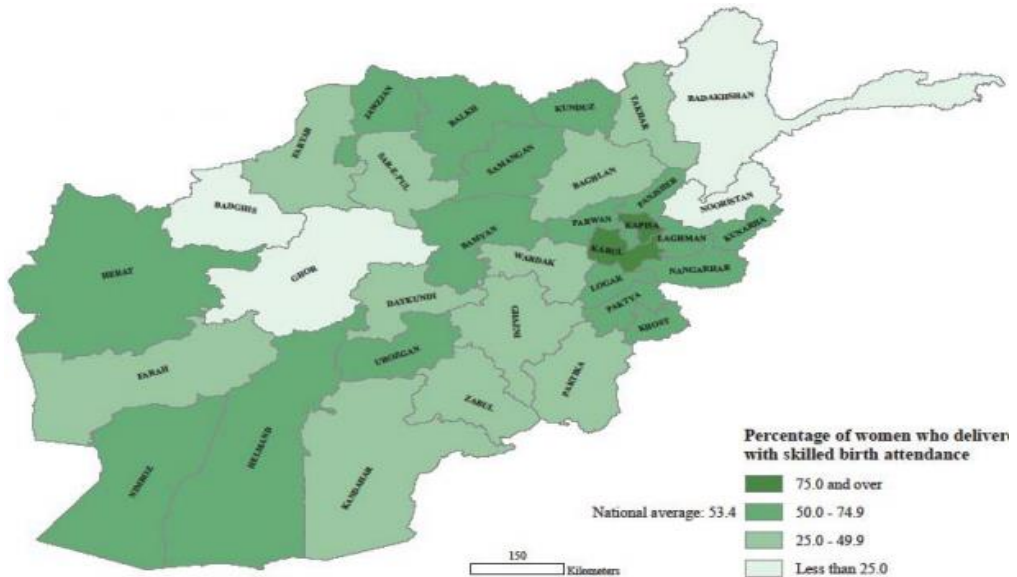
در سطح ولایت جوزجان جمعاً ۱۱۶ داکتر با تخصص ذیل موجود بوده که از جمله تعداد ۸۷ ذکور و ۲۹ اناث میباشد:

تعداد ولادت های انجام شده با حضور قابله های ماهر

در ولایت جوزجان به تعداد ۲۱۲۹۰ ولادت که از ۵۰ الی ۷۵ فیصد میشود با حضور قابله های ماهر در سال ۱۳۹۶ صورت گرفته است.

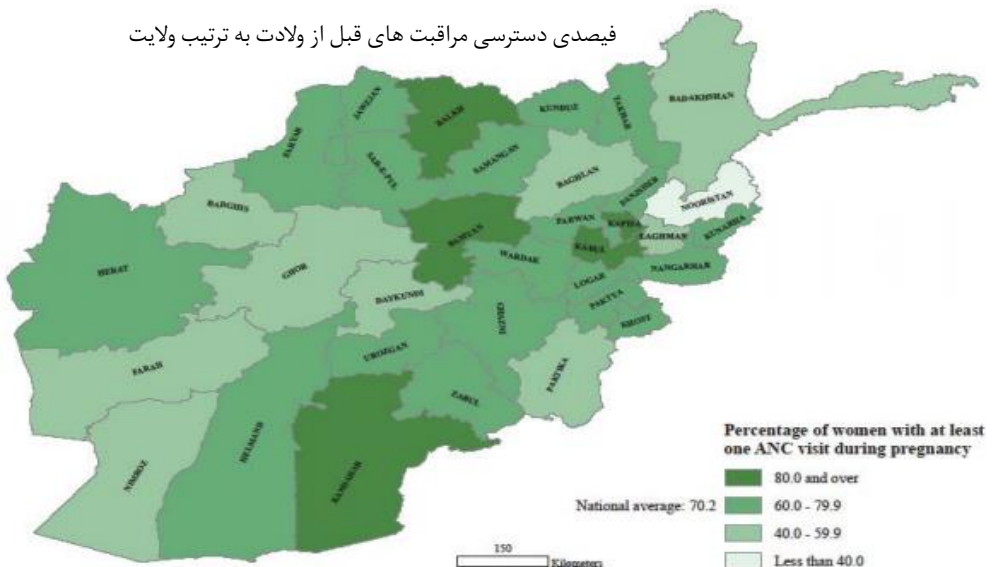
فیصدی ولادت با حضور قابله های ماهر به ترتیب ولایت

دسترسی به مراقبت های قبل از ولادت

در سطح ولایت به تعداد ۳۰۵۳۴ مراقبت قبل از ولادت در سال ۱۳۹۶ انجام شده است. یعنی ۶۰ تا ۷۹٫۹ فیصد خانم های که در دوران حامله گی حد اقل یک بار تحت معاینه یکی از کارمندان صحتی (داکتر، قابله، نرس و یا هم کارمند صحتی جامعه) قرار گرفته باشند. صورت گرفته است.

فیصدی دسترسی مراقبت های قبل از ولادت به ترتیب ولایت

میزان مرگ ومیر مادران

به اساس سروی CAAC به تعداد ۷۹ مادر از سبب ولادت در سال ۱۳۹۶ فوت نموده است.

میزان مرگ ومیر اطفال

به اساس سروی CAAC به تعداد ۹۳۷ طفل در سال ۱۳۹۶ فوت نموده است.

میزان سوء تغذی

به تعداد ۲۲۴۷۳ طفل زیر سن پنج سال نسبت سوء تغذی در سال ۱۳۹۶ راجستر شده است .

مجموع بودجه انکشافی سالانه سکتور صحت (حداقل ۵) سال قبل

مجموع بودجه منظور شده سکتور صحت در طی پنج سال قبل مبلغ ۴۱۳۹۹۴۳۶۱ افغانی میباشد.

میزان مصرف بودجه انکشافی سالانه سکتور صحت (حداقل ۵) سال قبل

مصرف بودجه انکشافی طی پنج سال قبل به ۴۰۲۷۷۳۵۵۰ افغانی میرسد که ۹۷٫۳% مصرف را نشان میدهد.

میزان سرمایه گذاری خصوصی در سکتور صحت

در ولایت جوزجان سکتور خصوصی در بخش های ذیل سرمایه گذاری نموده است:

- ایجاد سه انستیتوت علوم صحتی
- ایجاد ۸ شفاخانه خصوصی
- ایجاد ۱۲ باب کلینیک تشخیصیه
- موجودیت ۸۵ معاینه خانه داکتران

تعداد مراکز تداوی معتادین مواد مخدر

در ولایت جوزجان تعداد ۳ مرکز تداوی معتادین که مجموعاً دارای ۱۲۰ بستر میباشد، موجود است.

پوشش واکسیناسیون در اطفال کمتر از یک سال

پوشش واکسین PENT۳ در نزد اطفال کمتر از ۱ سال به تعداد ۲۷۲۱۲ طفل در سال ۱۳۹۶ میباشد.

فیصدی رضایت مردم از عرضه خدمات صحتی

در ولایت جوزجان در ارتباط به رضایت مردم از عرضه خدمات صحتی کدام سروی تا اکنون صورت نگرفته است ولی بر اساس بررسی های بانک جهانی که وضعیت خدمات صحتی در افغانستان را از سال ۲۰۰۲ تا سال ۲۰۱۷ میلادی به بررسی گرفته اند. گفته شده است که بر اساس این بررسی، اکثریت شاخص های اساسی صحتی در افغانستان نسبت به سایر کشور های جهان که دارای سطح انکشافی همسان می باشند، بهبود قابل ملاحظه یافته است. باوجود تداوم نا امنی ها در جریان ۱۵ سال گذشته، سکتور صحت در ولایت جوزجان در راستای تأمین خدمات صحتی با کیفیت برای شهروندان این ولایت به پیشرفت های قابل ملاحظه دست یافته است، که میتوان بطور نمونه از پیشرفت در قسمت صحت و سلامتی مادران و اطفال یاد کرد. گسترش دامنه خدمات صحتی به دور دست ترین نقاط این ولایت، به خصوص برای مردم دوردست و محروم در نتیجه یک مشارکت مبتکرانه دولت با موسسات غیر دولتی فراهم گردیده است.

موسسات همکار غیر دولتی وشرکای انکشافی در سکتور صحت

- موسسه SAF (۳۱ مرکز صحتی را از طریق پروژه SEHAT۲) تحت پوشش دارد.
- موسسه MSI (۲ مرکز حمایت طفل ومادر) دارد.
- موسسه IMC (۱ مرکز حمایت خانواده) دارد.

■ موسسه Health Net (یک تیم سیارصحنی برای کوچی ها) دارد.

تحلیل پوتنشیل و منابع موجود بالقوه انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور صحت

مجموعه ای از شاخص های مراقبت های صحنی که توسط سروی وضعیت زندگی در افغانستان ارایه می گردد یک بهبود مستمر و قابل توجهی را نشان می دهد. شاخص های مهم برای صحت طفل و مادر، معاینه قبل از ولادت توسط ماهر صحنی، تهیه کننده مراقبت های صحنی و حضور ماهر صحنی را شامل می گردد. مراقبت های به موقع دوران حاملگی و حضور ماهر صحنی نشان داده است که نقش کلیدی را جهت پائین آوردن سطح بالای مرگ و میر مادران و نوزادان بازی کرده است. بر اساس سروی وضعیت زندگی در افغانستان فیصد زنانی که در طی پنج سال گذشته طفل به دنیا آورده، حداقل یک بار معاینات صحنی انجام داده اند. با آنکه، تنها ۱۶ فیصد آنها، چهار بار معاینات دوران حاملگی را دریافت کرده اند، که این تعداد توسط سازمان صحنی جهان برای حاملگی های نورمال سفارش شده است. میزان تولدات در حضور پرسونل ماهر صحنی به ۵۳ فیصد افزایش یافته است. بخاطر تقویت و توسعه سکتور صحت در ولایت جوزجان باید زمینه های هرچه بیشتر برای سرمایه گذاری های خصوصی خارجی و داخلی تشویق گردد تا جلو خروج سالانه میلیون ها دالر که بخاطر تداوی از این ولایت خارج میگردد، گرفته شود. با آنکه در چند سال اخیر تغییرات مثبتی در سکتور صحت در ولایت جوزجان رونما گردیده است و تعدادی از سرمایه گذاری ها در ایجاد شفاخانه ها، لابراتوارهای طبی صورت گرفته است ولی با آنهم سرمایه گذاری های موجود قادر به مرفوع ساختن نیازهای مردم ولایت جوزجان در زمینه ارائه خدمات صحنی، بهداشتی و ادویه جات نیستند؛ برای مجموع از نفوس این ولایت که به خدمات پیشرفته صحنی دسترسی کامل ندارند، مانند تداوی مکمل چشم، امراض قلبی، صدی، سرطانی و غیره نیازمند فراهم نمودن تکنالوژی پیشرفته طبی و کادر متخصص میباشد که تمامی این نیازها، فرصت های خوبی برای سرمایه گذاری های خارجی و داخلی را در ولایت جوزجان، مهیا ساخته اند. از اینکه ۸۰ درصد مصارف خدمات صحنی در ولایت جوزجان بصورت شخصی و اکثراً به نهاد های خصوصی پرداخت میگردد، این ارقام نشان دهنده آنست که سکتور خصوصی در بخش خدمات صحنی درین ولایت نقش قابل ملاحظه یی دارد و فرصت های سرمایه گذاری خصوصی، اعم از خارجی و داخلی درین سکتور به پیمانهای زیادی موجود میباشد. خدمات صحنی در ولایت جوزجان بدون فعالیت های سکتور خصوصی امکان ناپذیر نیست باید سهولت های بیشتری برای سرمایه گذاری های خصوصی در بخشهای خدمات صحنی در ولایت جوزجان مهیا ساخته شود و این فرصت ها و سهولت ها باید در حال رشد و افزایش باشد؛ باید برای مشارکت عامه و خصوصی PPP چارچوب قانونی تدوین شود که به اساس آن شفاخانه ها منحصیث دولتی به سکتور خصوصی برای تجهیز کامل و آماده ساختن با تکنالوژی طبی معاصر به اجاره طویل المدت داده شود تا از یکطرف دسترسی مردم به خدمات صحنی بیشتر گردد و از طرف دیگر مفیدیت سرمایه گذاری های خصوصی در سکتور صحت برای خود سرمایه گذاران نیز تضمین گردد. درولایت جوزجان کمپنی های تولید ادویه جات موجود نبوده و داروهای مورد نیاز مردم ولایت جوزجان از خارج وارد میشوند؛ با درک این نیاز، ایجاد کمپنی های صنعتی تولید ادویه جات و مواد طبی یکی دیگر از فرصت های طلایی برای سرمایه گذاری در سکتور صحت در جوزجان میباشد. با در نظرداشت رشد سکتور صحت باید مراکز صحنی به تکنالوژی

طبی مجهز گردد تا پس از این مردم ولایت جوزجان مجبور نباشند برای تداوی با هزینه های گزاف به خارج از کشور بروند، بنا ایجاد و تجهیز مجتمع های طبی، شفاخانه ها، لابراتوارهای معیاری، مراکز عرضه ادویه جات معیاری، توريد ادویه جات و تجهیزات طبی با کیفیت و تکنالوژی جدید طبی به مراکز صحتی در جوزجان از جمله بخش های دیگر است که برای سرمایه گذاری مفید و موثر، قابل توجه می باشد.

۲- تحلیل وضعیت سکتور معارف و فرهنگ

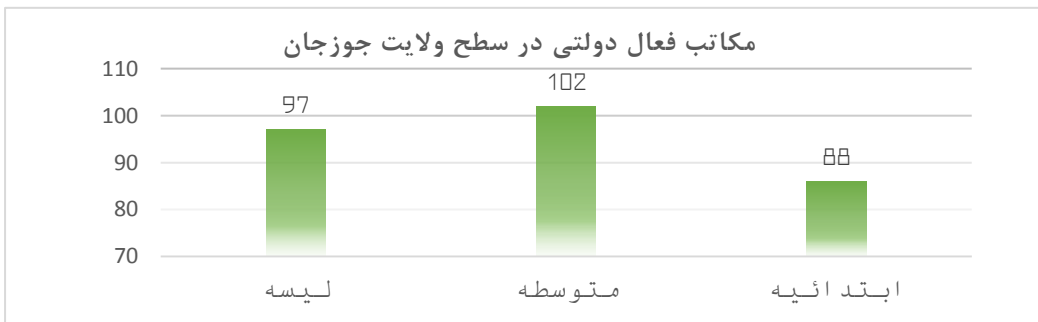
در ولایت جوزجان سکتور معارف و اطلاعات یکی از سکتور های عمده بحساب می رود که عمدتاً روی موضوعات مهمی از قبیل تعلیم و تربیه، تعلیمات ابتدائی و ثانوی، تحصیلات نیمه عالی، انکشاف منابع بشری، فرهنگ، رسانه ها و ورزش بحث مینماید. ریاست این سکتور را ریاست معارف به عهده داشته و ریاست های پوهنتون، اطلاعات و فرهنگ، آمریت ورزشی، مبارزه با مواد مخدر، محیط زیست از اعضای این سکتور می باشد و این سکتور را یک تعداد از نمایندگی های ملل متحد و موسسات غیر دولتی جهت رسیدن به اهداف کمک مینمایند. معارف ولایت جوزجان در سال ۱۳۱۴ هـ ش به سویه مکتب ابتدائیه که همین لیسه این یمین امروزی است تاسیس شد و به فعالیت آغاز کرد. بعد از آن با ایجاد اداره ماموریت معارف در سال ۱۳۱۶ بتعداد هفت باب مکتب ابتدائیه در چند واحد اداری این ولا افزوده شد از سال ۱۳۳۶ به مدیریت معارف و در سال ۱۳۶۳ بریاست معارف ارتقا نمود. از آن جایی که دولت مکلف است تا بر اساس مواد قانون اساسی برای ارتقای معارف در همه سطوح، تدابیر لازم اتخاذ کند و زمینه تعلیم و تربیه را برای تمام اتباع افغانستان تا درجه لیسانس در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و یاخارج از کشور به شکل رایگان تأمین کنند. خوشبختانه، در نتیجه همکاری مردم معارف دوست و تلاش های همه جانبه ریاست معارف ولایت جوزجان، مجموعاً (۱۹۹۴۱۱) شاگرد از جمله (۱۱۹۷۵۵) تن ذکور معادل (۶۰٪) و (۷۹۶۵۶) تن اناث معادل (۴۰٪) مصروف فراگیری آموزش در مکاتب تعلیمات عمومی، دارالعلوم های دینی، انستیتوت زراعت، انستیتوت نفت و گاز، تربیه معلم و مکاتب خصوصی می باشند این رقم حدود ۳۴٪ کل نفوس جوزجان که ۵۷۹۸۳۳ تن می شود، احتوا مینماید.

معارف در جوزجان (۴۰۵) مرکز تعلیمی و تحصیلی دارد که بطور اوسط در هر ۵ کیلومتر از خاک جوزجان یک نهاد تعلیمی و تحصیلی موجود بوده و فعال می باشد و اوسط فاصله یک مرکز تعلیمی به مرکز دیگر تعلیمی حدود کمتر از ۷ کیلومتر را نشان می دهد. احصائیه سال ۱۳۹۷ ریاست معارف ولایت جوزجان تعداد (۲۲۲) باب مکتب معادل ۵۵٪ دارای تعمیر و تعداد (۱۸۳) باب مکتب معادل ۴۵٪ بدون تعمیر، تعداد (۱۳۹) باب مکتب معادل ۳۵٪ دارای چاه آب و تعداد (۲۶۰) باب مکتب معادل ۶۵٪ بدون چاه آب، تعداد (۱۹۰) باب مکتب معادل ۴۸٪ دارای مبرز و تعداد (۲۰۹) باب مکتب معادل ۵۲٪ بدون مبرز و تعداد (۱۳۷) باب مکتب معادل ۳۴٪ دارای دیوار احاطوی و تعداد (۲۶۸) باب مکتب معادل ۶۶٪ بدون دیوار احاطوی را نشان می دهد.

از مجموع معلمین موجود و رسمی در پنج برنامه معارف ۰٫۴۰٪ ماستر، ۲۶٫۵٪ لیسانس، ۶۱٫۸٪ چهارده پاس و ۱۱٫۲٪ از آنها دارای سویه تحصیلی صنف ۱۲ می باشد. البته از سرجمع مکاتب دارای تعمیر تعداد زیادی از مکاتب به کمبود صنف درسی مواجه بوده و حدود ۱۵۰۰ صنف درسی نظر به احصائیه ضرورت است. و ۳۸ فیصد مکتب در مرکز و ولسوالی ها دارای لابراتوار بوده و تعداد ۷۶ باب مکتب لیسه مرکز و ولسوالی ها فاقد لابراتوار می باشند. برای اینکه بدانیم عرضه خدمات تعلیمی به چه میزان از کیفیت مطلوب برخوردار است لازم است که شاخص ها و معیار های قابل قبول برای اندازه گیری آن نیز داشته باشیم. آمار موجود نشان می دهد که حدود ۲۶۱۶۹ طفل واجد شرایط سنی خارج از مکتب که حدود ۱۳۹۴۰ تن از آنها اناث می باشد به علت های مختلف مانند اقتصاد پایین خانواده ها، ازدواج های

قبل از وقت، برداشت های فرهنگی و عقیدتی ترک مکتب گفته یا هیچ به مکتب نرفته است. با استفاده از معلومات موجود در دیتابیس معارف (EMIS) شاخص شمولیت قرار ذیل است. با محاسبه شاخص های موثریت درونی سیستم تعلیم و تربیه نرخ تکمیل ۸۱٪، میزان ارتقاء ۱۰٪، نرخ تکرار (ناکامی) ۹٪ و نرخ ترک، محرومیت و غیرحاضری دایمی در جریان سال تعلیمی ۱۳۹۷ به ۹٪ میرسد که قابل ملاحظه بوده و به عنوان یک مشکل جدی تلقی میگردد. در سطح ولایت جوزجان مجموعاً تمام نهاد های تعلیمی به ۴۰۵ باب میرسد و از آن جمله ۷۰ باب آن غیر فعال است.

تعداد مکاتب فعال (ابتدایه/متوسطه/لیسه)

تعداد انستیتیوت تخنیکي، زراعتی و تربیه معلم

در ولایت جوزجان ۱ باب تربیه معلم و ۸ باب مرکز حمایوی تربیه معلم، ۶ باب انستیتیوت تخنیکي و مسلکی و لیسه زراعت فعال میباشد.

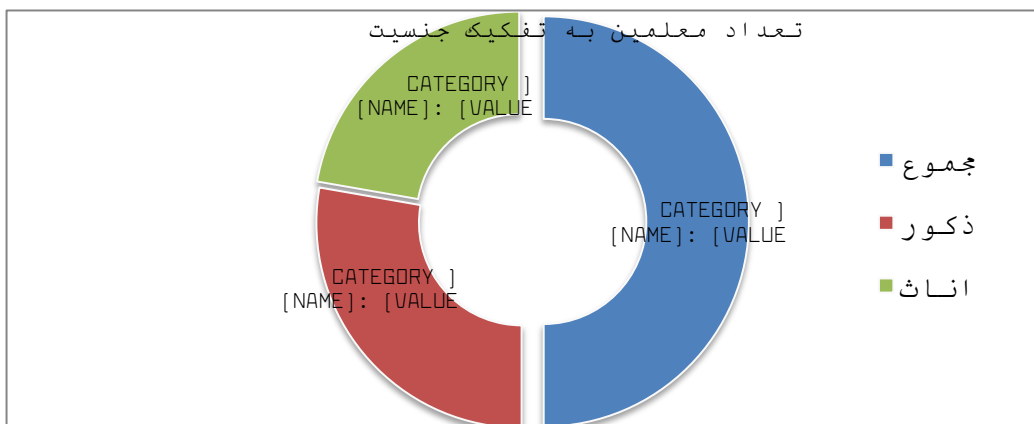
تعداد مدارس دینی و دارالحفاظ ها

در سطح ولایت جوزجان تعداد ۱۹ باب مدرسه، دارالعلوم و دارالحفاظ فعال میباشد.

تعداد مکاتب سواد حیاتی و خصوصی

در ولایت جوزجان تعداد ۵ باب مکتب سواد حیاتی و ۹ باب مکتب خصوصی فعالیت دارد.

تعداد معلمین به تفکیک جنسیت

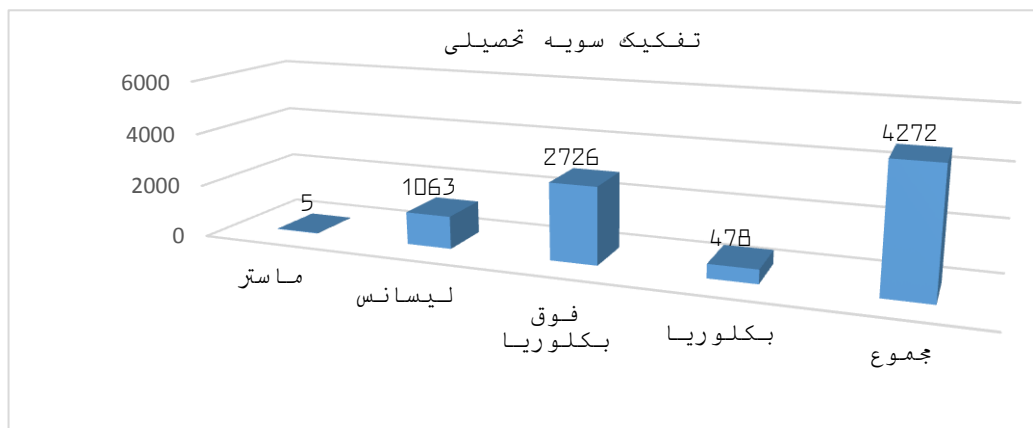

سویه تحصیلی معلمان و استادان به تفکیک

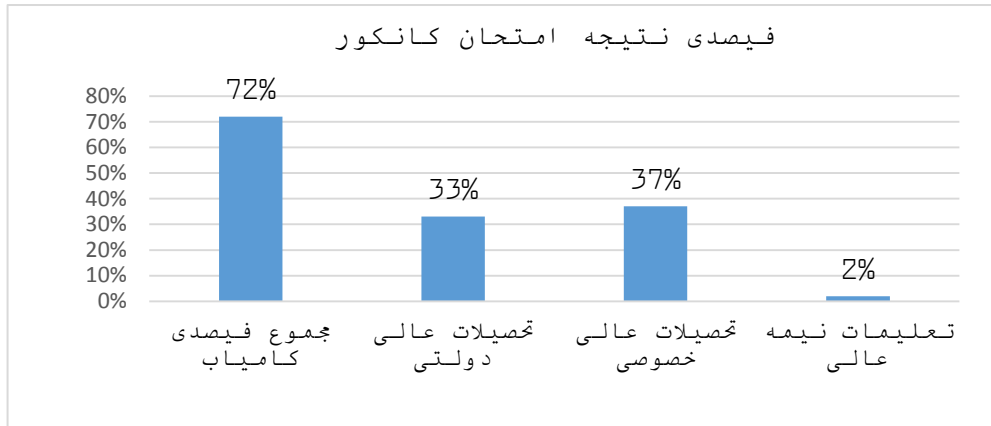
نتیجه امتحان کانکور سال ۱۳۹۶ - ۱۳۹۷

داوطلبان کانکور ریاست معارف ولایت جوزجان به ۳۲۴۱ تن می‌رسید که از میان آنها ۲۳۳۸ تن توانستند پس از سپری کردن امتحان کانکور به موسسه‌های تحصیلات عالی و نیمه عالی دولتی و خصوصی به ترتیب ذیل، راه یابند:

- طب - ۳۵ تن
- انجینیری - ۲۷۵ تن
- حقوق - ۶۵ تن
- اقتصاد - ۷۲ تن
- زراعت - ۳۲ تن

- شرعیات - ۸ تن
- تعلیم و تربیه - ۵۵۷ تن
- کمپیوتر ساینس - ۳ تن
- ژورنالیزم - ۱۸ تن
- انسیتیوت حسابداری - ۲۲ تن
- انسیتیوت تخنیکي - ۲۷ تن
- انسیتیوت زراعت - ۱۶ تن
- انسیتیوت اکادمی تربیه معلم - ۱ تن
- انسیتیوت علوم صحی - ۱ تن
- دارالعلوم - ۱۴ تن
- موسسات خصوصی - ۲۱ تن

میزان سطح سواد بالاتر از ۱۴ سال

میزان سطح سواد بالاتر از ۱۴ سال مجموعاً به تفکیک ۳۴٪ مرد و ۱۶٪ زن میباشد.

نرخ شمولیت زیر سن ۱۵ سال درمکاتب

نرخ شمولیت زیر سن ۱۵ سال درمکاتب از مجموع تعداد ۱۴۳۰۵۰ شاگرد، ذکور ۵۸٪ و اناث ۴۲٪ میباشد.

میزان سطح سواد ذکور

در ولایت جوزجان ۳۰ تا ۴۴٫۹ فیصد نفوس ذکور توانایی خواندن و نوشتن را دارند.

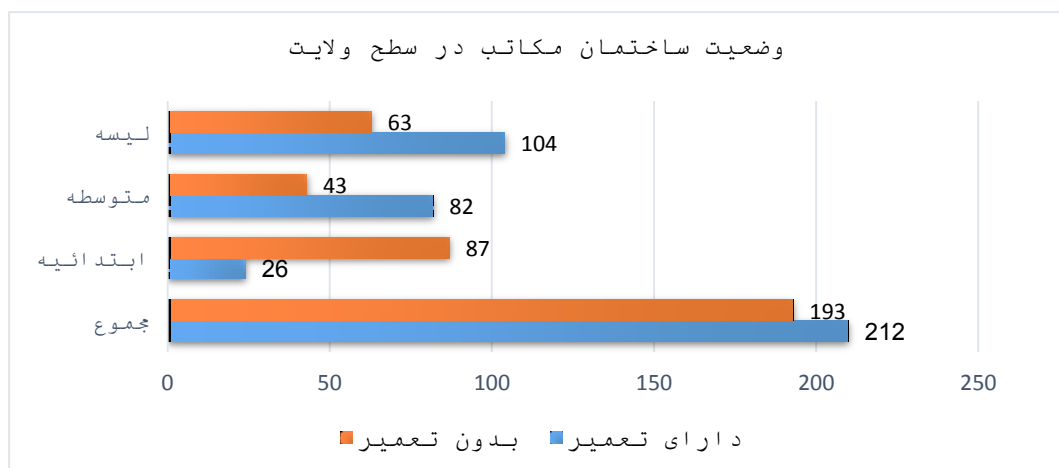
میزان سطح سواد اناث

در ولایت جوزجان ۳۰ تا ۴۴٫۹ فیصد نفوس اناث توانایی خواندن و نوشتن را دارند.

میزان سطح سواد انانث به ترتیب ولایت

مکاتب دارای تعمیر و بدون تعمیر

مجموع بودجه انکشافی سالانه سکتور معارف (حداقل ۵ سال قبل

شماره	سال مالی	بودجه واصله	مصرف بودجه	باقیمانده	فیصدی مصرف
۱	۱۳۹۲	۳۸۷۹۴۱۶۸	۳۸۵۶۸۰۲۴	۲۲۶۱۴۴	۹۹,۴۲
۲	۱۳۹۳	۴۸۶۹۰۵۰	۴۶۷۲۸۶۸	۱۹۶۱۸۲	۹۵,۹۷
۳	۱۳۹۴	۱۲۱۹۱۰۳۰	۱۱۳۳۳۹۴۰	۸۵۷۰۹۰	۹۲,۹۷
۴	۱۳۹۵	۳۲۳۶۶۶۱	۳۲۳۵۵۰۳۳	۱۰۹۶۲۸	۹۹,۶۶
۵	۱۳۹۶	۴۳۰۰۴۴۶۱	۳۷۴۳۱۷۴۳	۵۵۷۲۷۱۸	۸۷,۰۴

مجموع	۱۳۱۲۲۳۳۷۰	۱۲۴۲۶۱۰۸	۶۹۶۱۷۶۱	۹۴،۶۹
-------	-----------	----------	---------	-------

میزان سرمایه گذاری خصوصی در سکتور معارف

در سکتور معارف به تعداد ۲ باب تربیه معلم خصوصی، ۹ باب مکتب خصوصی و بتعداد ۳۲ باب کورس های تعلیمی خصوصی که ثبت و راجستر ریاست معارف بوده، حق الامتياز توزیع، جواز و مالیه سالانه آنها از طریق مستوفیت ولایت جوزجان به عواید دولت تحویل د افغانستان بانک میگردد، سرمایه گذاری گردیده است.

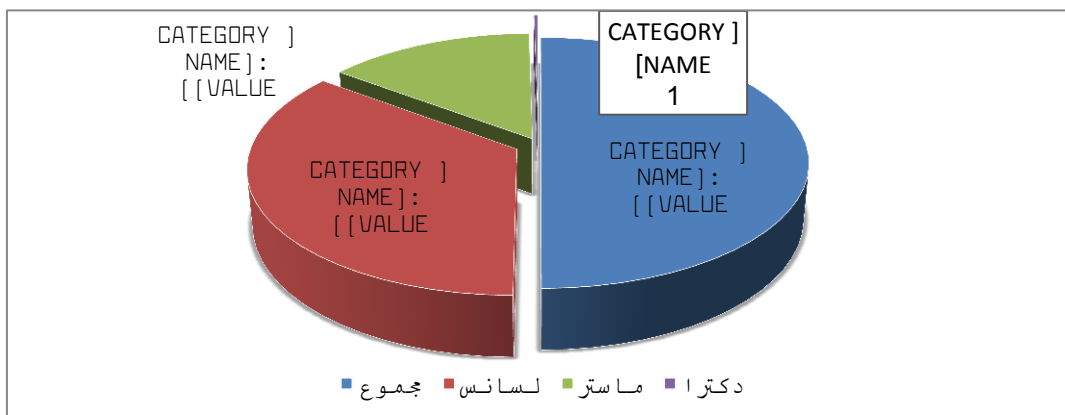
تاریخچه مختصر پوهنتون جوزجان

درمورد تاسیس پوهنتون جوزجان باید یادآور شد اینکه در ولایت جوزجان در سال ۱۳۷۰ انستیتوت پیداگوژی میرعلی شیرنوايي و در سال ۱۳۷۱ انستیتوت معادن و صنایع غرض تربیه انجنیران جوان و معلمین مسلکی به سويه لیسانس فعالیت داشت و در سال ۱۳۸۰ هردو انستیتوت باهم ادغام و تاسال ۱۳۸۸ به نام انستیتوت تحصیلات عالی جوزجان مسمی و به فعالیت علمی و اکادمیک خویش ادامه داده و در سال ۱۳۸۸ از اثر سعی و تلاش استادان و هیئت رهبری این کانون بارتقای ظرفیت هاومهارت های مسلکی واکمال معیارهای لازم این انستیتوت به پوهنتون جوزجان ارتقا نمود و در حال حاضر دارای هفت پوهنچی و ۳۹ دپارتمنت میباشد. در ولایت جوزجان بر علاوه پوهنتون دولتی ۳ موسسه تحصیلات عالی خصوصی بنام های (امیرعلی شیرنوايي، منانت و برلاس) نیز فعالیت علمی دارند.

ارقام اساتید و محصلین دولتی و خصوصی به تفکیک جنسیت:

تعداد	ذکور	اناث	مجموع
اساتید دولتی	۱۲۳	۵۳	۱۷۶
محصلین دولتی	۴۷۸۸	۲۰۰۰	۶۷۸۸
اساتید خصوصی	۱۴۵	۴۷	۱۹۲
محصلین خصوصی	۱۷۷۳	۹۴۱	۲۷۱۴
مجموع	۶۸۲۹	۳۰۴۱	۹۷۸۰

استادان پوهنتون دولتی به تفیک درجه تحصیل

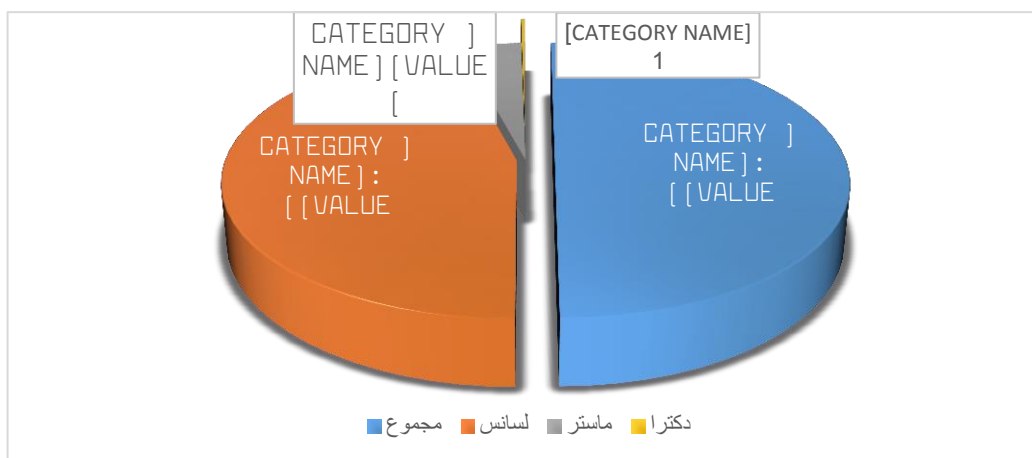

استادان پوهنتون دولتى جوزجان به تفيك رتب علمى

پوهاند		پوهنوال		پوهندوى		پوهنمل		پوهنيار		نامزد پوهنيار		پوهيالى		نامزد پوهيالى	
اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور	اناث	ذکور
۰	۴	۰	۷	۶	۱۱	۱۱	۱۰	۱۵	۲۵	۱	۱	۱۸	۶۶	۱	۰

استادان پوهنتون هاى خصوصى به تفيك درجه تحصيل

تواميت پوهنتون جوزجان با ساير پوهنتون ها

در حال حاضر پوهنتون ولايت جوزجان با پوهنتون هاى خارجى و داخلى ذيل ارتباطات علمى دارد:

- پوهنتون امره تركيه
- پوهنتون آى افران تركيه
- پوهنتون باى بورت تركيه
- پوهنتون ملى تاجكستان
- پوهنتون مخدوم قلى تركمنستان
- پوهنتون پولى تخنيك كابل
- پوهنتون تعليم و تربيه كابل
- پوهنتون دولتى بلخ
- پوهنتون دولتى فارياب
- پوهنتون دولتى سمنگان

ورزش و تربیت بدنی

در ولایت جوزجان ورزش مانند سایر ولایات پیشرفت خوبی داشته است. در گذشته ها ، بزکشی و پهلوانی رواج داشت ، اکنون در ولایت جوزجان ۲۰ فدراسیون ورزشی از قبیل فوتبال ، فوتسال ، والیبال ، پینگ پانگ ، پرورش اندام ، تکواندو ، گوروش ، جودو، کیک بوکس، کراته ، موی تای ، شطرنج ، فول رزم ، کونگفوتوا ، جمناسستیک و پارکور، سنوکر ، بلیارد ، پاور لفتینگ ، کرکیت ، تکواندوی دبلیو تی ایف ، کیون کیک بوکسینگ، پهلوانی و بزکشی وجود دارد و اکثر جوانان و نوجوان مصروف این ورزش ها میباشند. مسابقات کلب های متذکره در ولایت جوزجان توسط ۱۳۳ داور رسمی حکمیت میگردد. همچنان ورزش درمکاتب اناث و ذکور نیز رشد نموده واکثر شاگردان در اوقات فراغت مصروف ورزش میباشند . ورزشکاران ولایت جوزجان ازچندین سال بدینطرف قهرمانی هایی را در مسابقات داخل وخارج ازکشورنصیب شده ومدال های طلا، نقره و برونز را ازآن خود ساخته اند. فدراسیون های ورزشی مذکور دارای ریاست های افتخاری بوده و تمام وظایف شان بشکل افتخاری و رضاکار به پیش میرود . بعضی از فدراسیون ها مانند فدراسیون پینگ پانگ و فدراسیون فوتبال دارای تیم های ورزشی بانوان بوده و در بخش پینگ پانگ در سطح کشور ۷ تن از بانوان ورزشکار جوزجان عضویت تیم ملی افغانستان را داشته که (مقام اول ، دوم و سوم افغانستان) نیز مربوط بانوان پینگ پانگ جوزجان میباشد. باید خاطر نشان ساخت که همه فدراسیون های ورزشی جوزجان دارای افتخارات و دست آورد های چشم گیر بوده و کارکرد های فدراسیون های ورزشی نیز ستودنی و قابل تمجید میباشد. آمریت ورزش و سپورت جوزجان از لحاظ اماکن ورزشی دارای:

- ۱ کمپلکس اداری
- ۱ استدیوم ورزشی معیاری
- ۴ استدیوم خاکی، و
- ۱ میدان فوتسال میباشد

تعداد جمنازیم های ورزشی

در ولایت جوزجان کدام جمنازیم ورزشی موجود نیست.

تعداد نهاد های ورزشی

در ولایت جوزجان به تعداد ۱۰۵ کلب ورزشی در رشته های گوناگون با موجودیت ۶۹۷۵ تن ورزشکار تحت نظر ۱۷۸ مربی مصروف ورزش میباشند و از مجموع ورزشکاران ولایت جوزجان تعداد ۳۵ تن در رشته های مختلف، ملی پوش میباشند که تعداد ۶ تن در مسابقات خارجی و تعداد ۳۵ تن در مسابقات داخلی با کسب مدال نایل گردیده اند.

تعداد میادین ورزشی خصوصی

در ولایت جوزجان تعداد ۷ میدان فوتسال موجود بوده که توسط سکتور خصوصی اعمار گردیده است.

فعالیت رسانه ها

از اینکه، رسانه ها را رکن چهارم دموکراسی خوانده اند. در ولایت جوزجان رسانه ها آگاهی را در سیر عمومی فراگیر می سازند و بر جنبه های ناپیدا و کمتر شناخته شده و چه بسا ناشناخته آن پرتو می افکنند. بر این اساس، رسانه ها نقش مهمی در توسعه و شگوفایی اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی ولایت جوزجان را برعهده دارند. رسانه ها در ولایت جوزجان

ابزار قدرتمندی هستند که میتوانند بر تصمیم‌گیری دولت در برنامه‌ریزی و همچنین نگرش مردم نسبت به دولت تأثیرات عمیقی داشته باشند؛ بنا بر این رسانه‌ها در راستای ترغیب و اقناع مردم، تأثیرگذاری بر افکار و رفتار سیاسی آنان و اطلاع‌رسانی برنامه‌های دولت به آنها مورد توجه همگان قرار دارد. امروزه که اهمیت شگوفایی و توسعه در ابعاد مختلف و به ویژه در بعد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی به صورت یکی از ضروریات مهمی که هم از سوی نظام سیاسی و هم از سوی مردم به صورت اجتماعی در آمده، لازم است تا هر چه بیشتر به تقویت رسانه‌ها پرداخته شود. در ولایت جوزجان نقش برجسته رسانه‌های محلی اینست که این رسانه‌ها ارائه‌دهنده اطلاعات بوده و برنامه‌سرگرم‌کننده و آموزنده دارند و در نقش دیده بان نیز عمل میکنند. رسانه‌های محلی در مناطق تحت پوشش خویش برای مخاطبین خود اخبار محلی، داخلی و خارجی را نشر و همچنین اطلاعات در مورد مسائل مربوط به جامعه را به مردم ارائه میکنند و منیث دیده بان یا ناظر و صدا رسان جامعه مدنی، رسانه‌ها با رسانیدن صدای مردم به مقامات و پاسخگو ساختن مقامات دولتی در برابر مردم نقش پل ارتباطی میان مردم و مقامات را ایفا مینماید و بر همین اساس، اداره محلی جوزجان تلاش نموده است تا بستر مناسبی را برای فعالیت آزادانه رسانه‌ها در راستای ایجاد شفافیت، حسابدگی و جریان آزاد معلومات در این ولایت ایجاد نماید.

رسانه‌های تصویری:

- تلویزیون ملی جوزجان
- تلویزیون آینه
- تلویزیون باتور
- تلویزیون بیک

رسانه‌های صوتی:

- رادیو ملی جوزجان
- رادیو غزل
- رادیو سرایش
- رادیو ارمان
- رادیو حماسه
- رادیو آینه
- رادیو درمان آقچه
- رادیو دلها
- رادیو بوستان
- رادیوی صدای بانو

رسانه‌های چاپی:

- جریده جوزجانان
- جریده گوراش
- ماهنامه صحرا

- نشریه گلستان سواد
- نشریه ایزگو تویغو
- جریده ترکستان

کتابخانه های دولتی:

- کتابخانه عامه شبرغان
- کتابخانه عامه ولسوالی آقچه
- کتابخانه عامه ولسوالی درزاب
- کتابخانه قریه قره کینت

کتابخانه های خصوصی:

- کتابخانه اهل بیت
- کتابخانه اقرا

فرهنگ و جوانان

رشد فرهنگی و بالندگی در جهان معاصر فرهنگ است و کار درهمه زمینه ها با فرهنگ آغاز می شود و هر کار و برنامه ی با فرهنگ سازی ، مجال تحقق می یابد. ازاینجاست که کشور ها و ملتها در شکوفایی و بالندگی فرهنگ و معنویت خویش بیشترین و بلندترین سرمایه گذاری ها را می نمایند. بدون شک، ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت جوزجان در طول تاریخ ۵۴ ساله خویش کارنامه ی خجسته و دستاورد های غیر قابل انکار دارد و در راستای اطلاع رسانی از حوادث و رویداد ها ، تبلیغ و ترویج اهداف و برنامه های عام المنفعه دولت ، حراست از آثار تاریخی و باستانی ، ترویج ، معرفی و حمایت از کلتور ، سنن و عنعنات پسندیده مردم ، حمایت از آزادی بیان و مطبوعات منحيث پایه های پیشرفت جوانان ، هنرمندان عرصه های موسیقی و تیاتر و سینما و سایر موارد مربوط به توسعه و انکشاف ارزش های علمی و اخلاقی ، اجتماعی، ادبی ، فرهنگی و سیاسی که ضرورت زندگی اجتماعی است، فعالیت مینماید.

جنگ های داخلی در افغانستان باعث شد طی سالهای گذشته تعداد زیاد مردم ولایت جوزجان به بیرون از کشور مهاجرت نمایند و تعداد دیگری به سایر ولایات بروند که خود در قسمت وضعیت فرهنگ بومی ولایت جوزجان تاثیرات را بجا گذاشته است که فرهنگ بومی و اصیل مردم این دیار تحت تاثیر فرهنگ جدید برود. که با درک این موضوع ریاست اطلاعات و فرهنگ جوزجان طی سالهای گذشته به همکاری نهادهای فرهنگی و هنری برنامه های مختلف را جهت رشد و تقویت فرهنگ محلی این ولایت راه اندازی نموده است، از جمله برگزاری جشنواره های فرهنگی و هنری و هدف از راه اندازی این برنامه ها زنده نگهداشتن فرهنگ و هنر محلی و بومی مردم میباشد. همچنان در همین رابطه راه اندازی شب های شعر، شام فرهنگی و تقویت نهادهای فرهنگی و انجمن های هنری در سطح ولایت، انجمن شاعران، نویسنده گان جوزجان، نهادهای فرهنگی و هنری مانند چندین گروه موسیقی و تیم تیاتر جوانان که درین ولایت فعالیت دارند و در تمام این عرصه ها نقش جوانان برجسته بوده و انجمن های جوانان فعال می باشد. در ولایت جوزجان نقش جوانان در ساختار جامعه مهم و ارزنده تلقی میگردد ؛ زیرا جوانان مسولین امروز و فردای جامعه محسوب میشوند. بنأ چنین نتیجه گیری مینماییم که یک جوان با احساس و با دیانت همواره میکوشد تا با یک ذهنیت فرامرزی، فرا قومی و فراملیتی مصدر خدمت در جامعه بوده وحدت ملی، اتحاد و اتفاق را شعار و سر لوحه زندگی خویش قرار دهد. بعد از

وجود آمدن نظام دیموکراتیک نقش و جایگاه جوانان در ولایت جوزجان در همه عرصه ها پر رنگ می باشد و تقریباً بیشتر جوانان در ولایت جوزجان مصروف درس و تحصیل هستند و روحیه وطن پرستی، انسان دوستی، احترام متقابل، انعطاف پذیری و همدیگر پذیری را معیار اصلی خویش قرار داده اند. نظر به ملاحظات عینی جامعه ما دیده می شود که جوانان اعم از پسر و دختر قسمت اعظم نفوس ولایت جوزجان را می سازند و برنامه هایی مهمی مطابق دیدگاه وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ مبنی بر رشد استعدادها و ارتقای ظرفیت جوانان رویدست است تا سطح آگاهی و دانش جوانان در عرصه های مختلف بلند برده شود و آنان به گونه ای در تمامی عرصه های زنده گی اجتماعی حضور فعال و موثر داشته باشند. جوانان جوزجان همه جریانات بحرانی و بن بست ها را در کشور با ژرفنگری تحلیل نموده و با امید و باور به مستقبل وفردا های روشن پیروزمندانه در مسیر بلند بردن آگاهی گام های متین و استوار خود را بر میدارند و به پیش میروند. جوانان ولایت جوزجان از لحاظ ظرفیت سازی ها و رقابت های سالم اجتماعی و فرهنگی علاقمند هستند تا زمینه های تحصیلات مسلکی و تخصصی به کشور های دوست برای شان مساعد گردد تا اینکه بعد از اختتام تحصیلات عالی و مسلکی با بلند بردن سطح ظرفیت های کاری سهم مسلکی و متخصص را در امر بازسازی کشور به وجه احسن ایفا نمایند و این امر باعث می شود که در آینده به یک افغانستان رو به ترقی و انکشاف امیدوار باشیم و بدون در نظر داشت نقش جوانان قادر خواهیم بود که وطن را به سوی ترقی و تعالی بکشانیم و روی این ملحوظ، در چوکات ریاست اطلاعات و فرهنگ دو مرکز آموزشی تحت نام های کانتینر فرهنگی و مرکز آموزشی لنکن فعالیت دارند که بدون شک ایجاد و گشایش این مراکز تا بحال فرصت و زمینه های خوبی آموزش را در بخش های کمپیوتر، زبان انگلیسی، انترنیت و استفاده کتابخانه آن برای جوانان و سایر علاقمندان اعم از دختر و پسر طور رایگان فراهم ساخته شده و مورد حمایت و استقبال همه جانبه مردم قرار گرفته است. کانتینر اجتماعی و فرهنگی که در آن مسایل هنر ها اعم از خطاطی، خوشنویسی، رسامی، حکاکی، موسیقی و سایر بخش های هنری طوری مجانی برای علاقمندان تدریس می گردد، در خدمت علاقمندان قرار دارد. در این تازه گی ها در کانتینر متذکره یک بخش بنام مشاوره صحت روانی نیز گنجانیده شده و وظیفه این بخش ارایه مشاوره های روانی برای افراد و اشخاص نیازمند می باشد.

موسسات همکار غیر دولتی و شرکای انکشافی در سکتور معارف

این سکتور را یک تعداد مؤسسات داخلی و خارجی جهت رسیدن به اهداف شان کمک مینمایند که مهم ترین آنان عبارت اند از: ACTED, WHH, GP, ZoA, USAID, UNHCR, UNISCO, UNICEF, TIK, GIZ, کمیته سویدن SCI, و بانک جهانی.

۳- تحلیل وضعیت موجود سکتور زیر بنا و منابع طبیعی

سکتور زیر بنا یکی از سکتور های مهم بوده و اکثر زیر ساخت های انکشافی به آن تعلق دارد. این سکتور ساحه فعالیت بسیار وسیع داشته، تنظیم کننده تمام فعالیت های زیر بنایی انکشافی در جهت رشد اقتصاد ولایت جوزجان می باشد. سکتور زیر بنا موضوعات کاری مشخص داشته که عمدتاً روی مسائلی همچون: سرک ها، ترانسپورت زمینی، ترانسپورت هوایی، انرژی و آب، مخابرات، معادن و منابع طبیعی و انکشاف شهری بحث مینماید، ریاست این سکتور را ریاست فواید عامه به عهده داشته و یک تعداد دیگر ادارات دولتی و مؤسسات به ترتیب ذیل عضو آن می باشند: ریاست های فواید عامه، مخابرات، برق، معادن، ترانسپورت، شهری سازی و مسکن، محیط زیست، شاروالی، حوزه دریایی، اداره ذیربط ملل متحد و NGO های ذیربط داخلی و خارجی.

سرکها و زیربنا های ترانسپورتی

در سالهای اخیر در بخش سرک ها و زیربنا های ترانسپورتی در جوزجان پیشرفتهایی صورت گرفته و در حال حاضر در ولایت جوزجان ۱۹۷۳٫۷ کیلو متر سرکهای ولایتی ، بین ولسوالی و روستایی وجود دارد که همه قریجات به مراکز ولسوالی و به مرکز ولایت جوزجان و از شبرغان به ولایات (سرپل، فاریاب و بلخ) وصل شده است .

دسترسی به خدمات مخابراتی و تکنالوژی معلوماتی

در ولایت جوزجان شرکت های مخابراتی افغان بیسیم ، روشن ، اتصالات ، ام تی ان ، افغان تیلی کام و وصل تیلی کام ارایه خدمات مخابراتی و انترنتی مینمایند و پوشش مخابراتی در سالهای اخیر از وضعیت خوبی برخوردار بوده که فیصدی بیشتر مردم از تلفن های همراه استفاده می نمایند. و وضعیت فعلی مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در سطح ولایت جوزجان قرار ذیل است:

- پوشش خدمات مخابراتی ۸۰٪
- خدمات انترنتی در حدود ۵۰٪
- دسترسی مردم به رسانه ها و اطلاعات جمعی در حدود ۹۰٪
- دسترسی ادارات دولتی و سکتور خصوصی به انترنت در حدود ۱۰۰٪
- دسترسی ادارات دولتی و مردم به خدمات پستی ۹۰٪

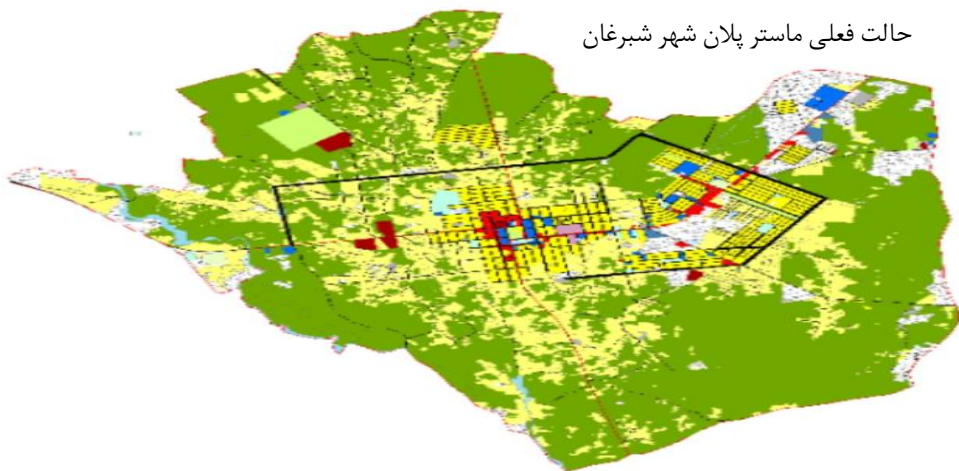
بخش انکشاف شهری

انکشاف شهری در روند انکشاف اقتصادی جوزجان از اهمیت خاصی برخوردار است. مدیریت موثر روند سریع رشد شهر نشینی و مناطق شهری میتواند رشد اقتصادی را تسهیل نموده و رفاه اجتماعی را بشمول فقر زدایی سبب گردد. شهر شبرغان نیروی محرک رشد اقتصادی ولایت جوزجان تلقی میگردد و دارای سطح بالای تولید از طریق جمع آوری سرمایه، سرمایه گذاری، تجارت و از سبب تجمع واحد های اقتصادی سبب صرفه جوی مصارف در رشد اقتصادی کمک چشمگیری مینماید. سرمایه گذاری در بخش انکشاف شهری باعث ایجاد فرصت های شغلی بصورت گسترده میگردد. رشد شهر شبرغان از طریق افزایش تقاضا به غذا، بازار ها برای تولیدات دهات، فراهم آوری فرصت های شغلی برای دهاقین در ایام غیر فصلی سبب رشد دهات نیز میگردد. بالاخره محدوده شهری شبرغان کمک مینماید تا شهروندان با دیگر ولایات وصل گردند و انتقال اجناس، خدمات و معلومات و رفت و آمد مردم را تسهیل نماید. اگر از انکشاف شهر شبرغان بصورت درست مدیریت گردد، از نقطه نظر رفاه اجتماعی از ظرفیت های وسیع برای کاهش فقر و بهبود سطح رفاهیت برخوردار است. شهر شبرغان فرصت های شغلی متنوع، فرصت های خوب تعلیم و تربیه و مراقبت های صحی، فرصت مشارکت سیاسی و اجتماعی، برقراری روابط فرهنگی و فرصت های تغییر مثبت اجتماعی و رفاه زنان و جوانان را فراهم مینماید. از طرف دیگر رشد سریع و کنترل نشده میتواند باعث تخریب محیط زیست شود. که تاثیرات زیاد اقلیمی را بجا میگذارد و باعث ایجاد مشکلات محیط زیست میگردد به همین ترتیب اگر توسعه شهر شبرغان کنترل و بصورت دقیق مدیریت نگردد سبب بروز نا امنی ها، خشونت ها، و جرایم نیز میگردد. ارقام بیانگر این امر است که شهر شبرغان منحصت مرکز ولایت جوزجان تقریباً ۲۰٪ منازل در ساحات پلانی و متباقی ۸۰٪ اسکان در ساحات غیر پلانی قرار دارند.

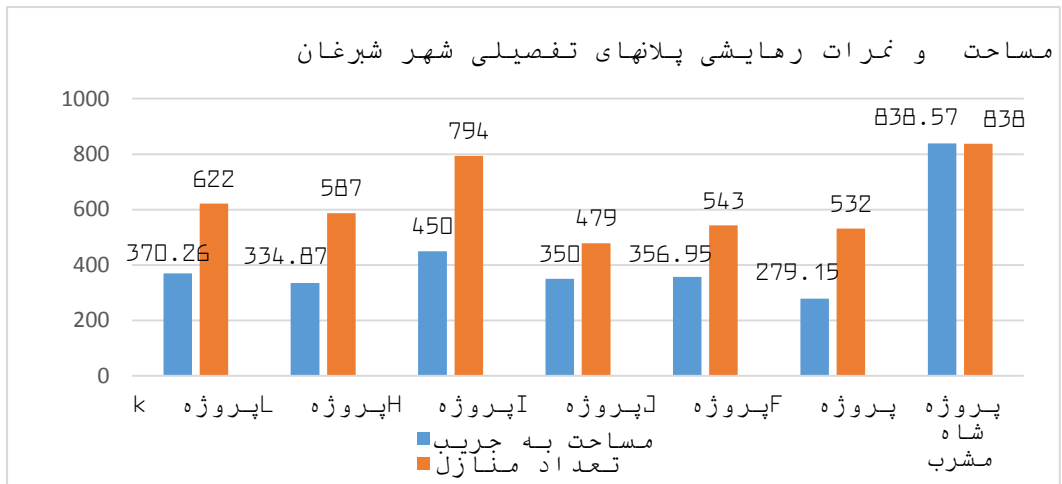
تدابیر دارای اولویت در بخش انکشاف شهری

- بهتر ساختن مدیریت انکشاف شهری از طریق طرح و تطبیق پالیسی ملی انکشاف شهری و جلوگیری از انکشاف کنترل نشده ساحات شهری (ساحات غیر پلانی)
 - فراهم نمودن دسترسی به مالکیت مصئون و خدمات بهتر و تسهیلات عامه برای ساکنین ساحات غیر پلانی (بهبودی)
 - هماهنگی و تطبیق موثر غرض فراهم نمودن خدمات زیربنایی شهری مانند، آب آشامیدنی، سرك، انرژی، سیستم کانالیزاسیون، تفریحگاه ها، ترانسپورت شهری و غیره
 - ابتکارات غرض افزایش سهمگیری سكتور خصوصی در عرضه خدمات زیربنایی شهری
 - تقویت ظرفیت بخاطر پلانگذاری و مدیریت موثر انکشاف شهری
- ریاست شهرسازی و مسکن جوزجان امورات مربوط به استراتیژی سكتور انکشاف شهرها را مطابق به پالیسی های وزارت شهرسازی و مسکن و همچنان دسترسی به خدمات زیربنایی شهری، رشد انکشاف اقتصادی در سكتورهای شهری را از طریق بهبود سیستم حکومت داری خوب به عهده دارد. ماستر پلان شهر شبرغان در سال ۱۳۶۴ ه ش توسط وزارت شهرسازی و مسکن ترتیب گردیده که این ماستر پلان نوعیت استفاده از زمین را درین شهر مشخص میسازد. شهر شبرغان بادر نظر داشت اهمیت منطقی، تاریخی و فرهنگی آن در سال ۱۳۹۷ توسط وزارت شهرسازی و مسکن و با همکاری اداره محترم (SDP) و ریاست شهرسازی و مسکن جوزجان، ماستر پلان شهر شبرغان را مورد بازنگری و سروی تخنیکی، اجتماعی و اقتصادی قرار داده که در راستای داشتن پلانهای مدرن شهری و دور نمای بهتر برای انکشاف و دسترسی به اسکان شهری با حفظ ارزشهای فرهنگی و باستانی آن رول عمده و اساسی را ایفا نموده و همواره در ساخت و ساز شهری سعی همه جانبه مینماید.

حالت فعلی ماستر پلان شهر شبرغان

شهر شبرغان دارای ۱۸ پروژه با پلان تفصیلی بوده که از جمله بتعداد ۸ پروژه آن در ساحه تطبیق گردیده است و ۵ پروژه آن تطبیق نگردیده و بتعداد ۷ پروژه دیگر آن در حال بهسازی میباشد، چگونگی پروژه ها قرار ذیل است:

پروژه های تطبیق نشده و در حال بهسازی

شماره	پروژه های تطبیق نشده	پروژه های در حال بهسازی
۱	قسماً پروژه P و O	پروژه A
۲	قسماً پروژه Q	پروژه B
۳	پروژه N	پروژه C
۴	پروژه M	پروژه D
۵	پروژه G	پروژه R
۶		قسمتی از پروژه G
۷		قسمتی از پروژه Q

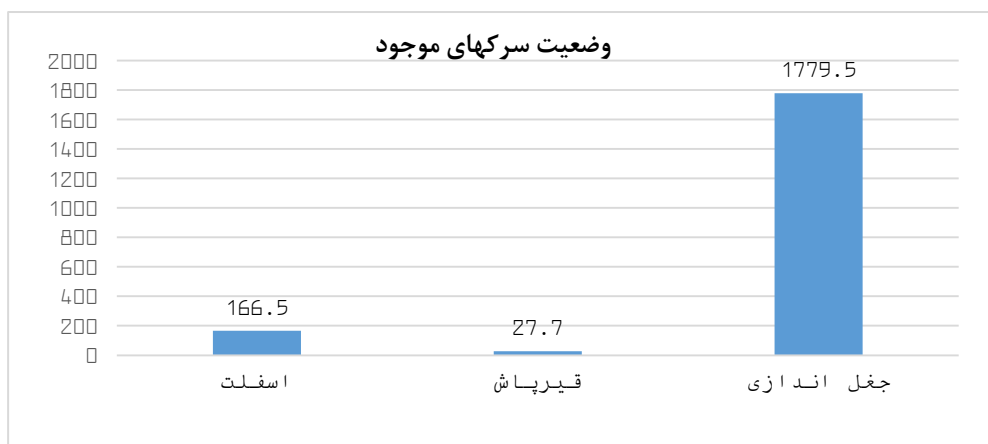
شهر داری شبرغان

شهر باستانی شبرغان مرکز ولایت جوزجان است که از کابل ۵۵۵ کیلومتر فاصله دارد و ارتفاع این شهر از سطح بحر به ۳۳۵ متر میرسد. آنچه به جوزجان شهرت زیاد بخشیده، موجودیت ساحه تاریخی طلا تپه و آثار مکشوفه آن، منابع گازی و نفتی میباشد که دلیل خوب برای رشد توریسم و قوت برای رشد اقتصادی جوزجان بحساب میرود.

شهر شبرغان دارای ۱۸۴۹۶۴ نفر نفوس و ۱۵۵۲٫۵ کیلو متر مربع مساحت میباشد و این شهر با ولایات سرپل و فاریاب و ولسوالی های خواجه دوکوه، قوش تپه، خانقاه، آقچه و منگجک سرحد مشترک دارد. شاروالی شبرغان مطابق قوانین نافذه کشور مکلف به اداره امور شهری و تأمین رفاه و نیازمندی های عمومی ساکنین شهر میباشد و در این راستا کارهای زیادی صورت گرفته است. طور مثال، تعداد ۶ پروژه بزرگ به ارزش ۷ میلیون دالر در بخش مشارکت سکتور خصوصی و عامه PPP به بهره برداری سپرده شده و تعداد ۳ پروژه دیگر در حال اجرا میباشد که زمینه خوب اشتغال را فراهم نموده ولی به دلیل محدودیت های بودجوی هنوز هم مشکلات زیادی فرا راه جامعه شهری است که شاروالی شبرغان از طریق بودجه داخلی خویش کمتر قادر به حل آن میباشد.

مجموع سرک های ولایتی، ولسوالی و روستایی به کیلو متر

در ولایت جوزجان مجموعاً ۱۹۷۳٫۷ کیلو متر سرکهای ولایتی، ولسوالی و روستای به ترتیب ذیل وجود دارد:

میادین هوایی

در ولایت جوزجان یک میدان هوایی ملکی موجود بوده که در ۲۰ کیلومتری شهر شبرغان موقعیت دارد. طول باند این میدان به ۲۵۶۰ متر میرسد و در ارتفاع ۳۳۵ متری از سطح بحر واقع شده است. در حال حاضر، باند میدان هوایی شبرغان تخریب شده و به اعمار مجدد ضرورت دارد.

دسترسی به ترانسپورت هوایی و زمینی

در ولایت جوزجان نسبت عدم فعال بودن میدان هوایی، همه نقل و انتقالات ۱۰۰ فیصد از راه زمین صورت می گیرد. براساس معلومات آمريت ترانسپورت زمینی یکتعداد شرکت ها و اتحادیه های ترانسپورت قرار ذیل در ولایت جوزجان فعال میباشد:

- نمایندگی ۶ شرکت و اتحادیه باربری
- نمایندگی ۷ شرکت بس رانی
- شرکت و اتحادیه تکسی رانی
- اتحادیه سه چرخه معلولین

شبکه آب شهری

از آنجائیکه دسترسی به آب صحی و مطمئن آشامیدنی یکی از فکتور های وقایه از امراض مختلف دانسته میشود. آمريت آبیاری و کانالیزاسیون ولایت جوزجان برای ۱۰۰۰ مشترک آب صحی آشامیدنی در شهر شبرغان تهیه مینماید. ولی برای باشندگان شهر شبرغان نیاز مبرم به تمديد شبکه های آب بیش از این دیده میشود، روی این ملحوظ پروژه تمديد آب از ساحه قره کینت به شهر شبرغان که چندی قبل کار آن نسبت مشکلات در دیزاین توقف بود اکنون پروژه متذکره در تدارکات ملی درحال طی مراحل میباشد که بعد از منظوری و تطبیق پروژه متذکره تعداد ۵۰۰۰۰ منزل رهایشی، ساحات تجارتي و صنعتی تحت پوشش شبکه آب شهری قرار خواهد گرفت.

دسترسی به انرژی برق/تولیدی و وارداتی

در ولایت جوزجان ۲۵ تا ۴۹٫۹ فیصد خانوار دسترسی به انرژی برق از منابع مختلف دارند.

فیصدي دسترسی به برق به تفکیک ولایت

ضرورت مجموعی انرژی برق

ولایت جوزجان مجموعاً به ۱۰۰ میگاوات برق ضرورت دارد.

بند برق

ولایت جوزجان کدام منبع آبی برای تولید انرژی برق نداشته صرف از طریق منبع گاز با نصب توربین های گازی می تواند برق تولید نماید و در این اواخر گام های سودمندی در این راستا برداشته شده و در صورت نصب توربین های گازی نه تنها برق ولایت جوزجان بلکه برق ولایات همجوار نیز تامین خواهد شد.

دریا ها

در ولایت جوزجان ۱ دریا بنام دریای آقچه وجود دارد و از مرز شمالی ولایت جوزجان دریای آمو نیز میگذرد. ولایت جوزجان ۷ نهر بنام های سیاه، سفید، خواجه دوکوه، منگجک، فیض آباد، خانقاه و مردیان دارد و مردم از این نهر ها بخاطر آب آشامیدنی و زراعتی استفاده مینمایند.

صادرات عمده تولیدی/صنعتی به ولایات دیگر و یا خارج از کشور

از ولایت جوزجان گاز به فابریکه کود و برق مزارشریف جهت تولید کودکیمیای زراعتی صادر میگردد و قالبین از جمله قلم دیگر صادراتی ولایت جوزجان به خارج از کشور میباشد.

تعداد فابریکات تولیدی/صنعتی و نوع فعالیت شان:

- ۱ باب فابریکه استخراج گاز
- ۱ باب فابریکه تولید گاز CNG
- ۲ باب فابریکه پروسس کنجد
- ۳ باب فابریکه تولیدی آب معدنی
- ۱ باب فابریکه تولید بیسکویت
- ۵ باب فابریکه تولید آرد ترمیده
- ۳ باب فابریکه تولید یخ
- ۲ باب فابریکه تولیدی نمک آیودین دار
- ۳۴ پایه ماشین روغن کشی
- ۸ باب فابریکه خشت پزی
- ۹ باب فابریکه گچ پزی
- ۱۳ باب فابریکه شیرینی پزی
- ۳۳ باب فابریکه های قالبین بافی (درسطح خانواده)
- ۲۷ پمپ استیشن تیل

پارک های صنعتی

در ولایت جوزجان کدام پارک صنعتی تا بحال ایجاد نگردیده اما در ماستر پلان شهری شبرغان ساحه به مساحت ۵۰۲ جریب زمین برای پارک صنعتی در نظر گرفته شده است.

انواع معادن با ظرفیت آن

ولایت جوزجان دارای مورفولوجی بسیار مناسبی برای کاوش، اکتشاف و استخراج مواد معدنی هایدروکاربنی است و این ولایت در دوران تاریخی مختلف مورد پژوهش زمین شناسان همین عرصه علمی و تحقیقی قرار گرفته اند. در میانه سده ۲۰ برخی تلاش ها برای اکتشاف و استخراج منابع نفتی و گازی این حوزه انجام شد. نخستین عملیات حفاری جهت اکتشاف نفت و گاز در افغانستان در سال ۱۹۵۶ انجام شد و منجر به اکتشاف میدان نفتی انگوت گردید. در فاصله سال های ۱۹۵۹ تا ۱۹۶۶ پنجاه حلقه چاه اکتشافی دیگر نیز در این حوزه حفر گردید که باعث اکتشاف ۳ میدان گازی بزرگ یتیم تاق ۱۹۶۰، خواجه گوگرد ۱۹۶۱ و خواجه برهان ۱۹۶۴ شد. در سال ۱۹۶۶ تا ۱۹۸۱ حداقل دو میدان نفتی کوچک، یک میدان گازی بزرگ (جرقدوق) و دو میدان گازی دیگر کشف شد که عمدتاً در بخش شمال غربی شبرغان موقعیت دارد.

در ولایت جوزجان مجموعاً تعداد ۸ معدن گاز خیز موجود است و طی چهار دهه گذشته به تعداد ۱۹۲ حلقه چاه تفحصاتی و اکتشافی در این معادن حفاری گردیده، ظرفیت مجموعی معادن گاز دار به ۱۳۹،۵۱۳ میلیارد متر مکعب گاز تخمین گردیده که از جمله ۶۰ میلیارد متر مکعب آن طی سالهای گذشته صادر و یا در داخل کشور استفاده شده. در حال حاضر، گاز ولایت جوزجان بخاطر تأمین سوخت فابریکات کود و برق مزارشریف، صنعت کاران در شهر شبرغان، ولسوالی های آقچه و خواجه دوکوه مورد استفاده قرار میگیرد. استخراج، پروسس و صدور گاز بجانب مصرف کننده گان در سال های قبل ۴۵ فیصد عاید سالانه و ۵۰ فیصد عاید ناخالص ملی را تشکیل میداد. اما در طی سه دهه جنگ های داخلی همان طوریکه همه عرصه های زندگی در کشور صدمه دیده این بخش حیاتی نیز به رکود مواجه گردیده بود ولی با استفاده از امکانات موجود تا کنون به فعالیت خویش ادامه داده است. در ولایت جوزجان در منطقه بنام زمردسای معدن نفت ۹،۱۹ میلیون تن موجود میباشد که تاکنون استخراج نگردیده است.

معلومات در مورد ذخایر و تعداد چاه های معادن گازی ولایت جوزجان:

شماره	معادن	نوعیت چاه ها					مجموع چاه ها	مجموع ذخیره به مترمکعب	ملاحظات
		تعمیراتی	تعمیراتی	اکتشافی	مهندسی	زیر			
۱	خواجه گوگرد	۴۱	۱	۹	۳	۵۴	۵۶,۴۷۱		
۲	جرقدوق	۳۳	۲	۲۳		۵۸	۲۶,۷۹۲		
۳	یتیم تاق	۱۰	۴	۱۵	۳	۳۲	۶,۳۳۱		
۴	شکرک			۳		۳		ذخیره محاسبه نشده	
۵	خواجه برهان		۲	۷		۹	۲,۵۴		
۶	باشیکورد	۲	۱	۱۲		۱۵	۵,۹۶۹		
۷	جمعه		۲	۷		۹	۲۱,۴۵		
۸	جنگل کلان		۴	۷		۱۱	۱۹,۹۶		

ذخيره محاسبه نشده		۱			۱		چينچى	۹
	۱۳۹,۵۱۳	۱۹۲	۳	۳	۸۳	۱۷	۸۶	مجموع

منبع: آمريت سروى هايدروكاربن هاى شمال

به اساس تحقيقات فضايى و ارزىابى هاى جديد كه توسط اداره سروى جيولوجى امريكا (USGS) و متخصصين رياست تفحص نفت و گاز شمال صورت گرفته ذخاير نفت در حدود ۲۱۹ مليون تن و ذخاير گاز در حدود ۴۴۴ ميلياردمتر مكعب افزايش رانشان ميدهد. بر علاوه اداره سروى جيولوجى امريكا (USGS) بامتخصصين وزارت معادن از حمل ۱۳۸۵ الى برج اسد ۱۳۸۵ جهت تثبيت، تشخيص و اكتشاف پوتانشيل منابع جديد غيرمكشوفه هايدروكاربن ها و معادن منرالى سروى هوايى را انجام داده كه شامل دست آورد هاى ذيل بوده است:

- ارزىابى ذخاير هايدروكاربن ها
- ارزىابى معادن جامد فلزى
- تفكيك حوزه هاى رسوبى با عمق موقعيت ته داب
- ارزىابى معادن غير فلزى (احجار قيمتى)
- پيش بينى حوادث طبيعى (زلزله)
- مطالعه هايدرو جيولوژيكي
- تهيه و تدارك نقشه هاى جيولوژيكي، پاليو مغناطيسى و توپوگرافىكي در افغانستان

عوايد سالانه معادن

از توليد و صدور گاز به مشتركين در ولايت جوزجان و فابريكه كود و برق مزار شريف سالانه مبلغ ۴۵۰ مليون افغانى عايد بدست مى آيد.

تحليل پوتا نشيل و منابع موجود بالقوه انكشاف اقتصادى و اجتماعى سكتور زير بنا و

منابع طبيعى

افغانستان به دنبال رشد و توسعه اقتصادى مى باشد يكي از مهمترين و اساسى ترين پايه هاى اقتصاد هر كشورى منابع معدنى و ذخاير تحت الارضى آن است. بطوريكه اگر كشورى از منابع تحت الارضى مناسب و كافى برخوردار نباشد با قاطعيت مى توان گفت آن كشور هرگز راه توسعه را نخواهد پيمود زيرا الفباى اقتصاد را در اختيار ندارد بنابر اين نقش معادن و منابع در رشد اقتصادى هر كشور انكار ناپذير است. مواد معدنى در عملکرد نظام اقتصادى افغانستان نقش مؤثر و تعيين كننده اى دارند. در واقع ذخاير غنى گاز و ساير منابع طبيعى با تنوع گسترده آن كه در ولايت جوزجان موجود است، مى تواند عامل رقابت پذيرى اقتصادى افغانستان در منطقه محسوب شود. به طور مثال در بحث اهميت معادن و صنايع معدنى در اقتصاد كشور، ارزش معدن و توليدات صنايع معدنى مرتبط با گاز، برق و سمنت در جوزجان مى تواند نقش خوب در عايد سرانه كشور بازى كند. با يك سروى فضايى كه اخيراً از سوى سروى جيولوژى امريكا صورت گرفت، معلوم شد كه افغانستان فعلاً يكي از ثروت مندترين كشورهاى جهان از لحاظ ذخاير معدنى است و قسمت زياد اين معادن در ولايت جوزجان موقعيت دارد و بر اساس اين سروى، افغانستان داراى ۵۰۰ تريليون دالر ذخاير معدنى است كه مى توان تصور نمود در صورت بهره بردارى مناسب و منطقى از اين معادن، افغانستان به قطب

اقتصادی در قاره آسیا تبدیل خواهد شد اما این امر مستلزم کار و فعالیت بسیار و پلان ها و برنامه های دقیق و مؤثر و مدیریت اصولی و هوشمندانه است. سرمایه‌گذاری در حوزه گازی و در بخش معدن جوزجان خالی از منفعت نیست و منافع قابل توجهی را برای کشور به ارمغان خواهد آورد و می‌بایست به ظرفیت‌های خاموش و موقعیت‌های ناب سرمایه‌گذاری در جوزجان توجه بیشتری گردد. دلیل آن این است که بیشتر کمک‌های بین‌المللی در افغانستان در دو بخش متمرکز بوده است. استنباط میشود که بیشتر از نیمی از کمک‌های جهان به افغانستان در بخش حمل و نقل و نیازهای اولیه بشری هزینه شده است. افغانستان شبیه یک معما است؛ یک کشوری که از نظر تولید ناخالص داخلی به شدت فقیر است ولی بر روی یک ثروت گسترده طبیعی مانند منابع طبیعی در ولایت جوزجان نشسته است ولی بیشتر از نیمه نفوس آن گرسنه بخاب میروند و اما موضوع مشکل ساز در مورد منابع زیرزمینی این است که وقت زیادی را در بر می‌گیرد تا به بهره برداری سپرده شود تا اینکه به کالای اقتصادی تبدیل گردد. معادن عرصه های مهمی برای سرمایه گذاری میباشد تا اشتغال پایدار برای مردم جوزجان ایجاد شود که درآمد مالیاتی موجب شود تا حکومت از نظر اقتصادی کمتر به کمک های خارجی وابسته باشد. در حال حاضر درآمد دولت افغانستان حدود ۲ میلیارد دالر است و بیشتر آن از گمرکات بدست می‌آید. اما سطح مصرف دولت سالانه به ۱۰ میلیارد دالر میرسد. باید روی نفت و گاز جوزجان سرمایه گذاری شود تا سطح مصرف دولت از این طریق جبران گردد و یگانه راه بیرون رفت از این معضل تشویق و جلب سرمایه‌گذاری های داخلی و خارجی میباشد. بسیاری‌ها بدین باور اند که امنیت پیش شرط توسعه اقتصادی است ولی باید معتقد باشیم که برعکس آن درست است و برای ایجاد امنیت به توسعه اقتصادی نیاز است. زیرا وقتی مردم کار و اشتغال داشته باشند، کمتر ممکن است که آنها به مهاجرت و جرایم رو آورند و این دو با هم هماهنگ عمل می‌کنند. بناً دولت باید محیط امن را برای سرمایه گذاری سکتور خصوصی که ضامن توسعه اقتصادی جوزجان میباشد فراهم کند تا کشور به خودکفایی نزدیک شود.

در بخش تولید انرژی: ولایت جوزجان ذخایر معدنی سرشار برای تولید انرژی دارد؛ بدین معنی که در ولایت جوزجان تا حال تمام استخراج همه جانبه صورت نگرفته و این ظرفیت دست نخورده باقی مانده است. قابل ذکر است که موارد فوق تنها منع تولید انرژی در جوزجان نبوده، بلکه انرژی آفتابی منبع دیگر خوب و مؤثر تولید انرژی بشمار میرود و فرصت خوب برای سرمایه گذاری میباشد. ولایت جوزجان دارای سه صد روز آفتابی در سال است، میتواند بیشترین انرژی مورد نیاز خویش را از این منبع، به قیمت ارزان و دوامدار به دست آورد، که یکی از منابع انرژی قابل تجدید بشمار میرود. ولی هنوز هم مردم جوزجان از برق وارداتی کشور ترکمنستان استفاده مینمایند. اگر سرمایه گذاری روی بخش تولید انرژی اعم از گازی و آفتابی صورت گیرد آرزاتر نسبت به برق وارداتی تمام میشود.

۴- تحلیل وضعیت سکتور زراعت و انکشاف دهات

زراعت در مجموع برای ولایت جوزجان از جمله منابع مهم عایداتی محسوب می‌شود. با وصف این حقیقت که تنها ۹۰ درصد اراضی ولایت جوزجان قابل زرع است و کمتر از ۶۰ درصد در حال حاضر تحت کشت و زراعت قرار دارد. تقریباً ۴۴٫۳ درصد مردم ولایت جوزجان مشغول زراعت و مالداری هستند.

ولایت جوزجان دارای ۲۲۹۳۷۵ هکتار زمین قابل کشت که منجمله موازی ۱۸۹۳۷۵ هکتار آن زمین آبی، ۴۰۰۰۰ هکتار آن زمین للمی، ۱۹۵۵٫۵ هکتار ساحه باغداری، ۱۰۳۳ هکتار جنگلات طبیعی و ۱۵۵۹۶۵ هکتار علفچر های طبیعی می‌باشد. با آنکه ولایت جوزجان یکی از ولایات زراعتی و مالداری محسوب میگردد مگر نسبت نداشتن منبع مطمئن آبی طی هر چند سال که مقدار بارنده گی کافی صورت نگیرد به خشکسالی شدید مواجه میگردد. در سطح

ولایت جوزجان ۲۲۹۳۷۵ هکتار اراضی قابل کشت وجود داشته ولی متأسفانه نسبت عدم موجودیت آب زراعتی زمین های موجوده لامزروع بوده و کشت صورت نمیگیرد در صورتیکه از طریق دریای آمو آب زراعتی و آشامیدنی به ولسوالی های پنج گانه آقچه و شهرشبرغان انتقال داده شود زمین های یاد شده کشت گردیده زمینه کار برای برای برخی از مردم فراهم میشود و ولایت جوزجان مبدل به یک گدام تولیدات زراعتی شده و خورا که مورد ضرورت تمام نفوس ولایت جوزجان و ولایات همجوار رافراهم خواهد نمود. از سوی دیگر محدودیت در تولیدات داخلی باعث شده که ولایت جوزجان مقدار زیادی از نیازمندی های غذایی خود را از ولایات همجوار و یا بیرون از کشور وارد کند و این مواد در بازارهای روستایی به قیمت سرسام آور به فروش می رسند.

ارزش محصولات زراعتی و مالداري

نباتاتی که بشکل عمده در ولایت جوزجان کشت میگردد عبارت اند از گندم ، جو ، زغر ، کنجد ، نخود ، ماش ، جواری ، پخته ، زیره ، خربوزه ، تربوز ، کدو ، بادرنگ و سبزیجات میباشد . تولیدات گندم در صورت مساعد بودن آب و هوا و بارش های مکفی سالانه در حدود ۱۲۰۰۰۰ تن را احتوا نموده و بالاتر از میزان مصرف ساکنین منطقه میباشد و محصولات مازاد از قبیل خربوزه ارکانی ، کنجد و زغر به خارج از کشور صادر میگردد . اشجار مثمر چون بادام ، زرد آلو ، سیب ، شفتالو ، ناک ، سنجد ، انجیر ، انگور ، انار ، بهی در اقلیم و ساحات مختلف توافق داشته و از آن بهره برداری نموده و حاصلات آن را غرض رفع نیازمندی ها به بازار عرضه میدارند در پهلوی زراعت و باغداری تربیه حیوانات علی الخصوص گوسفند قره قل ، بز ، گاو ، مرکب ، اسپ ، اشتر و انواع مرغهای خانگی معمول است و محصولات حیوانی از قبیل پشم و پوست آن به خارج کشور صادر میگردد. بصورت کل، ارزش محصولات زراعتی ولایت جوزجان به طور اوسط ۲۲۸۷۸۵۷۲۳ افغانی تخمین میگردد.

میزان محصولات عمده زراعتی و روستائی

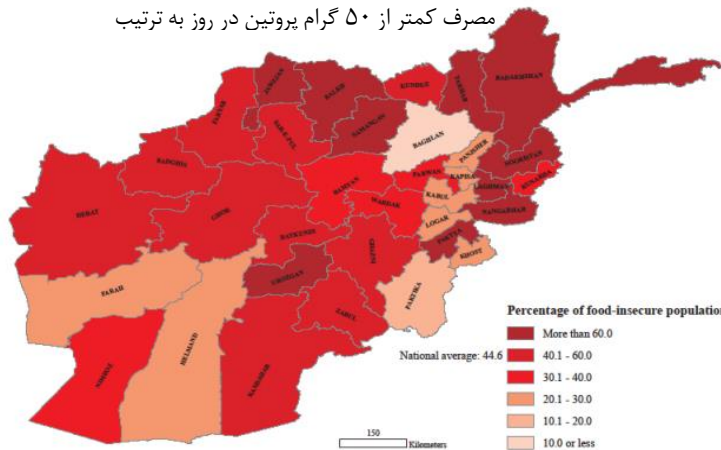
گندم از جمله مهمترین محصولات محسوب می شود و جو، جواری و بالترتیب اهمیت خویش را دارا هستند. پنبه یک محصول مهم دیگر بوده که بصورت گسترده زرع می شود. میوه جات خشک بخصوص کشمش از مهمترین محصولات صادراتی این ولایت است. ولایت جوزجان بخاطر انگور و خربوزه شیرین آن شهرت دارد که اکثراً در ساحات حاصلخیز ولایت جوزجان زرع می گردند و تولید محصولات زراعتی ولایت جوزجان ، ذیلاً میباشد:

- گندم ۳۹۷۹۰،۲۹ تن
- جو ۲۳۲۵۶ تن
- جواری ۲۰۹۰۳،۵۶ تن
- پخته ۶۹۴ تن
- کنجد ۷۹۶ تن
- زغر ۷۸۲،۶ تن
- زیره ۱۲۱۲ تن
- رومی ۱۶۳۲ تن
- انگور ۱۳۲۲۳ تن
- خربوزه ۶۴۶۰۲ تن

- تربوز ۳۷۷۱۰ تن
- بادام ۶۱۵ تن
- و ناک ۱۸۵ تن

اقلام محصولات عمده صادراتی زراعتی

مصرف کمتر از ۵۰ گرام پروتین در روز به ترتیب

ولایت جوزجان اقلام محصولات زراعتی ذیل را صادر مینماید:

- کنجد ۳۰۴,۸۲ تن
- خربوزه ۳۸۷۶۱,۲ تن
- تربوز ۲۶۳۹۷ تن
- زغر ۳۱۳,۴ تن
- انگور ۹۲۵۶,۱ تن

اقلام محصولات عمده وارداتی زراعتی

عمده ترین محصولات وارداتی ولایت جوزجان را گندم و برنج تشکیل میدهد که سالانه به ۵۷۴۵۰,۲۱ تن گندم و ۲۹۱۷۲,۱۵ تن برنج میرسد.

فیصدی اشتغال در سکتور زراعت

فیصدی نفوس که مصئونیت غذایی ندارد به ترتیب ولایت در ولایت جوزجان در حدود ۴۴,۳ فیصد مردم در سکتور زراعت مصرف هستند.

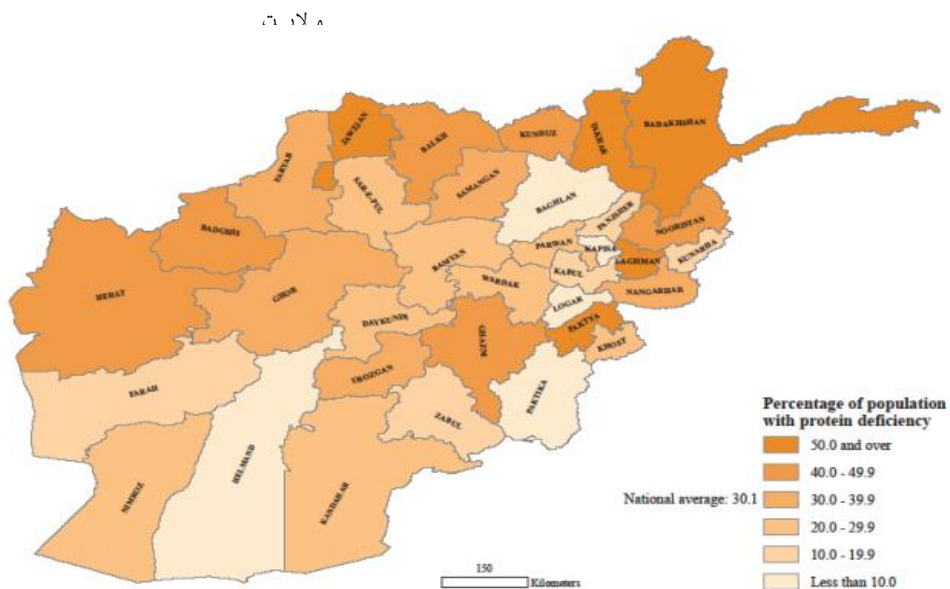
مصئونیت غذایی

بنابر تعریف سازمان ملل ، امنیت غذایی را دسترسی همه مردم به غذای کافی در تمام اوقات برای داشتن یک جسم سالم می دانند. طبق این تعریف - موجود بودن غذا، دسترسی به غذا و پایداری در دریافت غذا ، سه عنصر اصلی می باشند. از ۵۷۹۸۳۳ تن جمعیت جوزجان، بیشتر از ۶۰٪ آن زیر خط فقر زندگی می کنند، که قادر به تامین حد اقل نیازهای غذایی خود نیستند. فقر با تاثیرات جانبی و چند گانه اش، عامل کلیدی در عدم دست یابی مردم به مصئونیت غذایی است. آخرین آمار در گزارش سروی وضعیت زندگی مردم افغانستان نشان می دهد ۳۴۷۸۹۹ نفر که بیشتر از

۶۰ درصد جمعیت ولایت جوزجان را تشکیل می‌دهند از سلامت غذایی برخوردار نیستند. این افراد روزانه کمتر از ۲۱۰۰ کیلو کالری دریافت می‌کنند. وضعیت از این منظر در سالهای اخیر به دلیل عدم توسعه روستایی و رشد سریع نفوس بدتر شده و نبود سلامت غذایی در جوزجان یک نگرانی جدی به حساب می‌آید. بیشتر از نیم کودکان زیر سن پنج سال به شدت با سوء تغذی روبرو هستند. این کودکان در معرض شیوع بیماری‌های ناشی از سوء تغذی و بیماری‌های چون کم خونی و مشکلات بینایی قرار دارند. عدم مصئونیت غذایی در مناطق روستایی در میان کشاورزان کم زمین و بی‌زمین، بالا است. در ولایت جوزجان عدم سلامت غذایی تنها دامنگیر خانواده‌های فقیر نیست بلکه جمعیت قابل ملاحظه‌ای از کمبود کالری، پروتین و نداشتن "رژیم غذایی مناسب" رنج می‌برند.

میزان کمبود پروتین

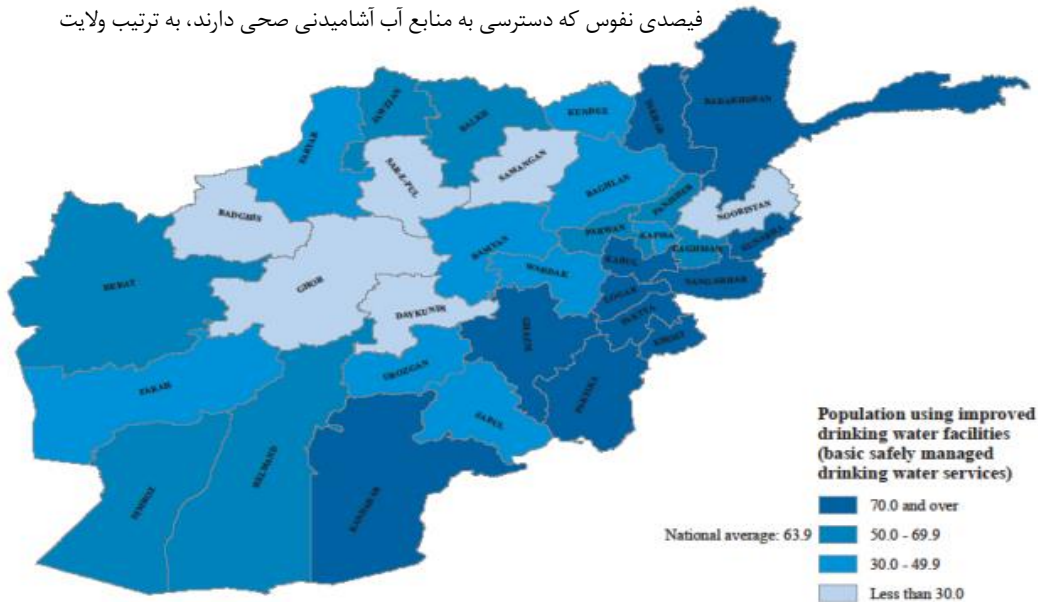
در ولایت جوزجان بیشتر از ۵۰ فیصد نفوس مصرف روزانه شان کمتر از ۵۰ گرم پروتین میباشد.

دسترسی به منابع آب آشامیدنی صحی

برحسب سروی وضعیت زندگی مردم افغانستان از ۵۰ تا ۶۹٫۹ فیصد باشندگان ولایت جوزجان به منابع آب آشامیدنی صحی دسترسی دارند. باید افزود، منابع آب آشامیدنی سالم منابعی اند که توانایی عرضه آب سالم را مطابق ماهیت دیزاین و ساختمان آن داشته باشند. این موارد شامل تأسیسات دارای لوله کشی و غیر لوله کشی مانند چاه برمه ای، چاه های حفاظت شده، حوض های سرپوشیده و چشمه ها، آب باران و آب بسته بندی شده یا انتقالی، مانند موترهای تانکر، می باشد.

فیصدی نفوس که دسترسی به منابع آب آشامیدنی صحت دارند، به ترتیب ولایت

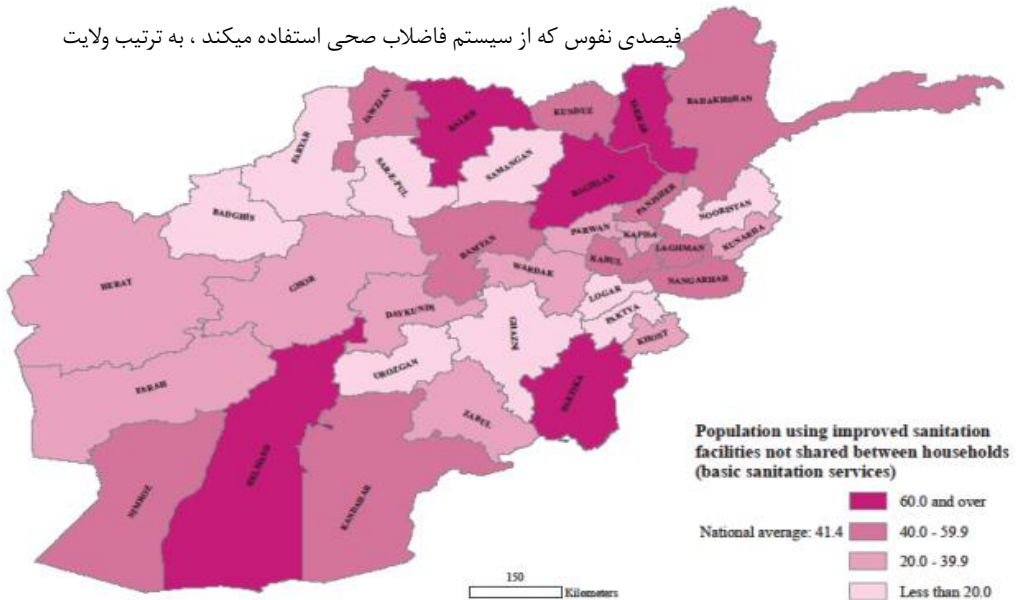

استفاده از سیستم فاضلاب صحت

در ولایت جوزجان از ۴۰ تا ۶۰ فیصد نفوس دسترسی به فاضلاب صحت دارند .

تعداد سرد خانه ها

فیصدی نفوس که از سیستم فاضلاب صحت استفاده میکنند ، به ترتیب ولایت

تاهنوز هيچگونه سردخانه در ولايت جوزجان وجود ندارد ولي نيازاست تاسرد خانه به ظرفيت ۵۰۰۰ متریک تن درسطح ولايت وسرد خانه ها وذخيره خانه های کوچک درسطح ولسوالی ها اعمار گردد.

تعداد کانال های آبیاری با ظرفیت آن نظربه معلومات ارایه شده ریاست زراعت ومالداری جوزجان به تعداد ۹۹ کانال آبیاری موجود بوده و درقسمت ظرفیت هرکانال یامجموع آن معلومات دقیق به دسترس نیست.

تعداد ذخایر آب زراعتی و ظرفیت آنها در ولايت جوزجان ذخایر بزرگ آب زراعتی موجود نبوده و آب هایکه برای زراعت مورد استفاده قرار میگیرد ازدریاها وکانال هاو یا آبهای زیرزمینی میباشد .

تعداد گرین هاوس ها و ظرفیت آن در سطح ولايت جوزجان تعداد ۲۲۹ گرین هاوس به ظرفیت های مختلف وجود دارد.

تعداد باغات مثمر با نوعیت و ظرفیت آن در سطح ولايت جوزجان موازی ۱۹۵۵/۵ هکتار باغ مثمر از میوه های گوناگون وجود دارد.

تعداد تاکستان ها و ظرفیت آن در سطح ولايت جوزجان موازی ۹۱۳/۵ هکتار انگور باغ از انواع مختلف موجود است. دسترسی به محیط زیست سالم

زمین میراث ملی بوده و حیثیت مادر را برای همه دارا می باشد و حفاظت از محیط زیست کوشش و مشارکت همگانی را میطلبد.

ولايت جوزجان از جمله ولایاتی است که دارای آب وهوای پاک میباشد وهمچنان بیشترمردم این ولايت مصروف زراعت و مالداری بوده، شهر شبرغان دارای نفوس بیشتر می باشد و در سالهای اخیر مردم جوزجان به غرس نهال های مثمر و غیر مثمر توجه زیادی مبذول داشته اند . موجودیت اشجار و کشتزارها باعث شده که این ولايت از محیط زیست سالم و پاک برخوردار باشد قابل ذکر است اگر در آینده از قطع اشجار و تبدیل شدن ساحات زراعتی به ساحات مسکونی جلوگیری نشود، محیط زیست زیان خواهد دید. مرکز جوزجان (شهر شبرغان) دارای ۴ ناحیه و ۱۲۹ روستا می باشد. جمعیت شهر شبرغان هر روز در حال افزایش بوده و حدود هشتاد درصد جمعیت آن در ساحات غیر پلانی زندگی می کنند. تولید زباله های ۸۹۲۴۲ باشنده این شهر نظر به معلومات شهرداری شبرغان روزانه به ۱۰۰ تن می رسد و شهرداری شبرغان هم توانمندی تخلیه این مقدار زباله را در یک روز ندارد. در صورت نبود برنامه منظم برای جابجایی روستایان در شهر شبرغان شاید در آینده این شهر به یکی از آلوده ترین شهرهای افغانستان تبدیل شود. افزایش تولید زباله ها و آلودگی آب ها در نقاط مختلف شهر شبرغان ناشی از حضور بیش از حد روستاییان از عمده ترین مشکلات اداره شهر داری شبرغان به شمار می رود وتقریباً در ولايت جوزجان، سامانه دفع زباله به روش مدرن وجود ندارد. در آلوده ساختن شهر شبرغان عوامل زیادی نقش دارد که در این قسمت به مهم ترین آن اشاره می شود:

- بی توجهی همشهریان در مدیریت زباله های منازل شان،
- افزایش آلودگی پلاستیک
- محدودیت دسترسی خانواده ها به آموزش های محیط زیستی و کم رنگ بودن برنامه های آگاهی بخش برای مردم

- ساخت و سازهای بی رویه، کهنه و کم ظرفیت بودن سیستم خدمات شهری
- نا کافی بودن پارک ها و ساحات سبز در پروژه های رهائشی، از بین رفتن نهال ها و زیربنای ناقص و ناکافی شهری،

- پایین بودن درک و آگاهی مردم نسبت به ارزش و اهمیت محیط زیست
- افزایش ساحات غیر پلانی، تخریب فرش نباتی توسط شهروندان، استفاده از مواد سوختی بی کیفیت و خام در داش‌ها، نانوبی‌ها و هوتل‌ها

راهکارها

حفاظت از نهال‌ها و مکان‌های سبز، ترویج فرهنگ حفاظت از محیط زیست در بین شهروندان، صرفه جویی مصرف آب، صرفه جویی در مصرف انواع پاکت‌ها و خریطه‌های پلاستیکی، مدیریت دقیق زباله‌ها، اسفالت کوچه‌ها و سرک‌ها، جلوگیری از ورود حیوانات در داخل شهر، از بین بردن مراکز تجمع معتادین در داخل شهر توسط دولت، غرس نهال‌ها در نقاط مختلف شهر، و عدم استفاده از اموال یک بار مصرف، مدیریت فاضلاب، جلوگیری از انداختن زباله‌ها در داخل جوی و جویچه‌های شهر، اعمار مسلخ، کانالیزاسیون و آبرو عمومی شهر و کمربند سبز شهری از مهم‌ترین راهکارها در بهبود حفظ محیط زیست ولایت جوزجان به شمار می‌رود.

تعداد بند های آبگردان و تقسیم کننده آب در سطح ولایت جوزجان تعداد ۱۰ بند آبگردان و ۳۱ تقسیم کننده آب موجود است.

تعداد مواشی (گاو، گوسفند بز و اشتر) در ولایت جوزجان مجموعاً بتعداد ۱۱۲۴۴۱۲ مواشی مختلف النوع موجود است:

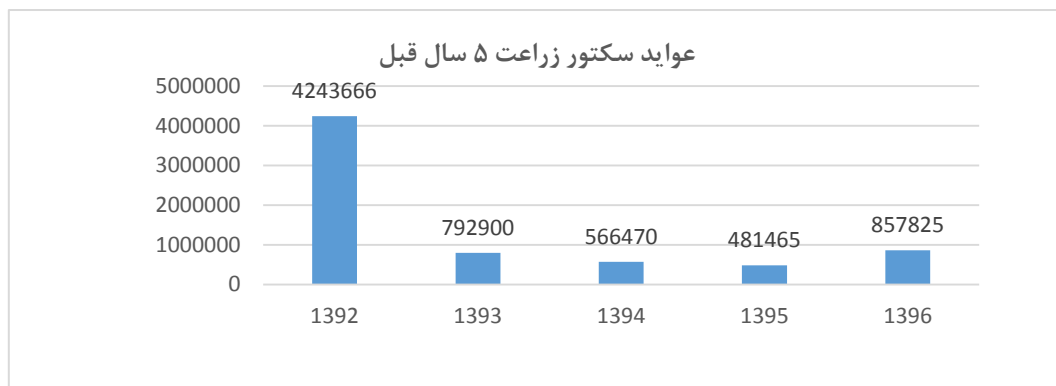
فارم های حیوانی و زراعتی / تعداد و ظرفیت در ولایت جوزجان فارم های حیوانی و زراعتی ذیل موجود است:

- تعداد ۱ فارم قره قل با ظرفیت ۲۸۰ راس گوسفند نسل (قره قل)
- تعداد ۱ فارم پیله وری با ظرفیت بیشتر از ۴۸ جریب زمین
- تعداد ۲۴۰ فارم مرغداری غرض تولید گوشت که ظرفیت فی فارم آن در حدود ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ قطعه مرغ گوشتی میباشد
- تعداد ۲ شرکت تولید و تکثیر تخم های بذری با ظرفیت ۱۱۹ هکتار و با تولید سالانه ۲۹۰ تن گندم وجود دارد

مجموع بودجه انكشافى سالانه سكتور زراعت (حداقل ۵) سال قبل

شماره	سال مالى	بودجه واصله	مصرف بودجه	بودجه باقىمانده
۱	۱۳۹۲	۴۴۹۷۴۹۱۷	۴۴۹۱۴۷۸۷	۶۰۱۴۰
۲	۱۳۹۳	۵۳۰۴۵۰۸	۲۵۱۲۴۴۶	۲۷۹۲۰۷۲
۳	۱۳۹۴	۸۸۷۶۳۰۰	۸۳۶۴۴۱۸۰	۱۲۱۲۰
۴	۱۳۹۵	۱۸۴۳۴۸۶۳	۱۸۴۳۱۶۹۹	۳۱۶۴
۵	۱۳۹۶	۵۳۶۰۱۵۸۵	۵۳۳۷۴۷۸۸	۲۲۶۷۹۷
مجموع		۱۳۱۱۹۲۱۷۳	۱۲۷۵۹۷۸۹۰	۳۰۹۴۲۹۳

مجموع عوايد سكتور زراعت (حداقل ۵) سال قبل

مؤسسات همكار غير دولتى وشركاى انكشافى در سكتور زراعت

اين سكتور را يك تعداد مؤسسات داخلى و خارجى جهت رسيدن به اهداف شان كمك مينمايند كه مهم ترين آنان عبارت اند از UNDP، FAO، USAID، ZoA، UNICEF، UNHLP، GIZ، UNOPS، ACTED، SCA و بانگ جهانى ميباشد.

تحليل پوتنشىل و منابع موجود بالقوه انكشاف اقتصادى و اجتماعى سكتور زراعت و انكشاف دهات

ولايت جوزجان به عنوان ولايت زراعتى شناخته مى شود. كه در محاسبه ي درآمد ناخالص ملى از محصولات زراعتى سهم خوبي را دارا ميباشد و بخش اعظم صادرات جوزجان نيز محصولات زراعتى و دامى است. به همين لحاظ، در ساختار اقتصادى جامعه روستائى جوزجان، زراعت از اهميت خاصى برخوردار است. كارشناسان، كشاورزى را مهم ترين بخش در اقتصاد جوزجان مى دانند و اعتقاد دارند كه تنها با توسعه بخش زراعت مى توان به رشد و توسعه اقتصادى مطلوب در ولايت جوزجان نيز دست يافت.

رشد اقتصادی جوزجان در سال‌های اخیر بهبود اندکی داشته و این رشد ناشی از تولیدات در عرصه زراعت بوده است. اما دهقانان جوزجان به دلیل سنتی بودن کشاورزی، کمبود آب و نرسیدن سر وقت محصولات زراعتی به بازار، با فقر دست و پنجه نرم می‌کنند. تغییر اقلیم و خشکسالی‌های پیهم سبب شده است تا زمین‌های زیادی به صحرا تبدیل شوند و سرچشمه‌های آب کم شده یا خشکیده. از سوی دیگر تولیدات زراعتی بازار مناسبی برای فروش ندارد. موقعیت جغرافیایی هموار جوزجان در بخش زراعت برای زراعت و دامداری اهمیت زیاد دارد، اقلیم زراعتی مناسب و تجربه دهاقین جوزجان در زراعت از مواردی دیگری است که می‌تواند برای مفیدیت هرچه بیشتر سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی درین سکتور کمک کند. به اساس آمار دقیق، جوزجان دارای ۲۲۹۳۷۵ هکتار زمین قابل کشت می‌باشد، که ازین مقدار فقط کمتر از ۴۵ درصد آن کشت می‌گردد، همچنان این ولایت دارای ۱۰۳۳ هکتار جنگل‌های طبیعی و ۱۵۵۹۶۵ هکتار علفچرهای طبیعی می‌باشد. از طرف دیگر موجودیت دریای آمو در شمال ولایت جوزجان از فرصت‌های بالقوه به حساب می‌رود تا روی انتقال آب آن به ولایت جوزجان سرمایه‌گذاری صورت بگیرد، هکذا در ولایت جوزجان نباتات طبی وافر مانند هنگ، شیرین بویه و اسفند به شکل وحشی می‌رویند و فرصت‌های خوبتر و بیشتر سرمایه‌گذاری درین بخش ضرورت است. باید گفت که بستر زراعت جوزجان برای سرمایه‌گذاری کاملاً مساعد و دست‌نخورده است، یعنی تاکنون سرمایه‌گذاری‌های کافی و بزرگ در این بخش انجام نشده و فقط اندک سرمایه‌گذاری‌هایی که صورت گرفته است پاسخگوی ظرفیت بالای سرمایه‌گذاری درین سکتور نمی‌باشد، امروزه در ساحات مختلف جوزجان تقریباً تمامی انواع میوه جات، غله جات، سبزیجات و غیره اقلام زراعتی به انواع مختلف آن کشت می‌شود، و برای توانمندی دهاقین جوزجان در تولید بعضی از محصولات خاص کشاورزی و دامداری مانند (انار بی دانه)، ۶۴ نوع انگور، زرع درختان جلعوزه، پسته، خرما و تربیه گوسفند قره قل توجه صورت بگیرد تا یکی از ظرفیت‌های مهم و فرصت برای سرمایه‌گذاری به حساب آید. حمایت و انکشاف سکتور زراعت و مساعد ساختن زمینه‌های لازم برای پذیرش همه جانبه از سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی درین سکتور نیز یکی از اولویت‌های حکومت افغانستان است، که بعد از عضویت افغانستان در سازمان تجارت جهانی فرصت خوبی بدست آمده و باید سرمایه‌گذاری به ولایت جوزجان در راستای ذیل جلب شود:

- تهیه آب زراعتی برای زمین‌های بکرو بایر از دریای آمو
- افزایش زمین‌های تحت آبیاری به ۱۰۰۰۰۰ هکتار
- افزایش تولید سالانه غله جات به ۲۰۰۰۰۰ تن در سال
- افزایش ارزش صادرات زراعتی از ۱۰۱۵۷۱۱۴۰۰ افغانی کنونی به حداقل به ۱۵۰۰۰۰۰۰۰ افغانی در سال
- رشد سالانه ۲۰٪ مالداری و ۱۰٪ باغداری
- احیاء ۱۰۰ هکتار جنگلات و ۴۰ هکتار علفچرها، ایجاد ۱۰ هکتار نبات شربین بویه
- اعمار سردخانه به ظرفیت ۵۰۰۰ تن
- ایجاد فارم‌های زنبورداری بتعداد ۵۰۰ فارم

باید بر اساس برنامه جامع توسعه زراعت و چهارچوب توسعه ملی زراعت، به مدرنیزه شدن بخش زراعت در ولایت جوزجان توجه مبذول شود تا کشاورزی به صورت جهشی توسعه یابد. و در کل می‌توان گفت که زراعت و دامداری عامل مهم در اقتصاد خانواده روستایی بوده و توسعه زراعت می‌تواند به توسعه اقتصادی در ولایت جوزجان منجر شود.

وضعیت انکشاف دهات

ریاست احیاء و انکشاف دهات ولایت جوزجان فعالیت های انکشافی خویش را از طریق برنامه های ملی وزارت در سال ۱۳۸۲ آغاز نموده و با تطبیق پروژه های مختلف و انجام فعالیت های چشمگیر در جهت رشد و ارتقاء سطح اقتصاد مردم ، ایجاد فرصت های دراز مدت و کوتاه مدت اشتغال به منظور کاهش فقر ، انکشاف مناطق روستایی ، با ایجاد ۵۱۲ شورای انکشافی محلی در سطح ولایت و تطبیق برنامه های مختلف ، یک دست آورد مهم بحساب می آید . از اینکه در ولایت جوزجان یک سروی دقیق و همه جانبه صورت نگرفته است نمیتوان ارقام دقیق از نیاز مندی ها و ضرورت های انکشافی و اجتماعی ارایه نمود و میتوان گفت که به یک سروی و تحلیل جامع و دقیق ضرورت میباشد ، باوجود فعالیت های انجام یافته هنوز هم به میزان مشکلات و ضروریات که بدلیل فقر بیش از حد ، آسیب پذیر بودن مناطق در برابر حوادث طبیعی مانند سیلاب ها و خشکسالی ها پاسخ گفته نشده است و نیاز است تا تلاش بیشتر در زمینه صورت گیرد. هم اکنون برنامه میثاق شهروندی در مرکز شهر شبرغان و ولسوالی فیض آباد در حال تطبیق است و تا یکجا با دیگر برنامه های ملی وزارت احیاء و انکشاف دهات با تطبیق پروژه های مختلف تغییرات قابل توجهی را در سطح ولایت بوجود بیاورد تا از این طریق عامل رشد اقتصاد و ظرفیت ها در سطح قراء و قصبات این ولایت شده و از سوی دیگر مبین حکومت مردم سالار باشد بخاطر اینکه جوامع روستایی یکی از اساسی ترین پشتوانه دولت مرکزی بحساب می آید و با رشد و انکشاف آن زمینه تقویت حکومت داری ، توسعه قانون ، صلح دوامدار ، رفاه و آسایش همه شمول بوجود می آید و دولت را در جهت ترقی و پیشرفت سوق داده و بنیاد یک دولت قدرتمند را با یک ملت عزتمند متبلور میسازد. دست آورد های مهم ریاست احیاء و انکشاف دهات را میتوان در قالب برنامه های ملی از سال ۱۳۹۲ الی ۱۳۹۷ که در بخشهای برنامه های ملی راه سازی روستایی، برنامه آبیاری و آبرسانی و برنامه انسجام ساحوی که مجموعاً مبلغ (۱۲۱۴۸۳۵۰۶۹) افغانی را در پروژه های مختلف النوع هزینه کرده به شرح ذیل توضیح داد:

در بخش برنامه ملی راه سازی روستایی

- اعمار اساسی سرکها به طول مجموعی ۱۸۶,۹۲ کیلومتر با ساختمانهای آن
- حفظ و مراقبت دوام دار ۷۴۰ کیلومتر سرک
- اعمار بیشتر از ۱۰ وایه پل و پلچک بصورت اساسی
- احداث سرک کانکریتی به طول ۲,۶۳ کیلومتر

در بخش برنامه ملی آبیاری و آبرسانی

- اعمار شبکه های آبرسانی به طول مجموعی ۱۳۵,۵ کیلومتر
- حفاری ۷۳۷ حلقه چاه سطحی آب آشامیدنی صحی با نصب پمپ دستی
- حفاری ۸۲ حلقه چاه عمیق و نیمه عمیق با نصب پمپ سولری و ذخیره
- اعمار ۵۹ ذخیره زمینی آب سرپوشیده به شکل اساسی با نصب پمپ دستی

در بخش برنامه انسجام ساحوی

- اعمار ۵ پل به ابعاد مختلف (۱۳، ۱۵ و ۲۴۲۴ متره)
- جغل اندازی سرک به طول مجموعی ۳,۵ کیلومتر

■ اعمار دیوار های استنادی به طول مجموعی ۳,۴۴۶ کیلو متر

در بخش برنامه همبستگی ملی (NSP)

برنامه همبستگی ملی در سال ۲۰۰۳ میلادی از سوی دولت افغانستان به منظور بهبود شرایط زندگی و ایجاد سهولت های بیشتر برای روستا نشین ها راه اندازی شده بود. در سطح ولایت جوزجان تعداد ۱۸۲۴ پروژه مختلف از برنامه همبستگی ملی به هزینه مجموعی مبلغ ۱۵۹۹۹۴۲۵ افغانی، تطبیق گردیده است.

برنامه ملی میثاق شهروندی

دولت مکانیزم عرصه خدمات اساسی را از طریق میثاق شهروندی بهبود می بخشد. هدف این میثاق کاهش فقر و از میان برداشتن سایکل شکنندگی و خشونت و استفاده از شوراهای انکشافی محلی به عنوان نقطه ورود به فعالیت های حکومت داری و انکشافی در سطح مایکرو میباشد. میثاق شهروندی، که بخش مهمی از دیدگاه انکشافی دولت است، یک طیف از تلاش های دولت بوده تا از طریق وصل کردن جوامع روستایی، ولسوالی ها، ولایات و سطح مرکزی انکشاف فراگیر را ترویج کرده و بر انشعاب و پراگندگی های قبلی فایق آید. میثاق شهروندی جوامع روستایی را در مرکز پروسه انکشاف قرار داده و ابزار و مکانیزم های را برای آنها تهیه خواهد کرد تا بتوانند در نظارت عرضه خدمات و تصمیم گیری اولویت های انکشافی نقش بارز داشته باشند. هم اکنون، برنامه ملی میثاق شهروندی در ولایت جوزجان آغاز گردیده، مرکز ولایت جوزجان (شبرغان) و ولسوالی فیض آباد را تحت پوشش قرار داده و دولت در نظر دارد تا برنامه ملی میثاق شهروندی را طی ۱۰ سال آینده در سایر نقاط ولایت جوزجان نیز گسترش دهد. این برنامه توسط کمیته سویدن در ولایت جوزجان در حال تطبیق است و کار آگاهی دهی، بسیج سازی، انتخابات، تصویب پلان انکشافی و تحلیل منابع در داخل ۲۰۸ شورای ولسوالی فیض آباد و شهر شبرغان صورت گرفته است.

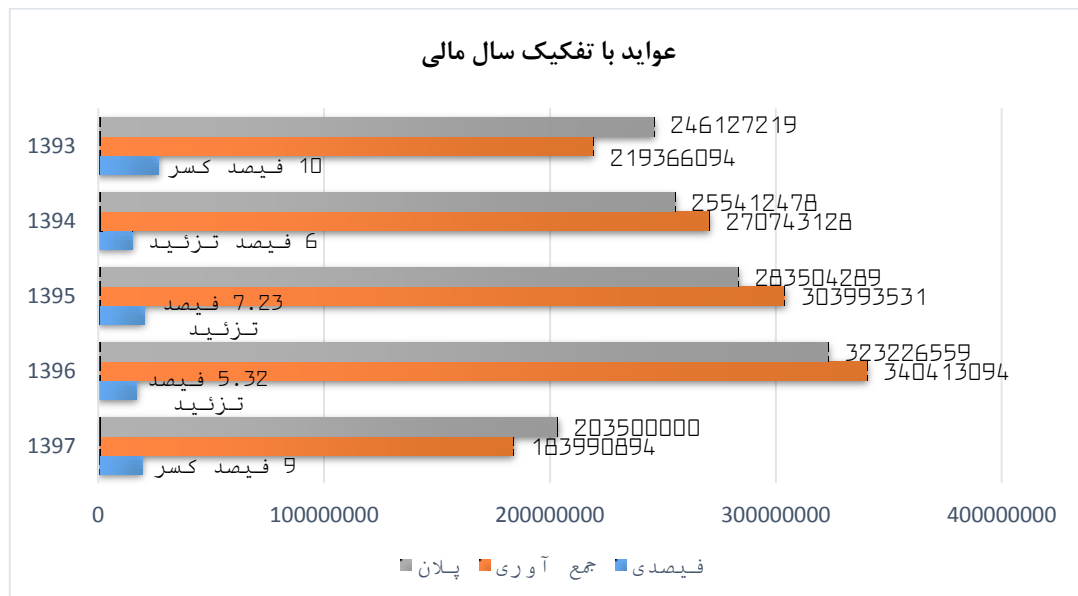
۵- تحلیل وضعیت موجود سکتور اقتصاد و رشد سکتور خصوصی

سکتور اقتصاد و رشد سکتور خصوصی یکی از جمله سکتور های کمیته انکشاف ولایتی بوده وهدف از ایجاد این سکتور بررسی وضعیت فعالیت های متشبین یا کسبه کاران خصوصی، تاجران، تشویق سرمایه گذاری، ایجاد سهولت در جامعه تجاری، فراهم آوری و انکشاف یک محیط کار و تجارت، حمایت از صنایع نوپا، ایجاد اشتغال و تسریع فعالیت هایی است که سبب رشد اقتصادی در ولایت جوزجان میگردد. ریاست اقتصاد با انسجام، تنظیم و هماهنگی فعالیت های انکشافی در سطح ولایت، تثبیت و اولویت بندی پروژه ها از نگاه موثریت اقتصادی، محیط زیستی و غیره، ترتیب گزارشات انکشافی ولایتی و تحلیل های اقتصادی، تشخیص پوتانشیل موجود و فرصت های سرمایه گذاری نقش برانزده ای را در رشد اقتصادی جوزجان با همکاری ادارات سکتوری ایفا می نماید. ازاینکه بخش خصوصی نقش مهمی در تحول اقتصادی ولایت جوزجان به عهده دارد و بخش خصوصی با سرمایه گذاری در ایجاد واحد های تولیدی نقش مهمی در افزایش در آمد ناخالص ملی، افزایش اشتغال و کاهش بار مالی دولت از طریق واگذاری تصدی ها و کاهش حجم مصارف دولت نقش تعیین کننده یی در فرایند توسعه ولایت دارد. لازم است بخش خصوصی در میدان فعالیت حضور داشته باشد تا دولت بتواند به وظایف قانونی خود که هدایت، حمایت و نظارت بر فعالیت های اقتصادی است، بپردازد. بخش خصوصی در ولایت جوزجان در طول تاریخ با تجارت و انتقال کالا به فعالیتهای اقتصادی اجتماعی دست زده و نیازمندی های مردم را به گونه ای در شهر ها و دهات تامین کرده است با توجه به منافع بخش خصوصی، کالا و نیازمندیهای اقتصادی و حتی اجتماعی و فرهنگی مردم به گونه ای حل میشود. در ولایت جوزجان تعداد شرکت

های که از طریق اداره سرمایه گذاری خصوصی (آیسا) جواز فعالیت دریافت نموده به ۲۰ شرکت تجاری، ۹۱ شرکت ساختمانی، ۲۲ شرکت خدمات لوژستیک و ۵ شرکت زراعتی می‌رسد که تمام فعالیت های شان توسط ریاست اقتصاد جوزجان کنترل می‌گردد

میزان عواید

مستوفیت ولایت جوزجان در ساحه جمع آوری مالیات و نظارت بر روند جریان انتقال عواید دولت، اجرای معاشات و مصارف بودجوی ادارات دولتی، کنترل اسناد معاش، مصارف و امور جنسی ادارات دولتی، تهیه اسناد بهادار (صکوک) مورد نیاز ادارات دولتی، ثبت و تنظیم امور املاک دولتی فعالیت می نماید و در راستای تحقق پذیری اهداف سالانه و پلان پیش بینی شده وزارت مالیه با روحیه قانون مالیات بر عایدات استوار بوده و رشد عواید دولت از طریق جستجو و دریافت چشمه های جدید عایداتی، ایجاد راه معقول و مناسب قانونی با در نظر داشت هماهنگی لازم با مراجع ذیربط جهت حصول عواید سالم با در نظر داشت شرایط عینی جامعه و جلوگیری از کسر و اتلاف عواید دولت صورت می‌گیرد. بنابر معلومات ارایه شده توسط مستوفیت محترم جوزجان عواید دولت در بخش مالیات طی ۵ سال مالی قرار ذیل میباشد:

ارقام جمع آوری عواید سال مالی ۱۳۹۷ از ۶ ماه اول سال است و تا ختم سال در حال تغییر میباشد.

مستوفیت ولایت جوزجان بخاطر بلند بردن سطح عواید، کمیته های ذیل را نیز ایجاد نموده است:

- کمیته (مدیریت مالی) یا بودجه سازی ولایتی که ۱۰ واحد بودجوی را تحت پوشش قرار داده است
- کمیته عواید در سطح ولایت

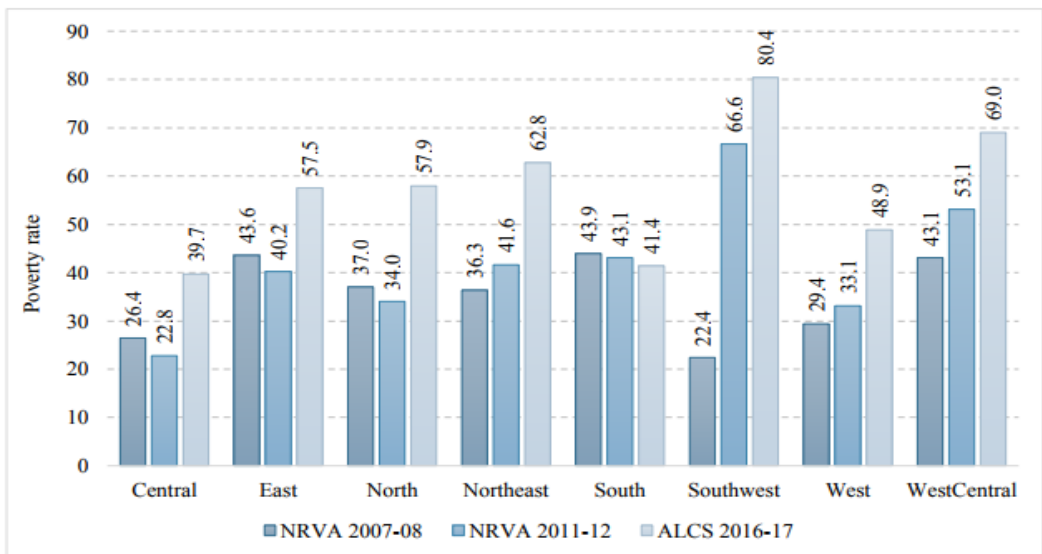
ساختار تجارت و ترانزیت

جوزجان با موقعیت جغرافیایی مهم در ادوار باستانی که شاهراه ابریشم را در خود داشته، امروز نیز جایگاه خود را به عنوان محل تلاقی مسیرهای تجارت بین المللی حفظ کرده است که با داشتن ظرفیت های بالقوه ترانزیتی و تجارتي، زمینه ساز اتصال سایر ولایات از طریق شاهراه حلقوی به بنادر تجارتي آقینه، حیرتان و آسیای میانه میباشد.

میزان فقر

در ولایت جوزجان میزان فقر به ۵۷٫۹ فیصد که جمله ۳۱۷۳۴۹ نفر را احتوا مینماید، میرسد. (فیصدی نفوس که مجموع مصارف مواد غذایی و غیر غذایی شان پائین تر از خط فقر ملی) قرار داشته باشد. میزان فقر به تفکیک محل اقامت قرار ذیل میباشد:

شهری: ۴۱٫۶ فیصد ۵۲۶۷۶ نفر دهاتی: ۵۸٫۴ فیصد ۲۶۴۶۷۳ نفر

فیصدی نرخ فقر براساس زون که شامل ولایات (بلخ، جوزجان، سرپل و سمنگان) میباشد:

میزان نفوس در سن کار به تفکیک ولسوالی

شماره	ولسوالی	تعداد نفوس	تعداد نفوس در سن کار
۱	شیرغان	۱۸۴۹۶۴	۱۰۱۷۳۰
۲	آقچه	۸۳۹۳۰	۴۶۱۶۲
۳	فیض آباد	۴۵۴۲۴	۲۴۹۸۳
۴	منگجک	۴۶۸۳۵	۲۵۷۵۹
۵	مردیان	۴۲۰۸۸	۲۳۱۴۸

۱۳۹۷۴	۲۵۴۰۶	خانقاه	۶
۱۴۹۴۲	۲۷۱۶۸	قرقین	۷
۸۳۹۸	۱۵۲۶۹	خمآب	۸
۲۹۵۳۶	۵۳۷۰۳	درزاب	۹
۱۴۱۱۴	۲۵۶۶۱	قوش تپه	۱۰
۱۶۱۶۲	۲۹۳۸۵	خواجه دوکوه	۱۱
۳۱۸۹۰۸	۵۷۹۸۳۳	مجموع	

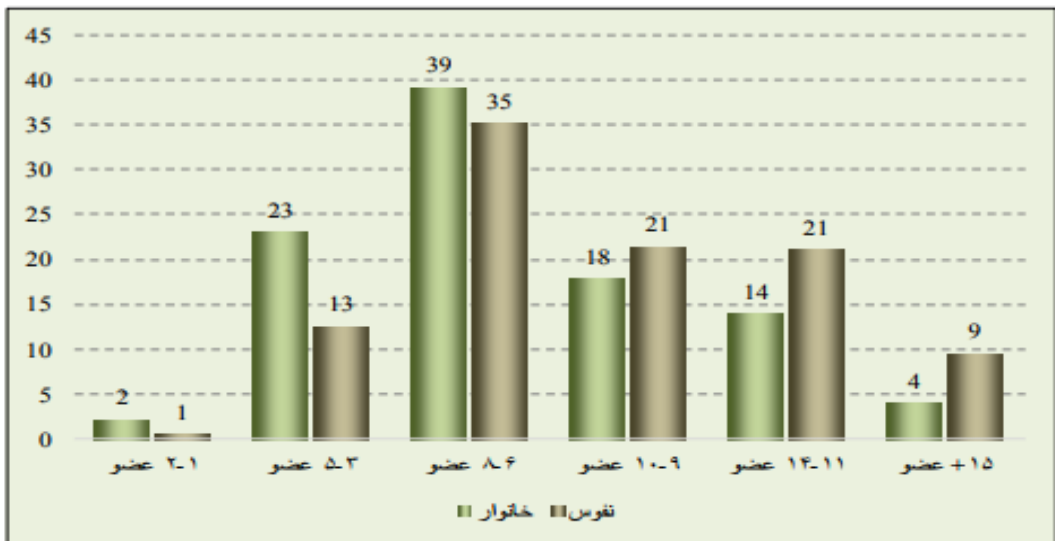
فیصدی نیروی کار به تفکیک اشتغال

در ولایت جوزجان فیصدی نیروی کار به تفکیک سکتور قرار ذیل است:

ارقام مطلق	ارقام(%)	تعریف شاخص	شاخص
۱۴۰۳۱۹	۴۴,۳%	فیصدی افراد شاغل که در فعالیت های مربوط به زراعت و مالداري مشغول به کار هستند	سهم اشتغال در سکتور زراعت
۳۱۲۵۳	۹,۸%	فیصدی افراد شاغل که در فعالیت های مربوط به ساختمان مشغول به کار هستند	سهم اشتغال در سکتور ساختمان
۲۵۸۳۱	۸,۱%	فیصدی نیروی کار که در سکتور تولید مشغول کار هستند.	سهم اشتغال در سکتور تولید
۱۵۹۶	۰,۲%	فیصدی نیروی کار که در سکتور معدن مشغول کار اند.	سهم اشتغال در سکتور معادن و استخراج
۶۲۸۲۵	۱۹,۷%	فیصدی نیروی کار که در سکتور خدمات شخصی و اجتماعی مشغول کار اند	سهم اشتغال در سکتور خدمات عامه، شخصی و اجتماعی
۳۵۰۸۰	۱۱%	فیصدی نیروی کار که در سکتور تجارت عمده و پرچون و رستوران و هتل مشغول کار اند	سهم اشتغال در سکتور های تجارت عمده و پرچون و رستوران و هتل ها
۱۸۴۹۶	۵,۸%	فیصدی نیروی کار که در سکتور ترانسپورت، ذخایر، ارتباطات و معلومات مشغول کار اند	سهم اشتغال در سکتور های ترانسپورت، ذخایر، ارتباطات و معلومات
۳۱۸۹	۱%	فیصدی نیروی کار که در در سکتور های مالی، بیمه، رهنمای معاملات و تجارت مشغول کار اند	سهم اشتغال در سکتور های مالی، بیمه، رهنمای معاملات و تجارت
۳۱۹	۰,۱%	فیصدی نیروی کار که در سکتور های برق، گاز و آب مشغول کار اند	سهم اشتغال در سکتور های برق، گاز و آب
۳۱۸۹۰۸	۱۰۰%		مجموع

میزان وسطی خانوار

در ولایت جوزجان هر خانواده به طور اوسط دارای ۸٫۷ عضو اند که شامل ۶٫۳ طفل زیر ۱۵ سال می شود. خانواده های با ۶ تا ۸ نفر دارای معمولی ترین سایز خانواده هستند، مگر خانواده های بزرگتر دارای بیشترین فرد هستند، بیشتر از نصف خانواده های نفوس جوزجان در خانواده های دارای ۹ نفر یا بیشتر از آن زندگی می کنند (شکل ذیل مشاهده گردد). خانواده های که دارای یک نفر یا دو نفر هستند بسیار نادر می باشد. تنها ۲ فیصد تمام خانواده ها دارای چنین سایز هستند که این تعداد ۱ فیصد کل نفوس را تشکیل میدهد. معمولاً در جوزجان خانواده ها توسط مرد ها سرپرستی میگردند صرف در حدود یک فیصد خانواده ها سرپرستی شانرا خانم ها بدوش دارند.

میزان مشارکت نیروی کار به تفکیک جنسیت

در ولایت جوزجان تعداد ۲۵۵۱۲۶ مرد و تعداد ۶۳۷۸۲ زن که جمله ۳۱۸۹۰۸ نفر میشود میزان مشارکت نیروی کار را به تفکیک جنسیت تشکیل میدهد.

میزان بیکاری به تفکیک جنسیت

در ولایت جوزجان تعداد ۵۸۳۶۰ مرد و تعداد ۱۳۰۷۵۲ زن که ۳۲ فیصد نیروی کار را تشکیل میدهند، بیکار هستند.

نیروی کار باسواد

در ولایت جوزجان تعداد ۱۱۴۳۲۸ تن نیروی کار باسواد موجود است.

سهم اشتغال در سکتور اقتصاد (تولید و تجارت)

در ولایت جوزجان در سکتور اقتصاد (تولید/تجارت و صنعت) میزان اشتغال ۲۰ فیصد تخمین گردیده است که تعداد ۶۳۷۸۱ تن را احتوا میکند.

تعداد بانک ها به تفکیک دولتی و خصوصی

در حال حاضر وضعیت بانکداری قناعت بخش بوده و تعداد ۲ بانک دولتی و ۸ بانک خصوصی در ولایت جوزجان فعالیت دارند:

- بانک ملی (دولتی)
- دافغانستان بانک (دولتی)
- نوبی کابل بانک
- عزیزی بانک
- باختربانک
- بانک قرضه های کوچک
- بانک سرمایه گذاری های کوچک
- اکسس بانک
- بانک فنیکا
- میوند بانک

فعالیت های عمده بانکی

- افتتاح حسابات جاری، پس انداز و میعادای افغانی و اسعاری
- پرداخت معاشات مامورین ملکی و نظامی
- پرداخت معاشات فامیل های شهدا و معلولین
- انتقالات داخلی و خارجی وجوه
- اعطای قروض
- لیتراف کریدت و بانک گرانتی

تعداد موسسات مالی قرضه دهنده

در ولایت جوزجان ۵ موسسه مالی در راستای خدمات قرضه فعالیت مینماید.

فیصدی دسترسی افراد به خدمات مالی

در ولایت جوزجان ۱۶,۳٪ از مردم که به ۹۱۶۰۷ تن میرسد به خدمات مالی دسترسی دارند.

بنادر تجارتي و گمرکات

ولایت جوزجان دارای ۱ بندر تجارتي بنام کلفت است که در مرز با کشور ترکمنستان موقعیت دارد ولی این بندر فعال نمیباشد و ولایت جوزجان فاقد گمرک است.

تحلیل پوتنسیل موجود بالقوه انکشاف اقتصادی و اجتماعی سکتور اقتصاد و رشد سکتور خصوصی

ولایت جوزجان نظر به موقعیت جغرافیای مناسب در امتداد مسیر تاریخی راه ابریشم قرار گرفته است و در تطبیق پروژه های بزرگ زیر بنایی گازی بستر مناسبی برای رشد اقتصادی بوده و همچنان به مثابه قطب اقتصادی، ترانزیتی و تجارتی افغانستان محسوب می شود. ولایت جوزجان با داشتن ظرفیت های ترانزیتی، سرمایه گذاری های صنعتی، زیربنائی، زراعتی، منابع معدنی و کالاهای صادراتی برای کار های تجارتی مساعد می باشد.

سکتور خصوصی منحصیث ماشین رشد در رشد اقتصادی ولایت جوزجان و جایگزین مناسب اقلام وارداتی در ولایت محسوب میگردد. سکتور خصوصی نه تنها منحصیث عامل مهم رشد اقتصادی، افزایش سطح استخدام و ازدیاد عواید بوده بلکه سبب ایجاد میکانیزم بهتر عرضه خدمات و تولید کالاها، استفاده بهتر و موثر تر از منابع بشری و طبیعی موجود، ارتقای ظرفیت های تولیدی و خدماتی ادغام جوزجان از نظر اقتصادی با سایر ولایت و نهایتاً سبب ایجاد امید به آینده خوب میگردد. از آنجاییکه ما شدیداً به کمک های خارجی متکی هستیم و نهایتاً کمک های خارجی بصورت تدریجی در حال کاهش میباشد و باید در مقابل عواید داخلی دولت افزایش نماید. بناً افزایش عواید زمانی امکان پذیر است که ما دارای سکتور خصوصی فعال و دینامیک باشیم، به نحویکه حکومت منحصیث تسهیل کننده، فراهم کننده، تنظیم کننده و پالسی ساز عمل نماید و سکتور خصوصی در ولایت نقش تبدیل کننده تمام فرصت های موجود را به سرمایه داشته باشد. سکتور خصوصی علاوه بر نقش بارزیکه در افزایش عواید دارد، مزیت های دیگر که میتواند به ارمان بیارود عبارت از ایجاد قابل ملاحظه زمینه استخدام و اشتغال در ولایت میباشد. چون بیکاری یکی از چالش های عمده که تقریباً ۵۵ فیصد نیروی کار جوزجان بالخصوص جوانان از آن رنج میبرند، میباشد. توقع برده میشود که سکتور خصوصی بر علاوه سهمگیری در سکتور اقتصادی، در سکتور اجتماعی چون عرضه خدمات صحتی، تعلیم و تربیه وغیره نیز موثر عمل نماید. بناً بصورت خلاصه میتوان گفت که سکتور خصوصی با افزایش سطح عواید، استخدام و عرضه خدمات اثر مهم در ثبات و رشد پایدار اقتصادی دارد. سکتور خصوصی نه تنها در ازدیاد صادرات نقش مهم داشته بلکه میتواند در سکتور های زراعت و مالداری، تولید انرژی، ساختمان، ترانسپورت، مواصلات و معادن در ولایت جوزجان از طریق قراردادهای طویل المدت دولتی سرمایه گذاری نماید. لازم به تذکر است که ایجاد پارکهای صنعتی در ولایت جوزجان در تقویه و انکشاف سکتور خصوصی نقش مهم دارد بویژه سرمایه گذاران متوسط و کوچک که در عرصه های قالین بافی، گلیم بافی، پروسس و تولید مواد غذایی و محصولات زراعتی و میوه جات، محصولات گازی، تولید مواد ساختمانی و صنایع پروسس پشم حیوانی وچرمگری سرمایه گذاری مینمایند، تشویق میشوند و تولیدات داخلی افزایش میابد و سطح استخدام را بلند می برد ودر کاهش فقر موثر تلقی میشود و همچنان در تشویق و ازدیاد صادرات و تعویض واردات نیز موثر میباشد. در ولایت جوزجان سکتور خصوصی باید در آن رشته ها سرمایه گذاری نماید که ولایت ما در آن دارای مزیت فوق العاده بوده و مواد خام آن از داخل تهیه و قابلیت استفاده در سراسر کشور را داشته باشد. صنایع ستون فقرات و هسته اساسی انکشاف اقتصادی را در ولایت جوزجان تشکیل میدهد که به هیچ وجه نمیتوان این بخش را نادیده گرفت؛ اما رشد صنایع به یک بستر سازی منظم و سیستماتیک که همراه با سهولت های اساسی وابسته به صنعت باشد نیازمند است. رمز پیشرفت و انکشاف کشور های پیشرفته همانا فراهم ساختن بستر مناسب برای رشد و انکشاف صنایع بوده که نتیجه آن تحت شعاع قرار دادن بازار های بین المللی توسط اجناس تولیدیه

شده اين کشورها مى باشد، مانند کشورهاي چين، جاپان، جرمنى و غيره. افغانستان به عنوان يك کشور تازه از بحران برآمده، نيزمند بستر سازى منظم توام با انكشاف و حمايت همه جانبه اقتصادى و قانونى و ايجاد پارک هاي صنعتى توسط دولت است. اگر در ولايت جوزجان سرمايه گزاري روى منابع ذيل صورت گيرد، در کوتاه مدت، ميان مدت و دراز مدت سبب انكشاف اقتصادى و اجتماعى و ايجاد فرصت هاي کارى و کاهش فقر ميگردد:

■ نايع روستايى در جوزجان با طيف وسيعى که وجود دارد، سابقه تاريخى و کيفيت خاص خود را دارد. با توجه به ظرفيت هاي اقتصادى سکتور خصوصى، ميتوان با تنظيم، تشويق و ترينگ افرادى که سکتور خصوصى را به پيش مى برند، از نگاه کميت و کيفيت و در مدت زمان کم به سطح خود کفائى ارتقا داد.

پروسس ميوه و لبنيات جوزجان که منابع غنى ميوه جات لذیذ و لبنيات با کيفيت رادارا مى باشد و با سرمايه محدود فابريکات کوچک پروسس ميوه و لبنيات و انواع جوس هاي با کيفيت را مى توان اساس گذاشت. اين موضوع، نقش بزرگى در اشتغال زايى و اقلام عمده توليدى به سطح کشور و حتى صادرات خواهد داشت. با وجود داشتن انواع ميوه و لبنيات با کيفيت، متأسفانه ولايت ما مارکيت مناسب براى جوسها و لبنيات بى کيفيت کشورهاي همسايه مى باشد.

■ نعت توليد روغن کنجد و زغر در ولايت جوزجان پيشينه تاريخى دارد. با فراهم آوري همکاري ها از سوى سکتور خصوصى، موسسات غير دولتى و ادارات تمويل کننده با شمول تهيه مواد مورد نياز، بسيج دهقانان، خدمات ترويجى و وارد نمودن فابريکه هاي توليدى روغن ميتوانيم جوزجان را از نگاه توليد روغن به خودکفائى برسانيم.

در قسمت معادن: تحقيقات و مطالعات قبلى جيو فزيکى، جيولوژيکى و برمه کارى هاي چاه هاي عميق گاز نشان داده بود که در ولايت جوزجان ذخاير گازى ۱۴۰ ميليارد متر مکعب موجود است ولى بر اساس تحقيقات جديد فضايى و ارزيبابى هاي که توسط اداره سروى جيولوجى امريکا (USGS) و متخصصين رياست تفحص نفت و گاز شمال صورت گرفته ذخاير نفت در حدود ۲۱۹ ميليون تن و ذخاير گاز در حدود ۴۴۴ ميليارد متر مکعب افزايش رانشان ميدهد. اگر از منابع گازى جوزجان استفاده لازم صورت بگيرد نه تنها اقتصاد اين ولايت رشد نموده، بلکه در سطح کشور ميتواند تاثير مثبت در تقويت اقتصادى رونما سازد، زيرا از منابع گازى جوزجان که قبلاً به اتحاد جماهير شوروى وقت صادر ميشد ۴۳ درصد اقتصاد کشور تامين ميگردد. گاز از منابع معدنى با ارزش جوزجان بوده، از نظر مصرف در داخل و صدور آن به خارج با اهميت پنداشته ميشود، افزون از منابع گازى، ذخاير کوچک معدنى ديگرى مانند ريگ، چونه، سنگ، گچ و مواد خام سمنت نيز در جوزجان وجود دارد که اکثر از آنها در کارهاي ساختمانى استفاده ميشود. با تشويق سرمايه گذاران ميتوان زمينه سرمايه گذارى را براى سکتور خصوصى در عرصه هاي گوناگون مساعد ساخت تا زمينه اشتغال فراهم شود.

■ بسيارى از محصولاتى که در ولايت جوزجان و سائير ولايت توليد مى شوند براى پروسس به خارج از کشور صادر مى شود. مثلاً انواع ميوه هاي خشک در افغانستان توليد مى شوند که پيش از رسيدن به بازار نهايى براى پروسس و بسته بندى به خارج انتقال مى يابند و سپس يا در کشورهای ديگر يا هم دوباره در داخل افغانستان به مصرف مى رسند. اگر تناسب نسبى ارزش افزوده اين ميوه ها را ببينيد، در آمد بسيار ناچيزى از آن نصيب کسانى مى شود که اين ميوه ها را کشت و توليد

می کنند. باید روی فابریکات پروسس میوه های خشک و پشم حیوانیدر ولایت جوزجان سرمایه گذاری خصوصی تشویق گردد تا زمینه اشتغال ایجاد شود.

احزاب سیاسی

احزاب سیاسی ذیل در ولایت جوزجان فعالیت دارند:

نام حزب سیاسی	موقعیت دفتر	نمبر جواز
حزب جنبش ملی اسلامی افغانستان	بندر اندخوی ، ناحیه دوم، شهر شبرغان	۱۳۸۹/۷/۱۷ (۲۹)
حزب سیاسی افغان ملت	گذر لغمانی ها، شهر شبرغان	۱۳۸۹/۵/۲۵ (۱۷)
حزب اسلامی متحد افغانستان	ولسوالی آقچه، ناحیه دوم	۱۳۹۰/۹/۶ (۴۳)
حزب محاذ ملی افغانستان	بندر اندخوی، شهر شبرغان	۱۳۸۹/۵/۲۵ (۱۳)
تنظیم دعوت اسلامی افغانستان	ولسوالی آقچه	۱۳۸۹/۵/۶ (۹)
حزب دافغانستان د سولی غورحنگ	بندر درزاب	۱۳۸۹/۴/۷ (۴)
حزب حرکت اسلامی افغانستان	بندر سرپل، شهر شبرغان	۱۳۹۵/۰۴/۱۲ (۳۰)

منبع: ریاست عدلیه ولایت جوزجان

نهاد های مدنی

درولایت جوزجان تعداد ۳۸ نهاد مدنی راجستر است و فعالیت مینمایند.

نماینده گی های سیاسی

در ولایت جوزجان نمایندگی های سیاسی کشور های دوست موجود نبوده و مردم ولایت جوزجان بخاطر اخذ ویزه به قونسلگری های که در شهر مزارشریف فعالیت دارند، مراجعه مینمایند.

حضور دفاتر ونمایندگی های سازمان ملل متحد وهمکاران انکشافی متحابه

در ولایت جوزجان دفاتر سازمان ملل متحد و همکاران انکشافی وجود ندارد ولی سازمانهای جهانی مانند IOM, FAO, UNAMACA, UNOPS, UNECIF, WFP, UNHABITAT, UNHCR, WORLDBANK, USAID,GIZ,TIKA UNAMA, UNDP, UNOCHA, تحت پوشش کمک های انکشافی و بشری قرار میدهند. واحد ارتباطی با این نهاد ها در سطح ولایت در حوزه اقتصادی-انکشافی، ریاست اقتصاد ولایت جوزجان میباشد.

۶- تحلیل وضعیت سکتور مصئونیت اجتماعی

در ولایت جوزجان، سکتور مصئونیت اجتماعی توجه به نیازهای اقشار آسیب پذیر را در اولویت کاری خود قرار داده و به نسبت افزایش نفوس نیازمندان ضرورت بیشتر به مصئونیت اجتماعی آنها است و این وظیفه عمده سکتور مصئونیت اجتماعی است تا به اقشار آسیب پذیر در ولایت جوزجان خدمات یکسان اجتماعی را عرضه نماید تا این قشر احساس مصئونیت نماید. روی این اصل تمام فعالیت ها و برنامه ها در سکتور مصئونیت اجتماعی برای کاهش آلام افراد و خودکفایی آنها صورت میگردد تا باعث پیشرفت استعداد ها، قابلیت ها و توانایی های افراد آسیب پذیر شود. در ولایت جوزجان، سکتور مصئونیت اجتماعی بیشتر بر ادامه سطح درآمد و معیشت افراد آسیب پذیر تاکید میکند تا کورس های

حرفوى را برآى بلند بردن ظرفيت آنها راه اندازى نمايد. هم اكنون برنامه هاى در حال اجرا است تا افراد آسيب پذير ناشى از حوادث طبيعى، جنگ ها، بيكارى، بيمارى، معلوليت، بازنشستگى از طريق پرداخت هاى نقدى و غير نقدى حمايت ميشوند. و بايد علاوه نمود اينكه برخى خطرات مانند خشكسالى، آفات محصولات زراعتى، حوادث طبيعى و جنگها فراگير است و سكتور مصئونيت اجتماعى آثار ناشى از اين خطرها را برآى شهروندان ولايت جوزجان در حد قابل توجهى كاهش مى دهد. طور مثال: دسترسى به خدمات اجتماعى در ولايت جوزجان موجود بوده و رياست كار و امور اجتماعى، شهدا و معلولين در عرصه هاى ذيل ارائه خدمات مينمايد:

پرورشگاه: مسوليت نگهدارى و پرورش اطفال بى سرپرست را به عهده دارد.

كودكستان ها: اطفال خورد سن را تربيه سالم نموده وبه مكتب آمده ميسازد.

انكشاف مهارت ها: همه ساله تعداد از افراد بيكار و دور از مكتب را درحرفه هاى مختلف جذب و بعد از فراغت به جامعه تقديم ميدارد.

شبكه محافظت اطفال: از اطفال در معرض خطر حمايت و مواظبت ميكند ونيزتعداد از موسسات همكار در رابطه اطفال معلول كار ميكند ولى خدمات ارايه شده بسنده نبوده وباجود همچو خدمات اجتماعى اطفال روى جاده كارهاى شافه ميكند ودست به گدايى درازميكندكه معضله اصلى آن فقر و تنگدستى ميباشد. تا مبن كار برآى هموطنان مستعد، پيشبرد امور تعليمى و تربيتى اطفال كودكستانها، تاديه اجراى حقوق متقاعدين، شهدا و معلولين، حمايت از حقوق اطفال، مبارزه عليه اختطاف، قاچاق و سوء استفاده جنسى از اطفال، جلب افراد واجد شرايط به مركز آموزش حرفوى، جلب مساعدت ها و آموزش هاى حرفوى برآى ورثه شهدا و معلولين، سروى معتادين مواد مخدر و معرفى آنها جهت تداوى به مراكز صحى، تنظيم امور جبران خساره، ضرر صحى مرتبط بكار و مساعدت به كاركنان كه حين اجراء وظيفه ضرر مى يابد از جمله مسؤليت هاى عمده رياست كار و امور اجتماعى، شهدا و معلولين ميباشد. به اساس معلومات رياست كار و امور اجتماعى، درين ولايت تخميناً به تعداد ۴۵۰۰ تن افراد داراى معلوليت زندگى ميكند كه در حال حاضر تعداد ۲۱۰۰ تن افراد داراى معلوليت و نيز ۴۰۱۰ شهيد در اين اداره ثبت و راجستر گرديده است كه معاش ماهانه دريافت ميكند. رياست كار و امور اجتماعى، شهدا و معلولين ولايت در قدم نخست با افزايش مهارت هاى شغلى برآى مردم بى بضاعت و دسترسى آنان به اشتغال از طريق برنامه هاى متنوع، تلاش مى نمايد و در ضمن سرمايه گذارى بالاي فرصت هاى بيشتر برآى جوانان، در محراق استراتيژى دولت برآى محو فقر تمرکز دارد و هنوز هم نفوس قابل توجه اى از معلولين، اقشار آسيب پذير، بيوه زنان و كهن سالان نيازمند كمك اند. و عملکرد شبكه هاى مصئونيتى مانند پرداخت حقوق تقاعد و ديگر امتيازات بايد به شكل وسيع بهبود بخشيده شود. جهت بهبود كارايى و كاهش فساد ادارى، وزارت كار، امور اجتماعى، شهدا و معلولين اداره اى را به منظور مديريت انتقال معاشات متقاعدين، و ساير حقوق و امتيازات اجتماعى شهروندان، ايجاد نموده است.

در طى ۵ سال گذشته به تعداد ۱۷۸۱ فاميل مهاجر و عودت كننده از كشور هاى ايران، پاكستان و اروپا به صورت داوطلبانه، آبرومندان و تدريجى به رياست امور مهاجرين ولايت جوزجان بخاطر ثبت و راجستر مراجعه نموده اند. برآى رفع مشكلات عودت كندگان و بيجا شدگان داخلى، ۲ شهرك مهاجرين جهت اسكان مجدد ايجاد و نمرات رهايشى بمنظور اعمار توزيع گرديده است:

■ شهرك نوآباد مهاجرين آنچه داراى ۳۰۲۵ نمره رهايشى

ميباشد و تاكنون بخاطر اعمار ۱۵۱۱ نمره توزيع گرديده و ۱۵۲۵ نمره در حال توزيع ميباشد.

- شهرک قوش تپه-درزاب دارای ۲۰۰۰ نمره رهایشی میباشد و اسناد آن در حال طی مراحل بوده و در آینده نزدیک توزیع میگردد.
- مجموعاً تعداد ۲۵۶ شلتر و ۵۶ نیمه شلتر توسط موسسات همکار اعمار و به عودت کنندگان توزیع گردیده است.

حوادث طبیعی در جوزجان

ولایت جوزجان سرزمین هموار و محاط به خشکه بوده و با داشتن اقلیم ویژه اش چون حوادث طبیعی (سیلاب ها، خشکسالی ها و یخبندان شدید) در زمستان از جمله چالش های مردم جوزجان می باشد. جوزجان ولایت دارای بیشترین سیلاب در افغانستان است و از نظر خشکسالی با داشتن زمین های هموار همیشه آسیب پذیر تر نسبت به سایر ولایات بحساب می رود بخاطر اینکه ۷۵ درصد از زمین های ولایت جوزجان به دلیل اینکه بیابان زدایی شده با خشکسالی های حاد مواجه می شوند. در کنار ریاست مبارزه با حوادث طبیعی چندین نهاد داخلی و خارجی مانند (ARCS, ZoA, WHH, ACTED, SCA, WFP, UNHCR, IOM, UNICEF, OCHA) نیز همکار اند. در حال حاضر ولایت جوزجان میزبان شمار زیادی از بیجاشده گان داخلی که از ولایات همجوار آمده اند، میباشد که در وضعیت ناگوار بسر میبرند. با وجود مشکلات فوق مقام ولایت جوزجان، ریاست آمادگی مبارزه با حوادث طبیعی، ادارات دولتی و موسسات همکار طی پنج سال گذشته، کمکهای را به ترتیب ذیل به متضررین از حوادث طبیعی و غیر طبیعی نموده که قابل قدر میباشد:

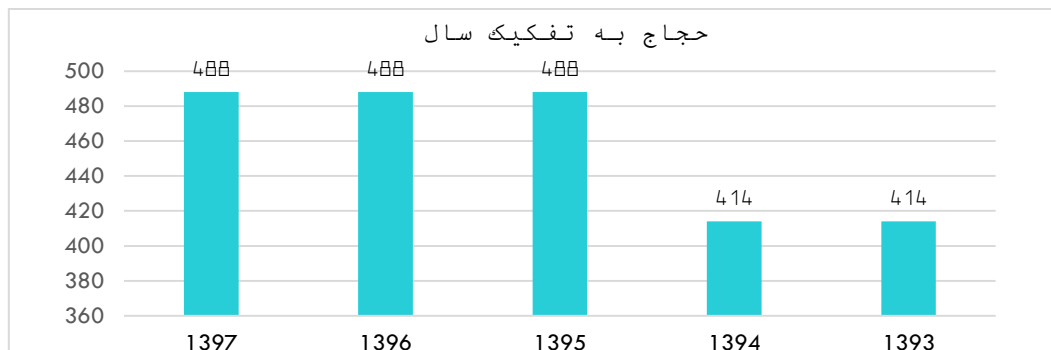
سال	تعداد متضررین حوادث طبیعی و غیر طبیعی (فامیل)	کمکهای غذایی به تن از امکانات ریاست حوادث و موسسات همکار	بسته کمکهای غیر غذایی (فامیل)	توزیع پول نقد (افغانی) برای متضررین از امکانات ریاست حوادث و موسسات همکار	اعمار سرپناه از طریق موسسات همکار	احداث دیوار استنادی (متر) از طریق موسسات همکار
۱۳۹۳	۱۴۱۵	۵۲۷	۱۴۱۵	۳۵۰۰۰۰۰	۲۳۵	-
۱۳۹۴	۱۵۶	۲۴	-	۱۵۴۲۰۰۰	-	-
۱۳۹۵	۱۹۹۴	۱۵۶	۱۹۹۴	۱۸۹۱۶۰۰	۴۸۶	-
۱۳۹۶	۶۹۹۲	۸۸۲	۶۹۹۲	۱۱۰۰۰۰۰۰	۶۶۰	-
۱۳۹۷	۶۷۵۷۰	۵۵۱۶	۵۶۰۰	۲۶۴۹۲۰۰۰	-	۷۵۰
مجموع	۷۸۱۲۱	۷۱۰۵	۱۶۰۰۱	۴۴۴۲۵۶۰۰	۱۳۸۱	۷۵۰

مراکز امور دینی و مذهبی

ریاست ارشاد، حج و اوقاف ولایت جوزجان به عنوان مرجع اصلی دولتی در امورات دینی نقش مهمی به اساس باورهای دینی مردم دارد و از این طریق امورات دینی و مذهبی تنظیم میگردد. در ولایت جوزجان به تعداد ۴۳۲ محراب مسجد

جامع، ۱۰۵۸ محراب مسجد صغیره و ۵ باب تکیه خانه بخاطر اجرای مناسک دینی و مذهبی موجود است. هکذا تعداد ۱۳۹ ملامام رسمی و تعداد ۱۳۵۶ ملامام غیر رسمی مصروف وظایف امور دینی میباشند.

سه‌میه حجاج ولایت جوزجان طی ۵ سال

باغ های زنانه

در ولایت جوزجان تعداد ۲ باغ زنانه دولتی وجود دارد که یکی آن مربوط ریاست امور زنان و دیگری آن مربوط ریاست شهرداری شبرغان میباشد.

کودکستان های دولتی و خصوصی

در ولایت جوزجان تعداد ۱۲ باب کودکستان محل زیست و ۱۶ باب کودکستان محل کار مربوط دولت و تعداد ۳ باب کودکستان خصوصی موجود میباشد.

پرورشگاه های دولتی و خصوصی

ولایت جوزجان ۱ باب پرورشگاه دولتی داشته و در این ولا پرورشگاه خصوصی موجود نیست.

مراکز آموزش های فنی و حرفوی برای افراد دارای معلولیت

در ولایت جوزجان ۲۱۳۵ فرد دارای معلولیت ثبت و راجستر ریاست کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین بوده و ۳ مرکز آموزش های فنی و حرفوی فعالیت دارد.

سره میاشت ولایت جوزجان

سره میاشت یک نهاد خیریه ملی مردمی افغانستان بوده و ریاست سره میاشت ولایت جوزجان خدمات بشر دوستانه را برای تقلیل آلام بشری در حوادث طبیعی و غیر طبیعی برای نیازمندان طبق اصول و پرنسیب های سره میاشتی عرضه مینماید و در سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ خدمات ذیل را در بخش حوادث طبیعی، کمک های اولیه صحتی را توسط جوانان رضاکار عرضه نموده است:

- برای ۱۰۴۶ فامیل متضرر از حوادث طبیعی و غیر طبیعی مواد غذایی و غیر غذایی توزیع گردیده است
- بتعداد ۳۱ نامهی محبوسین و قضیه ردیابی پیگیری گردیده است
- بتعداد ۴۰۰ تن رضا کار اعم از ذکور و اناث در بخش های کمک های اولیه آموزش داده شده است
- بتعداد ۱۵۶۸۴ طفل واکسین گردیده است

- بتعداد ۳۹۴۹ خانم واکسین گردیده است
- تعداد ۴۱۹۶ تن آموزش تعلیمات صحی دیده اند
- بتعداد ۷۳ تن مصاب به سوراخ قلبی به مرکز جمعیت افغانی معرفی گردیده است
- بتعداد ۲۵ تن نسبت سوختگی شدید به دهکده صلح آلمان معرفی گردیده است

وضعیت کوچی ها

در ولایت جوزجان کوچی‌ها به شکل گروهی در مناطق از دشت لیلی زندگی می‌کنند. طبق معلومات آمريت کوچی‌های جوزجان، نفوس کوچی‌ها بیشتر از ۱۲۰۰۰ تن تخمین زده میشود و معیشت کوچی‌ها از راه دامداری تأمین می‌شود. گوسفند، بز و شتر سه دام اصلی آنهاست. طبق گزارش کمیساریهای عالی سازمان ملل برای پناهندگان، کوچی‌ها تا پیش از آغاز جنگ داخلی صاحب حدود ۳۰ درصد بزها و گوسفندها و بیشتر شترهای افغانستان بودند و مسئول اصلی تأمین گوشت، پشم و روغن حیوانی در اقتصاد ملی افغانستان محسوب می‌شدند. در ولایت جوزجان شیوه زندگی کوچی‌ها باعث شده تا نرخ بی‌سوادی در میان آنها بسیار شایع باشد، از امکانات بهداشتی و رفاهی محروم مانده و حضوری در صحنه سیاست نداشته باشند. قابل یاد آور است که دایماً کوچی‌ها در جریان رفت و آمد به ساحات علفچر ها می‌باشند.

۷- تحلیل و وضعیت موجود سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون

بدون شک، ارایه خدمات عامه که مبتنی بر تحقق، حفاظت، ترویج و گسترش حقوق شهروندی استوار باشد، از شاخصه‌ها و مؤلفه‌های ابتدائیه حکومتداری در سطح ولایت جوزجان میباشد. روی این ملحوظ دولت جمهوری اسلامی افغانستان با تفویض برخی از صلاحیت‌ها به اداره محلی تلاش نموده است تا هر چه بهتر در تسریع روند پاسخگویی و عرضه خدمات بهتر و سریعتر به شهروندان، اقدامات جدی تر را روی دست گرفته است، چنانچه در ماده ۱۳۷ قانون اساسی کشور در این مورد چنین آمده است. (حکومت با حفظ اصل مرکزیت به منظور تسریع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم‌گیری هر چه بیشتر مردم در انکشاف حیات ملی، صلاحیت‌های لازم را مطابق به احکام قانون به اداره محلی تفویض می‌نماید) سکتور حکومتداری روی موضوعات مهمی چون، حکومتداری خوب، حاکمیت قانون و حقوق بشر، تقویت شورای ولایتی و محلی، عدالت و حاکمیت قانون، امور دینی، اصلاحات ادارات دولتی و حقوق زنان فعالیت دارد. ادارات چون مقام ولایت، اداره حارنوالی، محاکم، عدلیه، مدیریت محیس، حج و اوقاف، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری، شورای ولایتی، کمیسیون مستقل انتخابات، مبارزه با مواد مخدر، محیط زیست، ادارات ذیربط ملل متحد و NGO های ذیربط داخلی و خارجی عضویت این سکتور را دارند.

تقویه بنیه دیموکراسی و حقوق بشر و داشتن سیستم مبارزه با نقض حقوق

بشری

در ولایت جوزجان بخاطر تقویه بنیه دیموکراسی و حقوق بشر سیستم مبارزه با نقض حقوق بشری وجود دارد و همه شهروندان ولایت جوزجان به خاطر تأمین عدالت به نهادهای دولتی، کشفی، عدلی و قضایی دسترسی دارند و شرایط مناسب نیز برایشان فراهم گردیده است. وضعیت حقوق بشر در ولایت جوزجان در مقایسه به سالهای قبل روبه بهبود

است و بگونه مثال میتوان از تعلیم و تربیه و صحت در ولایت جوزجان یاد کرد و اینکه هم دختران و هم پسران به حق تعلیم و تربیه دسترسی بیشتر یافته اند. حق دسترسی به اطلاعات افزایش قابل توجه داشته و رسانه های مختلف صوتی، تصویری و چاپی در ولایت جوزجان فعالیت دارند و این امر سبب شده تا مردم بیشتر به اطلاعات دسترسی داشته باشند. اگر بصورت کلی ولایت جوزجان را مورد مطالعه قرار دهیم، ارزیابی خدمات رفاهی به مردم تا حدودی توانسته است حقوق بشری شان را تامین نماید.

مبارزه با فساد

فساد، نقض قوانین موجود برای تامین منافع و سود شخصی است از فساد غالباً به عنوان یک بیماری شدید نام برده می شود و بدبختانه فساد به یک پدیده فراگیر در افغانستان مبدل گردیده، مشروعیت دولت و نهادها را کاهش داده، اعتماد مردم و جامعه جهانی را تضعیف نموده، مصارف انکشافی را بیشتر ساخته، باعث کاهش موثریت منابع دولت گردیده و احساس بی عدالتی را تحریک و فساد پایه های حکومتداری را تضعیف مینماید. خوشبختانه، مبارزه با فساد و بهبود حکومتداری از پیش شرطهای عمده پیشرفت در ولایت جوزجان به شمار میرود. ولی باید بیشتر کوشش شود که فساد در ولایت جوزجان به حداقل ممکن برسد و تنها راهکار آن الکترونیکی کردن پروسه های بروکراتیک است. به این ترتیب که ماموران به ویژه در بخش های مالی مستقیماً با مردم در تماس نباشند. از اینکه فساد مانع پیشرفت در همه عرصه های زندگی عمومی می شود. باید حکومت محلی ولایت جوزجان همواره علیه فساد مبارزه نموده و در جستجوی عملکردهای پیشگیرانه و کیفری برای ریشه کن کردن هر نوع فساد باشد و این امر باعث افزایش اعتماد مردم بر این که دولت می تواند خدمات بهتر را در بخش های مختلف برای شهروندان عرضه نماید میشود و اعتماد و حمایت مردم از حکومت بیشتر میگردد.

عرضه خدمات عامه و حسابداری دولت

روند حسابداری واحد های دولتی ولایت جوزجان به مردم از سال ها بدینسو آغاز و همه ساله در جریان سال مالی تمام واحد های اداری فعالیت ها و دست آورد های خویش را در حضور شهروندان و نمایندگان مردم طی یک جلسه استماعیه شریک میسازند، قابل ذکر است که پاسخگویی پیرامون تحقق اهداف و فعالیت های سپرده شده، استوار بوده و ادارات در مسایل ذیل موظف به پاسخگویی میباشند:

- مخارج اداره گزارش دهنده در چارچوب مقررات صورت گرفته است
- از منابع و امکانات استفاده بهینه به عمل آمده است (اقتصادی بودن)
- نتایج عملکرد با منابع و امکانات بکار گرفته شده در حد مطلوبی متناسب بوده است (کار آئی)
- نتایج عملکرد با اهداف از پیش تعیین شده در حد مطلوبی در تطابق بوده است (اثر بخشی)
- نتایج عملکرد باعث بوجود آمدن تغییرات در جامعه گردیده است
- در طول سال مالی ادارات به چی مشکلات و چالش ها در تطبیق پلانیهایشان مواجه گردیده است
- چه راهکارها و پیشنهادات سازنده ای را مطابق به امکانات و وضعیت پیشنهاد مینمایند.
- درجه مفیدیت و موثریت فعالیتهای انجام شده (سال گذاردهی) در مقایسه به سال گذشته

روی این ملحوظ ادارات دولتی را به سکتور های هشت گانه تقسیم نموده و اعضای هر سکتور در روز های تعیین شده حضور به هم رسانیده و هر عضو سکتور ظرف ۲۰ الی ۳۰ دقیقه به تشریح فعالیت های شان در جلسه استماعیه در مقابل اعضای شورای ولایتی و مردم ولایت جوزجان میپردازند و به سوالات آنها پاسخ میدهند.

سیستم حکومتمداری خوب

حکومتمداری نتیجه تعامل و کارکرد همه قوای یک کشور است. یعنی، حکومتمداری عبارت است از فرایندی که به واسطه آن مؤسسات دولتی به اداره امور عمومی می پردازند. منابع عمومی را مدیریت کرده و از حقوق افراد جامعه حمایت می کنند. به تعبیر دیگر، حکومت داری عبارت است از شیوه به کارگیری قدرت در مدیریت توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور. خوشبختانه، در ولایت جوزجان به حکومتمداری و حاکمیت قانون توجه همه جانبه صورت گرفته و این عملکرد باعث ایجاد ولایت با ثبات مبتنی بر عدالت اجتماعی شده است. ما بدست آورد های عمده در تامین حکومتمداری خوب و موثر از طریق ایجاد و تقویه نهادهای دولتی در سطح ولایت و ولسوالی ها نایل گردیده ایم و توانسته ایم تا حکومتمداری شفاف، حساسه، مشارکتی را بادر نظر داشت موضوعات تساوی جنسیت و همه شمول بر اساس حاکمیت قانون در سطح ولایت و ولسوالی بوجود بیاوریم و حکومتمداری خوب در ولایت جوزجان در انکشاف سکتور خصوصی، توسعه اقتصادی، کاهش فقر و حراست از آزادی های فردی نهایت موثر تلقی گردیده، طور مثال:

- به تمامی امور اجتماعی مربوط به ولایت در پرتو احکام قانون و درتبانای و مشوره با شورای ولایتی، متنفذین، قریه داران و اهل خبره به شمول نماینده گان جامعه مدنی و امور زنان پیش برده شده و تاکنون چالشی که در این راستا باعث مشکلات گردد به آن مواجه نشده ایم و مردم هم از کارکرد های حکومت رضایت دارند ولی کارهای انجام یافته را بسنده و کافی ندانسته و خواهان برنامه ها و پروژه های انکشافی بیشتر در ولایت شان میباشند.
 - طی سالجاری نشست های متعدد در سطح محل و در مقیاس ولایت در سطح مرکز شهر شبرغان و ولسوالی های مربوط برگزار و به پیشنهادات و نظریات مشمولین این جلسات تا آنجا که در محدوده صلاحیت های ولایت بود رسیدگی صورت گرفته و متباقی ان از حیث ارتباط به مراجع ذیربط محول شده است.
 - ولایت جوزجان یکی از ولایات رو به انکشاف است و با در نظر داشت این شاخصه ها ایجاب مینماید تا عرضه خدمات دولتی در این ولایت نیز گسترده و رو به انکشاف باشد.
- در ولایت جوزجان مبانی اساسی برای ویژگی های حکومتمداری خوب شاخص های هشت گانه ذیل میباشند:

- مشارکت
- حاکمیت قانون
- شفافیت
- مسوولیت پذیری
- اجماع عمومی
- عدالت و انصاف
- کارایی و اثر بخشی
- پاسخگویی

حاکمیت، انفاذ و تطبيق قانون

در ولايت جوزجان شهروندان در برابر قانون مساوى و قانون بر همه يکسان تطبيق ميشود. قانون در واقع قالبى است که جوامع بشرى در درون آن ملزم به حرکت و تنظيم امور خویش اند. جامعه برای اینکه بتواند ادامه پیدا کند به نظم نیاز دارد؛ هم چنین تحقق بخشیدن به بسيارى از برنامه و طرح ها ضرورت به وجود قانون و حاکمیت آن دارد. و این یک امر کاملاً واضح و بدیهی به شمار می رود که ارزشهای زندگى انسان امروز بیشتر از هر وقت دیگر نیاز به قانون دارد. ارزش های امروزین همه مبتنى اند بر عدالت؛ و قانون بهترین نهاد در زندگى انسانها است که اگر به صورت درست اجرا شود می تواند عدالت را به وجه احسن تأمین کرده و ضمانتى برای ارزشهای انسانی ایجاد کند. اگر شهروندان جامعه در سطحى قرار بگیرند که قانون پذيرى به ویژگی فرهنگى شان تبدیل شود و ضمانتهای اخلاقى برای آن مهیا شود. این زمانى ممکن است که از راه آموزش و پرورش در مکاتب ترویج گردد تا به مرور زمان فرهنگ قانون پذيرى در جامعه شکل گیرد.

حقوق مدنى

همه انسانها اعم از زن و مرد داراى حقوق و تکالیفی هستند که به آنها اجازه می دهد در جامعه در کنار هم زندگى کنند. اصولاً تعیین این حقوق و تکالیف، امر قانونى بوده و توسط قانونگذاران در قالب قوانین مختلف وضع شده است. اگرچه عرف هر جامعه نیز می تواند در تعیین حقوق و تکالیف اشخاص نقش داشته باشد. یکى از این قوانینى که به طور همه جانبه به تعیین و بررسى حقوق انسانها و احکام و قواعد ویژه آنها پرداخته است، قانون مدنى است و حقوقى که از این قانون نشأت می گیرد تحت عنوان حقوق مدنى نام برده می شود. به نظر می رسد، حقوق مدنى مجموعه قواعد و مقرراتى هستند که در تعیین حقوق و تکالیف انسانها از میان یک جامعه متناسب با فرهنگ و عرف آن جامعه بیرون آمده است.

در ولايت جوزجان بالا بردن سطح آگاهی مردم از حقوق مدنى در زمینه های مختلف، از جمله بیشتر آشنا شدن با مفاهيمی چون دموکراسى، حقوق بشر، قوانین و وضعیت اداره ولايت از کارهایی است که نهادهای مدنى با وجود چالش های بسیار انجام داده است. نقش جامعه مدنى به ویژه در زمینه آگاهی دهى به مردم بسیار موفق بوده است. بر اساس آمار رسمى، در حال حاضر ۳۸ نهاد مدنى در ولايت جوزجان فعالیت دارد و صد ها نفر با این نهادها به گونه مستقیم و غیرمستقیم کار می کنند. در ولايت جوزجان نهادهای مدنى نقش خود را به عنوان "پلى میان دولت و مردم" تعريف می کنند و آگاهی دهى، دادخواهى، دفاع از حقوق بشر را از وظایف خود می دانند. خوشبختانه، زنان، در دوران جدید حیات سیاسى ولايت ما نقش برجسته تر از گذشته یافته اند. آنها در نهادها و سازمانهای مختلف اجتماعى حضور فعال داشته اند. علاوه بر آن، تعداد از نهادهای زنان نیز در ولايت جوزجان شکل گرفته است، که فعاليتهاى چشمگیرى نیز داشته اند. این نهادها، زمینه را برای شماری از زنان، در عرصه فعاليتهاى اجتماعى مساعد ساخته اند و در برخى از موارد توانسته اند کارهای مؤثرى در سطح ولايت انجام داده و برای بهبود وضعیت زنان در ولايت جوزجان تلاش نمایند. مثلاً: در زمینه آموزشهای عمومى، آموزشهای مسلكى و مهارتهای فنى، کارهای خوبى را انجام دهند. علاوه بر اینها، نهادهای مدنى زنان، در احقاق حقوق بشرى زنان نقش قابل ملاحظه یی داشته و برای دادخواهى از حقوق آنها فعالیت کرده اند. با این همه نمیتوان گفت که زنان از نقش شایسته و معادل با مردان در ولايت جوزجان برخوردار شده اند. هنوز تلاشهای زیادى ضرورت است که بتوان به این خواست دست یافت. آنچه که در بالا تذکر داده شد، در مقایسه با

گذشته بود؛ در غیر آن، دستاوردهای فعلی، به هیچ وجه کافی و کامل نیست. در شهرشیرگان تا اندازه‌یی ما شاهد فعالیت‌های نهادهای مدنی می‌باشیم؛ اما در ولسوالی‌ها و مناطق روستایی، حضور جامعه مدنی بسیار کم‌رنگ است. جامعه مدنی در ولایت جوزجان در حالت توسعه و رشد است و بالاخره در حالت آموزش و تطبیق نقش‌های خود است. در طول چند سال گذشته در موارد مشخصی، نقش نهادهای مدنی در ولایت جوزجان بسیار مؤثر و بارز بوده است؛ مثلاً در آگاهی دهی عامه، بسیج مردم برای مشارکت در انتخابات و نظارت بر انتخابات، نقش بسیار مهم و اساسی داشته است. حالاً هم در آستانه انتخابات، امید می‌رود که این نقش نسبت به انتخابات گذشته برجسته‌تر شود و برای تقویت رسانه‌های آزاد و تحقق حق دسترسی به اطلاعات باید متعهدانه تلاش شود تا خداوند به ما چشم بصیرت عطا کند تا بتوانیم شهروندان شایسته باشیم و حکومت شایسته خود را انتخاب کنیم.

ادارات دولتی (واحدهای اداری) موجود

در ولایت جوزجان به تعداد ۵۳ اداره دولتی ذیل با داشتن ۱۰۲۸۹ کارمند برای جمعیت بالغ بر ۵۷۹۸۳۳ نفری عرضه خدمات مینمایند. قابل یادآوری است که پرسونل نهاد‌های امنیتی (قوماندانی امنیه، ریاست امنیت ملی و اردوی ملی) شامل این جدول نمیباشند:

شماره	اسم اداره	کارمندان ذکور	کارمندان اناث	مجموع
۱	مقام ولایت	۱۳۹	۱۲	۱۵۱
۲	شورای ولایتی	۵	۱	۶
۳	ریاست شاروالی	۹۱	۱۳	۱۰۴
۴	ریاست مستوفیت	۸۲	۱۲	۹۴
۵	ریاست اقتصاد	۱۵	۰	۱۵
۶	ریاست صحت عامه	۱۷۲	۶۲	۲۳۴
۷	ریاست معارف	۳۷۷۰	۱۹۹۰	۵۷۶۰
۸	ریاست زراعت، آبیاری و مالداري	۵۳	۹	۶۲
۹	ریاست محکمه استیناف	۱۰۳	۴	۱۰۷
۱۰	ریاست حارنوالی استیناف	۵۷	۴	۶۱
۱۱	ریاست عدلیه	۶۹	۶	۷۵
۱۲	ریاست پوهنتون جوزجان	۲۴۶	۷۲	۳۱۸
۱۳	ریاست کمیسیون مستقل انتخابات	۷	۱	۸
۱۴	ریاست احیا و انکشاف دهات	۴۱	۲	۴۳
۱۵	ریاست کار و امور اجتماعی	۴۸	۲۰۲	۲۵۳
۱۶	ریاست مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	۴۳	۶	۴۹
۱۷	ریاست فواید عامه	۳۶	۰	۳۶

۱۵	۰	۱۵	ریاست امور شهر سازی	۱۸
۵۶۶	۵۷	۵۰۹	ریاست سروی نفت و گاز	۱۹
۱۸	۰	۱۸	ریاست امور مهاجرین	۲۰
۲۹	۳	۲۶	ریاست اطلاعات و فرهنگ	۲۱
۹۵۲	۷۱	۸۸۱	ریاست تصدی افغان گاز	۲۲
۲۶	۳	۲۳	ریاست حوزه دریایی	۲۳
۱۶	۰	۱۶	ریاست حفاظت محیط زیست	۲۴
۱۵	۹	۶	ریاست امور زنان	۲۵
۶	۰	۶	ریاست مبارزه با حوادث طبیعی	۲۶
۳۰	۵	۲۵	ریاست سره میاشت	۲۷
۱۹	۲	۱۷	ریاست معادن	۲۸
۷	۰	۷	اداره ملی احصاییه و معلومات	۲۹
۸	۲	۶	ریاست مبارزه علیه مواد مخدر	۳۰
۱۸۲	۰	۱۸۲	ریاست حج و اوقاف	۳۱
۱۲	۲	۱۳	ریاست امور سرحدات، اقوام و قبایل	۳۲
۱۷۰	۹	۱۶۱	ریاست برشنا شرکت	۳۳
۱۳	۰	۱۳	کمیته صلح	۳۴
۴۳	۲	۴۱	ریاست اراضی	۳۵
۱۲	۰	۱۲	آمریت آبرسانی و کانالزاسیون	۳۶
۱۰	۰	۱۰	آمریت میدان هوایی	۳۷
۵	۰	۵	آمریت امور کوچیها	۳۸
۱۸	۲	۱۶	آمریت تجارت و صنایع	۳۹
۱۰	۰	۱۰	آمریت تربیت بدنی	۴۰
۱۲	۲	۱۰	آمریت اصلاحات اداری و خدمات ملکی	۴۱
۵۷۷	۹۵	۴۸۲	آمریت سروی نفت و گاز	۴۲
۱۸	۱	۱۷	آمریت رایود تلویزیون	۴۳
۴	۰	۴	مدیریت ارزاق	۴۴
۱۴	۱	۱۳	مدیریت عمومی د افغانستان بانک	۴۵
۱۳	۴	۹	مدیریت عمومی بانک ملی افغان	۴۶

۴۷	مدیریت مواد نفتی	۱۰	۰	۱۰
۴۸	مدیریت عمومی ثبت احوال نفوس	۵۱	۱	۵۲
۴۹	آمریت تصدی ملی بس	۱۱	۰	۱۱
۵۰	آمریت تنظیم ترانسپرت زمینی	۱۸	۰	۱۸
	مجموع	۷۶۲۰	۲۶۶۹	۱۰۲۸۹

منبع معلومات: ادارات مربوطه

لست واحد های سومی ادارات مرکزی که در ولسوالی های ۱۰ گانه ولایت جوزجان فعالیت دارند:

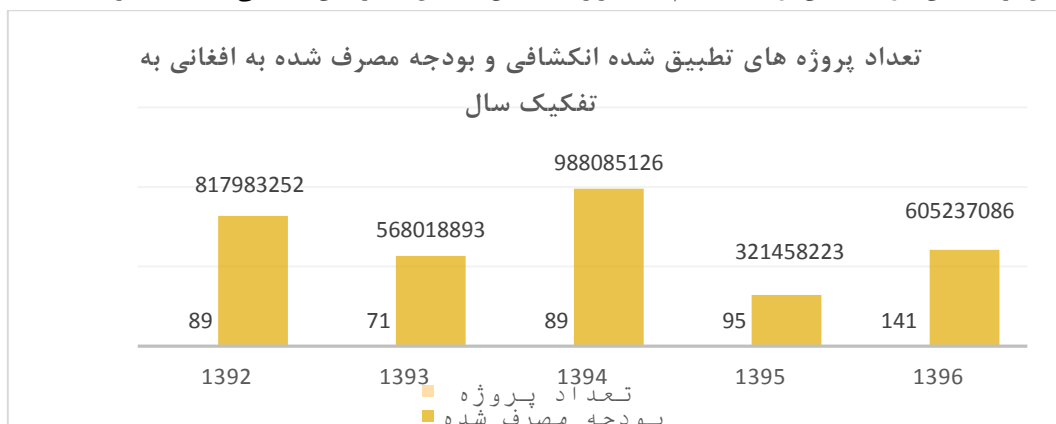
شماره	نام ولسوالی	شورولی	مسئولیت	انکشاف دهات	ریاست عدلیه	ثبت احوال نفوس	صحت عامه	محکمه استیناف	حارثوالی	حج و اوقاف	زراعت و مالداري	مخابرات و تکنالوژی	معارف	ریاست اراضی	حوزه دریایی
۱	آقچه	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
۲	فیض آباد	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
۳	مردیان		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
۴	خانقاه	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
۵	منگجک	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
۶	خواجه دوکوه	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
۷	قرقین	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
۸	خم آب		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
۹	قوش تپه	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
۱۰	درزاب	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

کمیته انکشافی ولایتی (PDC)

در ولایت جوزجان کمیته انکشافی ولایتی ایجاد گردیده ، جلسات کمیته انکشافی / اقتصادی حد اقل ماه یکمرتبه تحت ریاست والی ولایت جوزجان تدویر میگردد و سکرتریت این کمیته را ریاست اقتصاد به عهده دارد . هدف از تدویر این جلسات اطمینان یافتن از امور پلانگذاری و بودجه سازی ولایتی بوده و به طور منظم و به موقع پیش رفته و رهبری ولایت از نزدیک پلان های انکشافی شان را در راستای حصول اطمینان از این امر که پلان های یاد شده به طور موثر و

در موعد مقرر انجام می پذیرد؟ نظارت نماید. برگزاری این جلسات باعث ایجاد هماهنگی هرچه بیشتر در میان ادارات دولتی و غیر دولتی در رابطه به امور انکشافی در سطح ولایت می گردد.

جلسات کمیته انکشافی ولایتی، هماهنگی های لازم را با نهاد های ولایتی و دونه ها بخاطر انکشاف ولایت به عهده داشته و در ضمن تامین شمولیت عدالت جنسیتی در پلان انکشاف ولایتی و دیگر فعالیت ها و اقدامات را در سطح ولایت بدوش دارد. ازجانب دیگر وجود کمیته انکشافی ولایتی این فرصت را می دهد تا ریاست های سکتوری را در قبال برنامه های خود، مطابق توافقات انجام شده در زمینه تامین حد اقل معیار های خدماتی، حسابده گرداند.

رسیدگی به حوادث طبیعی

در ولایت جوزجان کمیته آمادگی مبارزه با حوادث فعال بوده و یکی از عمده ترین وظایف آن مقابله با حوادث طبیعی و کاهش حداکثر خسارات (انسانی، حیوانی و مالی) ناشی از حوادث طبیعی و غیر طبیعی (سیل، خشکسالی، زلزله و جنگ) می باشد. از آنجائیکه ولایت جوزجان از جمله ولایاتی است که همیشه باشندگان آنرا خشکسالی و سیلاب های موسمی تهدید مینماید. سالانه، در اثر باران های سنگین و سرازیر شدن سیلاب ها مردم متقبل تلفات و خسارات هنگفت میگرددند، که یکی از نگرانی های جدی مردم و اداره محلی جوزجان به شمار میرود ولی خوشبختانه برای رسیدگی به متضررین در اسرع وقت توسط ادارات دولتی، موسسات خیریه داخلی و خارجی پاسخگویی مؤثر و به موقع صورت میگردد. این کمیته تحت ریاست مقام ولایت فعالیت داشته و مسؤلیت هماهنگی، آمادگی، مقابله و کاهش خسارات و تبعات ناشی از حوادث به شمول اسکان مجدد و کاهش تلفات را در سطح ولایت به عهده دارد. نماینده های ریاست مبارزه با حوادث، شورای ولایتی و نمایندگان تمام ریاست های سکتوری، پولیس ملی، اردوی ملی، جمعیت هلال احمر افغانی و نمایندگی های ملل متحد و موسسات همکار داخلی و خارجی عضویت این کمیته را دارند.

جلسات اداری مقام ولایت

مجالس اداری ولایت با هدف ایجاد هماهنگی هرچه بیشتر بین ادارات دولتی تأسیس گردیده است. مجلس اداری ولایت در هر ۱۵ روز یکبار تحت ریاست والی ولایت تشکیل جلسه میدهد و تصمیم پیرامون موضوعات مختلف توسط اکثریت آراء اتخاذ میگردد.

شورای ولایتی جوزجان

ولایت جوزجان پس از فروپاشی طالبان و پی ریزی نظام نوین مبتنی بر ارزش های دموکراتیک ، خوب درخشیده و هم اکنون ده ها نهاد مدنی و سازمانهای اجتماعی در راستای بهبود اجتماعی و فرهنگی فعالیت دارند و در اتصال ملت با دولت نقش کلیدی دارند. ولایت جوزجان دارای شورای ولایتی است که ۱۵ نماینده منتخب دارد و در روابط مردمی با اداره محلی و رفع مشکلات تخنیک، اصلاحات و نظارت از برنامه های اصلاحی و انکشافی نقش ایفا میکند. ولایت جوزجان به تناسب نفوس، ۵ نماینده در ولسی جرگه و ۱ نماینده از شورای ولایتی در مشرانو جرگه دارد که در واقع همه ممثل اراده ی مردم جوزجان در شورای ملی هستند.

کمیته امنیتی

کمیته امنیتی غرض هماهنگی و تبادل نظر و تصامیم مهم امنیتی که متشکل از نمایندگان (اردوی ملی، پولیس ملی و امنیت ملی) میباشد تحت ریاست والی ولایت جوزجان ایجاد گردیده است و هفته یکبار تشکیل جلسه داده و پیرامون بهبود وضعیت و رفع چالشهای امنیتی بحث و تبادل نظر نموده و راه های بیرون رفت از آنرا جستجو و در زمینه تصامیم لازم اتخاذ مینمایند. در این جلسه بر علاوه ارگانهای ذیربط امنیتی، روسای شورای ولایتی و کمیته صلح نیز اشتراک مینمایند.

کمیسیون ولایتی مبارزه علیه اختطاف و قاچاق انسان

کمیسیون ولایتی مبارزه علیه اختطاف و قاچاق انسان و مهاجران به منظور مبارزه علیه جرایم اختطاف و قاچاق انسان و تأمین هماهنگی میان مراجع ذیربط تحت ریاست مقام ولایت جوزجان ایجاد گردیده و ریاست های عدلیه ، امور زنان، معارف، پوهنتون، اطلاعات و فرهنگ، قوماندانی امنیه، صحت عامه، عودت مهاجرین، ارشاد، حج و اوقاف، کار امور اجتماعی شهدا و معلولین، حارنوالی استیناف، حارنوالی مبارزه علیه جرایم امنیت داخلی و خارجی، حقوق بشر، ریاست امنیت ملی و انجمن مستقل وکلای مدافع اعضای این کمیسیون میباشد.

کمیته هماهنگی محیط زیستی

کمیته هماهنگی ولایتی محیط زیستی تحت ریاست مقام ولایت جوزجان بخاطر بهبود و تقویت وضعیت محیط زیست سالم ایجاد گردیده و مشکلات گسترده محیط زیستی را شناسایی و در حل مسایل حاد محیط زیستی اقدامات لازم و بموقع مینماید. اعضای کمیته هماهنگی محیط زیستی ولایت جوزجان متشکل از روسای تمام ادارات، شورای ولایتی، ولسوالان و رئیس اتحادیه پیشه وران میباشد و این کمیته راه های حل را به تمام چالش های محیط زیستی که ریاست حفاظت محیط زیست قادر به رسیدگی آن نیست، جستجو مینماید.

کمیسیون منع خشونت علیه زن

قانون منع خشونت علیه زنان بتاسی از حکم مندرج ماده ۷۹ قانون اساسی افغانستان و مصوبه شماره ۱۶ مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۵ شورای وزیران بداخل ۴ فصل و ۴۴ ماده توشیح گردیده است و روی این اساس در ولایت جوزجان، کمیسیون منع خشونت علیه زنان که به هدف حمایت از حقوق زنان و محو خشونت علیه آنها ایجاد گردیده و ریاست های محکمۀ استیناف، حارنوالی، قوماندانی امنیه، صحت عامه، کار و امور اجتماعی، ارشاد، حج و اوقاف، عدلیه، امور زنان، معارف، پوهنتون، انجمن مستقل وکلای مدافع، اطلاعات و فرهنگ و حقوق بشر اعضای این کمیسیون میباشد

. كميسيون منع خشونت عليه زنان تحت رياست مقام ولايت جوزجان و سكرتريت رياست امور زنان جلسات خویش را به صورت مداوم در هر ماه يكبار برگزار و رسالت خویش را در راستای کاهش خشونت و ارتقای سطح آگاهی حقوقی زنان و مردان اداء می نمایند.

کمیته مبارزه با مواد مخدر

در ولايت جوزجان کمیته مبارزه با مواد مخدر تحت رياست مقام ولايت، جلسات خود را بطور ماهوار تدوير مینماید و حکومت از سال ۲۰۱۵ میلادی به این سو در حال تطبیق پلان ملی مبارزه با مواد مخدر می باشد. این پلان هماهنگی لازم را میان نهادهای تطبیق کننده قانون، معارف و صحت ایجاد نموده. با توجه به این که اصلاحات موفق نیازمند تعهدات دراز مدت است در مدت ۵ سال آینده حکومت به سعی و تلاش خویش جهت ارائه معیشت بدیل برای دهافین ادامه خواهد داد. از طرف دیگر حکومت برای تنفیذ جدی قوانین مبارزه با پول شویی و قاچاق مواد مخدر کار خواهد نمود.

تحلیل جندر

تحلیل که در بخش جندر صورت گرفته نشان میدهد، مردان معمولاً در چوکات موسسات دولتی و غیردولتی، سکتورهای خصوصی و شرکتهای، سکتورامنیتی، رسانه ها، تجارت، مالداري، حرفه های مختلف مانند نجاری، آهنگری، خبازی، دکانداری، زراعت، درایوری، دست فروشی، بخشهای فرهنگی، کارگری، روز مزدی، چوپانی، در بخش صنعت و وظایف مسلکی مانند طبابت، انجینری، معلمی و بسیاری از حرفه های مسلکی و غیر مسلکی دیگر در آبادی جوزجان مصروف کار هستند. زنان نیز در ولايت جوزجان معمولاً در چوکات موسسات دولتی و غیردولتی، سکتورهای خصوصی و شرکتهای، کارهای امور منزل، مرغ پروری، آرایشگاه، معلمی، طبابت، مالداري، صنایع دستی، گلدوزی، خامک دوزی، موره دوزی، خیاطی، قالین بافی، گلیم بافی، درایوری، نهاد های مدنی، رسانه ها مصروف کار و فعالیت اند.

مردان و زنان جوزجان نقش کلیدی را در سکتور انکشاف اقتصادی ایفا می کنند. صنایع دستی (صنعت قالین، گلیم و غیره) از جمله دارایی های کلیدی و اساسی برای معیشت خانواده های ولايت جوزجان به شمار می رود. اما تا کنون در سطح ولايت جوزجان به عواملی که سبب تقویت دسترسی زنان به چنین منابعی میشود، کمتر توجه صورت گرفته است. در ولايت جوزجان بخاطر بهبود وضعیت اقتصادی زنان و بهبود وضعیت اجتماعی آنان وحل مشکلات تعلیم و تربیه، صحت، کاهش خشونت، کاریابی، اشتراک در تصمیم گیری های سیاسی، حق رای، حق انتخاب شدن راهکارهای مناسبی را جستجو می نماید و فعالیت های ذیل بخاطر حمایت از زنان در ولايت جوزجان، مدنظر گرفته شده است:

- افزایش تعداد زنان در سطوح رهبری اداره
- افزایش سهم زنان در ساختار تشکیلاتی
- بهبود وضعیت اقتصادی واجتماعی آنها
- فراهم آوری تسهیلات حمایتی برای زنان
- کاهش اعمال خشونت آمیز علیه زنان
- انکشاف سوبه تحصیلی، مهارت های مدیریتی ومسلکی زنان
- ارتقای آگاهی جندر
- اشتراک آنان در تصمیم گیری ها

- بالا بردن ظرفیت زنان
- افزایش میکانیزم فرصت ها برای رهبری و مشارکت زنان
- بهبود شیوه های دسترسی زنان به عدالت از طریق آموزش
- ترویج آگاهی حقوقی در مورد زنان از طریق نشر مواد آگاهی ، سیمینار ها ، ورکشاپ ها
- معرفی یک تعداد زنان کارمند مستعد به موسسات تحصیلات عالی بمنظور ارتقای سویه تحصیلی آنها
- رسیدگی به مسایل مصونیت و امنیت
- تدویر ورکشاپ ها، سیمینارها و کنفرانس ها بمنظور آگاهی دهی زنان از مسایل جندر
- همکاری موسسات غیر دولتی، جامعه مدنی و بین المللی در راستای انکشاف تساوی جندر

فصل سوم

بودجه انکشافی و مصارف پروژه های انکشافی سال ۱۳۹۷ ولایت غور

معارف

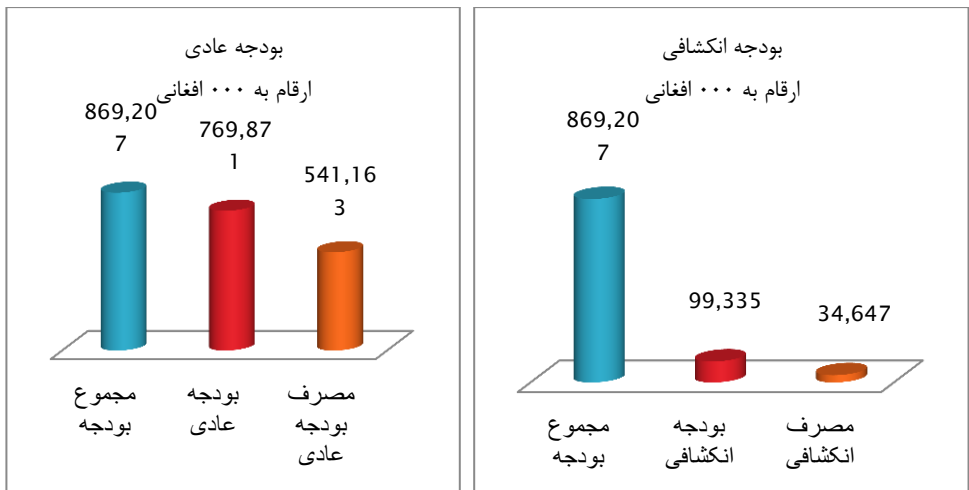
وزارت معارف در راستای تلاش رسیدن به دیدگاه این اداره که عبارت از انکشاف سرمایه بشری مطابق به اصول و اساسات دین مقدس اسلام، احترام به ارزش های ملی و حقوق بشر از طریق فراهم آوری زمینه دسترسی مساویانه همه اتباع کشور به تعلیم و تربیه با کیفیت میباشد، بتعداد ۳۵۳ مکاتب تعلیمات عمومی، ۱۰ دارالمعلمین، ۶ مکاتب تخنیکی، ۲۴ مدارس دینی، فعالیت دارند. مجموعاً به تعداد ۱۹۳'۵۱۰ شاگرد که از آنجمله ۱۱۵'۷۶۶ ذکور و ۷۷'۷۴۴ آن از طبقه اناث در این مکاتب مشغول فراگیری دانش هستند. جدول ذیل معلومات مختصر را در مورد وضعیت معارف این ولایت بیان میکند.

معارف							
کتنجوری	مکاتب عمومی	دارالمعلمین	مدارس	مکاتب تخنیکی	تعداد شاگردان		
					ذکور	اناث	مجموع
تعداد	۳۵۳	۱۰	۲۴	۶	۱۱۵'۷۶۶	۷۷'۷۴۴	۱۹۳'۵۱۰

در یک دهه گذشته در اثر فعالیت، سعی و تلاش دولت جمهوری اسلامی افغانستان فامیل ها علاقمند بیشتر به تعلیم و تربیه گردیده و اطفال خود را برای فراگیری تعلیم به مکاتب میفرستند. تعداد شاگردان در مکاتب ولایت فاریاب قسمیکه در فوق دیده میشود یک رقم قابل ملاحظه را نشان میدهد.

بودجه معارف:

وزارت معارف سالانه بودجه قابل ملاحظه در هر دو بخش عادی و انکشافی دریافت میکند و قسمیکه در شکل دیده میشود مقدار زیاد آن در بخش بودجه عادی به مصرف میرسد و دلیل عمده آن عبارت است از موجودیت تشکیل بزرگ در وزارت معارف و مصارف عادی برای تعداد زیاد مکاتب که در سرتاسر کشور موجود است میباشد. جزئیات بودجه معارف ولایت جوزجان در شکل ذیل انعکاس داده شده.

تعداد پروژه های که در این ولایت از طریق وزارت معارف تطبیق شده است قرار ذیل است.

پروژه های انکشافی ۱۳۹۷		
فیصدی مصرف	بودجه	پروژه
۵۰%	۴۰'۰۰۰'۰۰۰	اعمار و تجهیز مکاتب تعلیمات عمومی
۹۷%	۲'۰۴۶'۴۶۹	انکشاف زیربنای تعلیم و تربیه
۹۸%	۴'۳۴۳'۰۰۴	سواد آموزی و تعلیمات غیر رسمی
۱۸%	۴۶'۴۸۴'۸۵۵	پروژه های انکشافی ۱۱ ولایت سرحدی شمال و غرب
۱۰۰%	۴۲'۰۰۰	انکشاف و تقویت برنامه های سواد آموزی
۰%	۴'۹۳۱'۵۷۱	وجوه غیر مشروط ولایات
۰%	۱'۴۷۰'۵۸۸	استخدام معلمان و اناث در روستا ها
۰%	۱۶'۷۶۷	تکمیل پروژه های باقیمانده مکاتب نا تکمیل EQUIP
۳۵%	۹۹'۳۳۵'۲۵۴	مجموع

زراعت

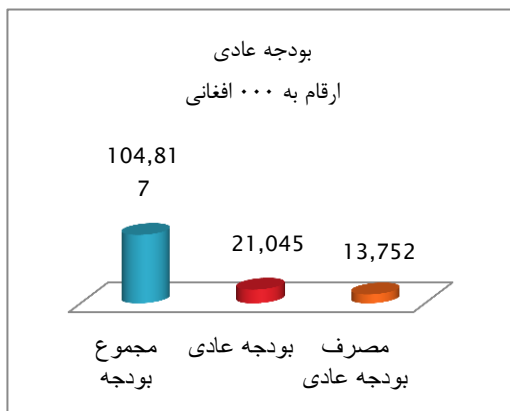
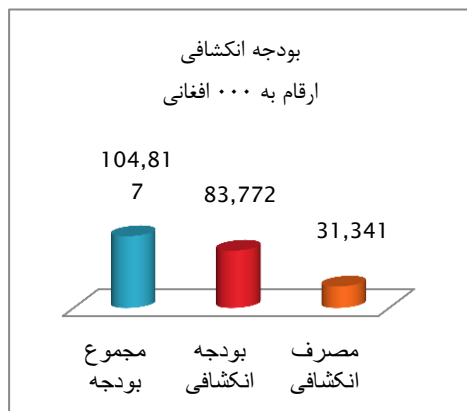
جوزجان با داشتن ساحات وسیع زراعتی در شمال کشور یکی از ولایات زراعتی محسوب میگردد که هفتاد در صد مردم آن مصروف مالداري و زراعت اند. در مربوطات این ولایت بیش از ۲۱۵ هزار هکتار زمین زراعتی وجود دارد، از اینکه این ولایت منبع آب زراعتی ندارد قسمت اعظم این زمین ها بدون کشت باقی میماند. آب زراعتی جوزجان از ولایات بلخ و سرپل تامین میگردد که به این ترتیب زارعین ولسوالی های آقچه، مردیان، خانقاه، فیض آباد و منگجیک از آب دریای هژده نهر بلخ و زارعین ولسوالی خواجه دوکوه و جمعی از دهاقین قریه های شهرشبرغان از آب دریای سرپل استفاده میکنند.

اقلام عمده کشت زارعین این ولایت را گندم، جو، جواری، زغر، باجر، ماش، نخود، زیره و ... تشکیل میدهد. علاوه برآن پرورش ۲۴ نوع انگور از شهرت خوب برخوردار است. اما درپهلوی انگور میوه های همچون زردآلو، شفتالو، ناک، بادام،

چهارمغز، آلوبخارا، سبب، آلوگیلاس، آلوبالو، قرآلو و میوه های دیگر نیز زیاد است. زمین های جوزجان حاصلات پیاز، تربوز، خربوزه، بادرنگ، تره و دیگر حبوبات و سبزیجات نیز میدهد و آب و هوایش برای این حاصلات، به سایر مساعد است. در حال حاضر اقلام عمده صادراتی این ولایت را با استفاده از محصولات زراعتی قالین، گلیم، هینگ، شیرین بویه، پوست قره قل و سمارق وحشی تشکیل میدهد.

بودجه:

قسمیکه در شکل دیده میشود بودجه انکشافی بخش زراعت ولایت جوزجان به مراتب بیشتر از بودجه عادی این اداره میباشد که بیان گر سرمایه گذاری های بیشتر روی زراعت در این ولایت بوده و میتوان خوشبین یک آینده خوب در این بخش باشیم.

به تعداد ۱۱ پروژه های انکشافی در ولایت جوزجان تطبیق شده است که جزئیات آن قرار شرح ذیل است.

پروژه های انکشافی ۱۳۹۷ زراعت		
فیصدی مصرف	بودجه	پروژه
۰%	۱۰۳۸'۱۱۰	ساختمان و تجهیز دفتر ترویج در ولایات و ولسوالی ها
۴%	۱۷'۲۸۱'۶۰۰	تهیه و توزیع تخمهای بذری و کود کیمیایی
۱۰۰%	۳۱۳'۲۰۱	برنامه ملی انکشاف مالداري و صحت حیوانی
۳۰%	۳۹'۸۱۸'۲۲۷	برنامه ملی باغداری و مالداري (NHLP)
۴۲%	۶'۲۹۸'۹۵۰	مبارزه علیه آفات و امراض نباتی
۹۰%	۸'۸۶۰'۵۸۰	تنظیم آب در مزرعه (OFWMP)
۱۰۰%	۳'۱۷۴'۰۰۰	توسعه کشت پخته و زعفران
۱۰۰%	۲'۷۱۱'۴۲۸	برنامه ملی تنظیم منابع طبیعی به اشتراک جامعه
۱۰۰%	۱۰۲'۹۴۱	پروژه آبیاری و ذخایر آب
۱۰۰%	۱'۸۲۱'۹۳۸	ایجاد باغچه های خانگی و مصونیت غذایی
۰%	۲'۳۵۰'۹۵۲	پروژه های انکشافی ولایتی
۳۷%	۸۳'۷۷۱'۹۲۷	مجموع

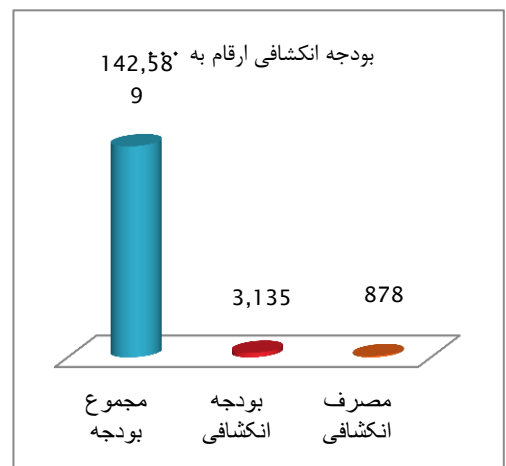
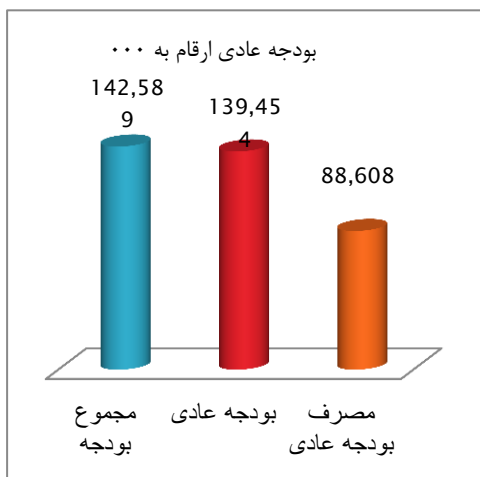
تحصیلات عالی

در ولایت جوزجان یک پوهنتون دولتی که دارای ۷ پوهنځی می باشد موجود است. بتعداد ۱۵۷ استاد و ۴'۶۳۸ نفر محصل می باشد

تحصیلات عالی				
کتنګوری	پوهنتون	تعداد پوهنځی ها	تعداد استاد	تعداد محصلین
تعداد	جوزجان	۷	۱۵۷	۴'۶۳۸

بودجه تحصیلات عالی:

مجموعاً بودجه که وزارت تحصیلات عالی برای ولایت جوزجان تخصیص داده بالغ میشود به ۱۴۲ میلیون افغانی که

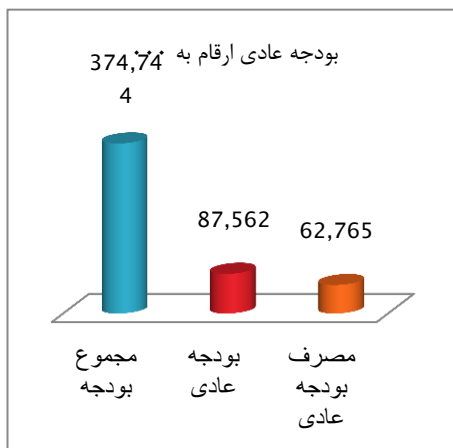
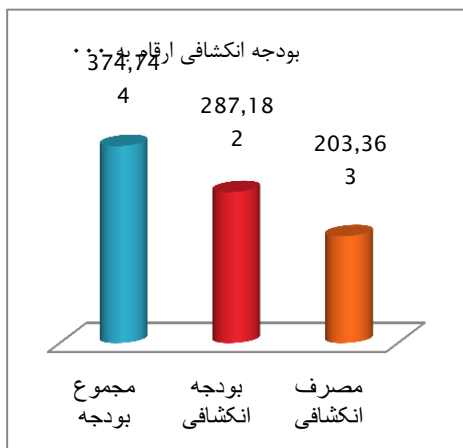
بیشتر این مبلغ روی بودجه عادی بمصرف خواهد رسید و در بخش انکشافی بودجه اندکی اختصاص داده شده. در سال ۱۳۹۷ بتعداد ۱ پروژه انکشافی در این ولایت در بخش تحصیل ات عالی تطبیق گردیده.

پروژه های انکشافی ۱۳۹۷		
پروژه	بودجه	فیصدی مصرف
تدویر برنامه های ماستری و شبانه در نهاد های تحصیلی	۳'۱۳۵'۰۰۰	۲۸٪
مجموع	۳'۱۳۵'۰۰۰	۲۸٪

صحت عامه: احصائیه مراکز عرضه خدمات صحتی در ولایت جوزجان قرار جدول ذیل می باشد.

صحت				
کتنګوری	شفاخانه دولتی	پوسته صحتی	تعداد دکتوران	ظرفیت تداوی مریضان
تعداد	۴	۳۳۲		۳۷'۸۶۰

بودجه بخش صحت: بودجه که برای عرضه خدمات صحتی در ولایت جوزجان از جانب وزارت صحت عامه در نظر گرفته شده در گراف ذیل نشان داده شده، و گراف نشان دهنده این است که بیشترین بخش بودجه بالای پروژه های انکشافی بمصرف میرسید.

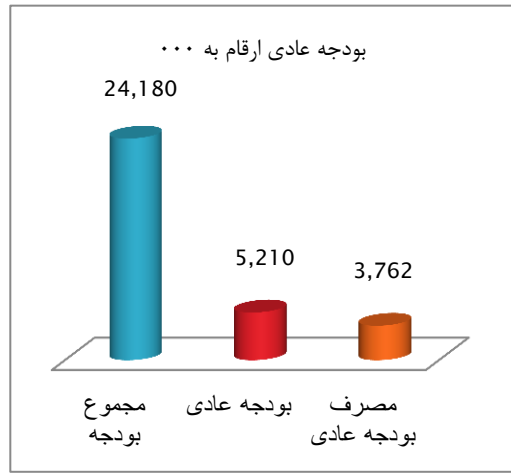
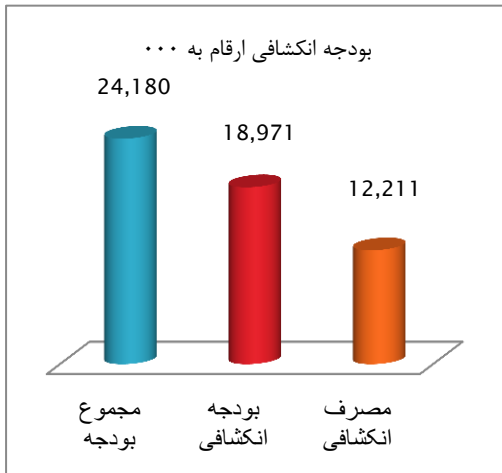
تعداد پروژه های انکشافی که از جانب وزارت صحت عامه در این ولایت تطبیق شده است قرار ذیل است:

پروژه های انکشافی ۱۳۹۷		
فیصدی مصرف	بودجه	پروژه
۳۸٪	۶۴۳'۲۰۰	برنامه ملی معافیت کنلوی
۵۲٪	۲۹'۱۴۴'۱۵۶	تاسیس مراکز تداوی معتادین در ولایات کشور
	۷۵'۲۸۹'۸۰۰	اعمار و بازسازی شفاخانه ها و کلینیک ها در ولایات و خریداری تجهیزات طبی
۷۲٪	۸۰'۱۳۱'۲۶۲	تقویت نظام صحتی در مرحله عبور
۵۰٪	۳۰۰'۰۰۰	تقویه سیستم صحتی (روندسوم)
۱۰۰٪	۱۳'۶۶۸'۰۰۰	اعمار شفاخانه ولایتی جوزجان
۰٪	۱۴'۰۵۵'۷۱۵	اعمار کلینیک ها، شفاخانه ها و پروژه های ولایتی برای سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷
۰٪	۲۰'۰۰۰'۰۰۰	اعمار و بازسازی تاسیسات صحتی در ولایات از وجوه غیرمشرط
۱۰۰٪	۵۳'۹۴۹'۶۳۷	پروژه صحتمندی
۷۱٪	۲۸۷'۱۸۱'۷۷۰	مجموع

انرژی و آب

در حال حاضر ۳ پروژه انکشافی که تنظیم آب، تحکیم سواحل دریایی و فراهم نموده برق میباشد در این ولایت تحت تطبیق است،

بودجه: بودجه این ولایت در بخش انرژی و آب بالغ میشود به ۲۴ میلیون افغانی که بیشترین بخش آن در بخش انکشافی بمصرف خواهد رسید.

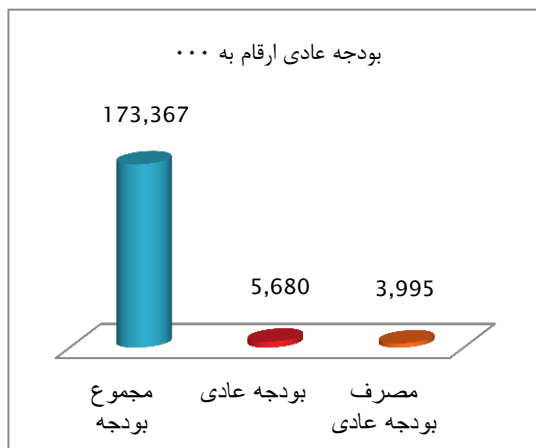
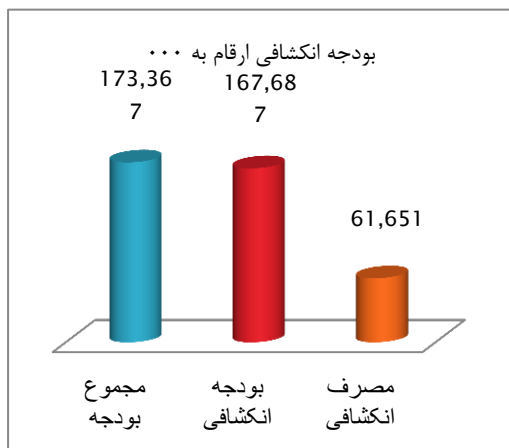
پروژه های انکشافی که در سال جاری در این ولایت تطبیق شده است قرار ذیل اند.

پروژه های انکشافی ۱۳۹۷		
فیصدی مصرف	بودجه	پروژه
۱۰۰٪	۱۲'۲۷۰'۵۵۱	پروژه احیاء و انکشاف سیستم آبیاری در افغانستان
	-	تحکیم سواحل دریا ها
۰٪	۶'۷۰۰'۰۰۰	تمدید و انتقال لین ۱۱۰ کیلوولت از ترکمنستان الی خم آب، تمدید شبکه های توزیعی ولسوالی های فرقین، خم آب و موری چاق و احداث سب ستیشن خم آب
۶۴٪	۱۸'۹۷۰'۵۵۱	مجموع

فواید عامه

در ولایت فاریاب طبق معمول وزارت فواید عامه نظر به لزوم دید سه نوع سرک اعمار نموده که عبارت از سرکهای قیرریزی شده، خامه و سرکهای جغل اندازی شده میباشد. سرکهای ولایت ۴۱۶ کیلومتر میباشد که از آن جمله ۲۷۵ کیلومتر جغلی، ۱۱۳ اسفالتی و ۲۸ کیلومتر خامه است.

بودجه: وزارت فواید عامه در ولایت جوزجان بالغ میشود به ۱۷۳ میلیون افغانی که جزئیات آن در شکل ذیل نشان داده شده. بیشترین بخش بودجه فواید عامه در بخش انکشافی اختصاص داده شده است

پروژه های موجود انكشافى كه از جانب وزارت فواید عامه در ولايت جوزجان تطبيق شده است قرار ذیل است.

پروژه	بودجه	فیصدى مصرف
برنامه ملي سرک های روستائى (وزارت فواید عامه)	۹۹'۸۶۷'۲۱۸	۶۳%
ساختمان سرکهای حلقوى شهر شبرغان	۶۷'۶۵۰'۰۰۰	۰%
ساختمان سرک از آچه الی ولسوالى مردیان بطول ۱۸ كيلومتر	۱۷۰'۰۰۰	۰%
مجموع	۱۶۷'۶۸۷'۲۱۸	۳۷%

پروژه های ولايت جوزجان

اداره	پروژه	بودجه	مصرف
ستره محكمه	اعمار و ترميم اساسى محاكم و ابتدائيه و مرافعه در ولايات	۸'۹۷۵'۴۹۸	۵'۳۸۵'۲۹۸
وزارت ماليه	ارتقاى ظرفيت برای کارمندان وزارت ماليه به شمول جندر	۶۸'۳۴۰	-
وزارت ماليه	برنامه آموزشى درازمدت	۱۷۶'۰۰۰	۱۱۳'۴۰۰
وزارت حج ، ارشاد و اوقاف	اعمار مساجد	۴'۰۱۵'۴۲۵	۴'۰۱۵'۴۲۵
وزارت امور داخله	اعمار و تعميرات زندان	۳۳'۴۷۶'۵۴۰	۲۵'۴۷۶'۵۴۰
وزارت معارف	اعمار و تجهيز مكاتب تعليمات عمومى	۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۲۰'۰۰۰'۰۰۰
وزارت معارف	انكشاف زیربنای تعليم و تربيه	۲'۰۴۶'۴۶۹	۱'۹۷۸'۱۰۵
وزارت معارف	سواد آموزى و تعليمات غير رسمى	۴'۳۴۳'۰۰۴	۴'۲۴۴'۳۰۳

۸'۳۸۳'۰۷۲	۴۶'۴۸۴'۸۵۵	پروژه های انکشافی ۱۱ ولایت سرحدی شمال و غرب	وزارت معارف
۴۲'۰۰۰	۴۲'۰۰۰	انکشاف و تقویت برنامه های سواد آموزی	وزارت معارف
-	۴'۹۳۱'۵۷۱	وجوه غیر مشروط ولایات	وزارت معارف
-	۱'۴۷۰'۵۸۸	استخدام معلمان و انانث در روستاها	وزارت معارف
-	۱۶'۷۶۷	تکمیل پروژه های باقیمانده مکاتب نا تکمیل EQUIP	وزارت معارف
۸۷۷'۵۰۰	۳'۱۳۵'۰۰۰	تدویر برنامه های ماستری و شبانه در نهاد های تحصیلی	وزارت تحصیلات عالی
۹۱'۵۷۵	۱۳۴'۶۳۰	حمایت از فعالیت های حقوقی، پلان گذاری و ادغام مجدد	وزارت امور مهاجرین و عودت کننده گان
۴'۷۶۱'۰۶۰	۲۰۱'۰۰۰'۰۰۰	انکشاف چاه های گاز شبرغان	وزارت معادن و پترولیم
۴'۰۱۴'۷۲۷	۱۳'۳۸۲'۴۶۸	اعمارتعمیرات وتجهیزات آن درمرکز وولایات	وزارت معادن و پترولیم
۳۰'۴۹۸'۰۷۹	۹۳'۵۰۰'۰۰۰	پروژه نصب پایپ لاین جدید ۹۴ کیلومتر از شهر شبرغان الی مزار شریف	وزارت معادن و پترولیم
-	۴۸'۰۰۰'۰۰۰	انکشاف دو حلقه چاه گازدار در ساحه یتیم طاق ولایت جوزجان	وزارت معادن و پترولیم
۱۸۰'۰۰۰	۲۱۶'۷۶۰	ارتقای ظرفیت برای کارمندان وزارت اقتصاد به شمول جندر	وزارت اقتصاد
۱۲۰'۰۰۰	۱۲۰'۰۰۰	تقویت سیستم پلان گذاری، نظارت وارزیابی	وزارت اقتصاد
۴۲۰'۰۰۰	۴۲۵'۰۴۰	مدیریت پروژه های کوچک سرحدی	وزارت اقتصاد
۲۴۴'۰۰۰	۶۴۳'۲۰۰	برنامه ملی معافیت کتلوی	وزارت صحت عامه
۱۵'۱۲۱'۸۶۷	۲۹'۱۴۴'۱۵۶	تاسیس مراکزتداوی معتادین در ولایات کشور	وزارت صحت عامه
۶۳'۶۲۲'۰۴۲	۷۵'۲۸۹'۸۰۰	اعمار و بازسازی شفاخانه ها وکلینیک ها در ولایات وخریداری تجهیزات طبی	وزارت صحت عامه
۵۷'۶۷۵'۲۵۶	۸۰'۱۳۱'۲۶۲	تقویت نظام صحتی در مرحله عبور	وزارت صحت عامه

۱۵۰'۰۰۰	۳۰۰'۰۰۰	تقويه سيستم صحى (رونډسوم)	وزارت صحت عامه
۱۳'۶۰۰'۰۰۰	۱۳'۶۶۸'۰۰۰	اعمار شفاخانه ولايتى جوزجان	وزارت صحت عامه
-	۱۴'۰۵۵'۷۱۵	اعمار كلينيك ها، شفاخانه ها و پروژه هاى ولايتى برای سال هاى ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷	وزارت صحت عامه
-	۲۰'۰۰۰'۰۰۰	اعمار و بازسازى تاسيسات صحى در ولايات از وجوه غيرمشروط	وزارت صحت عامه
۵۳'۹۴۹'۶۳۳	۵۳'۹۴۹'۶۳۷	پروژه صحتمندى	وزارت صحت عامه
۲۸۰'۰۰۰	۲۸۰'۰۰۰	هماهنگى و تطبيق پلان كارى ملى برای زنان افغانستان	وزارت امور زنان
-	۱'۰۳۸'۱۱۰	ساختمان و تجهيز دفتر ترويج در ولايات و ولسوالى ها	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۶۶۱'۹۱۰	۱۷'۲۸۱'۶۰۰	تهيه و توزيع و ترميم و ترميم بذرى و كود كيمياوى	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۳۱۳'۱۹۸	۳۱۳'۲۰۱	برنامه ملى انكشاف مالدارى و صحت حيوانى	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۱۱'۹۲۱'۶۱۷	۳۹'۸۱۸'۲۲۷	برنامه ملى باغدارى و مالدارى (NHLP)	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۲'۶۶۳'۲۳۰	۶'۲۹۸'۹۵۰	مبارزه عليه آفات و امراض نباتى	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۷'۹۷۴'۵۲۱	۸'۸۶۰'۵۸۰	تنظيم آب در مزرعه (OFWMP)	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۳'۱۷۰'۰۰۰	۳'۱۷۴'۰۰۰	توسعه كشت پخته و زعفران	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۲'۷۱۱'۴۲۸	۲'۷۱۱'۴۲۸	برنامه ملى تنظيم منابع طبيعى به اشتراك جامعه	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۱۰۲'۹۴۱	۱۰۲'۹۴۱	پروژه آبيارى و ذخاير آب	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۱'۸۲۱'۹۳۷	۱'۸۲۱'۹۳۸	ايجاد باغچه هاى خانگى و مصونيت غذائى	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
-	۲'۳۵۰'۹۵۲	پروژه هاى انكشافى ولايتى	وزارت زراعت آبيارى و مالدارى
۱۲'۲۱۱'۰۵۹	۱۲'۲۷۰'۵۵۱	پروژه احياء و انكشاف سيستم آبيارى در افغانستان	وزارت انرژى و آب
-	-	تحكيم سواحل دريا ها	وزارت انرژى و آب

-	٦٧٠٠٠٠٠٠	تمديد و انتقال لين ١١٠ كيلولت از تركمنستان الى خم آب، تمديد شبكه هاى توزيعى و لسوالى هاى قرقين، خم آب و مورى چاق و احداث سب ستيشن خم آب	وزارت انرژى و آب
٦١٦٥٠٧١٧	٩٩٨٦٧٢١٨	برنامه ملي سرک هاى روستايى (وزارت فوايد عامه)	وزارت فوايد عامه
-	٦٧٦٥٠٠٠٠٠	ساختمان سرکهاى حلقوى شهر شبرغان	وزارت فوايد عامه
-	١٧٠٠٠٠٠	ساختمان سرک از آقچه الى ولسوالى مرديان بطول ١٨ كيلومتر	وزارت فوايد عامه
٢٥٦٠١٦٥٢	٣٧١٢٢١١٨	برنامه ملي سرکهاى روستايى (NRAP) / برنامه ملي دسترسى به دهات (ARAP)	وزارت احياء و انكشاف دهات
١٧٣٥٢٠٦٦	٣٦٥٦٧٠٠٤	برنامه ملي تهيه آب در روستاها و آموزش حفظ الصحه محيطي	وزارت احياء و انكشاف دهات
-	٢٣٠٠٠٠٠٠	برنامه ملي انكشاف ساحوى (NABDP)	وزارت احياء و انكشاف دهات
-	-	برنامه انكشاف ساحوى - پروژه هاى ولايتى ضميمه بودجه سال ١٣٩٦	وزارت احياء و انكشاف دهات
٩٦٧٩١٧٠	١٤٦٠٩٢٩٩	شبكه هاى آبرسانى، تحكيم كارى و حفر چاه آب آشاميدنى - پروژه هاى ولايتى ضميمه بودجه سال ١٣٩٦	وزارت احياء و انكشاف دهات
١٣٣٧٨١١	١٣٣٧٨١٢	اعمار تعمير ادارى در ولايات	وزارت امور سرحدات، اقوام و قبائل
٥٨٥٠٠٠٠	٥٨٥٠٠٠٠	سيستم مديريت اطلاعات سرحدات و قبائل	وزارت امور سرحدات، اقوام و قبائل
١٠٠١٩٣٧٨	١٠٠١٩٣٧٨	برنامه انكشاف مهارتها	وزارت كار، امور اجتماعى، شهدا و معلولين
-	١٠٢٨٥٠٠	پروژه الالكترونيكى سازى و ريفورم وزارت	وزارت كار، امور اجتماعى، شهدا و معلولين
١٥٩٧٥٢٤٦	٢٤٧٣٤٧٥٤	تقدير از اجراءات خوب (GPI)	وزارت مبارزه عليه مواد مخدر

-	۲'۹۸۶'۷۰۰	اعمار ساختمان ریاست های مبارزه علیه مواد مخدر در مرکز و ولایات	وزارت مبارزه علیه مواد مخدر
۷۰'۰۰۰	۷۰'۰۰۰	کنفرانس پنج جانبه و آگاهی عامه از اضرار مواد مخدر ، تشریح و باز نگری پالیسی ها در سطح کشور	وزارت مبارزه علیه مواد مخدر
-	۵'۵۰۰'۰۰۰	ایجاد شلتر در مرکز و ولایات برای معتادین	وزارت مبارزه علیه مواد مخدر
۴'۹۴۷'۸۴۰	۱۵'۵۹۴'۸۴۰	برنامه تحکیم ثبات در افغانستان	وزارت امور شهرسازی
۷'۰۰۵'۱۵۶	۹'۸۰۷'۲۶۲	اعمار تعمیرات شهرسازی ریاست های شهرسازی ولایات	وزارت امور شهرسازی
۲۱'۳۱۸'۱۸۴	۲۱'۳۱۸'۱۸۴	پروژه شاروالی ها ی افغانستان	اداره مستقل ارگانهای محلی
۱۲'۰۰۰	۳۰'۰۰۰	ظرفیت سازی ملی تعلیمات آموزش و آگاهی محیط زیستی	اداره ملی حفاظت محیط زیست
۱۵۷'۳۳۳	۳۳۴'۳۳۳	حمایه از خدمات ملکی افغانستان	کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی
۱۰'۱۵۹'۳۵۰	۱۷'۵۶۰'۲۳۵	اعمار و بازسازی تعمیرات امنیت ملی در کابل و ولایات	ریاست عمومی امنیت ملی
۲۱۶'۸۷۹	۳'۳۵۰'۰۰۰	تامین آب آشامیدنی شهر شبرغان، جوزجان و تخته پل مزار شریف	شرکت آبرسانی و کانالیزاسیون افغانستان
۱'۱۸۰'۱۳۹'۱۲	۱'۹۳۶'۸۰۰'۰۰	انتقال برق ۵۰۰ کیلوولت از آقینه به اندخوی و شبرغان و شبکه های توزیعی در لوگر، گردیز، خوست و حوزه دران	د افغانستان برشنا شرکت
۴'۹۵۵'۰۲۰	۵۳'۰۰۰'۰۰۰	تمدید لین انتقال ۵۰۰ کیلو ولت از شبرغان الی دشت الوان تمدید لین انتقال ۵۰۰ کیلووات شبرغان الی دشت الوان شهر پلخمری و تمدید لین انتقال ۲۲۰ کیلووات شبرغان الی اندخوی	د افغانستان برشنا شرکت
۴'۰۸۵'۹۰۰	۴'۰۸۵'۹۰۰	زیر بنا سازی اداره مستقل اراضی افغانستان	اداره مستقل اراضی افغانستان
-	۶'۷۰۰'۰۰۰	ساختمان خط آهن اندخوی - مزار شریف	اداره ظط آهن افغانستان
۱'۷۳۳'۰۶۳'۵۴	۳'۷۴۶'۲۹۳'۷۳	مجموع	
۴	۹		

فصل چهارم

فعالیت موسسات غیر دولتی

در ولایت جوزجان تعداد ۲۹ موسسه غیر دولتی NGO فعالیت مینماید که از جمله ۱۸ داخلی و ۱۱ آن خارجی میباشد. و باید گفت که تعداد زیادی از NGO های مستقر در شهر مزارشریف نیز مردم جوزجان را در سکتور های مختلف تحت پوشش کمکهای خیریه فرامیدهند.

فعالیت موسسات غیر دولتی به تفکیک سکتورها

موسسات غیر دولتی در سکتور های ذیل فعالیت و عرضه خدمات مینمایند:

- سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون
- سکتور زیربنا و منابع طبیعی
- سکتور صحت
- سکتور معارف و اطلاعات و فرهنگ
- سکتور زراعت و انکشاف دهات
- سکتور مسئولیت اجتماعی
- سکتور اقتصاد و انکشاف سکتور خصوصی

فعالیت موسسات غیر دولتی به تفکیک نوع عرضه خدمات (کمیت

وکیفیت)

موسسات غیر دولتی در ولایت جوزجان به عنوان نهادهای غیر انتفاعی حضور پویا و فعال دارند که در راستای خدمات اجتماعی و حوزه های سکتوری فعالیت مینمایند. نقش این موسسات در روند تطبیق برنامه های انکشافی و اقتصادی موثر و حیاتی پنداشته میشود زیرا این نهاد ها در روند جلب کمک های نهاد های دونه و تطبیق پروژه های عام المنفعه دستاورد های خوبی را برای ولایت جوزجان دارند.

میزان بودجه انکشافی موسسات غیر دولتی جهت تمویل برنامه ها و پروژه

های انکشافی طی ۵ سال قبل

میزان بودجه انکشافی موسسات غیر دولتی جهت تمویل برنامه ها و پروژه های انکشافی در سطح ولایت جوزجان طی ۵ سال قبل، قرار ذیل میباشد:

- در سال ۲۰۱۴ مبلغ ۱۳۹۲۷۳۷ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۵ مبلغ ۱۰۰۲۹۴۹ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۶ مبلغ ۱۴۲۷۰۱۹۰ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۷ مبلغ ۱۳۱۲۴۴۵۶ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۸ مبلغ ۵۷۶۱۱۵۷ دالر امریکای

میزان مصرف بودجه انکشافی موسسات غیر دولتی طی ۵ سال قبل

میزان مصرف بودجه انکشافی موسسات غیر دولتی طی ۵ سال قبل در سطح ولایت جوزجان قرار ذیل است:

- در سال ۲۰۱۴ مبلغ ۱۳۹۲۷۳۷ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۵ مبلغ ۱۰۰۲۹۴۹ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۶ مبلغ ۱۴۲۷۰۱۹۰ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۷ مبلغ ۱۳۱۲۴۴۵۶ دالر امریکای
- در سال ۲۰۱۸ به تعداد ۴۰ پروژه به ارزش مبلغ ۵۷۶۱۱۵۷ دالر امریکای در سکتور های مختلف در حال تطبیق میباشد.

تعداد پروژه های که از طریق موسسات غیر دولتی تمویل میگردد به

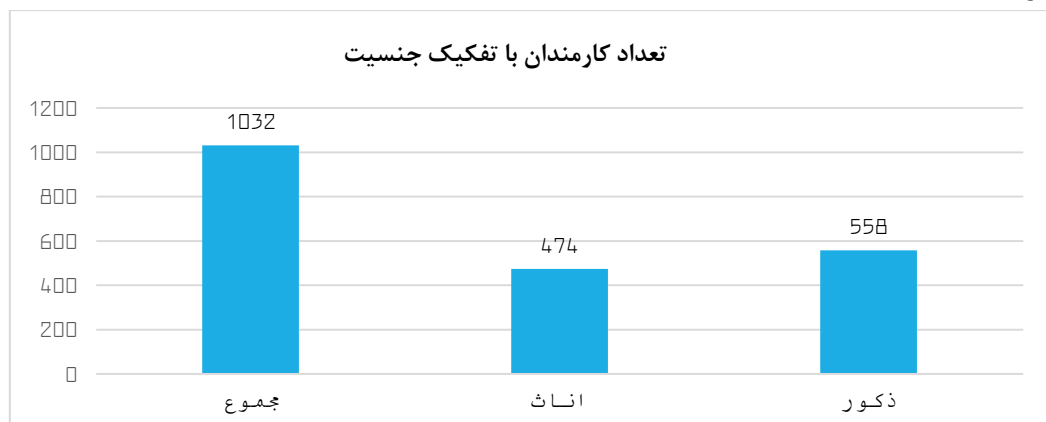
تفکیک سکتور

پروژه هایکه از طریق موسسات غیر دولتی در سال ۲۰۱۸ در سطح ولایت جوزجان تمویل و در حال اجرا میباشد، قرار ذیل است:

- در سکتور حکومنداری و حاکمیت قانون تعداد ۳ پروژه
- در سکتور زیربنا و منابع طبیعی تعداد ۱ پروژه
- در سکتور صحت تعداد ۳ پروژه
- در سکتور معارف تعداد ۸ پروژه
- در سکتور زراعت و انکشاف دهات تعداد ۱۳ پروژه
- در سکتور مصئونیت اجتماعی تعداد ۱۲ پروژه

مجموع کارمندان موسسات غیر دولتی به تفکیک جنسیت

بر اساس گزارشات حاصله از موسسات غیر دولتی، تعداد کارمندان پروژوی موسسات با تفکیک جنسیت بالغ بر ۱۰۳۲ نفر است:

فصل پنجم

اسم طرح: طرح افزایش تولیدات / انکشاف صادرات محصولات زراعتی (نبات روغنی کنجد)

هدف اساسی طرح وارتباط آن به اهداف استراتیژی افغانستان مولد: افزایش ساحه کشت، تولید، پروسس و صادرات محصولات کنجد به بازارهای داخلی و خارجی بمنظور تقویه بنیه اقتصادی دهاقین و ایجاد اشتغال

تحلیل اقتصادی محصول: کنجد یکی از دانه های روغنی و خوراکی مهم زراعتی، صنعتی نواحی گرم به شمار میرود، و ظاهراً قدیمی ترین دانه روغنی در جهان محسوب میشود، سابقه کشت کنجد و پراکنده گی گونه های مختلف کنجد در افغانستان به خصوص در ولایات شمال کشور بسیار زیاد است و تولید کننده گان کنجد را میتوان دهاقین ولایت جوزجان دانست و در ساحه ۱۹۹۰ هکتار زمین کنجد کشت و مقدار تولید کنجد در ولایت جوزجان طی سالهای اخیر حدود ۷۰۸ تن درسال برآورده گردیده است. اگر به وضعیت موجود توجه صورت گیرد و به کمک متشبثین خصوصی، شرکای بین المللی و مؤسسات غیر دولتی ساحه کشت کنجد طی دو سال آینده به ۸۰۰۰ هکتار برسد میتوانیم ۸۰۰۰۰ شغل ایجاد و ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰ افغانی در آمد داشته باشیم.

تحلیل وضعیت: ولایت جوزجان از جمله ولایات کمتر انکشاف یافته است. مزیت اقتصادی که ولایت جوزجان از آن بهره مند است تولید بعضی نباتات که محصولات شان فوق العاده با کیفیت و از شهرت بین المللی برخوردار است مانند کنجد، خربوزه ارکانی که در شرایط کم آبی هم قدرت تولید محصول را دارد. اگر به محصولات زراعتی خصوصاً کنجد در این ولایت توجه صورت گیرد. ولایت جوزجان توانائی های فوق العاده در زمینه توسعه کشت و گسترش صادرات کنجد داشته و پوتنشل قابل ملاحظه در امر کشت و پروسس این محصول ارزشمند روغنی دارد. وزارت محترم زراعت در بخش ورود انواع پر حاصل و شیوه های جدید کشت کنجد توجه جدی نماید و وزارت محترم تجارت و صنایع در بخش مارکیت و ارزش افزایی پس از رفع حاصل (ایجاد مرکز پروسس و بسته بندی محصولات کنجد) که میتواند شامل نصب و مونتاژ یک فابریکه روغن کشی و ایجاد کارخانه حلوا و شیرینی سازی از دانه کنجد باشد اقدام نمایند هم میتواند شغل ایجاد نماید و درآمدزا باشد

نقاط قوت: در زمینه پالیسی مشخص حمایتی دولت از سکتور زراعت موجود بوده.

- تعهدات دولت بخاطر خود کفائی سکتور زراعت .
- موجودیت زمین های وسیع زراعتی.
- موجودیت پالیسی PPP برای کار مشترک دولت با سکتور خصوصی.
- موجودیت اقلیم مناسب زراعتی در ولایت جوزجان.
- موجودیت دونه ها و کشور های همکار.
- موجودیت تکنالوژی روغن کشی.
- موجودیت نیروی جوان کار در کشت کنجد.

• موجودیت مارکیت های داخلی و خارجی.

نقاط ضعف:

عدم موجودیت آب زراعتی

- عدم استفاده از تکنالوژی روز.
- توجه کمتر دولت به انتقال آب زراعتی از دریای آمو
- موجودیت بیکاری دوامدار که باعث مهاجرت میشود.
- موجودیت نا امنی از اثر بیکاری
- ازدیاد فقر نسبت بیکاری
- واردات بیش از حد روغن های بی کیفیت خوراکی
- عدم سرمایه گذاری در رشد سکتور زراعت.
- فرار نیروی کار بخارج از کشور.
- سطح پائین ظرفیت تخنیکی و مسلکی.

فرصت ها:

- امکان افزایش روغن کنجد با کشت صنعتی
- کاهش واردات روغن که بیشترین میزان ابتلا به بیماری های قند، قلب و عروق را در کشور ازبایت محصول وارداتی روغن بی کیفیت خوراکی داریم.
- امکان تهیه کنجاله برای مصرف دام ها.
- امکان کشت کنجد در (۸۰۰۰) هزار هکتار زمین از اراضی جوزجان.
- امکان افزایش صادرات سالیانه روغن باتوجه به کارخانه های روغن کشی.
- دسترسی به بازار های داخلی و خارجی.
- ایجاد و تقویت مراکز پروسس کنجد متعلق به زنان.
- فراهم نمودن قرصه های بلاعوض برای نو آوری در قسمت زنجیره ارزش کنجد.
- استفاده از تکنالوژی معلوماتی برای رشد شمولیت در زنجیره های ارزش کنجد.
- علاقه مندی موسسات همکار در سکتور زراعت با ایجاد قطعات نمایشی کنجد.

نتایج متوقعه:

- سازماندهی پروژه آزمایشی به منظور رشد صنعت پروسس کنجد جهت رسیدن به سطوح بالاتر از زنجیره ارزش.
- ایجاد انجمن با استفاده از کمک های مالی سکتور خصوصی و کشور های همکار و دولت تا پروسس کنجد بشکل صحی و با رعایت حفظ الصحه صورت گیرد
- تشویق و نصب ماشین آلات بزرگ تولید و پروسس دانه روغنی کنجد .
- دسترسی به بازار های داخلی و خارجی.
- ایجاد مراکز پروسس کنجد متعلق به زنان.

- ایجاد برنامه های آموزشی برای دهاقین و زنانیکه منحیث فراهم کنندگان خدمات ترویج کار میکنند.

تهدیدات:

- تخم های اصلاح شده و پر حاصل وجود ندارد سطح حاصل فوق العاده پایان است طور مثال از یک هکتار زمین کمتر از ۴۰۰ کیلو گرام حاصل بدست میآید که بعضاً مصرف دهقان را تکافو نمیکند.
- کمبود آب زراعتی و نبود فابریکه پروسس کنجد
- قیمت تمام شد روغن خالص کنجد نسبت به سایر روغن های وارداتی بلند است.
- تهیه عوامل تولید از جمله مشکلات عمده زارعین است چون دهاقین اقتصاد پایان دارند و در عین حال خشک سالی های اخیر سبب شده تا میزان تولیدات کاهش پیدا نماید.
- نبود وراثتی های حاصلده و همچنان مقاوم به کم آبی که از این طریق مصرف تمام شد فی واحد زمین کمتر شود و دهاقین بتوانند درآمد بیشتر داشته باشند.
- عدم توجه سکتور خصوصی به نبات کنجد به عنوان یک نبات تجارتي و صنعتی و نبود سرمایه گذاری در سکتور زراعت

نتیجه گیری :

صنعت تولید کنجد در ولایت جوزجان کوچک است . اما با فراهم آوری همکاری ها از سوی سکتور خصوصی ، موسسات غیر دولتی و ادارات تمویل کننده با شمول تهیه مواد مورد نیاز ، بسیج دهقانان ، خدمات ترویجی و همکاری ها جهت رسیدگی به کنجد در مرحله پیش از برداشتن حاصلات و بازاریابی بطور سریع در حال رشد میباشد . ولایت جوزجان در یک منطقه خشک واقع است باید بالای نباتاتی کار صورت گیرد که با شرایط کم آبی مقاومت داشته باشد و خوشبختانه کنجد از جمله همان نباتات است که ظرفیت بالقوه صادرات دارد . محصولات آن شناخته شده و قابل اطمینان است و زمینه برای انکشاف و رشد کنجد هم در بخش تولید و هم در بخش پروسس مساعد است زیرا روغن های وارداتی که مارکیت های داخلی را تسخیر کرده بی کیفیت میباشدند و در صورتیکه به تولید روغن کنجد در داخل کشور توجه گردد به سرعت میتوانیم محصولات روغنی کنجد وطنی را جایگزین روغن های بی کیفیت وارداتی کرد و نبات کنجد را در افغانستان به یک نبات استراتیژیک تبدیل نمود که هم زمینه شغل و هم درآمد مناسب برای دهاقین را سبب خواهد شد .

در معرفی و ابعاد اقتصادی نبات کنجد تذکر داده شده و در نتیجه گیری نیز باید گفت که کنجد یکی از دانه های روغنی ، خوراکی مهم زراعتی میباشد که این دانه نظر به شرایط خاص طبیعی در نواحی گرم سیر قابل کشت بوده و نتیجه خوب میدهد . در افغانستان ، کنجد از لحاظ تاریخی قدامت زیاد در پخت و پز ولذت بخشی به غذا ها دارد و مردم از آن استفاده اعظمی مینمایند . در نتیجه گفته میتوانیم دانه کنجد یکی از دانه های به شمار میرود که تفاله های آن برای تغذیه خوراکی حیوانات استفاده میشود . سرمایه گذاری روی افزایش ساحه کشت، تولید ، پروسس و صادرات محصولات کنجد به بازار های داخلی و خارجی بمنظور تقویه بنیه اقتصادی و ایجاد اشتغال ممد واقع میگردد .

فصل ششم

خلاصه برنامه های ملی دارای اولویت (NPPs)

۱. برنامه میثاق شهروندی

جدول زمانی:

این برنامه دارای ۳ مرحله بوده که طی ۱۰ سال تطبیق میشود و مرحله اول آن ۴ سال میباشد.*

بودجه: دالر امریکائی ۰۰۰'۰۰۰'۰۰۰

تعهد: دالر امریکائی ۰۰۰'۰۰۰'۰۰۰

خلاء مالی: در مرحله اول خلای مالی وجود ندارد

شورای انکشافی: شورای عرضه خدمات و مشارکت شهروندی

وضعیت: میثاق شهروندی در سپتامبر ۲۰۱۶ رسماً افتتاح گردید و آمادگی ها برای تطبیق مرحله اول آن مطابق پلان

در جریان است.

تفصیل:

جز اول: ارایه خدمات شهری

بودجه: ۰۰۰'۱۳۰'۳۸۳ دالر امریکائی

ارایه خدمات شهری: حدود ۱۲۰۰۰ شورای های انکشافی قریه در ۳۴ ولایت از خدمات ذیل در مرحله اول بهرمنند

خواهند گردید:

- دسترسی همگانی به آب آشامیدنی
- زیربنای شهری: حد اقل یکی از خدماتی ابتدایی ذیل (با در نظر داشت تحلیل خلا موجود، ساختار اجتماعی و قابل دسترس): برق، سرکهای ابتدایی و یا زیربنای کوچک آبیاری.
- **وجوه ساحات شهری** : در مرحله نخست، این بخش برنامه حکومتمداری وجوه مورد نیاز ۸۵۰ شورای انکشافی شهری و ۱۷۰ گذر را در چهار شهر عمده کشور فراهم خواهد نمود. هر شورای انکشافی مبلغ ۷۰'۰۰۰ دالر امریکایی دریافت خواهد نمود. شورا میتواند یکی از خدمات چون: بهبود سرکها و آبروها، آب آشامیدنی، مدیریت کثافات جامد، شماره گذاری منازل و یا برق برای منازل را انتخاب نمایند. هر شورای گذر (متشکل از ۵ شورای انکشافی و یا ۸۰۰ تا ۱۲۵۰ خانواده) مجموعاً ۲۰۰'۰۰۰ دالر امریکایی دریافت خواهند نمود. شوراها میتوانند یک و یا چند خدمات از قبیل، بهبود و یا تنظیم سرکهای درجه دوم، فراهم آوری آب آشامیدنی، پارک/ ساحات تفریحی و یا میدانهای بازی برای زنان و اطفال، مدیریت کثافت های جامد، برق برای روشنی منازل، پروژه ها درآمدزا برای خانم ها دریافت نمایند.

خدمات زراعتی: توسط وزارت زراعت آبیاری و مالداری، در هماهنگی با شوراهای انکشافی، جهت رسیدگی به اقشار

فقیر و آسیب پذیر صورت خواهد گرفت. مواد مورد نیاز تولید گندم، مواد مورد نیاز باغداری، بازسازی شبکه های آبیاری

و مدیریت آب مزارع، نگهداری منابع طبیعی، و فراهم آوری خدمات حیوانی ایجاد درآمد و انکشاف اقتصادی را در سطح ملی و محلی اطمینان میبخشد.

معارف: وزارت معارف با کمیته های معارف که مسئول بلند بردن آگاهی دهی، انسجام فامیل ها جهت ارسال اطفال شان به مکاتب، و نظارت اطفال و اساتید میباشد کار خواهد نمود.

شورای انکشافی از فعالیت های کمیته ها نظارت نموده و نظریات آنها را در تمامی امور تعلیمی در نظر خواهد گرفت. شهروندان از اینکه تمام استادان دارای سند فراغت صنف دوازده بوده، شاگردان بین صنف های ۱-۳ در طول هفته ۲۴ ساعت درسی، شاگردان بین صنف های ۴-۶ در طول هفته ۳۰ ساعت درسی و شاگردان بین صنف های ۷-۱۲ شامل ۳۶ ساعت درسی در هفته نظارت خواهند داشت نقشه برداری مکاتب و سروی شاگردان بیرون از مکتب، نظارت خدمات معیاری، اطمینان از ایجاد یک محیط سالم، بازسازی مکاتب و سایر فعالیت ها.

صحت: وزارت صحت عامه مستقیماً از طریق کمیته های فرعی و شورای انکشافی صحتی در بخش صحت و کلسترها عرضه خدمات خواهد نمود.

کمیته های فرعی در هماهنگی با شوراهای انکشافی و کلسترهای شوراهای انکشافی مسولیت بلند بردن سطح آگاهی، انسجام فامیلها جهت فراهم آوری خدمات صحتی برای اطفال و بزرگسالان، و نظارت از عرضه خدمات صحتی (نظارت از عرضه حداقل خدمات معیاری، ارایه بسته های اساسی خدمات صحتی، و فعالیت های دیگر).

جز دوم:

ایجاد ساختار نهادها

بودجه: ۰۰۰'۹۸۰'۱۴۶ دالر امریکائی

مطابق برنامه ایجاد شده میثاق شهروندی قادر خواهد بود سازمانهای داخلی را ایجاد نماید که در سطح وزارتخانه ها، ولایات، شاروالی ها، و لسوالی ها و تا سطح قریه جات را در برمیگیرد که این سازمانها قادر خواهد بود تا زمینه پیشرفت شانرا فراهم سازد. این برنامه از ارتقا ظرفیت، کمک تخنیکى، تسهیل و ارایه خدمات حمایت میکند.

جز سوم:

نظارت و ارزیابی، کسب دانش

بودجه: ۰۰۰'۴۰۰'۵ دالر امریکائی

کارهای که در اولویت مان قرار دارد این برنامه انکشاف خواهد داد که توسط مدیران اجراییه، سازمان دهنده گان اجتماعى صورت میگیرد. نظر به این اولویت بندی گزارش های منظم و ارزیابی ها قادر خواهد بود که از سهمگیری زنان، فقرا و گروه های آسیب پذیر مانند و متقاعدین و بیجا شده گان داخلی اطمینان بخشد. در این برنامه درخواست های زیادی برای راپوردهی شکایت و جبران خسارات گنجانیده خواهد شد. نظر به ارزیابی که از طرف صندوق وجهی پول برای افغانستان صورت میگیرد از تصاویر ماهواره ای به منظور پیدا نمودن خلا زیر بنایی و ارایه خدمات استفاده میگردد. برای ارایه خدمات بهتر تحقیقات متعدد نظر به برنامه طرح ریزی شده است: مانند (سی تی سی)، اجتماعى شدن، حسابدھی متقابل اجتماعى و ارزیابی های کیفیت تخنیکى.

جز چهارم:

تطبيق و مدیریت پروژه

بودجه: ۰۰۰'۴۱۰'۹۱ دالر امریکائی

این برنامه در سطوح مخلف قادر خواهد بود تا ظرفیت انستیتوت هارا از سطح ملی به سطح ولایتی، از سطح ولسوالی ها تا سطح قریه جات بلند ببرد .

شورای انکشافی و کمیته های فرعی در باره نقش فعالیت و تطبیق پروژه های شان که شامل مدیریت مالی و تدارکات میشود آموزش داده خواهند شد .

جز پنجم :

ادغام اجتماعی و MCCG

بودجه: ۰۰۰'۰۸۰'۰۴۵ دالر امریکائی

این برنامه که تاکید زیاد روی اجتماعی شدن گروه های آسیب پذیر که شامل زنان ، متقاعدین ، بیجاشده گان داخلی دارد انجام پذیر خواهد بود . که ارایه آن توسط تحقیق اجتماعی ، بهزیستی که ضرورت به شناخت جامعه ، تحلیل چالشها ، آموزش بهتر تمام کارمندان ، شورا های انکشافی وکلستر ها و شورا های گذر همچنان نظارت و ارزیابی از بخش های آسیب پذیر و شمولیت آنها در برنامه صورت خواهد گرفت .

برنامه توانمند سازی اقتصادی زنان

جدول زمانی: پنج سال

بودجه: ۰۰۰'۰۰۰'۰۲۰ دالر امریکائی

تعهد: ۰۰۰'۰۰۰'۱۸ دالر امریکائی

خلاء مالی : ۰۰۰'۰۰۰'۱۸۲ دالر امریکائی

شورای انکشافی: شورای انکشاف منابع بشری

وضعیت :

برنامه ملی توانمند سازی اقتصادی زنان در ۸ مارچ سال ۲۰۱۷ رسماً افتتاح گردید ، و واحد برنامه ملی توانمند سازی اقتصادی زنان در وزارت کار امور اجتماعی برای هماهنگی بیشتر فعالیت ها تاسیس گردید در حال حاضر وزارت خانه ها و ادارات ذیدخل بالای انکشاف بودجه و پلان های تطبیقی برای برنامه های ملی دارای اولویت کار می نمایند .

تفصیل:

جز اول :

احصائیه به اساس جندر : گسترش ارقام احصائیوی تاثیر گزار بر فعالیت های اقتصادی زنان و تقویت ظرفیت پیگیری تحلیل و استفاده از ارقام احصائیوی .

جز دوم :

برداشتن موانع قانونی برای مشارکت :

از میان برداشتن موانع فراراه اشتراک زنان در فعالیت های اقتصادی و حصول اطمینان از اینکه زنان به نحوه بهتر قادر به اشتراک در فعالیت های اقتصادی و اجتماعی میباشد .

جز سوم :

سواد آموزی ، مدیریت تجارت و مهارت های کاری:

بلند بردن دانش و مهارت های زنان جهت انجام بهتر امور در منزل و بیرون از منزل. این مورد تکمیل کننده برنامه ملی انکشاف منابع بشری میباشد و زارت معارف در ۵ سال آینده به ۳۶'۰۰۰ زنان صنف های سواد آموزی دایر می نمایند و فعلا بتعداد ۲۰۰'۰۰۰ زنان در جریان درس میباشدند. در ظرف ۵ سال آینده زمینه آن فراهم خواهد گردید تادر مکاتب روستایی بحیث معلمین استخدام گردد در ظرف ۱۰ سال آینده حداقل یک لیله زنانه در ۳۴ ولایت افغانستان اعمارخواهد گردید.

جز چهارم :

حصول اطمینان از دسترسی گسترده به وجوه مالی: بهبود دسترسی به وجوه مالی از مجراهای رسمی و غیر رسمی .

جز پنجم : بهبود دسترسی به لوازم و وسایط زراعتی ، خدمات توسعهی، و بازار ها :

ارتقا ظرفیت زنان جهت اشتراک در بازارهای زراعتی، امرار معاش بازدياد تولید جهت بهبود امنیت غذایی و افزایش در آمد خانواده ها

جز ششم :

دسترسی به بازار های خلاق اقتصادی :

بهبود دسترسی زنان به مواد با کیفیت بازار ها ، تسهیل صادرات و ایجاد عاید برای زنان و فامیل هایکه در فعالیت های خلاق اقتصادی مبادرت میورزند .

برنامه ملی زیربنا

جدول زمانی: پنج سال

بودجه: دالر امریکایی ۵'۹۹۵,۰۰۰'۰۰۰

تعهد: منابع مالی مشخص برای برخی از اجزای تأمین مالی مشخص شده اند، اما هیچ کدام تا کنون نهایی نشده اند.

خلاء مالی: TBD

شورای انکشافی : شورای انکشافی زیربنا

وضعیت : این برنامه ملی دارای اولویت در زمان کنفرانس بروکسل توسعه یافت. از آن زمان، لیست پروژه ها به منظور اولویت بندی فعالیت ها توسعه داده شده است. پلان تطبیق آن در حالت انکشاف بوده و گزینه های مالی تحت بررسی قراردارند.

تفصیل:

جز اول

انرژی: خطوط انتقال جدید و پروژه های سب استیشن : خط انتقال ۵۰۰ کیلو وات TAP، گسترش شبکه های ولایتی ، پروژه های تولید انرژی ملی، نیروگاه های آبی سیستم شمسی خارج و داخل شبکه قابل تجدید.

بودجه: ۱'۳۷۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

جز دوم:

ترانسپورت: جاده ها، راه آهن، حمل و نقل شهری کابل، حمل و نقل شهری، تسریع در تجارت، بنادر خشکه و تدارکات.

شبکه جاده: جاده حلقه، جاده اتصال به نقاط عبور مرزی، تونل سالنگ و جاده دسترسی،

M&O؛ شبکه ریلی (لینک کوتاه): آقینه- اندخوی، توسعه سرک جوی نوالی میدان هوایی هرات، تورغندی - هرات، اندخوی- شیرغان- مزار شریف - کندز - شیرخان بندر. سرک حلقوی کابل، ترانسپورت عمومی، سیستم ترانسپورت هوشمند، میدان هوایی و رادار MLAT و دیگر تجهیزات تکنیکی.

بودجه: ۲,۹۹۵'۰۰۰,۰۰۰ دالر امریکائی

جز سوم:

منابع آبی و آبیاری:

آثار فیزیکی آبیاری، زراعت آبیاری (بازسازی طرح های موجود، طرح های جدید و مخزن آب)
بودجه: ۶۵۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

جز چهارم:

توسعه صنایع استخراجی: مرتبط با سایر بخش ها
بودجه: ندارد

جز پنجم:

سکتور شهری: مسکن، مناطق توسعه و مناطق ویژه اقتصادی
بودجه: ۶۰۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

جز ششم:

فناوری اطلاعات و ارتباطات: Digital Casa

بودجه: ۹۰'۰۰۰,۰۰۰ دالر امریکائی

جز هفتم: ارتباطات منطوقی: TAPI, CASA ۱۰۰۰ و TAP ۵۰۰ kv لین انتقالی

بودجه: ۳۳۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

انکشاف برنامه جامع ملی دارای اولویت زراعت

جدول زمانی: پنج سال

بودجه: ۱'۹۷۸'۱۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

تعهد: مراجعه به اجزا

خلاء مالی: مراجعه به اجزا

شورای انکشافی: شورای ارائه خدمات و مشارکت شهروندان

وضعیت: یک پیش نویس این برنامه ملی دارای اولویت در جریان کنفرانس بروکسل انکشاف یافته بود اما هیچگونه ارزیابی اقتصادی و ارزش پولی را در برداشت بناً این برنامه ملی دارای اولویت در حال حاضر مورد بررسی قرار داشته تا ارزیابی اقدامات مربوط به هزینه‌آنالی اکتبر سال ۲۰۱۶ بازبینی و پیشرفت های عملی دیگر آن بررسی گردد.

تفصیل:

جز اول:

آبيارى: در ۵ سال آينده افزايش زمين هاى آبيارى شده از ۲,۴۵ ميليون هكتار به ۲,۷ ميليون هكتار خواهد رسيد، توجه دراز مدت بالاى افزايش سطح زمين هاى قابل آبيارى تا سال ۲۰۲۵ به ۳,۱ ميليون هكتار خواهد رسيد كه بالاى سطح زندگى ۶۵۰'۰۰۰ خانواده تاثير گذار خواهند بود.

نتيجه متوقعه آن افزايش از ۵,۸ ميليون تن به ۸ ميليون تن غله جات خواهد بود .

بودجه: ۳۹۳'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

تعهد: ۱۹۳'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

كسر بودجه: ۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

جزدوم:

گندم و ديگر حبوبات: هدف توليدات گندم در ۵ سال آينده ۵,۹ ميليون تن است. علاوه بر اين ۱۱۰'۰۰۰ هكتار زمين آبي و للمى تحت كشت گندم در ۵ سال آينده قرار خواهد گرفت، افزايش فى واحد توليدات از ۲,۴۵ ميليون به ۳,۱ ميليون تن فى هكتار براى زمين هاى آبي و ۱,۰۳ ميليون تن به ۱,۳ ميليون تن براى زمين هاى للمى، تقويت ارتباطات زراعتى در ۱۶ ولايت (تقریبی، ۲۵۰'۰۰۰ هكتار زمين آبي و للمى)، مرحله اول برنامه ملي گندم (۲۰۱۶-۲۰۱۸) بالاى كاستن ضايعات حاصلات گندم توجه خواهد داشت (دوميليون تن سالانه) و مرحله دوم (۲۰۱۹-۲۰۲۱) بالاى انكشاف روش هاى جديد وارايه خدمات موثرتوجه دارد.

بودجه: ۳۵۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

تعهد: ۸۰'۲۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

كسر بودجه: ۲۶۹'۸۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

جز سوم:

حيوانات اهلى: افزايش تعداد حيوانات و / يا افزايش سطح بهره ورى در هر حيوان براى پاسخگويى به تقاضاى بيشتريه غذا از جمعيت رو به رشد. (۴۷ ميليون الى ۲۰۲۵، ۷۰ ميليون الى ۲۰۴۵ در دويخش كليدى) ۱. و تزرى و صحت حيوانى. ۲. محصولات حيوانى.

بودجه: ۳۵۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

تعهد: ۷۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

كسر بودجه: ۲۸۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

جز چهارم:

باغداری: رشد سالانه ۵,۵ فيصد (بانك جهانى ۲۰۱۴) بخش فرعى انتظاردارد كه ۴۰۰'۰۰۰ هكتار زمين را تحت پوشش قراردادده و كمك ۱,۶ ميليارد دالرامريكايى به رشد توليدات ناخالص داخلى تا سال ۲۰۲۴ افزايش ۲% در حاصلات غله جات با سرمايه گزاري درست در طرح احياى آبيارى امكان پذير است. ظرفيت بالا بردن توليدات ناخالص داخلى به ۳,۲۳ ميليارد تا سال ۲۰۲۴ (با مقايسه ۱,۴ ميليارد دالرامريكايى در سال ۲۰۱۲). توسعه زمين هاى باغداری سالانه به ۱۲'۴۰۰ هكتار. افزايش فى هكتار توليدات با افزايش توليدات ۵-۱۰% درسال. افزايش صادرات محصولات باغ دارى حداقل ۵% درسال. توسعه محصولات صنعتى از قبيل(كتان، زعفران و سوياء) و ۱۰-۱۵ توليدات باغداری با ارزش، به شمول ميوه هاى خشك وتازه در ۵ سال آينده.

بودجه: ۳۵۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امريكائى

تعهد: ۷۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

کسر بودجه: ۲۸۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

جز پنجم:

مدیریت منابع طبیعی: رویکردهای تغییر آب و هوا با کشورهای همسایه و چارچوب (بیست یک و مین نشست پاریس در رابطه به تغییر اقلیم) مقایسه شده است. توسعه اقتصادی پایدار جوامع که به منابع طبیعی بستگی دارد. این جزء دارای ۴ ستون است: جنگلداری، مراتع و مدیریت گیاهان دارویی، مدیریت منطقه حفاظت شده، توسعه سرمایه انسانی و غیر انسانی.

بودجه: ۳۱۸,۷۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

تعهدات: ۱۷'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

کسر بودجه: ۳۰۱'۷۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

جز ششم:

مصونیت غذایی و تغذیه: ۳۳٪ نفوس کشور از مصونیت غذایی برخوردار نیستند. تغییرات اقلیمی، خطرات طبیعی و درگیری باعث تأثیر بر دسترسی اساسی مواد غذایی می شود. کشاورزی شهری و باغداری خانگی تشویق خواهد شد.

بودجه: ۸۱'۴۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

تعهدات: ۱۷'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

کسر بودجه: ۶۴'۴۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

جز هفتم:

اصلاحات اداری: ساختار و فرایندها وزارت زراعت لغوشده و در ۲ سال آینده تشکیل خواهند شد.

جز هشتم:

تحقیق و توسعه: تحقیقاتی که مسیر مهم برای نگهداری و توسعه فعالیت های زراعتی است. بزرگترین سرمایه گذاری در ریاست های زراعت ولایتی خواهد بود چرا که نزدیک به دهقان است و از رویکردهای دهقان محور با ارائه خدمات حمایت می کند.

بودجه: ۵۰'۰۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

تعهدات: ۳'۵۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

کسر بودجه: ۴۶'۵۰۰'۰۰۰ دالر امریکائی

جز نهم:

اعتباردهی: دسترسی به قرضه توسط کشاورزان همچنان یک چالش بزرگ است. بانک های تجاری می توانند نقش داشته باشند. سیاست های مالی بهتر تعریف شده برای تحریک اعتبار مورد نیاز است. در این میان بانک توسعه زراعتی در ۵ سال آینده و "واسطه های مالی" نیز شامل می شود.

بودجه: ۱۰۰'۰۰۰,۰۰۰ دالر امریکائی (هیچ تعهدی صورت نگرفته)

جز دهم: حمایت از سکتور خصوصی: مشارکت در بخش خصوصی به عنوان فعالیت های بیشتر زراعتی (مسائل مربوط به نظارت، تعرفه های فصلی، مشوق های مالیاتی)؛ طی ۵ سال آینده، وزارت زراعت آبیاری و مالداري به دنبال

استراتيژى توسعه اقتصادى بر اساس سرمايه گذارى بخش خصوصى در پردازش زنجيره ارزش برآى تحريك تقاضاى بازار و بهره وريزاعتياست.

جز يازدهم:

بخش هاى همه شمول: مبارزه با مواد مخدر، زنان در کشاورزى و مبارزه با فساد.

پلان اصلاحى سكتور عدلى و قضايى

جدول زمانى: پنج سال

بودجه: كار روى بودجه در حال جريان است

خلاء مالى:

شوراى انكشافى: حكومتدارى، حاكميت قانون و مبارزه با فساد ادارى

وضعيت:

اين برنامه داراى اولويت توسط كميته عدلى و قضايى كابينه تائيد گرديده تطبيق آن در حال حاضر بعهده مجلس شوراى عالى برآى حاكميت قانون و مبارزه با فساد ميباشد. و اسناد در حالت ترجمه به زبان انگليسى قرار دارد، و تمام وزارت خانه ها و ادارات ذيدخل كار بر روى برنامه هاى عملياتى خويش را دنبال ميكند و هزينه هاى آن را مى پردازند.

تفصيل:

جز اول: اصلاحات ساختارى موسسات بخش عدلى (در جريان)

جز دوم: ارتقا ظرفيت (جريان دارد)

جز سوم: مبارزه با فساد (جريان دارد)

جز چهارم: شفافيت و پاسخگويى (جريان دارد)

جز پنجم: برنامه آگاهى دهى عمومى بازار (جريان دارد)

جز ششم: بررسى و اصلاح قوانين (جريان دارد)

پروگرام انكشافى معادن و منابع

جدول زمانى: پنج سال

بودجه: ۱۳۰'۰۳۲'۴۵۰ دالر امريكائى

تعهد:

خلاء مالى:

شوراى انكشافى: شوراى هاى انكشافى زيربنا

وضعيت: طرح ابتدائى توسط وزارت معادن و پتروليم ترتيب گرديده و برآى نظر خواهى به تاريخ ۱۶ ماه مى با دونر ها شريك ساخته شده و يك برنامه تفصيلى در ماه اكتوبر سال ۲۰۱۷ انكشاف خواهد يافت

تفصيل:

جز اول:

ارتقا ظرفيت صنعتى:

بودجه: ۲۵'۵۴۱'۷۰۰ دالر امريكائى

ارتقا ظرفیت وزارت خانه برای تقویت بهتر مدیریت
چارچوب حاکمیت شفاف و پاسخگو
اصلاحات شرکت های دولتی
اصلاحات در پالیسی ها و قوانین

جز دوم :

ارتقا سرمایه گذاری و اطلاعات GEO-TECHNICAL

بودجه : ۲۴۱'۶۰۰, ۴۰ دالر امریکائی

گسترش قابلیت های AGS

معلومات و سرمایه گذاری

جز سوم :

مقررات، بازرسی و تطابق

بودجه : ۳۹'۵۸۴, ۱۵۰ دالر امریکائی

بهبود چارچوب قانونی

بهبود جواز و تطابق قرارداد ها

تقویت نظارت و ارزیابی

برنامه انکشافی نیروی بشری

جدول زمانی: پنج سال

بودجه: تعیین خواهد گردید

تعهد:

خلاء مالی:

شورای انکشافی: شورای انکشافی قوای بشری

وضعیت: مسوده طرح ابتدایی این برنامه ملی دارای اولویت تهیه گردیده، که فعلا تحت بررسی حکومت میباشد. پلان
مشرح این برنامه الی اکتوبر ۲۰۱۷ تهیه خواهد گردید.

تفصیل:

جز اول :

آموزش های حرفوی و تخنیکی

نیاز فهمیدن تفکیکی از تعلیم تخنیکی حرفوی و آموزش (TVET): تفکیک میان تعلیمات حرفوی اساسی برای
جوانان (۱۵-۱۹) و آموزش، آموزش مجدد کسانی که بیکار اند، و آموزش بیشتر برای کارمندان و بزرگسالان
تفکیک گروه های مورد نظر: نیاز برای رسیدن زیادتر گروه های مورد نظر (۱۵-۱۹)، فعلا فقط به ۵% رسیده است.

مدرن سازی دوره آموزشی سنتی

مدیریت خودی شرکت ها

همکاری میان سکتور خصوصی و سکتور های عامه

تحقیق ورسیده گی به نیاز

جزدوم :

تحصیلات عالی

- بهبود یافتن کیفیت تحصیلات در پوهنتون ها
- مدرن ساختن ضروریات تدریس و آموزش پوهنتون
- توسعه تیم کاری تحصیل کرده متخصص و واجد شرایط
- صدور مجوز، تضمین کیفیت و اعتبار نامه موسسات تحصیلات عالی به اساس معیارات بین المللی
- کیفیت درباره تحصیلات عالی سکتور خصوصی تحقیق و محصول از پوهنتون های افغان

برنامه حکومتمداری مؤثر

جدول زمانی : پنج سال

بودجه: کار در حال جریان است

تعهد:

خلاءمالی :

شورای انکشافی: شورای حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری

وضعیت:

بخش مدیریت مالی عامه تکمیل گردیده و تحت تطبیق قرار دارد. جهت تکمیل بخش پالیسی حکومتمداری ولایتی کار جریان دارد.

تفصیل:

جز اول :

مدیریت مالی عامه

بخش اصلاح مدیریت عامه تحت تطبیق است. میکانیزم تطبیق آن از طریق پلان بهبود اجراءات مالی صورت میگیرد، که این پلان در سال ۲۰۱۶ گشایش یافت. این پلان به اساس طرح پلان ۵ ساله برای همه اشتراک کننده گان تیم (اساساً وزارت مالیه و دو ارگان خارج از وزارت) با روش مدیریت اجراءات تیم (TBPM) جهت دادن انگیزه و پیگیری از اجراءات میباشد.

جز دوم :

حکومتمداری ولایتی

بخش حکومتمداری تحت بررسی گروه کاری که مشتمل از چندین وزارت و ادارات مستقل دولتی بشمول اداره مستقل ارگان های محلی ، وزارت مالیه (معینیت پالیسی و ریاست عمومی بودجه)، وزارت اقتصاد ووزارت احیا و انکشاف دهات میباشد. هدف این گروه کاری تهیه یک سند جامع است که شامل پالیسی نهایی بودجه ولایتی، به همین ترتیب مسوده پالیسی حکومتمداری ولایتی و مقرر پلان ولایتی میباشد

این سند نظر به پالیسی بودجه ولایتی ابتدایی موجود ، که در سال ۲۰۱۵/۱۳۹۴ تنظیم یافته است تهیه خواهد گردید. این برنامه حکومتمداری ولایتی از پایین به برنامه میثاق شهروندی ارتباط و پیوند خواهد خورد و هدف آن تهیه یک پلان حکومتمداری میباشد، که بهبود عرضه خدمات، حسابدگی، و نمایندگی حکومت را تسهیل نماید.

اقتصاد وزارت

برنامه انکشاف شهری

جدول زمانی : پنج سال

بودجه: کار در حال جریان است

تعهد:

خلاء مالی :

شورای انکشافی: شورای انکشافی زیربنا

وضعیت : یک طرح ابتدای برای این برنامه در کنفرانس بروکسل ترتیب گردیده بود که سه ستون اصلی به عنوان چارچوب کلی برای این برنامه ملی شناخته شده . وزارت خانه ها و ادارات ذیدخل بالای توسعه بودجه و برای آماده سازی برنامه اجرائیوی کار میکنند .

تفصیل :

جز اول:

تقویت و انسجام مدیریت شهری:

اصلاح چارچوب برنامه ریزی شهری جهت اتخاذ برنامه های مختلف در سطح اداری. برنامه ملی پالیسی انکشاف شهری استراتیژی ملی شهری تدوین و تصویب گردید .

جز دوم

اطمینان از مسکن مناسب و دسترسی به خدمات شهری عمومی برای همه

برنامه تقویت همبستگی ملی از طریق شورا های انکشافی و جلسات گزر ها به وسیله ساختار های موجوده اجتماعی و سکتور خصوصی انکشافی و تطبیق پلان جدید شهری .

جز سوم : اطمینان از مسکن مناسب و دسترسی به اقتصاد شهری و زیربنا

شناسایی پروژه های عمده مورد نیاز در سطح منطقه و محل / تقویت پارک های صنعتی مراکز گزر های کوچک و متوسط در پنج شهر های عمده با در نظر داشت موثریت های موجود

برنامه انکشاف سکتور خصوصی

جدول زمانی : پنج سال

بودجه:

تعهد :

خلاء مالی:

شورای انکشافی : شورای عالی اقتصادی

فصل هفتم

سروری وضعیت زنده گی در افغانستان

سروری وضعیت زنده گی در افغانستان ۱۳۹۵ جامع ترین منبع معلومات درمورد وضعیت اجتماعی و اقتصادی مردم در افغانستان است که توسط اداره مرکزی احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان به کمک تخنیکي انستیتوت سکتور عامه جامعه اروپا (ICON) در سال ۱۳۹۷ به نشر رسید .

نشر سروری وضعیت زنده گی در افغانستان سال ۱۳۹۵ فعالیت ارزنده اداره مرکزی احصایه بوده که خصوصیت چند گانه این سروری یک وسیله منحصر به فرد برای پالیسی سازان و تمام سازمان های ملی و بین المللی بشما میرود ، ویژه گی های این سروری عبارت اند از پوشش نفوس کوچی ، توانائی تحلیل تغییرات فصلی در شاخص های انکشافی مرتبط، توانائی تولید احصائیه به سطح ولایت همچنان تداوم سروری زمینه تحلیل میلان شاخص های کلیدی انکشافی را مهیا میسازد..

سروری وضعیت زنده گی در افغانستان برای سال ۱۳۹۵ ، ۲۰ شاخص را تحت پوشش قراردادده که شامل ۱۲ هدف از میان ۱۷ اهداف انکشاف پایدار بوده واکثريت آنها در این در این گزارش ارایه گردیده است ، سروری وضعیت زنده گی در افغانستان حاوی معلومات اساسی درمورد نفوس و خانوارها ، بازار کار، فقر، مصئونیت غذایی ، زراعت، صحت، تعلیم و تربیه ، مسکن، جنسیت وچالش هایکه خانوار های افغان درگیر آن هستند ، استراتیژی های مقابله با آن واولویت های مردم برای انکشاف در آن انعکاس یافته است .

وضعیت زنده گی مردم ولایت (جوزجان) به اساس سروری ۲۰۱۷-ALCS

شاخص ها	۲۰۰۷-۰۸	۲۰۱۱-۱۲	۲۰۱۳-۱۴	۲۰۱۶-۱۷
مساحت (sq.km)	۱۱۲۹۱,۵	۱۱۲۹۱,۵	۱۱۲۹۱,۵	۱۱۲۹۱,۵
تراکم جمعیت (افراد در هر کیلومتر مربع)	۴۱,۴	۴۵,۴	۴۷,۰	۴۸,۷
نسبت وابستگی	۹۵	۸۴	۷۶	۹۳
نسبت جنسیتی	۹۸,۴	۱۰۰,۱	۱۱۰,۸	۱۰۳,۴
میزان سواد جوانان (۱۵-۲۴ سال) (%)	۳۴,۰	۴۳,۵	۵۸,۱	۴۱,۹
میزان سواد در جمعیت ۱۵ ساله و بالاتر	۱۷,۹	۲۴,۴	۳۵,۵	۲۵,۶
پوشش مراقبت های قبل از زایمان (حداقل یک بازدید) (%)	۴۱,۵	۳۹,۱	۸۶,۳	۷۶,۹
زنان که به وسیله پرسونل صحتی ماهر زایمان میدهند (%)	۲۰,۵	۴۲,۶	۷۵,۶	۷۴,۴
زنان که در سن ۱۵-۱۹ سال، در حال حاضر متاهل اند (%)	۷,۶	۱۰,۸	۱۵,۸	۱۰,۸
توازن جنسیتی سواد در جوانان (۱۵ - ۲۴ ساله)	۰,۴۵	۰,۵۲	۰,۶۱	۰,۶۵
چند همسری زنان متاهل ۱۵ تا ۴۹ ساله (%)	۱۱,۰	۷,۴	۳,۳	۶,۲
جمعیت با کمبود پروتئین (%)	۴,۳	۱۷,۴	-	-

-	-	۱۵,۶	۰,۶	جمعیت با کمبود کالری و پروتئین (%)
۳,۹	۴,۳	۶,۸	۹,۸	نسبت وابستگی سالمندان
۵۱,۰	۶۷,۴	۴۹,۰	-	اشتغال به نسبت جمعیت
۱۱,۸	۱,۳	۲,۵	-	میزان زیراشتغال (%)
۱۷,۳	۵,۶	۵,۳	-	میزان بیکاری (%)
۶۱,۶	۷۱,۴	۵۱,۷	-	میزان مشارکت نیروی کار (%)
۲۹,۱	۶,۹	۷,۸	-	استخدام نه چندان سود مند
۲۳,۰	۱۰	-	-	جمعیت مشغول در کشاورزی (%)
۴۱,۳	۶۴	-	-	جمعیت مشغول در تولید (%)
۳۵,۷	۲۶	-	-	جمعیت مشغول در خدمات (%)
۶۵,۳	-	۴۸,۹	۱۴,۸	میزان فقر (%)
۶,۲	۷,۷	۵,۹	۳,۷	جمعیت که در فضا باز رفع حاجت مینمایند (%)
۷۶,۶	۶۳,۸	۸۸,۵	۹۳,۰	جمعیت که از مواد سوخت جامد استفاده مینمایند (%)
۹۹,۸	۹۸,۰	۵۳,۳	۴۳,۰	خانواده که دارای برق میباشند (%)
۸,۰	۶,۷	۷,۶	۶,۵	تعداد خانواده
۲۲,۶	۱۵,۲	۴۴,۲	۲۳,۴	افراد که در خانواده های پرجمعیت زنده گی میکنند (%)
۲۲,۸	۱۴,۹	۱۲,۱	۳,۸	مجموعه تلفن همراه در هر ۱۰۰ نفر جمعیت
۱,۲	۰,۴۸	۰,۳۵	۱,۴۵	کاربران اینترنت در هر ۱۰۰ نفر
۳۴,۹	۳۹,۰	۳۱,۷	۱۵,۸	خانواده هایی که دارای زمین های آبیاری هستند (%)
۵,۰	۳,۸	۱۹,۰	۴,۶	خانواده هایی که دارای زمین های للمی هستند (%)
۲,۹	۵,۱	۲,۲	۳,۹	خانواده هایی که دارای قطعه باغ هستند (%)
۲۰,۰	۱۱,۶	۲۲,۷	۳۵,۲	اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)
۳۹	۴۹,۴	۲۲,۹	۳۲,۴	اوسط اندازه زمین های للمی متعلق به خانواده ها (جریب)
۳,۲	۲,۵	۱,۲	۲,۰	اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)

سروری وضعیت زنده گی به سطح ملی :

۲۰۱۶-۱۷	۲۰۱۳-۱۴	۲۰۱۱-۱۲	۲۰۰۷-۰۸	شاخص ها
۶۵۲۸۶۴	۶۵۲۸۶۴	۶۵۲۸۶۴	۶۵۲۸۶۴	مساحت (sq.km)
۴۲,۴	۴۰,۷	۳۹,۱	۳۵,۳	تراکم جمعیت (افراد در هر کیلومتر مربع)
۱۰۱	۱۰۰	۱۰۴	۱۰۵	نسبت وابستگی
۱۰۳,۹	۱۰۵,۳	۱۰۵,۷	۱۰۵	نسبت جنسیتی
۵۳,۶	۵۱,۷	۴۶,۶	۳۸,۹	میزان سواد جوانان (۱۵-۲۴ سال) (%)
۳۴,۸	۳۴,۳	۳۱,۴	۲۶,۲	میزان سواد در جمعیت ۱۵ ساله و بالاتر
۷۰,۲	۶۳	۵۱,۲	۳۲,۸	پوشش مراقبت های قبل از زایمان (حداقل یک بازدید) (%)
۵۳,۴	۴۵,۲	۳۹,۹	۲۱,۸	زنان که به وسیله پرسونل صحتی ماهر زایمان میدهند (%)
۱۶,۴	۱۷,۹	۱۹,۵	۱۷,۹	زنان که در سن ۱۵-۱۹ سال، در حال حاضر متاهل اند (%)
۰,۵۷	۰,۵۵	۰,۵۲	۰,۴۵	توازن جنسیتی سواد در جوانان (۱۵-۲۴ ساله)
۷,۸	۷,۴	۷,۳	۸,۱	چند همسری زنان متاهل ۱۵ تا ۴۹ ساله (%)
-	-	۱۹,۴	۱۵,۷	جمعیت با کمبود پروتئین (%)
-	-	۱۸,۵	۶,۱	جمعیت با کمبود کالری و پروتئین (%)
۵,۴	۴,۹	۵	۵,۷	نسبت وابستگی سالمندان
۲۳,۹	۴۲,۹	۴۵,۷	-	اشتغال به نسبت جمعیت
۱۵,۶	۵۵,۴	۴۹,۸	-	میزان زیراشتغال (%)
۳۰,۷	۲۲,۶	۸,۲	-	میزان بیکاری (%)
۵۳,۹	۵۵,۴	۴۹,۸	-	میزان مشارکت نیروی کار (%)
۳۹,۵	۳۹	۲۵	-	استخدام نه چندان سود مند
۴۴,۳۲	۴۴	-	-	جمعیت مشغول در کشاورزی (%)
۱۸,۰۸	۲۲	-	-	جمعیت مشغول در تولید (%)
۳۷,۵۹	۳۴	-	-	جمعیت مشغول در خدمات (%)
۵۴,۵	۳۹,۱	۳۶,۵	۳۶	میزان فقر (%)
۱۳,۶	۱۹,۲	۱۵	۲۴,۶	جمعیت که در فضا باز رفع حاجت مینمایند (%)

۷۴,۸	۷۵,۹	۷۹,۹	۸۳,۲	جمعیت که از مواد سوخت جامد استفاده مینمایند (%)
۹۷,۶	۸۹,۵	۶۸,۹	۴۱,۱	خانواده که دارای برق میباشند (%)
۷,۷	۷,۴	۷,۴	۷,۳	تعداد خانواده
۴۳,۹	۴۲,۶	۴۳,۸	۳۳,۷	افراد که در خانواده های پرجمعیت زنده گی میکنند (%)
۲۱,۲	۱۷,۳	۱۴,۱	۵,۸	مجموعه تلفن همراه در هر ۱۰۰ نفر جمعیت
۲	۱,۲۲	۰,۵۰	۰,۲۷	کاربران اینترنت در هر ۱۰۰ نفر
۳۷,۹	۳۶,۶	۳۷,۹	۴۰,۴	خانواده هایی که دارای زمین های آبیاری هستند (%)
۱۹,۴	۱۶,۳	۱۶,۸	۱۶,۴	خانواده هایی که دارای زمین های للمی هستند (%)
۱۳,۱	۱۲,۶	۱۲,۶	۱۰,۳	خانواده هایی که دارای قطعه باغ هستند (%)
۴,۹	۶,۱	۶	۶,۷	اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)
۱۲,۱	۱۳,۲	۱۶,۴	۱۴	اوسط اندازه زمین های للمی متعلق به خانواده ها (جریب)
۱,۹	۱,۹	۲	۲	اوسط اندازه زمین های آبی متعلق به خانواده ها (جریب)

گزیده شاخص های احصائیوی به سطح ملی :

گزیده شاخص های احصائیوی وضعیت فقر و رفاه عامه مشترکاً، توسط وزارت اقتصاد، اداره ملی احصائیه و معلومات و وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین، ترتیب گردیده است که در بر گیرنده ارقام جدید در سیزده بخش مختلف شامل ارقام نفوس، فقر و نابرابری، مصئونیت غذایی، کار و اشتغال، معارف، صحت، جنسیت، مسکن و دسترسی به خدمات اساس، مصئونیت اجتماعی، زراعت و مالدارى، سکتور حقیقی، سکتور مالی و سکتور خارجی، می باشد. در این بسته معلوماتی، ارقام شاخص های مهم احصائیوی و اقتصادی به شکل مطلق و نسبی به طور مختصر و ساده، انعکاس داده شده بناً، برای استفاده کنندگان ارقام که در بخش های متذکره به معلومات مختصر ضرورت داشته باشند، می تواند ممد واقع گردد. در صورت ضرورت به تفصیل بیشتر، استفاده کنندگان، می توانند منابع ارقام را که در ستون اخیر جداول ذکر شده است، دریافت نمایند.

با آنکه ارقام مندرج این نشریه به سطح ملی تهیه و ارایه گردیده است ولی بعضی شاخص های که امکانات تجزیه آن به سطح شهری، دهاتی و کوچی و جود دارد به تفکیک ساحات مسکونی نیز ارایه گردیده است.

گزیده شاخص های احصائیوی وضعیت فقر و رفاه عامه

شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۱	نفوس					
۱,۱	نفوس کشور	تعداد مجموع افرادیکه در یک زمان معین در یک ساحه معین جغرافیائی زندگی میکنند.	۱۰۰%	۳۱'۵۷۵'۰۱۸ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۲	سهم نفوس شهری	فیصدی نفوس که در مناطق شهری زندگی می کنند.	۲۳,۷%	۷'۵۰۷'۹۵۳ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۳	سهم نفوس دهاتی	فیصدی نفوس که در مناطق دهاتی زندگی می کنند.	۷۱,۵%	۲۲'۵۶۷'۰۶۵ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۴	سهم نفوس کوچی	فیصدی نفوس کوچی از مجموع نفوس	۴,۸%	۱'۵۰۰۰۰۰ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۵	سهم نفوس زنان	فیصدی نفوس زنان به تناسب مجموع نفوس	۴۹%	۱۵'۴۹۳'۴۴۶ نفر	نشریه برآورد نفوس ۱۳۹۷	
۱,۶	نسبت جنس	نسبت نفوس ذکور بر نفوس اناث بوده و نشان دهنده تعداد مردان در مقابل صد زن می باشد.	۱۰۵%		سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱,۷	نسبت وابستگی اطفال	نسبت اطفال (۰ الی ۱۴ ساله) بر نفوس سن کار (۱۵ الی ۶۴)	۹۶,۰۹%		سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱,۸	نسبت وابستگی کهن سالان	نسبت افراد سن ۶۵ و بالاتر از آن بر نفوس فعال (۱۵ الی ۶۴)	۵%		سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۱,۹	نسبت وابستگی مجموعی	نسبت افراد سن ۰-۱۴ و ۶۵+ و بالاتر از آن بر نفوس سن کار (۱۵ الی ۶۴)	۱۰,۱%		سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	

	نشریه بر آورد نفوس ۱۳۹۷		۲,۱۴٪	عبارت از تغییر (افزایش یا کاهش) در اندازه نفوس در فاصله معین زمانی میباشد که معمولاً به فیصدی ارائه میشود	میزان رشد نفوس	۱,۱۰
	نشریه بر آورد نفوس ۱۳۹۶	۱. ۱۴'۱۲۴'۹۱۶ ۲. ۱۴'۸۳۵'۴۰۴ ۳. ۷۶۴'۰۰۳	۱. ۴۷,۵۳٪ ۲. ۴۹,۹۱٪ ۳. ۳۲,۵۷٪	فیصدی گروپ های سنی نفوس از مجموع نفوس	فیصدی نفوس به تفکیک گروپ های سنی وسیع (۱) ۰-۱۴ سال (۲) ۱۵-۶۴ سال (۳) ۶۵+	۱,۱۱
فقر و نابرابری						۲
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۲,۱	میزان فقر	فیصدی نفوس که مجموع مصارف موادغذایی و غیر غذایی شان پائین تر از خط فقر ملی قرار داشته باشد.	۵۴,۵٪	۱۵'۸۳۷'۳۱۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۲,۲	۱,۲,۱ میزان فقر به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	فیصدی نفوس تحت خط فقر از مجموع نفوس در (۱) شهرها (۲) دهات و (۳) نفوس کوچی	۱. ۴۱,۶٪ ۲. ۵۸,۶٪	۱. ۲'۸۷۷'۴۱۷ ۲. ۱۳'۰۳۳'۱۳۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	

۲,۳	شگاف فقر	فاصله وسطی بین سطوح مصارف فقرا و خط فقر بنام شگاف فقر یاد می گردد و شدت فقر را نشان می دهد.	۱۵٪	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵
۲,۴	سهم مصرف ۲۰ فیصد فقیرترین در مصرف مجموعی	مصارف مجموعی ۲۰ فیصد فقیرترین نفوس از مجموع مصارف تمام نفوس کشور	۷,۳٪	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵
۲,۵	ضریب جینی	نشاندهنده توزیع عاید/ مصرف می باشد، این شاخص در بین ۰ و یک تحول می کند. ۰ نشاندهنده توزیع عادلانه کامل و ۱ نشان دهنده توزیع غیر عادلانه مطلق می باشد	۰,۳۱	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵
۲,۶	نسبت خانوارهای فقیر به تفکیک اشتغال رئیس خانوار در سکتور (۱) سکتور زراعت (۲) سکتور صنعت (۳) سکتور خدمات	تعداد خانوارهای فقیر که رئیس خانوار در سکتور های مختلف مصروف کار اند، از مجموع نفوس تحت خط فقر	<p>۱. ۶۳%</p> <p>۲. ۵۸%</p> <p>۳. ۴۵%</p>	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵
۳	مصنویت غذایی			

۲۹/۱۱۲/۷۱۹ نفر- فیصدی باساس نفوس سروی ۱۷-۲۰۱۶ محاسبه شده است	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱۲'۹۸۴'۲۷۳	۴۴,۶٪	فیصدی نفوس که کمتر از ۲۱۰۰ کیلو کالری در روز اخذ مینماید	میزان عدم مصنویت غذایی	۳,۱
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۳'۸۹۹'۴۳۷	۱۳,۴٪	فیصدی نفوس که روزانه کمتر از ۱۵۰۰ کیلوکالری اخذ مینماید	میزان عدم مصنویت غذایی شدید	۳,۲
ملاحظات	منبع معلومات	ارقام مطلق	ارقام (%)	تعریف	تعریف شاخص	شماره
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۸'۷۶۳'۸۹۵	۳۰,۱٪	فیصدی نفوس که مصرف روزانه ایشان کمتر از ۵۰ گرم پروتین در روز میباشد	میزان کمبود پروتین	۳,۳
کار و اشتغال						۴
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱۵'۹۰۲'۱۰۸	۵۴,۶٪	فیصدی افراد سن ۱۴ و بالاتر از مجموع نفوس کشور	میزان نفوس در سن کار	۴,۱
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۴'۱۲۷'۵۲۸ ۲. ۱۱'۰۴۹'۲۹۴ ۳. ۷۲۴'۲۸۶	۱. ۲۶ % ۲. ۶۹,۴ % ۳. ۴,۶٪	فیصدی افراد سن ۱۴ و بالاتر از مجموع نفوس کشور	میزان نفوس در سن کار به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی	۴,۲

					(۳) کوچی	
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۸'۴۷۸'۴۳۴ ۲. ۶'۳۹۲'۶۵۵ ۳. ۲'۰۸۵'۷۷۹	۱. ۵۳,۹% ۲. ۸۰,۶% ۳. ۲۶,۸%	فیصدی نفوس که در سن کار قرار داشته، مصروف کار و بی کار اند.	میزان مشارکت نیروی کار به تفکیک جنسیت (۱) هر دو جنس (۲) مرد (۳) زن	۴,۳
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۱'۹۶۲'۹۷۴ ۲. ۵'۹۹۳'۱۱۷ ۳. ۵۲۲'۳۷۰	۱. ۴۸,۰% ۲. ۵۴,۹% ۳. ۷۲,۴%	فیصدی نفوس که در سن کار قرار داشته، مصروف کار و یا بیکار اند.	میزان مشارکت نیروی کار به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	۴,۴
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۴۱,۳۳%	فیصدی نفوس مصروف کار از نفوس سن کار	نسبت اشتغال بر نفوس	۴,۵

شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۴,۶	میزان بیکاری به تفکیک جنسیت: (۱) هر دو جنس (۲) مرد (۳) زن	فیصدی نیروی کار که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار کرده اند. (تعریف ملی)	۱. ۲۳,۹% ۲. ۱۸,۳% ۳. ۴۱,۰%	۱. ۲'۰۲۴'۸۰۰ ۲. ۱'۱۷۰'۱۰۰ ۳. ۸۵۴'۷۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۷	میزان بیکاری به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ملی	فیصدی نیروی کار که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار کرده اند. (تعریف ملی)	۱. ۲۶,۵% ۲. ۲۴,۰% ۳. ۱۲,۳% ۴. ۲۳,۹%	۱. ۵۲۰'۶۰۰ ۲. ۱'۴۳۹'۸۰۰ ۳. ۶۴'۳۰۰ ۴. ۲'۰۲۴'۸۰۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	

	<p>سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵</p>	<p>۱'۳۲۰'۹۲۸</p>	<p>۱. ۱۵,۶٪ ۲. ۲۰,۵٪</p>	<p>فیصدی افراد ۱۴ سال و بالاتر از آن که در یک هفته قبل از سروری مشغول کار بوده اند ولی طی هفته متذکره کمتر از ۴۰ ساعت کار کرده باشند، در حالیکه برای کار اضافی تمایل و فرصت داشته اند به اساس: (۱) نیروی کار فعال. (۲) اشتغال.</p>	<p>میزان کم کاری (کار نا کافی)</p>	<p>۴,۸</p>
	<p>سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۳</p>	<p>۲'۷۳۶'۲۰۰</p>	<p>۲۶,۵۰٪</p>	<p>سه کتگوری کار شاقه طفل از لحاظ سن تعریف شده است: ۱. هر کاریکه توسط اطفال ۵-۱۱ ساله انجام شود، بدون در نظر داشت ساعات یا شرایط کار، ۲) هر کاریکه توسط اطفال ۱۲-۱۴ سال حد اقل ۱۴ ساعت انجام می شود و یا اجرای کار های خطر ناک، ۳) کاریکه توسط اطفال بین سنین ۱۵-۱۷ ساله برای ۴۳ ساعت یا بیشتر انجام شود، یا کار های خطر ناک، کار شاقه طفل تلقی میگردد.</p>	<p>کار اطفال</p>	<p>۴,۹</p>

سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۸۴'۲۰۰۰	۳۰,۷%	فیصدی جوانان (۱۵-۲۴ سال) که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار داشته اند. (تعریف ملی)	میزان بیکاری جوانان	۴,۱۰
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۵۲۳'۷۰۹ ۲. ۳۹۶'۶۸۳ ۳. ۸۴۲'۰۰۰	۱. ۴۴ % ۲. ۴۶ % ۳. ۳۰,۷%	فیصدی جوانان (۱۵-۲۴ سال) که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار داشته اند. (تعریف ملی)	میزان بیکاری جوانان به تفکیک جنسیت (۱) مرد (۲) زن (۳) هر دو جنس	۴,۱۱
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۱۴۴'۲۳۲ ۲. ۳۶۶'۴۶۷ ۳. ۱۳'۰۱۰	۱. ۳۹,۱% ۲. ۲۹,۶% ۳. ۱۳,۳%	فیصدی جوانان (۱۵-۲۴ سال) که یک هفته قبل از سروی، در جستجو کار و یا بیکار بوده اند و یا طی هفته گذشته کمتر از هشت ساعت کار.	میزان بیکاری جوانان به تفکیک محل اقامت: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	۴,۱۲
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۵'۶۲۹'۲۵۶	۳۵,۸۵%	فیصدی نیروی کار که توانمندی خواندن، نوشتن و حل محاسبات ریاضی را داشته و ساده باشد.	نیروی کار با سواد	۴,۱۳
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۲'۸۱۴'۵۱۱	۴۴,۳%	فیصدی افراد شاغل که در فعالیت های مربوط به زراعت و مالداري مشغول به کار هستند.	سهم اشتغال در سکتور زراعت	۴,۱۴

سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۶۱۹'۸۸۷	۹,۸٪	فیصدي افراد شغال که در فعالیت مربوط به ساختمان مشغول به کار هستند.	سهم اشتغال در سکتور ساختمان	۴,۱۵
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۵۱۱'۴۵۴	۸,۱٪	فیصدي نیروی کار که در سکتور تولید مشغول کار هستند.	سهم اشتغال در سکتور تولید	۴,۱۶
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱۱'۹۷۷	۰,۲٪	فیصدي نیروی کار که در سکتور معدن مشغول کار هستند.	سهم اشتغال در سکتور معادن و استخراج	۴,۱۷
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱'۲۵۲'۹۸۷	۱۹,۷٪	فیصدي نیروی کار که در سکتور خدمات عامه، شخصی و اجتماعی مشغول کار اند.	سهم اشتغال در سکتور خدمات عامه، شخصی و اجتماعی	۴,۱۸
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۷۰۰'۵۳۰	۱۱٪	فیصدي نیروی کار که در سکتور تجارت عمده، پرچون، رستوران و هتل ها مشغول کار اند.	سهم اشتغال در سکتور های تجارت عمده، پرچون، رستوران و هتل ها	۴,۱۹
سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۳۶۸'۰۶۳	۵,۸٪	فیصدي نیروی کار که در سکتور ترانسپورت، ذخایر، ارتباطات و معلومات مشغول کار اند.	سهم اشتغال در سکتور های ترانسپورت، ذخایر، ارتباطات و معلومات	۴,۲۰

۴,۲۱	سهم اشتغال در سکتور های مالی، بیمه، رهنمایی معاملات و تجارت	فیصدی نیروی کار که در سکتور های مالی، بیمه، رهنمایی معاملات و تجارت مشغول کار اند.	۱%	۶۵'۵۸۳	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۲۲	سهم اشتغال در سکتور های برق، گاز و آب	فیصدی نیروی کار که در سکتور های برق، گاز و آب مشغول کار اند.	۰,۱%	۴'۹۳۵	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۲۳	کارگران روزمزد	کارگران که هر روز به طور انفرادی کار میکنند	۱۵,۷%	۱'۰۰۸'۱۴۸	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۲۴	کارگران با معاش، خصوصی	کارگران که بر اساس یک قرار داد در سکتور خصوصی مصروف کار اند	۷,۱%	۴۵۳'۸۵۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۲۵	کارگران با معاش، دولتی	کارگران که بر اساس یک قرار داد در سکتور دولتی مصروف کار اند.	۱۰,۱%	۶۴۹'۱۰۵	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۲۶	کارگران مستقل	کارگران که مالک کار خود می باشند.	۴۰,۱%	۲'۵۸۰'۱۰۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۲۷	کارفرما	کسانیکه کارگر استخدام می کنند.	۲,۶%	۱۶۹'۴۸۸	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۴,۲۸	کارگران فامیلی بدون مزد و معاش	کسانیکه بدون مزد کار می کنند.	۲۴,۵%	۱'۵۷۳'۵۳۹	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	
۵	معارف					
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات

۵,۱	میزان سطح سواد	فیصدی نفوس ۱۵ سال و بالاتر از آن که توانایی خواندن و نوشتن را داشته باشند.	۳۴,۸%	۵,۲۵۳'۹۵۰	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵
۵,۲	میزان حضور یابی خالص (دوره ابتدائیه)	فیصدی سنین ۶-۱۲ سال که واجدین صنوف ابتدائیه (صنوف ۱ الی ۶) اند و فعالانه در مکاتب حاضر اند. در این شاخص مشمولین و حاضرین مدارس اسلامی شامل نمی باشند.	۵۶,۱%	۲'۸۷۵'۶۲۷	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵
۵,۳	میزان حضور یابی خالص (دوره ثانوی)	فیصدی سنین ۱۶ الی ۱۸ سال که واجدین نهادهای تعلیمات ثانوی (صنوف ۷-۱۲) اند در صنوف خویش حاضر اند. در این شاخص مدارس اسلامی شامل نمی باشند.	۳۵,۷%	۱'۳۵۹'۵۵۲	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات ملاحظات
۵,۴	میزان حضور یابی خالص در تحصیلات عالی	فیصدی نفوس سنین ۱۹ الی ۲۴ که واجدین نهاد های تحصیلات عالی می باشند. در این شاخص مدارس اسلامی شامل نمی باشند.	۹.۷%	۲۳۸,۸۶۴	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵

	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	<p>۱. ۱۲۴'۰۸۶</p> <p>۲. ۱۱۴'۵۲۷</p> <p>۳. ۲۵۱</p> <p>۴. ۱۷۷'۸۰۷</p> <p>۵. ۶۱'۰۵۷</p>	<p>۱. ۱۸.۱%</p> <p>۲. ۶.۹%</p> <p>۳. ۰.۲%</p> <p>۴. ۱۴.۹%</p> <p>۵. ۴.۸%</p>	نسبت خالص حضور به حیث تعداد شاگردان بر گروپ تیوریکي سن مکتب برای یک سطح معین تعلیمی محاسبه شده و به فیصدی از مجموع نفوس همان گروپ سن بیان می شود. درین گزارش ۶-۱۲ برای ابتدائی، ۱۳ تا ۱۸ برای ثانوی و ۱۹ تا ۲۴ برای تحصیلات عالی مورد استفاده قرار گرفته است.	میزان حضور یابی خالص در تحصیلات عالی (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ذکور (۵) اناث	۵,۵
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۳'۷۱۴'۷۴۹	۷۲,۵%	فیصدی شاگردان که در دوره ابتدائیه حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ۶ الی ۱۲	میزان حضور یابی ناخالص در تعلیمات ابتدائی	۵,۶
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	<p>۱. ۱'۱۱۳'۶۱۰</p> <p>۲. ۳'۵۷۷'۰۲۱</p> <p>۳. ۲۴۱'۱۱۱</p> <p>۴. ۳'۳۰۳'۳۲۸</p> <p>۵,۱'۴۱۳'۴۱۴</p>	<p>۱. ۹۵.۵%</p> <p>۲. ۶۹.۹%</p> <p>۳. ۸.۹%</p> <p>۴. ۸۴.۴%</p> <p>۵. ۵۸.۹%</p>	فیصدی شاگردان که در دوره ابتدائیه حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ۶ الی ۱۲، به تفکیک: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ذکور (۵) اناث	میزان حضور یابی ناخالص در تعلیمات ابتدائی (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ذکور (۵) اناث	۵,۷
	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱'۸۲۴'۲۲۷	۴۸.۰%	فیصدی شاگردان که در دوره تعلیمات ثانوی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ۱۳ الی ۱۸	میزان حضور یابی ناخالص در تعلیمات ثانوی	۵,۸

<p>سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵</p>	<p>۱. ۷۰۹'۳۷۹ ۲. ۱'۱۱۰'۵۵۲ ۳. ۴'۲۹۶ ۴. ۱'۲۲۹'۲۸۶ ۵. ۵۹۴'۹۴۱</p>	<p>۱. ۶۹,۲٪ ۲. ۴۲,۵٪ ۳. ۲,۶٪ ۴. ۶۳,۰٪ ۵. ۵. ۳۲,۲٪</p>	<p>فیصدی شاگردان که در دوره تعلیمات ثانوی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ۱۳ الی ۱۸ به تفکیک (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ذکور (۵) اناث</p>	<p>میزان حضور یابی ناخالص در تعلیمات ثانوی (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ذکور (۵) اناث</p>	<p>۵,۹</p>
<p>سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵</p>	<p>۳۴۷'۱۴۱</p>	<p>۱۴,۱٪</p>	<p>فیصدی شاگردان که در دوره تحصیلات عالی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ۱۹ الی ۲۴</p>	<p>میزان حضور یابی ناخالص در تحصیلات عالی</p>	<p>۵,۱۰</p>
<p>سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵</p>	<p>۱. ۱۸۷'۰۵۷ ۲. ۱۵۷'۸۳۳ ۳. ۲۵۱ ۴. ۲۴۵'۱۷۱ ۵,۱۰۱'۹۷۰</p>	<p>۱. ۲۷,۳٪ ۲. ۹,۶٪ ۳. ۰,۲٪ ۴. ۲۰,۶٪ ۵. ۵,۰٪</p>	<p>فیصدی شاگردان که در دوره تحصیلات عالی حضور دارند، از مجموع افراد بین سنین ۱۹ الی ۲۴ به تفکیک (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ذکور (۵) اناث</p>	<p>میزان حضور یابی ناخالص در تحصیلات عالی (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی (۴) ذکور (۵) اناث</p>	<p>۵,۱۱</p>
<p>سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵</p>	<p>۱'۶۵۷'۳۴۶</p>	<p>۲۹,۳٪</p>	<p>فیصدی زنان ۱۴ سال و بالاتر از آن که توانایی خواندن و نوشتن را داشته باشند.</p>	<p>میزان سواد زنان (سنین ۱۴ و بالاتر از آن)</p>	<p>۵,۱۲</p>

				نسبت تساوی جنسیت در دوره: (۱) ابتدائیه (۲) متوسطه (۳) لیسه	تناسب میزان حضور خالص دختران به میزان حضور یایی خالص پسران در دوره های ابتدائیه، متوسطه و لیسه.	۱۰,۷۱٪ ۲۰,۰۵۱٪ ۳۰,۳۹٪			۵,۱۳	
صحت										
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات				
۶,۱	دسترسی به مراقبت های صحتی قبل از تولد	فیصدی خانم های ۱۴-۹ سال که عروسی کرده اند و در دوران حامله گی حد اقل یک بار تحت معاینه یکی از کارمندان صحتی (داکتر، قابله، نرس و یا هم کارمند صحتی جامعه) قرار گرفته باشند	۵۹٪	۲'۵۶۰'۷۱۸	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	ارقام تام به اساس محاسبات از برآورد نفوس کشور ۱۳۹۶ و صفحه ۹۶ سروری صحت و دیموگرافی ۱۳۹۶ بدست آمده است.				
۶,۲	ولادت های انجام شده با حضور اشخاص ماهر	فیصدی خانم های ۱۴-۹ سال که عروسی کرده اند و ولادت آخرین طفل شان تحت نظر	۵۱٪	۲'۲۳۱'۵۰۲	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	ارقام تام به اساس محاسبات از برآورد نفوس کشور ۱۳۹۶				

				شخص ماهر صحتی (داکتر، قابله، نرس و یا هم کارمند صحتی جامعه) صورت گرفته باشد.	صحتی	
	سروری صحت و دموگرافی ۱۳۹۶		۱۲۹۱	تعداد مرگ و میر مادران در دوران حاملگی در هر ۱۰۰ هزار ولادت زنده در سال	میزان مرگ و میر مادران	۶,۳
ریفرنس: صفحه از ۱۶۱ سروری صحت و دیموگرافی ۱۳۹۶	سروری صحت و دموگرافی ۱۳۹۶		۵۵	تعداد مرگ و میر اطفال زیر سن ۵ سال در افغانستان در سال (وفیات در هر یک هزار تولد زنده)	میزان مرگ و میر اطفال	۶,۴
ریفرنس: صفحه از ۱۶۱ سروری صحت و دیموگرافی ۱۳۹۶	سروری صحت و دیموگرافی در افغانستان ۱۳۹۴	۱۹۸'۵۲۷	۱۲,۱٪	رقم حاملگی (ولادت) خانم ها بین سنین ۱۵ الی ۱۹ سالگی.	۳,۷,۲. میزان حامله گی سنین نوجوانی (بین ۱۵ الی ۱۹)	۶,۵
مسکن و دسترسی به خدمات اساسی						۸
ملاحظات	منبع معلومات	ارقام مطلق	ارقام (%)	تعریف	تعریف شاخص	شماره
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۹'۲۴۶'۸۶۵ ۲. ۵'۷۲۶'۱۷۷ ۳. ۳'۶۲۱'۸۵۸ ۴. ۱۸'۵۹۴'۹۰۰	۱. ۹۱.۴٪ ۲. ۵۶.۶٪ ۳. ۳۵.۸٪ ۴. ۶۳,۹٪	عبارت از فیصدی نفوس که به منابع آب آشامیدنی سالم دسترسی داشته باشد.	میزان دسترسی به آب آشامیدنی سالم، به تفکیک مناطق مسکونی (۱) شهری (۲) دهاتی	۸,۱

					(۳) کوچی (۴) ملی	
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱۵'۴۲۳'۰۰۰	۵۲٪	فیصدی مردمی که از سهولت های سیستم فاضلاب صحی استفاده میکنند.	میزان استفاده از سیستم فاضلاب بهبود یافته	۸,۲
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۲۸'۴۳۰'۷۰۰	۹۷,۷٪	فیصدی خانوار ها که دسترسی به انرژی برق از منابع مختلف دارند.	میزان دسترسی به برق	۸,۳
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۲۱'۰۸۶'۴۰۰	۷۲,۴٪	تعداد افرادی که در محلات پرجمعیت و کثیف زیست دارند در هر صد نفر.	فیصدی نفوس شهری که در محلات پر جمعیت و کثیف زندگی می کنند.	۸,۴

	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۱۸'۵۹۴'۹۰۰ ۲. ۹'۲۴۶'۸۶۵ ۳. ۵'۷۲۶'۱۷۷ ۴. ۳'۶۲۱'۸۵۸	۱. ۶۳,۹٪ ۲. ۹۱,۴٪ ۳. ۵۶,۶٪ ۴. ۳۵,۸٪	تعداد افرادی که بمنابع آب آشامیدنی بهبود یافته دسترسی دارند در هر صد نفر.	فیصدی نفوس که از منابع آب آشامیدنی بهبود یافته استفاده می کنند (۱) ملی (۲) شهری (۳) دهاتی (۴) کوچی	۸,۵
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۲۸'۴۲۲'۷۵۷	۹۷,۷٪	تعداد افرادی که دسترسی به برق دارند در هر صد نفر.	فیصدی نفوس با دسترسی به هرگونه منبع برق	۸,۶
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱۲'۷۰۹'۶۶۷	۴۳,۹٪	مسکن یا خانه که بیشتر از سه نفر در یک اتاق آن زندگی می کنند.	فیصدی خانوار های که در مسکن های پر ازدحام زندگی می کنند.	۸,۷
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۱. ۲'۹۳۹'۶۸۳ ۲. ۸'۵۸۵'۸۵۴ ۳. ۱'۲۱۰'۹۳۰	۱. ۴۲,۷٪ ۲. ۴۱,۵٪ ۳. ۸۳,۳٪	مسکن یا خانه که بیشتر از سه نفر در یک اتاق آن زندگی می کنند	فیصدی خانوار های که در مسکن های پر ازدحام زندگی می کنند: (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی	۸,۸

	<p>سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵</p>	<p>۱. ۲۱'۷۵۲'۳۰۹ ۲. ۲۷'۲۲۳'۷۰۷</p>	<p>۱. ۷۴,۸% ۲. ۹۳,۸%</p>	<p>تعداد افرادی که از مواد سوخت جامد مثل ذخال سنگ استفاده میکنند در هر صد نفر.</p>	<p>فیصدی نفوس که از سوخت جامد استفاده می کنند ، برای : (۱) پخت و پز (۲) گرم کردن</p>	<p>۸,۹</p>
	<p>سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵</p>	<p>۱,۱'۴۷۴'۴۶۹ ۲. ۱۸'۸۳۹'۲۵۱ ۳. ۱'۴۳۸'۵۸۹</p>	<p>۱. ۲۱,۳% ۲. ۹۱% ۳. ۹۸,۹%</p>	<p>تعداد افرادی که از مواد سوخت جامد مثل ذخال سنگ استفاده میکنند در هر صد نفر.</p>	<p>فیصدی نفوس که از سوخت جامد استفاده می کنند، برای پخت و پز به تفکیک : (۱) شهری (۲) دهاتی (۳) کوچی</p>	<p>۸,۱۰</p>
		<p>۱. ۵'۹۹۲'۷۶۲ ۲. ۲۰'۰۵۱'۹۲۸ ۳,۱'۱۸۹'۰۱۷</p>	<p>۱. ۸۷,۳% ۲. ۹۶,۸% ۳,۸۱,۷%</p>	<p>تعداد افرادی که از مواد سوخت جامد مثل ذخال سنگ استفاده میکنند در هر صد نفر.</p>	<p>فیصدی نفوس که از سوخت جامد استفاده می کنند، برای گرم کردن به تفکیک : (۱) شهری</p>	<p>۸,۱۱</p>

مصنویت اجتماعی						۹
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۹,۱	فیصدی افراد بدون مزد در خانوار از مجموع اشتغال به تفکیک جنسیت: (۱) هر دو جنس (۲) مرد (۳) زن	فیصدی کارکنان که در کارهای خانه، زراعت، مالداري و ديگر کارهای داخل خانه مصروف هستند و از بابت کار که انجام میدهند هیچ نوع مژدی دریافت نمیکنند بر مجموع تمام اشتغال				
۹,۲	تعداد افراد آسیب پذیر که تحت پوشش مصنویت اجتماعی قرار گرفته اند به تفکیک ذیل: (۱) افراد دارای معلولیت			۱. ۱۱۰'۰۳۷ ۲. ۱۵۵'۰۰۰ ۳. ۱۲۰'۰۰۰	وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین ۲۰۱۶	

					(۲) خانواده های شهدا (۳) متقاعدین	
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۵۶۹'۳۲۴	۳,۹۹%	تعداد زنان بیوه "آنچه از کسانیکه دوباره ازدواج نکرده اند"	نسبت زنان بیوه از مجموع زنان	۹,۳
	سروری دیموگرافی و صحت در افغانستان ۱۳۹۴	۱۰۵'۱۷۵		تعداد اطفال (سنین پائینتر از ۱۸) که پدر یا مادر نداشته باشد.	تعداد ایتمام	۹,۴
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۴,۲%	تعداد زنان که دارای سن ۲۰ الی ۲۴ سال هستند و در سنین قبل ۱۵ سالگی ازدواج کرده اند	فیصدی زنان که دارای سن ۲۰ الی ۲۴ سال هستند و در سن قبل ۱۵ سالگی ازدواج کرده اند	۹,۵
	سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵	۴۵'۰۷۶	۱,۱۹%	خانوار های که توسط زنان سرپرستی بر مجموع خانوارها	فیصدی خانوار های که توسط زنان سرپرستی می شوند	۹,۶

زراعت و مالداري						۱۰
ملاحظات	منبع معلومات	ارقام مطلق	ارقام (%)	تعريف	تعريف شاخص	شماره
	سروي وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۳۷,۹%		فیصدي خانوار های که دارای زمین های آبی هستند	۱۰,۱
	سروي وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۱۹,۴%		فیصدي خانوار های که دارای زمین های للمی هستند	۱۰,۲
	سروي وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۱۳,۱%		فیصدي خانوار های که دارای باغ و باغچه هستند	۱۰,۳
ملاحظات	منبع معلومات	ارقام مطلق	ارقام (%)	تعريف	تعريف شاخص	شماره
	سروي وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۴,۹ جریب		اوسط سايز زمین های آبی که در مالکیت قرار دارند (به جریب)	۱۰,۴
	سروي وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۱۲,۱ جریب		اوسط سايز زمین های للمی که در مالکیت قرار دارند (به جریب)	۱۰,۵

	سروی وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵		۱,۹ جریب		اوسط سائز باغ ها و باغچه های که در مالکیت قرار دارند(به جریب)	۱۰,۶
سکتور حقیقی						۱۱
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۱۱,۱	تولید نا خالص داخلی به شمول کوکنار	مجموع ارزش پولی اجناس و خدمات تولید شده یک کشور در یک دوره معین حسابی		۱'۴۶۳'۷۶۴ میلیون افغانی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷- ۲۰۱۸	
۱۱,۲	میزان رشد اقتصادی	تغییر در تولید نا خالص داخلی یک کشور در یک سال نظر به سال قبل	۷,۲%		سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷- ۲۰۱۸	
۱۱,۳	تولید نا خالص داخلی سرانه	تولید نا خالص داخلی تقسیم بر نفوس کشور		۷۱۸ دالر	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷- ۲۰۱۸	
۱۱,۴	شاخص قییم مستهلک	بین کننده تغییرات در سطح عمومی قیمت های اجناس و خدمات خریداری شده توسط مستهلکین بوده	۱۱۱,۷%		سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷- ۲۰۱۸	سال اساس ۱۳۹۴
۱۱,۵	میزان تورم	تغییر در شاخص قییم مستهلکین نظر به سال	۴,۴%		سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷- ۲۰۱۸	

				قبل		
	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۳۴۶'۲۶۹ میلیون افغانی	۲۳,۷%	سهم سکتور زراعت از مجموع تولید ناخالص داخلی	سهم سکتور زراعت در تولید ناخالص داخلی	۱۱,۶
	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۳۰۷'۵۲۹ میلیون افغانی	۲۱,۰%	سهم سکتور صنعت از مجموع تولید ناخالص داخلی	سهم سکتور صنعت از مجموع تولید ناخالص داخلی	۱۱,۷
	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۷۴۳'۱۳۷ میلیون افغانی	۵۰,۷%	سهم سکتور خدمات از مجموع تولید ناخالص داخلی	سهم خدمات در تولید ناخالص داخلی	۱۱,۸
	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۶۶'۸۳۰ میلیون افغانی	۴,۶%	سهم مالیات بر واردات از مجموع تولید ناخالص داخلی	سهم مالیات بر واردات در تولید ناخالص داخلی	۱۱,۹
سکتور مالی						۱۲
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۱۲,۱	عواید داخلی	عبارت از مجموع عواید مالیاتی و غیر مالیاتی می باشد.		۵۱۷'۱۵۱ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹۶	

۱۲,۲	عواید مالیاتی	عواید که دولت آنرا از انواع مختلف مالیات ها بدست می آورد.	۱۰۵'۰۱۵ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹۶
۱۲,۳	عواید غیر مالیاتی	عواید که دولت آن را از فعالیت های اقتصادی و سایر منابع دست داشته خود به دست می آورد.	۴۷'۵۰۲ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹۶
۱۲,۴	مجموع بودجه سال مالی	تخمین رسمی عایدات و مصارف برای یک مدت معین آینده معمولاً یک سال	۴۱۷'۱۸۰,۴ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹۶
۱۲,۵	مجموع مصارف در سال مالی	مصارف دولت شامل تمام مصارف ، سرمایه گذاری و پرداخت های دولت در یک سال از مجموع بودجه همان سال	۳۵۶'۴۵۳,۴ میلیون افغانی	سند بودجه ملی ۱۳۹۶
۱۲,۶	بودجه عادی	قسمت از بودجه است که برای تمویل مصارف عادی پرداخت می شود(معاشات کارمندان، خریداری	۵۹۱,۹۲۵۳ میلیون افغانی	گزارش اجراءات بودجه ملی سال ۱۳۹۶

				اجناس و خدمات، ربح قروض، وجوه احتیاطی (وسایر)		
گزارش اجراءات بودجه ملی سال ۱۳۹۶			۹۴,۷%	فیصدی بودجه مصرف شده از مجموع بودجه عادی	میزان مصرف بودجه عادی	۱۲,۷
گزارش اجراءات بودجه ملی سال ۱۳۹۶	۲'۸۶۱,۵۱۰ میلیون افغانی			قسمتی از بودجه است که برای تمویل مصارف پروژه ها و پلان های انکشافی در نظر گرفته می شود (معاشات کارمندان ، خریداری اجناس و خدمات، ربح قروض، وجوه احتیاطی و سایر)	بودجه انکشافی	۱۲,۸
گزارش اجراءات بودجه ملی سال ۱۳۹۶			۶۸,۹%	فیصدی بودجه مصرف شده از مجموعه بودجه انکشافی	میزان مصرف بودجه انکشافی،	۱۲,۹
سند بودجه ملی ۱۳۹۶			۶۰,۹%	فیصدی کمک ها از مجموع بودجه ملی	سهم کمک ها در بودجه ملی	۱۲,۱۰
وزارت مالیه				فیصدی کمک ها از بودجه انکشافی	سهم کمک ها در بودجه انکشافی	۱۲,۱۱

	سند بودجه ملی ۱۳۹۶	۵۳۷,۲۷,۷		بودجه اختیاری بودجه است که از عواید داخلی تمویل می گردد.	بودجه اختیاری	۱۲,۱۲
	وزارت مالیه			وجه که از طرف کشور های کمک کننده در اختیاری حکومت افغانستان گذاشته می شود. از مجموع بودجه اختیاری	فیصدی کمک ها در بودجه اختیاری	۱۲,۱۳
	سند بودجه سال ۱۳۹۶	۲۹۳۸'۶۷. میلیون افغانی		بودجه که از جانب جامعه جهانی بحیث کمک به حکومت افغانستان داده می شود و دولت افغانستان کنترل مستقیم بالای منابع تمویلی و استقامت های مصرفی آن ندارد.	بودجه غیر اختیاری	۱۲,۱۴
	سند بودجه سال ۱۳۹۶	۳۱۵۴ میلیون افغانی			قروض	۱۲,۱۵
	سند بودجه ملی ۱۳۹۶	۱. ۶۸۱,۷ میلیون افغانی ۲. ۶۹,۴ میلیون افغانی		۱. بانک انکشاف اسلامی ۲. بانک انکشاف آسیایی و	مبلغ با اسم کشور قر ض دهنده	۱۲,۱۶

		۳. ۷۳۷,۰ میلیون افغانی		بانک جهانی عربستان سعودی سایر		
		۴. ۱۱۶۶,۶ میلیون افغانی		۴. ۵.		
سکتور خارجی						۱۳
شماره	تعریف شاخص	تعریف	ارقام (%)	ارقام مطلق	منبع معلومات	ملاحظات
۱۳,۱	بیانسی تادیات	بیانسی تادیات عبارت از مجموع پرداخت ها و دریافت های یک کشور با کشورهای جهان که در دو قسمت بیانسی تجاری و مالی (حساب سرمایه و حساب جاریه) می باشد.			د افغانستان بانک	
۱۳,۲	بیانسی مالی	وضعیت مالی کشور در دو حساب سرمایه و حساب جاری			د افغانستان بانک	
۱۳,۳	بیانسی تجارت	نشان دهنده تفاوت میان ارزش صادرات و واردات یک کشور با کشورهای خارجی در	- ۸۹%	- ۶'۹۶۱ میلیون دالر	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	

				طی یک دوره معین		
	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۸۳۱'۹۲۶'۷۷۶	۱۰٪	ارزش مجموعی کالاها از قلمرو گمرکی یک کشور خارج می گردد (به دالر آمریکایی)	مجموع صادرات	۱۳,۴
	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۷'۷۹۲'۶۰۰'۰۸۹	۹۰٪	ارزش مجموع کالاها که به قلمرو گمرکی یک کشور داخل می گردد (به دالر آمریکایی)	مجموع واردات	۱۳,۵
ارزش به دالر آمریکایی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۱,۲۹۸'۸۸۰'۵۶۹ ۲,۱۲۳'۲۵۷'۸۳۷ ۳,۱۰۹'۷۲۳'۶۵۶ ۴,۲۳'۷۵۴'۴۴۶ ۵,۱۱'۷۰۶'۷۵۷	۱. ۳۶٪ ۲,۱۵٪ ۳,۱۳٪ ۴,۳٪ ۵,۱٪	۱. میوه جات خشک ۲. میوه جات تازه ۳. نباتات طی ۴. قالین ۵. پست باب	۵ قلم عمده صادرات	۱۳,۶
ارزش به دالر آمریکایی	سالنامه احصائیوی ۲۰۱۷-۲۰۱۸	۱. ۹۰۸'۳۱۸'۶۹ ۲,۲۷۴'۴۶۵'۶۶۹ ۳,۲۸۴'۲۲۹'۰۶	۱. ۱۲٪ ۲,۴٪ ۳,۴٪	۱. گندم و آرد گندم ۲. ماشین	۵ قلم عمده واردات	۱۳,۷

		<p>٤,١٧٧'٥١٥'٣٨٣</p> <p>٥,٩٧'١٨٦'٣٤٦</p>	<p>٤,٢%</p> <p>٥,١%</p>	<p>آلات</p> <p>٣. برق</p> <p>٤. سایر</p> <p>وسایل برقی</p> <p>٥. مواد</p> <p>تعمیرات</p>		
ارزش به دالر آمریکایی	سالنامه احصائیوی ٢٠١٧-٢٠١٨	<p>١. ٣٥٧٢٠'١٢٩</p> <p>٢. ٣٥٦'١٣٩'٥٢٨</p> <p>٣. ٢٢'٠٠٦'٦٨٣</p> <p>٤. ١٨'١١٢'٧٥٩</p> <p>٥. ١٤'٥٦٣'٢٢٤</p>	<p>١. ٤٣%</p> <p>٢. ٤٣%</p> <p>٣. ٣%</p> <p>٤. ٢%</p> <p>٥. ٢%</p>	<p>١. پاکستان</p> <p>٢. هندوستان</p> <p>٣. ترکیه</p> <p>٤. ایران</p> <p>٥. عراق</p>	٥ کشور شریک صادراتی افغانستان	١٣,٨
ارزش به دالر آمریکایی	سالنامه احصائیوی ٢٠١٧-٢٠١٨	<p>١. ١'٢٩٣'٢٢٤'٧١٥</p> <p>٢. ١'٢١٣'٥٦٣'٨٠٩</p> <p>٣. ١'١٧٩'٢٩٧'٨٧٤</p> <p>٤. ٨٦٦'٧٧٠'٠١٤</p> <p>٥. ٥٦٠'٥٢٨'٣٠٢</p>	<p>١. ١٧</p> <p>٢. ١٦%</p> <p>٣. ١٥%</p> <p>٤. ١١%</p> <p>٥. ٧%</p>	<p>١. پاکستان</p> <p>٢. ایران</p> <p>٣. چین</p> <p>٤. قزاقستان</p> <p>٥. ازبکستان</p>	٥ کشور شریک وارداتی افغانستان	١٣,٩

فصل هشتم

معرفی مختصر اهداف انکشاف پایدار SDGs

اهداف انکشاف پایدار (SDGs)، یک اجندای ۱۵ ساله سازمان ملل متحد (۲۰۱۵-۲۰۳۰) در عرصه انکشاف اقتصادی، اجتماعی، محیط زیستی و امنیتی برای تمام کشورهای جهان میباشد که افغانستان در کنار همه ملل جهان، متعهد به تطبیق آن گردیده است.

اهداف انکشافی پایدار (SDGs)، با ازدیاد اهداف، تارگیت ها و شاخص ها، در حقیقت، امتداد اهداف انکشافی هزاره (MDGs) میباشد. اهداف انکشافی هزاره (MDGs) همانند اهداف انکشافی پایدار یک اجندای ۱۵ ساله (۲۰۱۵-۲۰۰۰) سازمان ملل متحد برای کشورهای در حال انکشاف بود که افغانستان بخاطر معضلات وقت، نتوانست در سال ۲۰۰۰ میلادی متعهد به تطبیق آن گردد، اما در سال ۲۰۰۵ میلادی، در کنار دیگر کشورهای جهان متعهد به تطبیق آن گردید. اهداف انکشافی هزاره (MDGs) دارای (۹) هدف، (۱۸) تارگیت و (۴۸) شاخص انکشافی بود.

با ختم معیاد زمانی اهداف انکشافی هزاره در اواخر سال ۲۰۱۵، اهداف انکشافی پایدار (SDGs) در ماه سپتمبر، سال ۲۰۱۵ میلادی در شهر نیویارک، مقر سازمان ملل متحد برای ۱۵ سال (۲۰۱۵-۲۰۳۰) آینده تصویب گردید که همه کشورهای عضو سازمان ملل متحد مکلف و متعهد به تطبیق آن گردیدند (بجز کشور جاپان و انگلستان). اهداف انکشافی پایدار (SDGs)، بمنظور توسعه اقتصادی و اجتماعی جوامع بشری طرح و دیزاین گردیده اند که دارای (۱۷) هدف، (۱۶۹) تارگیت و (۲۱۷) شاخص انکشافی میباشد.

دیدگاه اهداف انکشاف پایدار SDGs

تمرکز اهداف انکشاف پایدار

- محو فقر شدید از جهان بشریت،
- مبارزه متداوم در مقابل نابرابری و بی عدالتی،
- تامین صلح و ثبات پایدار،
- حفاظت از محیط زیست،
- تقویت همکاریهای اقتصادی و اجتماعی میان ملل جهان،

فشرده هفده هدف به گونه سمبولیک

اهداف انکشاف پایدار برای افغانستان A-SDGs

جمهوری اسلامی افغانستان منحيث عضو سازمان ملل متحد، متعهد به تطبيق اهداف انکشاف پایدار بوده و بتاسی از مصوبه شماره (۱۶)، فقره (۴) مورخ (۱۳۹۴/۰۷/۲۰) شورای عالی وزیران، وزارت اقتصاد موظف گردیده تا از روند کاری، هماهنگی و تطبيق موثر اهداف انکشافی پایدار (SDGs) نظارت و ارزیابی نموده و گزارشات منظم چگونگی تطبيق آن را بصورت سالانه ترتیب و به شورای عالی وزراء و از طریق مراجع دیپلماتیک به مجمع سازمان ملل متحد ارائه نماید.

اهمیت اهداف انکشاف پایدار برای افغانستان A-SDGs

- افغانستان منحيث یک کشور مستقل و باورمند به ثبات و توسعه در کنار ملل جهان متعهد به تطبيق اهداف انکشافی پایدار میباشد.

- اهداف انكشافی پایدار با دقت کامل طرح و ترتیب گردیده است، بناً، تمام اولویت های انكشافی افغانستان در آن انعکاس یافته اند.
- اهداف متذکره میتوانند یک منبع و اساس استراتژیک برای انكشاف اولویت های اقتصادی و اجتماعی در کشور باشند.
- با تطبیق اهداف انكشافی پایدار، حمایت مالی و تخنیکي جامعه جهانی با افغانستان بیشتر خواهد گردید.
- تطبیق اهداف انكشافی پایدار، منتج به صلح و ثبات دائمی در کشور خواهد گردید.
- تطبیق اهداف انكشافی پایدار باعث رشد و انكشاف سریع در کشور خواهد گردید.

مراحل تطبیق اهداف انكشاف پایدار برای افغانستان A-SDGs

تارگیت ها و شاخص های اهداف انکشاف پایدار افغانستان

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
هدف اول: محو فقر با تمام اشکال آن در همه جا		
وزارت اقتصاد	<p>۱,۲,۱ نسبت نفوس تحت خط فقر، بر اساس تعریف ملی فقر.</p> <p>۱. مجموع هر دو جنس</p> <p>الف. ذکور</p> <p>ب. اناث</p> <p>ج. شهری</p> <p>د. دهاتی</p> <p>ه. کوچی</p>	<p>۱,۲ الی سال ۲۰۳۰، کاهش حد اقل نیمی از نسبت مردان، زنان و کودکان فقیر (در تمامی ابعاد فقر) متعلق به تمام گروه های سنی، مطابق با تعریف ملی فقر.</p>
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	<p>۱,۳,۱ فیصدی نفوس که تحت پوشش سیستم های مصئونیت اجتماعی قرار گرفته اند به تفکیک:</p> <p>۱. اشخاص دارای معلولیت</p> <p>۲. خانواده های شهدا</p> <p>۳. متقاعدین</p> <p>۴. خانواده های آسیب پذیر، دارای اطفال زیر سن ۱۰ سال</p>	<p>۱,۳ الی سال ۲۰۳۰، تطبیق سیستم های مصئونیت اجتماعی مناسب در سطح ملی، اجرای همگانی آن در تمام طبقات و تحت پوشش قراردادن تعداد قابل ملاحظه افراد فقیر و آسیب پذیر.</p>
اداره ملی آمادگی مبارزه باحوادث	<p>۱,۵,۱ فیصدی افراد معروض به خطر در مقابل وقایع اقلیمی و سایر حوادث.</p>	<p>۱,۵ الی سال ۲۰۳۰، ایجاد توانایی و تاب آوری (resilience) در فقرا و افراد آسیب پذیر؛ و کاهش تاثیر پذیری (exposure) و آسیب پذیری آنها در برابر وقایع شدید اقلیمی، اقتصادی، اجتماعی، محیط زیستی و سایر حوادث.</p>
اداره ملی آمادگی مبارزه باحوادث	<p>۱,۵,۲ میزان تاثیرگذاری مستقیم حوادث غیر مترقبه اقتصادی در ارتباط به تولید ناخالص داخلی.</p>	
وزارت مالیه	<p>۱.الف.۱ نسبت منابع اختصاص داده شده دولت برای برنامه های فقرزدایی.</p>	<p>۱.الف. حصول اطمینان از بسیج قابل ملاحظه منابع از مراجع مختلف</p>
وزارت مالیه	<p>۱.الف.۲ نسبت مصرف دولت در خدمات ضروری (تعلیم و تربیه، صحت و</p>	<p>بشمول همکاری های انکشافی، جهت فراهم سازی ابزار کافی و مطمئن،</p>

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
	مصنویت اجتماعی).	بمنظور تطبیق برنامه ها و پالیسی ها برای محو فقر در تمامی ابعاد آن.
هدف دوم: محو گرسنگی؛ دستیابی به امنیت غذایی و بهبود تغذیه؛ و ترویج زراعت پایدار		
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۲,۱,۱ - فیصدي افراد غير مصئون از لحاظ مصنویت غذایی.	۲,۱ الی سال ۲۰۳۰، محو گرسنگی و حصول اطمینان از دسترسی همه مردم، به ویژه فقرا، مردم آسیب پذیر و اطفال، به مواد غذایی مطمئن، مغذی و کافی در جریان سال.
وزارت صحت عامه	۲,۲,۱ - شیوع سوء تغذی مزمن (قدکوتاهی) در اطفال کمتر از پنج سال (نسبت قد برسن) کمتر از (منفی ۲) انحراف معیاری از میانگین معیار رشد اطفال (WHO)	۲,۲ - الی سال ۲۰۳۰ کاهش تمام انواع سوء تغذی، همچنان دستیابی به اهداف موفقه بین المللی در مورد عدم رشد ولاغری در اطفال زیر سن پنج سال
وزارت صحت عامه	۲,۲,۲ - شیوع سوء تغذی حاد در اطفال کمتر از پنج سال (نسبت قد برسن) کمتر از (منفی ۲) انحراف معیاری از میانگین معیار رشد اطفال (WHO) - به تفکیک کم وزن	
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۲,۳,۱ اوسط حاصل طبقه دهقان درحاصل گندم و برنج (متریک تن/هکتار) الف. گندم آبی ب. گندم للمی ج. برنج	۲,۳ الی سال ۲۰۳۰، مضاعف ساختن مولدیت زراعتی و درآمد تولید کننده گان کوچک غذایی، به ویژه خانم ها، مردم بومی، دهاقین فامیلی، چوپان ها و ماهیگیران؛ از طریق تامین مساوات در دسترسی به زمین و سایر منابع تولیدی، مهارت ها، خدمات مالی، بازارها، و فرصت برای ارزش افزوده و کارهای بیرون از مزرعه.
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۲,۳,۲ حد اوسط درآمد تولید کننده گان کوچک مواد غذایی.	
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۲,۴,۱ نسبت ساحات زراعتی که تحت زراعت مولد و پایدار قرار دارند.	۲,۴ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از موجودیت سیستم های تولید مواد غذایی پایدار و تطبیق شیوه های زراعتی (Agriculture Practices) پایدار (Resilient) که باعث افزایش سطح مولدیت و تولیدات گردیده و ایکوسیستم را محافظت می نماید، و همچنان، ظرفیت سازگاری با تغییر اقلیم، شرایط آب و هوای نا مناسب، خشکسالی، سیلاب و سایر مصیبت ها را بالا برده و به

واحد رهبر	شاخص	تاریت
		تدریج کیفیت زمین و خاک را بهبود می بخشد.
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۲,۵,۱ تعداد نباتات مزروعي و حیوانات که راجستر و تحت حفاظت قرار گرفته اند. به تفکیک: الف. میوه جات ب. نباتات ج. حیوانات	۲,۵ الی سال ۲۰۲۵، حفظ تنوع جنیٲیکی تخم ها/دانه ها، نباتات زراعتی، حیوانات اهلی / خانگی و انواع حیوانات وحشی، از طریق مدیریت درست و ایجاد ذخایر دانه ها و نباتات در سطح ملی. حصول اطمینان از دسترسی و تقسیم عادلانه از مفاد حاصله از استفاده منابع جنیٲیکی و روش های سنتی که در سطح بین المللی به توافق رسیده است.
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۲.الف.۱ شاخص زراعت محوری مصارف عامه	۲.الف افزایش سرمایه گذاری در زیربنای روستایی، تحقیقات زراعتی، خدمات توسعه وی، انکشاف فن آوری، ذخایر جنیٲیکی نباتات و احشام از طریق همکاری های توسعه وی بین المللی، جهت افزایش مولدیت زراعتی.
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۲.ج.۱ تعداد محصولات زراعتی، مالداري و مواد اولیه که قیمت های آن بشکل هفته وار و ماهوار به نشر میرسد.	۲.ج اتخاذ تدابیر جهت حصول اطمینان از کارکرد درست بازارهای غذایی و مشتقات آن و ایجاد سهولت بمنظور دسترسی بموقع به معلومات بازار و ذخایر غذایی بخاطر جلوگیری از نوسانات شدید قیمت غذایی.
هدف سوم: حصول اطمینان از زندگی صحتمند و بهبود رفاه عامه برای همه و در همه سنین		
وزارت صحت عامه	۳,۱,۱ نسبت مرگ و میر مادران در هر ۱۰۰ هزار ولادت زنده. به تفکیک ۱. مجموع الف. شهری ب. دهاتی ۲. گروه سنی	۳,۱ الی سال ۲۰۳۰، کاهش نسبت مرگ و میر مادران ناشی از زایمان به کمتر از ۷۰ تن در هر صد هزار ولادت زنده.
وزارت صحت عامه	۳,۱,۲ تناسب ولادت های که توسط ماهرین ولادی صورت گرفته است (از مجموع ولادت ها).	

واحد رهبر	شاخص	تاریت
وزارت صحت عامه	۳,۲,۱ میزان مرگ و میر اطفال زیر سن ۵ سال (در هر یکهزار ولادتهای زنده).	۳,۲ الی سال ۲۰۳۰، پایان دادن به مرگ و میر قابل جلوگیری (Preventable) نوزادان و اطفال زیر سن ۵ سال، به هدف کاهش دادن مرگ و میر نوزادان به حداقل ۱۵ طفل در هر یکهزار تولدات زنده و ۲۵ نفر در هر یکهزار طفل زیر سن ۵ سال.
وزارت صحت عامه	۳,۲,۲ میزان مرگ و میر نوزادان (در هر یکهزار ولادتهای زنده).	
وزارت صحت عامه	۳,۳,۱ تعداد واقعات جدید HIV/AIDS در جریان یکسال گذشته در هر یکهزار نفوس غیر ملوث. ۱. مجموع الف. ذکور ب. اناث ج. نفوس کلیدی (معتادین زندانبانان زنان و مردان دارای رفتار پرخطر)	۳,۳ الی سال ۲۰۳۰، پایان دادن به بیماری های قابل شیوع (Epidemics)؛ از جمله ایدز، توبرکلوز، ملاریا، بیماری های غفلت شده (neglected) گرمسیری و مقابله با هپتایتز، بیماری های ناشی از نوشیدن آب غیر صحتی و سایر بیماری های ساری.
وزارت صحت عامه	۳,۳,۲ تعداد واقعات توبرکلوز در هر صد هزار نفوس در یک سال گذشته	
وزارت صحت عامه	۳,۳,۳ تعداد واقعات ملاریا در هر یکهزار نفر در یک سال گذشته.	
وزارت صحت عامه	۳,۳,۴ میزان مبتلایان به هیپاتیت B در هر ۱۰۰ هزار شخص در یک سال. به تفکیک: الف. به سطح ملی ب. فیصدی واقعات HB+ در مراکز VCT	
وزارت صحت عامه	۳,۴,۱ فیصدی احتمال مرگ و میر بیماران قلبی، سرطان، شکر و یا بیماری های مزمن تنفسی در افغانستان (بین سنین ۳۰ الی ۷۰ سالگی)	۳,۴ الی سال ۲۰۳۰، کاهش مرگ های نا بهنگام از بیماری های غیرساری به یک سوم، از طریق جلوگیری، تداوی و بهبود صحت روانی و تندرستی.
وزارت صحت عامه	۳,۵,۲ فیصدی استفاده کننده گان مواد مخدر که از خدمات تداوی اعتیاد به مواد مخدر مستفید میگردند.	۳,۵ تقویت جلوگیری و تداوی از سوء استفاده مواد، منجمله مواد مخدر و استفاده مضر الکول.
وزارت امور داخله	۳,۶,۱ میزان وفيات ناشی از حادثات ترافیکی، در هر (۱۰۰) هزار نفر در یک	۳,۶ الی سال ۲۰۳۰، به نصف رساندن مرگ و میر و صدمات مبتنی بر

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
	<p>سال به تفکیک:</p> <p>۱. مجموع هر دوجنس</p> <p>الف. ذکور</p> <p>ب. اناث</p> <p>۲. وضعیت اجتماعی اقتصادی</p> <p>الف. پایین</p> <p>ب. متوسط</p> <p>ج. بلند</p>	تصادفات ترافیکی (روی جاده)
وزارت صحت عامه	۳,۷,۱ تناسب خانم های که در سن باروری قرار دارند (بین سنین ۱۵ - ۴۹) و دسترسی به روش های مدرن برای ایجاد فاصله بین ولادت ها را دارند.	۳,۷ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از دسترسی همگانی به خدمات مراقبت های صحتی باروری؛ بشمول فاصله میان ولادت ها، آگاهی، تعلیم و ادغام صحت باروری در استراتیژی ها و برنامه های ملی.
وزارت صحت عامه	۳,۷,۲ میزان حاملگی خانم ها بین سنین (۱۹-۱۳).	
وزارت صحت عامه	۳,۸,۱ فیصدی نفوس که دسترسی به خدمات صحتی اساسی با کیفیت و عادلانه در فاصله ۲ ساعت پیاده روی (۱۰ کیلو متر) دارند.	۳,۸ حصول اطمینان از عرضه خدمات صحتی همگانی، بشمول حمایت از خطرات مالی، دسترسی به خدمات صحتی اساسی با کیفیت، دسترسی به ادویه و واکسین اساسی، مطمئن، موثر، با کیفیت، و قابل استطاعت برای همه.
وزارت صحت عامه	۳,۸,۲ فیصدی وابستگی سکتور صحت به منابع خارجی.	
وزارت صحت عامه	۳.الف. ۱. شیوع استفاده از تنباکو (به شکل Active) بین اشخاص دارای سن ۱۵ و یا بالاتر از آن .	۳.الف تقویت اجرای " کنوانسیون سازمان صحتی جهانی در باره کنترل دخانیات" در همه کشورها بشکل مناسب.
وزارت صحت عامه	۳.ب. ۱. فیصدی نفوس که دسترسی پایدار به ادویه و واکسین قابل پرداخت دارند.	۳.ب. حمایت از تحقیق و انکشاف واکسین و ادویه برای امراض ساری و غیر ساری که زیادتیر تاثیر گذار است بالای کشورهای در حال انکشاف، فراهم ساختن دسترسی به ادویه و واکسین قابل استطاعت (Affordable) مطابق

واحد رهبر	شاخص	تاریت
		به قطعنامه دوهه در توافقنامه TRIPS و صحت عامه.
وزارت صحت عامه	۳.ج.۱ تعداد و تعمیم کارمندان صحتی (بر هر یکهزار نفوس)	۳.ج افزایش چشم گیر خدمات مالی صحتی و استخدام، انکشاف، آموزش و حفظ (retention) نیروی کار صحتی درکشور.
وزارت صحت عامه	۳.ج.۲ فیصدی تخصیص بودجه دولت برای سکتور صحت.	
هدف چهارم: حصول اطمینان از تعلیم با کیفیت، همه شمول، ترویج (Promote) فرصت های آموزشی مادام العمر برای همه.		
وزارت معارف	<p>۴,۱,۱ فیصدی اطفال/ نوجوانان که حداقل سطح قابلیت های</p> <p>الف) خواندن</p> <p>ب) ریاضی</p> <p>را در:</p> <p>(۱) صنف ۲ یا ۳ (ذکور و اناث)</p> <p>(۲) پایان دوره ابتدایی (صنف ۶)، (ذکور و اناث)</p> <p>(۳) در پایان دوره متوسطه (صنف ۹)، (ذکور و اناث)</p> <p>حصول کرده باشند.</p>	<p>۴,۱ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از اینکه هم دختران و پسران بطور رایگان و عادلانه تحصیلات ابتدایی و متوسط را تکمیل نمایند که منجر به دستاورد های آموزشی مرتبط و موثر گردد.</p>
وزارت معارف	<p>۴,۱,۲ تطبیق ارزیابی تعلیمی به سطح ملی:</p> <p>الف. در صنف ۲ یا ۳،</p> <p>ب. در اخیر دوره ابتدایی (صنف ۶)،</p> <p>ج. در اخیر دوره متوسطه (صنف ۹)</p>	
وزارت معارف	<p>۴,۱,۳ میزان ناخالص جدیدالشمولان در صنف آخر دوره های:</p> <p>(۱) ابتداییه (صنف ۶)</p> <p>(۲) متوسطه (صنف ۹)</p>	
وزارت معارف	<p>۴,۱,۴ میزان تکمیل در دوره های:</p>	

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
	الف. ابتداییه (صنف ۶) ب. متوسطه (صنف ۹) ج. لیسه (صنف ۱۲)	
وزارت معارف	۴,۱,۵ فیصدی اطفال خارج از مکتب در دوره های: (۱) ابتداییه (سن ۷-۱۲) (۲) متوسطه (سن ۱۳-۱۵) (۳) لیسه (سن ۱۶-۱۸)	
وزارت معارف	۴,۱,۶ فیصدی اطفال بالاتر از سن واجد شرایط شمولیت در صنف در دوره های: (۱) ابتداییه (۲) متوسطه (۳) لیسه	
وزارت معارف	۴,۱,۷ تعداد سال های تعلیمات ابتداییه و متوسطه الف. رایگان ب. اجباری که در اسناد تقنینی موجود تثبیت شده باشند.	
وزارت معارف	۴,۲,۲. میزان شمولیت ناخالص در برنامه های تعلیمات قبل از مکتب (۶ ساله)	۴,۲ الی سال ۲۰۳۰، تامین دسترسی تمام دختران و پسران به تعلیم و تربیه باکیفیت در دوره های قبل از مکتب و کودکستان برای آماده سازی اطفال به تعلیم و تربیه ابتداییه.
اداره مستقل تعلیمات تخنیکي و مسلکی	۴,۳,۱ میزان اشتراک الف. جوانان (۱۵-۲۴ ساله)	۴,۳ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از دسترسی منصفانه همه مردان و زنان به تعلیمات تخنیکي با کیفیت، قابل پرداخت، تعلیمات مسلکی و

واحد رهبر	شاخص	تاریت
	ب. بزرگسالان (۲۵-۶۴ ساله) در تعلیمات و برنامه های آموزش رسمی و غیر رسمی طی ۱۲ ماه اخیر، به تفکیک جنسیت (ذکور و اناث)	تحصیلات عالی از جمله پوهنتون.
اداره مستقل تعلیمات تخنیکي و مسلکی	۴,۳,۲ میزان اشتراک افراد (۱۵-۲۴ ساله) در برنامه های تخنیکي و مسلکی به تفکیک جنسیت الف. ب. ذکور ج. اناث	
وزارت تحصیلات عالی	۴,۳,۳ فیصدی جذب جدیدالشمولان در موسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی. به تفکیک: ۱. دولتی الف. ذکور ب. اناث ۲. خصوصی الف. ذکور ب. اناث	
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۴,۳,۴ تعداد اشخاص که از برنامه های فنی و حرفوی نیمه رسمی دولتی سالانه مستفید میشود. به تفکیک: ۱. ذکور ۲. اناث	
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۴,۴,۱ فیصدی اشخاص دارای معلولیت که از برنامه های آموزشی فنی	۴,۴ الی سال ۲۰۳۰، افزایش قابل ملاحظه تعداد جوانان و بزرگسالان که

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
معلولین	حرفوی (نیمه رسمی) مستفید میشوند.	دارای مهارت های تکنیکی و مسلکی برای اشتغال، کار مناسب و کار آفرینی (entrepreneurship) باشند.
وزارت معارف	۴,۵,۱ نسبت توازن جنسیتی شمولیت در دوره: ۱. ابتدائیه ۲. متوسطه ۳. لیسه	۴,۵ الی سال ۲۰۳۰، از بین بردن تبعیض جنسیتی در آموزش و حصول اطمینان از دسترسی مساویانه به تمامی سطوح تعلیم و تربیه، آموزش های فنی و حرفه ای؛ بشمول افراد آسیب پذیر، معلول، مردم محلی و کودکان در وضعیت آسیب پذیری.
وزارت معارف	۴,۵,۲ فیصدی شاگردان دوره ابتدائیه که لسان اول یا لسان اصلی شان، لسان تدریس می باشد.	
وزارت معارف	۴,۵,۳ پالیسی های مشخص برای تخصیص منابع عامه به اقشار محروم	
وزارت معارف	۴,۵,۴ اوسط مصارف تعلیمی به ازای هر شاگرد براساس: الف. دوره تعلیمی، ۱. ابتدائیه، ۲. متوسطه، ۳. لیسه ب. فیصدی اوسط مصارف بالای هر شاگرد از عاید سرانه تولید ناخالص داخلی)	
وزارت معارف	۴,۶,۱ فیصدی نفوس گروپ سنی مشخص که حداقل سطح قابلیت های تعیین شده: الف. سواد ب. حساب را کسب نموده اند. به تفکیک جنسیت (ذکور و اناث)	
وزارت معارف	۴,۶,۲ میزان با سوادی بین افراد: الف. ۱۵ الی ۲۴ سال	۴,۶ الی ۲۰۳۰، حصول اطمینان از اینکه تمامی جوانان و نسبت قابل ملاحظه از بزرگسالان (زنان و مردان) مهارت های خواندن و نوشتن و حساب را کسب نموده اند..

واحد رهبر	شاخص	تاریت
	<p>۱. مجموع ۲. ذکور ۳. اناث ب. ۱۵ ساله و بالاتر ۱. مجموع ۲. ذکور ۳. اناث</p>	
وزارت معارف	<p>۴,۶,۳ میزان اشتراک الف. جوانان (۱۵-۲۴ ساله) ب. بزرگسالان (۱۵ سال و بالاتر) در برنامه های سواد آموزی</p>	
وزارت معارف	<p>۴,۷,۱ اسنادی که نشان دهد: (۱). آموزش موضوعات شهروندی جهانی، (۲). آموزش موضوعات انکشاف پایدار، بشمول تساوی جنسیتی و حقوق بشر در سطوح ذیل: الف. پالیسی های ملی تعلیم و تربیه ب. نصاب تعلیمی ج. تربیه معلم و د. ارزیابی شاگردان شامل گردیده اند.</p>	<p>۴,۷ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از اینکه تمامی دانش آموزان (Learners) به تعلیم و مهارت های مورد نیاز برای ترویج انکشاف پایدار، از جمله ترویج آن به دیگران، از طریق آموزش برای انکشاف پایدار و سبک زندگی پایدار، حقوق بشر، برابری جنسیتی، ترویج فرهنگ صلح و عدم خشونت، شهروندی جهانی، و ارج نهادن به تنوع فرهنگی و مشارکت فرهنگی برای انکشاف پایدار، دست یابند.</p>
وزارت معارف	<p>۴,۷,۲ فیصدی مکاتبی که آموزش مهارت های زندگی مرتبط به مسایل</p>	

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
	جنسی و وقایه از اچ آی وی را ارائه مینمایند.	
وزارت معارف	۴,۷,۳ میزان تطبیق چارچوب برنامه جهانی آموزش حقوق بشر در سطح ملی: الف. شامل شدن در نصاب تعلیمی ب. آموزش حقوق بشر به شاگردان در مکاتب ابتدایی، متوسطه و لیسه ج. آموزش حقوق بشر به معلمین و کارمندان	
وزارت معارف	۴,۷,۴ فیصدی شاگردان به تفکیک: الف. دوره تعلیمی ب. براساس گروپ سنی که درک کافی از مسایل مربوط به شهروندی جهانی و انکشاف پایدار را دارا می باشند.	
وزارت معارف	۴,۷,۵ فیصدی شاگردان ۱۵ ساله که دانش و مهارت های لازم در رابطه به علوم محیطی و علوم زمین را دارا می باشند.	
وزارت معارف	۴.الف. ۱۰ فیصدی مکاتبی که دارای امکانات و تسهیلات ذیل میباشد: الف. برق ب. انترنت برای مقاصد تعلیمی پ. لابراتوارهای کمپیوتر ت. تسهیلات برای شاگردان دارای معلولیت ث. تسهیلات آب صحتی و شستشو ج. تشناب های مجزا برای اناث چ. تعمیر مناسب	۴. الف اعمار و تجهیز زیربنایهای تعلیمی متناسب با نیازمندی اطفال و افراد دارای معلولیت و حساس به تفاوت های جندر و همچنین فراهم آوری محیط های یادگیری مؤثر، مصئون، عاری از خشونت و همگانی برای همه.

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
وزارت معارف	۴. الف. ۲. فیصدی شاگردانی که مواردی چون آزار و اذیت، خشونت، لت و کوب، تبعیض و سوء استفاده جنسی را تجربه نموده اند.	
وزارت معارف	۴. الف. ۳. تعداد و نوعیت حملاتی که بالای شاگردان، کارمندان و مکاتب صورت گرفته است.	
وزارت تحصیلات عالی	۴. ب. ۲. تعداد بورسیه های تحصیلات عالی در خارج از کشور به تفکیک: ۱. بورسیه های لیسانس ۲. بورسیه های ماستری ۳. بورسیه های دکتورا	۴. ب. الی سال ۲۰۳۰، گسترش قابل ملاحظه بورسیه های تحصیلی جهانی برای آموزش عالی، از جمله برنامه های آموزشی مسلکی، تخنیکي، تکنالوژی معلوماتی، انجینیری و برنامه های ساینسی.
وزارت معارف	۴. ج. ۱. فیصدی معلمان در دوره های: الف. تعلیمات قبل از مکتب ب. ابتداییه ج. متوسطه د. لیسه که دست کم، حداقل برنامه های تربیه معلم را دریافت نموده اند. (مانند، آموزش های متودیک داخل خدمت و قبل از خدمت) به تفکیک جنسیت (ذکور و اناث)	۴. ج. الی سال ۲۰۳۰، افزایش عرضه قابل ملاحظه معلمین شایسته از طریق همکاری های بین المللی و آموزش معلمین.
وزارت معارف	۴. ج. ۲. نسبت شاگرد به معلم آموزش دیده براساس دوره: ۱. ابتداییه ۲. متوسطه ۳. لیسه	
وزارت معارف	۴. ج. ۳. فیصدی معلمان مسلکی مطابق به معیارهای تعیین شده براساس	

واحد رهبر	شاخص	تاریت
	دوره: ۱. ابتداییه ۲. متوسطه ۳. لیسه	
وزارت معارف	۴.ج. ۴ نسبت شاگرد به معلم مسلکی براساس دوره: ۱. ابتداییه ۲. متوسطه ۳. لیسه	
وزارت معارف	۴.ج. ۵. اوسط معاش معلم در مقایسه با سایر شغل ها که نیازمند قابلیت های مشابه می باشد.	
وزارت معارف	۴.ج. ۶. فیصدی ترک/ تقاعد معلمین از وظیفه معلمی	
وزارت معارف	۴.ج. ۷. فیصدی معلمانی که در ۱۲ ماه گذشته برنامه های داخل خدمت را سپری نموده اند.	
هدف پنجم: دستیابی به تساوی جنسیتی و توانمند سازی تمام زنان و دختران		
وزارت امور زنان	۵,۱,۱ فیصدی حصول اطمینان از موجودیت چارچوب های قانونی غرض تقویت، تطبیق و نظارت از مساوات و عدم تبعیض بر اساس جنسیت (قوانین، مقررات، کنوانسیون ها و پیمان ها)	۵,۱ محو تمام اشکال تبعیض علیه زنان و دختران در همه جا.

واحد رهبر	شاخص	تاریت
وزارت امور زنان	۵,۲,۱ فیصدی زنان از سن ۱۵ به بالا که به خشونت فیزیکی، جنسی و یا روانی درطول ۱۲ ماه گذشته توسط همسر متقبل شده اند.	۵,۲ محو تمام انواع خشونت علیه زنان و دختران درمحلات عام و خصوصی، از جمله قاچاق، سوء استفاده جنسی و دیگر انواع سوء استفاده.
وزارت امور زنان	۵,۲,۲ فیصدی زنان و دختران بین سنین ۱۵ به بالا که از طرف افراد غیراز همسر طی ۱۲ ماه اخیر مورد خشونت فیزیکی، جنسی، روانی و سو استفاده جنسی قرار گرفته اند.	
وزارت امور زنان	۵,۳,۱ فیصدی زنان که بین سنین ۱۵-۱۹ ازدواج نموده اند.	۵,۳ محو همه رسوم زیان آور مانند ازدواج های اطفال، اجباری و زود هنگام.
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۵,۴,۱ فیصدی وقت مصرف شده بالای کارهای داخلی و پرستاری بدون مزد. به تفکیک: ۱. مجموع الف. ذکور ب. اناث	۵,۴ تشخیص و ارزش دهی کارهای بدون مزد از طریق ارائه خدمات عامه، زیرساخت ها و سیاست های مصئونیت اجتماعی و ترویج مسؤولیت پذیری مشترک در فامیل و خانواده مطابق به باورهای ملی.
وزارت امور زنان	۵,۵,۱ فیصدی کرسی های اشغال شده توسط زنان در شورای های ملی.	۵,۵ حصول اطمینان از مشارکت کامل و موثر زنان و همچنان فرصت های مساوی رهبریت در تمامی سطوح تصمیمگیری سیاسی، اقتصادی و زندگی عامه.
وزارت امور زنان	۵,۵,۲ فیصدی زنان در موقف های مدیریتی.	
وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	۵.ب.۱ تناسب نفوس که دارای تیلفون سیار (موبایل) هستند. به تفکیک ۱. ذکور ۲. اناث	۵.ب افزایش استفاده از تکنالوژی های توانمند ساز، خصوصاً تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی (ICT) برای توانمند سازی زنان.
هدف ششم: حصول اطمینان از دسترسی و مدیریت پایدار آب و حفظ الصحه برای همه		

واحد رهبر	شاخص	تاریت
وزارت احیاء و انکشاف دها	۶,۱,۱ فیصدی نفوس که از خدمات مدیریت شده آب آشامیدنی مصئون استفاده مینمایند. به تفکیک: ۱. مجموع الف. شهری ب. دهاتی	۶,۱ الی ۲۰۳۰، دسترسی مساویانه و همگانی به آب آشامیدنی مصئون با قیمت قابل استطاعت.
وزارت احیاء و انکشاف دها ت	۶,۲,۱ فیصدی نفوس که از خدمات مدیریت شده، مصئون و حفظ الصحه استفاده میکنند. به تفکیک ۱. مجموع الف. شهری ب. دهاتی	۶,۲ الی سال ۲۰۳۰، دسترسی همه مردم به خدمات مساویانه و مناسب حفظ الصحه و نظافت، محور رفع حاجت در فضای باز با توجه خاص به نیازمندی های زنان، دختران و آنیکه در شرایط آسیب پذیر قرار دارند.
وزارت احیاء و انکشاف دها ت	۶,۲,۲ فیصدی نفوس که دسترسی به سهولت های شستن دستها با آب و صابون را دارند به تفکیک: ۱. مجموع الف. شهری ب. دهاتی	
وزارت احیاء و انکشاف دها ت	۶,۲,۳ فیصدی نفوس که برای رفع حاجت از فضای باز استفاده می نمایند، به تفکیک: ۱. مجموع الف. شهری ب. دهاتی	
وزارت شهرسازی و مسکن	۶,۳,۱ فیصدی فاضلاب (خانوار و تمام فعالیت های اقتصادی) مدیریت شده بطور مصئون (safely treated).	۶,۳ الی سال ۲۰۳۰، بهبود کیفیت آب با کاهش آلودگی، از بین بردن ذخیره های زباله (dumping) و به حد اقل رساندن انتشار مواد کیمیای

واحد رهبر	شاخص	تاریت
	۱. شهری	خطرناک، کاهش آبهای کثیف تصفیه نشده به نصف، و افزایش قابل ملاحظه در بازیابی (recycle) و استفاده مجدد (reuse) آن.
وزارت انرژی و آب	۶,۴,۱ میزان تغییر در استفاده موثر آب با گذشت زمان: ۱- سکتور انرژی ۲- سکتور زراعت ۳- سکتور صنعت ۴- سکتور شهری	۶,۴ الی سال ۲۰۳۰، افزایش چشم گیر موثریت منابع آبی در تمام سکتور ها و حصول اطمینان از برداشت (withdrawal) پایدار آن، و تامین منابع آبی بمنظور پاسخگویی به مشکل کمبود آب و کاهش قابل ملاحظه تعداد مردمی که از کمبود آب رنج می برند.
وزارت انرژی و آب	۶,۴,۲ بلند بردن ظرفیت ذخایر آبی برای مصارف سرانه فی متر مکعب در سال.	
وزارت انرژی و آب	۶,۵,۱ درجه تطبیق مدیریت همه جانبه منابع آب (IWRM) (از صفر الی صد).	۶,۵ الی سال ۲۰۳۰، تطبیق مدیریت همه جانبه داخلی منابع آب در تمام سطوح، بشمول همکاری های متقابل فرامرزی در امور آب.
وزارت انرژی و آب	۶,۵,۲ تطبیق معاهده هلمند و تفاهمنامه ها در امور آبهای فرامرزی	
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۶,۶,۱ تغییر در وسعت ایکوسیستم های آبی در طول زمان. (فیصدی تغییرات)	۶,۶ الی سال ۲۰۳۰، حفاظت و احیای ایکوسیستم آبی، بشمول کوه ها، جنگلات، باطلاق ها (wetlands)، دریاها، جھیل ها و طبقات آب دهی (aquifers).
وزارت انرژی و آب	۶.ب.۱ فیصدی شورا ها در ۵ حوزه دریایی با پالیسی ها و مقرره های عملی جهت اشتراک اهالی در مدیریت و انکشاف همه جانبه منابع آب.	۶.ب.۱ حمایت و تقویت مشارکت جوامع محلی در بهبود مدیریت آب و حفظ الصحه.
هدف هفتم: حصول اطمینان از دسترسی به انرژی پایدار، مطمئن، مدرن و قابل استطاعت برای همه.		
وزارت انرژی و آب	۷,۱,۱ فیصدی نفوس که از طریق شبکه به برق دسترسی دارند. به تفکیک	۷,۱ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از دسترسی به خدمات انرژی قابل

واحد رهبر	شاخص	تاریت
	۱. شهری ۲. دهاتی	استطاعت، مطمئن (reliable) و مدرن.
وزارت انرژی و آب	۷,۲/۱ سهم (فیصدی) انرژی تجدید پذیر (Renewable energy) در مصرف مجموعی انرژی برق	۷,۲ الی سال ۲۰۳۰، افزایش قابل ملاحظه سهم انرژی تجدید پذیر (Renewable energy) در ترکیب انرژی جهانی.
وزارت انرژی و آب	۷,۳/۱ شدت انرژی (Energy intensity) اندازه شده بر اساس انرژی اولیه و تولیدات ناخالص داخلی	۷,۳ الی سال ۲۰۳۰، مضاعف ساختن میزان موثریت انرژی.
وزارت انرژی و آب	۱.ب.۷ سرمایه گذاری در موثریت انرژی به عنوان فیصدی از تولید ناخالص داخلی و مقدار سرمایه گذاری مستقیم خارجی برای زیرساخت ها و تکنالوژی برای خدمات انکشافی پایدار.	۷.ب الی سال ۲۰۳۰، گسترش زیرساخت ها و ارتقاء تکنالوژی جهت عرضه خدمات انرژی مدرن و پایدار برای همه.
هدف هشتم: ترویج (promote) رشد اقتصادی پایدار و فراگیر، اشتغال کامل، مناسب و مولد (productive) برای همه		
وزارت مالیه	۸,۱/۱ میزان رشد سالانه تولید ناخالص داخلی حقیقی.	۸,۱ تداوم در رشد اقتصادی سرانه در مطابقت با شرایط ملی، به ویژه دستیابی به حداقل رشد ۷٪ تولید ناخالص داخلی در سال
وزارت اقتصاد	۸,۲/۱ میزان رشد تولید ناخالص داخلی حقیقی فی نفر شاغل.	۸,۲ دستیابی به مولدیت اقتصادی از طریق تنوع، ارتقاء فن آوری و نوآوری، از جمله از طریق تمرکز بالای بخش های دارای ارزش افزوده بالا و نیازمند به نیروی کار بیشتر
وزارت تجارت و صنایع	۸,۳/۱ سهم استخدام غیر رسمی در سکتورها بدون زراعت. به تفکیک ۱. مجموع هر دو جنس الف. ذکور ب. اناث	۸,۳ ایجاد (promote) پالیسی های انکشافی که از فعالیت های تولیدی (productive activities)، ایجاد اشتغال مناسب، کار آفرینی، خلاقیت و نوآوری و رسمی سازی تشبثات خورد و متوسط از طریق دسترسی به خدمات مالی حمایت میکند.

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۸,۵,۱ اوسط درآمد ساعتوار کارمندان. به تفکیک: ۱. شغل ۲. گروپ سنی ۳. معلولیت ۴. ذکور ۵. اناث	۸,۵ الی سال ۲۰۳۰، تأمین اشتغال کامل و مولد (productive) و ایجاد شغل های مناسب برای تمام زنان و مردان به شمول جوانان و معلولین با پرداخت دستمزد مساوی برای کار های با ارزش یکسان.
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۸,۵,۲ میزان بیکاری به تفکیک جنسیت ۱. ذکور ۲. اناث	
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۸,۶,۱ میزان بیسوادی و بیکاری در جوانان بین سنین (۱۵-۲۴) ۱. بیسوادی ۲. بیکاری	۸,۶ الی سال ۲۰۳۰، کاهش قابل ملاحظه نسبت جوانان که شامل کار، مکتب و یا برنامه های آموزشی نیستند.
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۸,۷,۱ فیصدی اطفال کارگر بین سنین ۵-۱۷، به تفکیک گروپ سنی: ۱. بین سن ۵-۱۱ ۲. بین سن ۱۲-۱۴ ۳. بین سن ۱۵-۱۷	۸,۷ اتخاذ اقدامات سریع و موثر بمنظور محو کارهای جبری، بردگی مدرن، قاچاق انسان و حصول اطمینان از جلوگیری و محو بدترین اشکال کار اطفال؛ از جمله سربازگیری و استفاده از اطفال سرباز، و الی سال ۲۰۲۵ پایان دادن تمام انواع کار بالای اطفال .
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۸,۸,۱ میزان وقوع جراحات وخیم و غیر وخیم کاری.	۸,۸ حمایت از حقوق نیروی کار و ایجاد محیط کاری امن و مطمئن برای تمام کارگران به شمول کارگران مهاجر، بخصوص زنان مهاجر و کسانیکه در

واحد رهبر	شاخص	تارگيت
وزارت كار، امور اجتماعى، شهدا و معلولين	۸,۸,۲ الحاق كنوانسيون هاى اساسى سازمان بين المللى كار	شرائط ناپايدار (precarious) كارى قرار دارند.
وزارت كار، امور اجتماعى، شهدا و معلولين	۸,۸,۳ تعداد اشخاص (كارگران) كه از راهاى قانونى و منظم به اساس توافقنامه هاى دوجانبه كار (BLAs) به كشور هاى خارجى (كشورهاي داراي تقاضا كارگر) اعزام ميگردند.	
وزارت اطلاعات و فرهنگ	۸,۹,۱ سهم گردش گرى در توليد ناخالص داخلى.	
وزارت اطلاعات و فرهنگ	۸,۹,۲ نسبت اشتغال در صنعت گردشگري از مجموع اشتغال. به تفكيك: الف. ذكور ب. اناث	۸,۹ الى ۲۰۳۰، تهيه و تطبيق پاليسى ها جهت توسعه گردش گرى پايدار كه سبب ايجاد اشتغال، ترويج فرهنگ و محصولات محلى گردد.
دافغانستان بانك	۸,۱۰,۱ تعداد شعبات بانك هاى تجارتي بر هر ۱۰۰ هزار نفر	
دافغانستان بانك	۸,۱۰,۲ تعداد افرادى (۱۵ سال و بالاتر) داراي حساب بانكى در هر يك ۱۰۰ هزار نفر.	۸,۱۰ تقويت ظرفيت نهاد هاى مالي داخلى جهت توسعه دسترسى به بانكدارى، بيمه و خدمات مالي براي همه.
د افغانستان بانك	۸,۱۰,۳ تعداد ماشين هاى اتومات صرافى يا ATM بر هر يك ۱۰۰ هزار نفر	
وزارت كار، امور اجتماعى، شهدا و معلولين	۸.ب. ۱. فيصدى مصرف مجموعى دولت در برنامه هاى مصئونيت اجتماعى و برنامه هاى اشتغال زاىى در تناسب بودجه ملي.	۸.ب الى سال ۲۰۲۵، انكشاف و اجراى نمودن استراتيژى اشتغال براي جوانان و تطبيق پيمان جهانى اشتغال سازمان بين المللى كار.
هدف نهم: ايجاد زيرساخت هاى مقاوم (Resilient)، تقويت صنعتى سازى پايدار، همه شمول و تشويق (Foster) نوآورى.		
وزارت احياء و انكشاف دهات	۹,۱,۱ فيصدى نفوس روستاىى كه در فاصله ۲ كيلومترى يك سر ك تمام فصلى زندگى ميكنند.	۹,۱ ايجاد زيربنائى باكيفيت، قابل اعتماد، پايدار و مقاوم، بشمول زيربناهاى منطقه وى و فرامرزى، جهت حمايت انكشاف اقتصادى و رفاه بشرى، با تمرکز روى دسترسى مساويانه و قابل استطاعت براي همه.

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
وزارت تجارت و صنایع	۹,۲,۱ فیصدی ارزش افزوده تولیدات صنایع فابریکاتی (Manufacturing value added) به تناسب: الف. تولیدات ناخالص داخلی ب. سرانه (Per Capita)	۹,۲ الی سال ۲۰۳۰، تشویق صنعتی سازی پایدار و فراگیر، افزایش قابل ملاحظه سهم صنعت در استخدام و تولید ناخالص داخلی، در مطابقت به اوضاع ملی، و دوبرابر سازی سهم صنعت.
وزارت تجارت و صنایع	۹,۲,۲ فیصدی اشتغال در صنعت از مجموع اشتغال.	
وزارت تجارت و صنایع	۹,۳,۱ فیصدی سهم صنایع کوچک در ارزش افزوده شده تمامی صنایع	۹,۳ افزایش دسترسی صنایع کوچک و سایر کسب و کارها در کشور به خدمات مالی با ربح ارزان، و پیوستن اینها در زنجیره ارزش و بازارها.
وزارت تجارت و صنایع	۹,۳,۲ فیصدی صنایع کوچک با قرضه.	
وزارت مالیه	۹.الف.۱ فیصدی کمک های رسمی بین المللی برای سکتور زیربنا.	۹.الف تسهیل درانکشاف زیر بنا پایدار و مقاوم از طریق افزایش حمایت های مالی، تکنالوژیکی و فنی در کشور.
وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	۹.ج.۱ فیصدی نفوس تحت پوشش شبکه تیلیفون سیار (موبایل). به تفکیک: ۱. تکنالوژی	۹.ج الی سال ۲۰۳۰، افزایش چشمگیر دستیابی به تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی و تلاش برای فراهم کردن دسترسی به انترنت قابل استطاعت.
هدف دهم: کاهش نابرابری در سطح ملی و بین المللی		
وزارت اقتصاد	۱۰,۱,۱ الف. رشد درآمد سرانه ب. رشد درآمد ۲۵٪ نفوس با کمترین در آمد.	۱۰,۱ الی سال ۲۰۳۰، دستیابی تدریجی و پایدار رشد درآمد ۲۵٪ نفوس با کمترین درآمد به میزان بالاتر از اوسط درآمد ملی.
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۱۰,۴,۱ میزان مشارکت نیروی کار. به تفکیک: ۱. ذکور	۱۰,۴ اتخاذ پالیسی ها، به ویژه پالیسی مالی، پالیسی دستمزد و پالیسی مصئونیت اجتماعی، و دستیابی تدریجی به تساوی بیشتر.

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
	۲. اناث	
وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	۱۰,۷,۱ فیصدی مهاجرین افغان که با ثبت و راجستر دارای مدرک اقامت در کشور های میزبان می باشند: ۱. پاکستان ۲. ایران	۱۰,۷ تسهیل مهاجرت‌های منظم، مطمئن و مصئون؛ انتقال مهاجرین از طریق اجرایی نمودن پالیسی های منظم و مدیریت شده مهاجرت.
وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	۱۰,۷,۲ تعداد عودت کنندگان که حین عودت از کمک های بشردوستانه در یک سال مستفید می گردند.	
وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	۱۰,۷,۳ تعداد استقرار پایداری فامیل های بیجاشده در هر سال.	
وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	۱۰,۷,۴ فیصدی دسترسی به خدمات اساسی و زیربنائی شهرک های مهاجرین.	
وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	۱۰,۷,۵ فیصدی عودت کنندگان و بیجاشده گان که از فرصت های شغلی و معیشتی برخوردار شده اند.	
وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	۱۰.ج.۱۰ فیصدی مصارف ارسال حواله نظر به مجموع مبلغ حواله شده.	
هدف یازدهم: ساختن شهرها و شهرک های (human settlements) همه شمول، مصئون، مقاوم (resilient) و پایدار		
وزارت شهرسازی و مسکن	۱۱,۱,۱ نسبت نفوس شهری که در ساحات فقیر نشین (slums)، غیر پلانی و یا مسکن نا مناسبت زندگی می کنند.	۱۱,۱ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از دسترسی همگانی به مسکن مناسب، مطمئن و قابل استطاعت با خدمات ابتدایی و بهبود سا حات فقیر نشین (slums).
وزارت ترانسپورت و هوانوردی ملکی	۱۱,۲,۱ نسبت جمعیت که دسترسی به خدمات ترانسپورت عامه (دولتی)	۱۱,۲ الی سال ۲۰۳۰، فراهم نمودن سیستم های حمل و نقل مصئون،

واحد رهبر	شاخص	تارگیت
	دارند.	ارزان و پایدار برای همه، بهبود مصنویت جاده ها، خصوصاً گسترش حمل و نقل عامه، با توجه خاص به ضرورت های افراد آسیب پذیر مانند زنان، اطفال، معلولین و کهن سالان.
وزارت شهر سازی	۱۱,۳,۲ فیصدی شهر هایی که ساختار جا معه مدنی در برنامه ریزی آن دخیل بوده و مدیریت آن بطور منظم و دیموکراتیک صورت میگیرد.	۱۱,۳ الی سال ۲۰۳۰، افزایش شهرنشینی همه شمول و پایدار، و ظرفیت سازی، مدیریت یکپارچه، پایدار و مشارکتی شهرک ها (human settlements) در کشور.
وزارت اطلاعات و فرهنگ	۱۱,۴,۱ سهم بودجه ملی که جهت حمایت و حفاظت از میراث های طبیعی، فرهنگی، و همچنان سایت های میراث جهانی اختصاص داده شده است.	۱۱,۴ افزایش تلاش ها برای حفاظت و مصنویت میراث های فرهنگی و طبیعی.
اداره ملی آمادگی مبارزه با حوادث	۱۱,۵,۱ تعداد افراد کشته شده، بیجا و یا گمشده و متضررین حوادث در هر صد هزار نفوس. به تفکیک ۱. مرگ و میر ۲. افراد بیجا شده و گمشده ۳. متضررین	۱۱,۵ الی سال ۲۰۳۰، کاهش قابل ملاحظه تعداد مرگ و میر و متضررین، و کاهش خسارات مستقیم اقتصادی مرتبط با تولید ناخالص داخلی ناشی از حوادث (disasters)، بشمول حوادث مرتبط به آب، با تمرکز بر حمایت از افرادی فقیر و آسیب پذیر.
شاروالی کابل	۱۱,۶,۱ میزان زباله های (solid waste) شهری از مجموع کل زباله های تولید شده که الف. بطور منظم جمع آوری ب. بعد از جمع آوری تخلیه نهایی گردیده	۱۱,۶ الی سال ۲۰۳۰، کاهش اثرات نامطلوب سرانه محیط زیستی در شهرها، از جمله از طریق توجه خاص به کیفیت هوا، مدیریت شهرداری و دیگر انواع زباله.
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۱,۶,۲ اوسط سالانه ذرات معلق. (بطور مثال PM _{۲,۵} و PM _{۱۰}) در شهر ها (میزان نفوس).	

واحد رهبر	شاخص	تاریت
وزارت امور داخله	۱۱,۷,۲ تعداد افرادیکه مورد آزار و اذیت فزیکي یا جنسی در ۱۲ ماه گذشته قرار گرفته باشند. به تفکیک ۱. مجموع هردو جنس الف. ذکور ب. اناث	۱۱,۷ الی سال ۲۰۳۰، ایجاد تسهیلات جهت دسترسی همگانی به اماکن عامه (public spaces)، مطمئن، فراگیر، قابل دسترس و سرسبز، به ویژه برای زنان، کودکان، افراد کهن سال و افراد معلول.
وزارت شهر سازی	۱۱ الف. نسبت نفوس مسکون در شهر های که در آن پلان های انکشاف شهری و منطقوی را مبنی بر پیشینی نفوس، ضروریات منابع و وسعت شهر تطبیق میکنند.	۱۱ الف. حمایت از روابط مثبت اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی میان شهرها، حومه های شهری (Peri-urban) و مناطق روستایی از طریق تقویت برنامه ریزی انکشافی ملی و منطقوی.
اداره ملی آمادگی مبارزه باحوادث	۱۱ ب. ۱ فیصدی ادارات محلی که استراتژی کاهش خطرات وحوادث را در مطابقت با چارچوب سندای (Sendai) برای کاهش خطرات طبیعی پذیرفته و تطبیق می نمایند.	۱۱ ب. الی سال ۲۰۳۰، افزایش قابل ملاحظه تعداد شهرها و شهرک ها (human settlements) با پالیسی و پلان های یکپارچه جهت بدست آوری موثریت منابع، کاهش تاثیرات و سازگاری با تغییرات اقلیمی، مقاوم در مقابل حوادث؛ انکشاف و تطبیق سیستم مدیریت حوادث در مطابقت به "چارچوب Sendai برای کاهش خطرات حوادث سال ۲۰۱۵-۲۰۳۰".
هدف دوازدهم: حصول اطمینان از شیوه های پایدار تولید و مصرف		
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۱۲,۳,۱ فیصدی ضایعات گندم و برنج در جریان تولید در سال. به تفکیک: الف. گندم ب. برنج	۱۲,۳ الی سال ۲۰۳۰، کاهش سرانه ضایعات مواد غذایی تا پنجاه فیصد درسطوح مختلف عرضه مصرف کننده و کاهش ضایعات مواد غذایی در طول زنجیره تولید، به شمول عرضه
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۲,۴,۱ ایجاد و تطبیق پلان عمل ملی برای شش توافقنامه چند جانبه محیط زیستی بین المللی از قبیل کنوانسیون های استاکهلم، ویانا، میناماتا، باسیل، روتردام، پروتوکول منتربال در ارتباط مواد خطرناک و دیگر مواد کمیایوی جهت تطبیق تعهدات و مسؤولیت های افغانستان در انتقال	۱۲,۴ الی سال ۲۰۳۰، مدیریت مناسب مواد کمیایوی و زباله ها در دوران زندگی (life cycle) در مطابقت با چارچوب های بین المللی توافق شده و کاهش انتشار آنها در هوا، آب و خاک جهت کاهش تاثیرات نامطلوب آنها بالای صحت انسانها و محیط زیست.

واحد رهبر	شاخص	تاریت
	اطلاعات مورد نیاز توافق نامه مربوطه.	
وزارت تجارت و صنایع	۱۲,۶,۱ تعداد از شرکت های که از پایداری گزارش انتشار میکنند.	۱۲,۶ تشویق شرکت ها بخصوص شرکت های بزرگ و فرامرزی در اتخاذ شیوه های تولیدی پایدار و توحید معلومات آن در گزارشات.
اکادمی علوم	۱۲.الف. ۱. انجام تحقیقات علمی بمنظور حفاظت از محیط زیست، تولید انرژی پاک، افزایش تولیدات داخلی و رسیدن به خود کفایی	۱۲. الف جذب حمایت کشورهای توسعه یافته بمنظور تقویت و توانمند سازی ظرفیت های علمی و تکنولوژیکی برای تطبیق شیوه های پایدار تولید و مصرف.
وزارت اطلاعات و فرهنگ	۱۲.ب. ۱. تعداد پالیسی ها و استراتیژی های گردشگری پایدار همراه با پلان های تطبیقی و ابزار های نظارتی آن.	۱۲. ب. انکشاف و تطبیق ابزار ها جهت نظارت از فعالیت های گردشگری پایدار که باعث اشتغالزایی، ترویج فرهنگ و محصولات محلی گردد
هدف سیزدهم: اتخاذ اقدامات فوری در جهت مبارزه با تغییرات اقلیمی و تاثیرات آن		
اداره ملی آمادگی مبارزه باحوادث	۱۳,۱,۱ فیصدی انکشاف ستراتیژی ها و راه کار های کاهش خطرات و حوادث طبیعی در سطوح ولسوالی ها و محلات.	۱۳,۱ تقویت ظرفیت های انعطاف پذیر و مقاوم (resilient) در مقابل خطرات اقلیمی و حوادث طبیعی.
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۳,۲,۱ فیصدی پیشرفت در عرصه ایجاد یا عملی ساختن پالیسی/ استراتیژی و یا برنامه جامع که سبب توانمند شدن افغانستان برای سازگاری با اثرات نامطلوب تغییرات آب و هوا میشود و همچنان سبب کاهش در انتشار گازهای گلخانه ای شده، به نحوی که تولید غذا را تهدید نکند. (به شمول برنامه سازگاری ملی NAP، سهم مشارکت ملی NDC، گزارش های ملی NC، گزارش تجدید شده دوساله BUR وغیره).	۱۳,۲ ادغام و شامل سازی اقدامات تغییر اقلیم در پالیسی ها و استراتیژی های ملی.
هدف پانزدهم: حفاظت، بازسازی و بهبود استفاده پایدار ایکوسیستم های زمینی (terrestrial)، مدیریت پایدار جنگلات، مبارزه علیه صحرایی شدن زمین، متوقف کردن تخریب زمین و ضایعات تنوع		

واحد رهبر	شاخص	تاریت
زیستی (biodiversity)		
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۱۵,۱,۱ تناسب مساحت جنگلات از تمام اراضی کشور.	۱۵,۱ الی سال ۲۰۳۰، حصول اطمینان از حفاظت، احیا و استفاده پایدار ایکوسیستم های آب شیرین (Fresh water) در سطح زمین و زیرزمین (inland) و خدمات آن ها، بخصوص جنگلات، ساحات مرطوب (wetland)، کوه ها و زمین های خشک (drylands)، مطابق تعهدات به توافقنامه های بین المللی.
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۱۵,۲,۱ فیصدی پوشش جنگلات تحت مدیریت پایدار.	۱۵,۲ الی سال ۲۰۳۰، بهبود تطبیق مدیریت پایدار انواع جنگلات، خاتمه دادن به پروسه قطع جنگلات. احیای دوباره و انکشاف جنگلات (afforestation).
وزارت انرژی و آب	۱۵,۳,۱ مساحت ساحاتیکه تحکیمات صورت میگیرد (مساحت اراضی تخریب شده توسط سیلاب نظر به مساحت کلی اراضی در مسیر دریا ها و مجراهای آبی با استفاده از تدابیر ساختمانی و غیر ساختمانی).	۱۵,۳ الی سال ۲۰۳۰، مبارزه با صحرایی شدن (desertification) زمین و احیاء خاک و زمین تخریب شده (degraded)، بشمول اراضی متاثر از خشکسالی و سیلاب، و تلاش برای رسیدن به جهان عاری از اراضی تخریب شده.
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۵,۴,۱ فیصدی ساحات مهم دارای تنوع زیستی کوهستانی که تحت پوشش به عنوان مناطق حفاظت شده (protected areas). قرار گرفته اند.	۱۵,۴ الی سال ۲۰۳۰، اطمینان از حفظ ایکوسیستم کوهستانی؛ بشمول تنوع زیستی آنها بمنظور ارتقای ظرفیت آنها در ارایه مزایای لازم جهت تحقق انکشاف پایدار .
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۵,۵,۱ شاخص لست سرخ. (تهیه لست انواع حفاظت شده مطابق به معیارهای اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت یا IUCN).	۱۵,۵ اتخاذ اقدامات عاجل و قابل ملاحظه برای کاهش تخریبات مسکن های طبیعی (natural habitats) ، متوقف کردن ضایعات تنوع زیستی و الی سال ۲۰۳۰ حفاظت و جلوگیری از گیاهها و حیوانات که در معرض انقراض قرار دارند.
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۵,۷,۱ تناسب تجارت حیوانات وحشی و محصولات آنها که بطور غیرقانونی	۱۵,۷ اتخاذ اقدامات عاجل برای خاتمه دادن شکار غیر قانونی و قاچاق

واحد رهبر	شاخص	تاریت
	شکار و قاچاق شده اند.	گیاهان و حیوانات حفاظت شده، و جلوگیری از عرضه و تقاضای غیر قانونی حیوانات وحشی.
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۵,۸,۱ تصویب قوانین ملی مربوط به جلوگیری و یا کنترل از مهاجم انواع مختلف بیگانگان (Invasive alien species).	۱۵,۸ الی سال ۲۰۲۵، اتخاذ اقدامات برای جلوگیری از ورود مهاجم های ناسازگار و کاهش قابل ملاحظه تاثیر آن روی ایکوسیستم های آب و زمین.
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۵,۹,۱ پیشرفت بطرف اهداف تعیین شده ملی مطابق به هدف دوم تنوع حیات Aichi پلان استراتژیک برای تنوع حیات ۲۰۱۱ الی ۲۰۲۰.	۱۵,۹ الی سال ۲۰۳۰، ادغام و شامل ساختن ارزش های ایکوسیستم و تنوع زیستی در پلان های ملی و محلی، در پروسه های انکشافی و در استراتژی کاهش فقر.
اداره ملی حفاظت محیط زیست	۱۵.الف.۱ سهم کمک های انکشافی رسمی و مصارف عامه بالای استفاده پایدار تنوع حیات و ایکوسیستم ها.	۱۵.الف بسیج سازی و افزایش قابل توجه منابع مالی از تمام منبع ها برای حفظ و استفاده پایدار تنوع زیستی و ایکوسیستم ها.
هدف شانزدهم: ترویج جوامع صلح آمیز و همه شمول برای انکشاف پایدار، ایجاد دسترسی به عدالت برای همه و تشکیل نهاد های موثر، حساسه و همه شمول در تمام سطوح		
اداره ملی آمادگی مبارزه باحوادث	۱۶,۱,۲ فیصدی مرگ ومیر ناشی از جنگ در هر صد هزار نفوس : ۱. ناشی از ماین های متعارف ۲. ناشی از مواد انفجاریه تعبیه شده با پلیت فشاری ۳. ناشی از مهمات باقیمانده از جنگ	۱۶,۱ کاهش قابل ملاحظه خشونت با تمام اشکال آن و مرگ و میر مرتبط به آن در همه جا.
اداره ملی آمادگی مبارزه باحوادث	۱۶,۱,۵ فیصدی پاکاری اراضی از ماین و مهمات منفجر ناشده	
وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۱۶,۲,۱ نسبت اطفال بین سنین ۱-۱۷ که مورد خشونت و شکنجه فزیکي و یا روانی مراقبت کننده در ماه گذشته قرار گرفته باشند.	
وزارت عدلیه	۱۶,۲,۲ تعداد قربانیان قاچاق انسان در هر ۱۰۰ هزار جمعیت. به تفکیک: ۱. مجموع هر دو جنس الف. ذکور ب. اناث	۱۶,۲ پایان بخشیدن به تمام اشکال خشونت ها و سو استفاده علیه اطفال از جمله قاچاق، استثمار و شکنجه

واحد رهبر	شاخص	تاریت
وزارت امور داخله	۱۶,۳,۱ تعداد افرادیکه مورد آزار و اذیت فزیکي یا جنسی در ۱۲ ماه گذشته قرار گرفته باشند و به ارگان های زیربط مراجعه نموده باشند. به تفکیک ۱. مجموع هردو جنس الف. ذکور ب. اناث	۱۶,۳ ارتقای (promote) حاکمیت قانون به سطح ملی و بین المللی و حصول اطمینان از دسترسی مساویانه همه به عدالت.
وزارت امور داخله	۱۶,۳,۲ نسبت زندانیان بی سرنوشت بر مجموع زندانیان به تفکیک ۱. مجموع هردو جنس الف. ذکور ب. اناث	
وزارت عدلیه	۱۶,۳,۳ تعداد مستفید شونده گان از مساعدتهای حقوقی جهت دسترسی به عدالت	
وزارت امور داخله	۱۶,۴,۱ ارزش پول های غیر قانونی داخل و خارج شده از کشور	۱۶,۴ الی سال ۲۰۳۰، کاهش قابل ملاحظه جریان های مالی و تسلیحاتی غیر قانونی؛ تقویت حصول و بازگشت دارایی های سرقت شده و مبارزه علیه تمام اشکال جرایم سازمان یافته.
وزارت امور داخله	۱۶,۴,۲ نسبت سلاح های خورد و سبک که کشف و ضبط گردیده، مطابق به نورم های بین المللی و ابزار های قانونی ثبت و مورد پیگیری قرار میگردد.	
لوی سارنوالی	۱۶,۵,۱ نسبت اشخاص که حد اقل با یکی از کارمندان رسمی در ارتباط بوده و در جریان یک سال گذشته به یکی از کارمندان دولتی رشوه داده و یا از نزدش رشوه خواسته شده است. به تفکیک: ۱. مجموع الف. ذکور ب. اناث	۱۶,۵ کاهش قابل ملاحظه فساد و رشوه ستانی در تمام اشکال آن.

واحد رهبر	شاخص	تاریت
اداره امور	۱۶,۵,۳ فیصدی ثبت، تدقیق، بررسی و نشر دارایی های کارمندان عالی رتبه دولتی پیش بینی شده در قوانین نافذه کشور.	
وزارت امور خارجه	۱۶,۸,۱ نسبت عضویت و حق رای دهی افغانستان در نهاد های بین المللی. به تفکیک: ۱. نهاد های بین المللی	۱۶,۸ گسترش و تقویت اشتراک افغانستان در نهاد های حکومتداری جهانی.
اداره مستقل ثبت و احوال نفوس	۱۶,۹,۱ تعداد تولدات ثبت شده.	۱۶,۹ الی سال ۲۰۳۰، تهیه هویت حقوقی یا قانونی برای همه، بشمول ثبت تولدات.
وزارت اطلاعات و فرهنگ	۱۶,۱۰,۱ تعداد موارد تأیید شده قتل، اختطاف، مفقودی اجباری، بازداشت خود سرانه و شکنجه ژورنالستان، کارمندان رسانه ها، اعضای اتحادیه تاجران و فعالین حقوق بشر در ۱۲ ماه گذشته.	۱۶,۱۰ حصول اطمینان از دسترسی عام به اطلاعات و حمایت از آزادی های اساسی مطابق به قوانین ملی و موافقتنامه های بین المللی
وزارت اطلاعات و فرهنگ	۱۶,۱۰,۲ تعداد قوانین، مقرره ها و پالیسی هایکه دسترسی عمومی را به اطلاعات تضمین می نمایند، اتخاذ و تطبیق گردیده اند	
وزارت امور داخله	۱۶.الف.۱ موجودیت نهادهای مستقل ملی حقوق بشر در مطابقت با قواعد شناخته شده پاریس.	۱۶.الف تقویت نهاد های ملی مربوطه بشمول ارتقای ظرفیت در تمام سطوح، توسط همکاری های بین المللی بمنظور جلوگیری از خشونت و مبارزه علیه تروریزم و جرایم.
هدف هفدهم: تقویت ابزار های تطبیقی واحیا مشارکت جهانی برای انکشاف پایدار		
وزارت مالیه	۱۷,۱,۱ نسبت عواید داخلی بر تولید ناخالص داخلی.	۱۷,۱ تقویت و بسیج سازی منابع داخلی، با استفاده از حمایت بین المللی بمنظور ارتقای ظرفیت داخلی در جمع آوری مالیات و عواید.
وزارت مالیه	۱۷,۱,۲ تناسب تمویل بودجه ملی از عواید ملی.	
وزارت تجارت و صنایع	۱۷,۳,۱ سهم سرمایهگذاری های مستقیم خارجی (FDI) از مجموع تولیدات ناخالص داخلی.	۱۷,۳ بسیج سازی منابع مالی اضافی برای کشور از منابع مختلف.

واحد رهبر	شاخص	تاریت
وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	۱۷,۶,۲ فیصدی مشترکین انترنت ثابت برودباند در هر ۱۰۰ نفر مسکونی. به تفکیک ۱. سرعت	۱۷,۶ افزایش همکاری های شمال - جنوب، جنوب - جنوب، همکاری های سه جانبه منطقوی و بین المللی، جهت دسترسی به علوم ساینسی، تکنالوژی و نوآوری و افزایش شریک سازی معلومات به اساس شرایط توافق شده متقابل بشمول همانگی بهتر در میکانیزم های موجود به خصوص به سطح سازمان ملل و میکانیزم تسهیل تکنالوژی جهانی.
وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	۱۷,۸,۱ نسبت نفوس که از خدمات انترنت استفاده میکنند.	۱۷,۸ الی سال ۲۰۳۰، فعال سازی کامل بانک تکنالوژی (Technology bank) و ساینس، و میکانیزم های ظرفیت سازی جهت افزایش استفاده تکنالوژی بلخصوص تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی.
وزارت تجارت و صنایع	۱۷,۱۱,۱ سهم صادرات افغانستان در مجموع صادرات جهان.	۱۷,۱۱ الی سال ۲۰۳۰، افزایش صادرات کشور بلخصوص دوبرابر ساختن سهم صادرات کشور در صادرات جهانی.
وزارت مالیه	۱۷,۱۳,۱ تولید ناخالص داخلی (میلیارد دالر امریکایی)	۱۷,۱۳ تقویت ثبات اقتصاد کلان توسط هماهنگی و انسجام پالیسی ها.
وزارت مالیه	۱۷,۱۷,۱ مقدار پول تخصیص شده به منظور مشارکت عامه - خصوصی (به میلیون دالر)	۱۷,۱۷ تشویق و بهبود مشارکت موثر عامه، عامه - خصوصی و جامعه مدنی بر اساس تجارب و منابع استراتیژی مشارکت.
اداره ملی احصاییه و معلومات	۱۷,۱۸,۱ نسبت شاخص های انکشاف پایدار که در سطح ملی به تفکیک جزئیات تولید شده، با مقاصد همخوانی داشته و در مطابقت با پرنیسیپ های اساسی احصائیه های رسمی قرار داشته باشد	۱۷,۱۸ الی سال ۲۰۲۰ تسریع حمایت های ارتقاء ظرفیت جهت افزایش سریع فراهم سازی ارقام با کیفیت بلند، به موقع و قابل اعتماد به تفکیک عاید، جنسیت، سن، نژاد، قومیت، وضعیت مهاجرت، معلولیت، موقعیت جغرافیای و سایر مشخصات مرتبط به خصوصیات ملی
اداره ملی احصاییه و معلومات	۱۷,۱۸,۲ تعداد کشور های که قانون ملی احصائیه شان مشمول پرنیسیپ های اساسی احصائیه رسمی می باشد	

واحد رهبر	شاخص	تاریت
اداره ملی احصاییه و معلومات	۱۷,۱۹,۱ ارزش دالری تمام منابع که برای ارتقای ظرفیت احصایی در کشور های روبه انکشاف تخصیص داده شده است.	۱۷,۱۹ الی سال ۲۰۳۰ تقویت ابتکارات موجود جهت انکشاف شیوه های که پیشرفت انکشاف پایدار را اندازه گیری کرده بتواند و متمم تولید ناخالص داخلی و ارتقای ظرفیت را در کشور های روبه انکشاف حمایت کند
اداره ملی احصاییه و معلومات	۱۷,۱۹,۲ نسبت کشور های که (الف) در ده سال گذشته حداقل یک سرشماری نفوس و مسکن را انجام داده اند، (ب) به ۱۰۰ فیصد ثبت تولدات و ۸۰ فیصد ثبت وفیات دست یافته اند.	

منابع و مآخذ:

- سروی وضعیت زندگی مردم افغانستان (ALCs - - ۲۰۱۷) اداره ملی احصائیه و معلومات سال ۱۳۹۵
- خلاصه برنامه های ملی دارای اولویت (NPPs) - وزارت مالیه افغانستان دسمبر ۲۰۱۶
- پروفایل ولایتی مالی و بودجه - ریاست بودجه ولایتی - وزارت مالیه افغانستان سال ۱۳۹۷
- خلاصه طرح های اقتصادی و ظرفیت موجود بالقوه ولایات - وزارت اقتصاد سال ۱۳۹۷
- سند چارچوب ملی صلح و انکشاف افغانستان (ANPDF) - وزارت اقتصاد و مالیه ۱۳۹۵-۱۴۰۰
- برگزیده شاخص های اقتصادی وانکشافی، وزارت اقتصاد سال ۱۳۹۷
- اهداف انکشاف پایدار افغانستان - وزارت اقتصاد (۲۰۱۵-۲۰۳۰)

منابع معلوماتی در سطح ولایت :

- ریاست زراعت ، مالداري و ایبیری
- سکتور اقتصاد ورشد سکتور خصوصی
- ریاست احصائیه
- ریاست اطلاعات وفرهنگ
- ریاست انرژی وبرق
- ریاست پوهنتون
- مستوفیت
- ریاست عدلیه
- ریاست مخابرات
- ریاست کار وامور اجتماعی
- ریاست اقوام وقبایل
- ریاست امور زنان
- ریاست معادن
- ریاست گمرکات
- ریاست انکشاف دهات
- ریاست حج و اوقاف

وزارت اقتصاد
آدرس: چهارراهی انصاری، شهر نو، کابل - افغانستان
ایمیل آدرس: info@moec.gov.af
شماره تماس: 075 211 60 75

پنجاب اور خیبر پختونخوا کے
مقامی حکومتوں کے ساتھ
مذاکرات کے ذریعے

مقامی حکومتوں کے ساتھ
مذاکرات کے ذریعے

مقامی حکومتوں کے ساتھ
مذاکرات کے ذریعے

مقامی حکومتوں کے ساتھ
مذاکرات کے ذریعے

ترکمنستان

